

Hem>Rättsliga åtgärder>Var och hur>>Hur väcker man talan vid domstol?

Hur väcker man talan vid domstol?

Var händer sedan, när det är klart vilken domstol i vilken medlemsstat som är behörig att pröva ett fall?

Om du vill väcka talan vid domstol bör du komma ihåg att det finns vissa nationella förfaranderegler som måste följas. Reglerna varierar beroende på hur talan väcks, men huvudsyftet är att hjälpa dig att presentera de relevanta sakliga och rättsliga omständigheterna tillräckligt klart och fullständigt för att domstolen ska kunna bedöma om fallet kan prövas och om ansökan är välgrundad.

Talan väcks på olika sätt i olika medlemsstater. Det förekommer också variationer inom en medlemsstat på grund av ansökans art och omständigheterna kring den samt beroende på vilken typ av domstol det är fråga om. Vissa domstolar kräver i vissa typer av ärenden att man fyller i ett formulär eller sammanställer alla handlingar i ärendet. I vissa fall kan det göras muntligt.

Variationerna förklaras av att också de tvister som tas till domstol kan vara av väldigt olika slag och det kan vara lätt eller svårt att lösa dem. Det är mycket viktigt att se till att ingenting saknas. Det underlättar domarens arbete och ger motparten möjlighet att försvara sig och garanterar att hela förfarandet förlöper smidigt.

Om du vill läsa fördjupad information från ett visst land väljer du det landets flagga.

Om du är invecklad i en rättstvist där inte alla omständigheter avser samma land bör du kontrollera [vilken lag som kommer att tillämpas](#) av domstolen när den fattar sitt beslut.

Senaste uppdatering: 03/04/2024

Den här sidan sköts av Europeiska kommissionen. Informationen på denna sida avspeglar inte nödvändigtvis Europeiska kommissionens officiella ståndpunkt. Kommissionen påtar sig inte något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. Vänligen läs den rättsliga informationen för upplysningar om upphovsrätten till EU-sidor.

Hur väcker man talan vid domstol? - Belgien

1 Måste jag vända mig till domstol eller finns det något annat alternativ?

I vissa fall är det bättre att använda systemet för alternativ tvistlösning (se relevant faktablad).

2 Finns det någon tidsgräns för att väcka talan vid domstol?

Preskriptionstiden för att väcka talan vid domstol varierar beroende på vilken typ av ärende det är frågan om. Frågor om preskriptionstiden kan besvaras av en advokat eller en konsumentrådgivare.

3 Ska jag vända mig till en domstol i [medlemsstat]?

Se faktabladet "Behörighet – Belgien"

4 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag i så fall vända mig till, med hänsyn tagen till var jag bor, var motparten bor eller andra faktorer av betydelse i ärendet?

Se faktabladet "Behörighet – Belgien"

5 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag vända mig till, med hänsyn tagen till ärendets natur och vilket belopp som står på spel?

Se faktabladet "Behörighet – Belgien"

6 Kan jag väcka talan själv eller måste jag vända mig till exempelvis en advokat för att väcka talan?

I princip ska parterna inställa sig personligen eller företräddas av advokat (artikel 728.1 i den belgiska processlagen (*Gerechtelijk Wetboek/Code judiciaire*). Parterna får inställa sig personligen och föra sin egen talan i alla domstolar utom i kassationsdomstolen (*Hof van Cassatie/Cour de Cassation*) (artiklarna 478 och 1080 i processlagen). Domstolen får dock förbjuda en part att utöva denna rättighet, om den anser att starka känslor eller oerfarenhet hindrar en part från att föra talan med tillräcklig taktfullhet och skärpa (artikel 758 i processlagen).

Parter som beslutar att inte själv föra sin talan kan anlita en advokat.

Advokaterna har enligt processlagen i princip ensamrätt som ombud för parterna i domstol. Enligt artikel 440 i processlagen innebär advokatmonopolet en rätt att föra talan, att närvara och att försvaras av en tredje part. Advokatsamfundets medlemmar har också ensamma rätt att underteckna en ensidig ansökan, om inte lagen föreskriver annat (artikel 1026.5 i processlagen).

I kassationsdomstolen får endast särskilt auktoriserade advokater föra talan enligt lagen. Denna bestämmelse gäller inte för civilrättsliga anspråk i samband med brottmål (artikel 478 i processlagen).

Lagen föreskriver dock ett antal undantag från huvudregeln i artikel 728 i processlagen om att parterna ska inställa sig personligen eller företräddas av en advokat när talan väcks eller senare (artikel 728.1 och 728.2 i processlagen).

Rätten att företräda en part i ett mål innebär också rätt att väcka talan.

Inför fredsdomaren, handelsdomstolen och arbetsdomstolarna får parterna företräddas inte bara av en advokat, utan också av make, släkting eller annan person. Ombudet ska ha skriftlig fullmakt som godkänts av domstolen (artikel 728.2 i processlagen).

För arbetsdomstolarna (artikel 728.3 i processlagen) gäller följande:

Anställda (arbetare eller tjänstemän) företräddas av en facklig förtroendemannan med skriftlig fullmakt. Den fackliga förtroendemannen kan i arbetstagarens namn utföra alla rättegångshandlingar, föra talan och ta emot alla handlingar under handläggningen samt delges domen.

Egenföretagare kan i tvister om rättigheter och förpliktelser till följd av sin verksamhet eller i egenskap av funktionshindrad företräddas av ett ombud från en organisation för egenföretagare.

I tvister om tillämpningen av lagen av den 7 augusti 1974 om existensminimum och om lagen av den 8 juli 1976 om offentliga socialkontor (*openbare centra voor maatschappelijk welzijn* – OCMW/Centre public d'action sociale – CPAS) kan den berörda parten även biträddas eller företräddas av ett ombud för en intresseorganisation för den grupp som personen tillhör enligt lagstiftningen.

Juridiska enheter som t.ex. handelsbolag får endast delta personligen (dvs. genom behörigt organ) eller företräddas av en advokat. De får inte utnyttja det undantag i artikel 728.2 i processlagen som beskrivs närmare nedan.

Förutom de undantag som redan nämnts finns ett antal lagstadgade undantag om vårdnad samt bortförande av barn.

De avser framför allt ansökningar grundade på

Haagkonventionen av den 25 oktober 1980 om de civila aspekterna på internationella bortföranden av barn: ansökningar om återlämnande av barn, om utövande av vårdnads- och umgängesrätt i en annan stat eller om verkställande av umgängesrätt som beviljats i ett annat land, och

Europeiska konventionen av den 20 maj 1980 om erkännande och verkställighet av avgöranden rörande vårdnad om barn samt om återställande av vård om barn.

Käranden kan i sådana frågor företrädas av den allmänna åklagarmyndigheten (artikel 1322quinquies i processlagen) om han eller hon har vänt sig till en central myndighet.

Förfarandet för att avgöra om en person kan väcka talan själv eller om det behövs en advokat beskrivs allmänt ovan. Det är också viktigt att skilja mellan de olika sätten för att väcka talan.

Det finns flera olika sätt att väcka talan vid domstol enligt den belgiska lagstiftningen. Talan kan väckas vid domstol genom stämningsansökan, frivillig inställelse, kontradiktorisk ansökan eller ensidig ansökan (se nedan). Talan anses ha väckts när ansökan lämnas in, dvs. en rättslig åtgärd som parten vidtar för att försvara sina rättigheter.

Rättegångsförfarandet inleds som regel genom att stämningsansökan delges av en delgivningsman (artikel 700 i processlagen). Undantagsvis kan talan väckas genom frivillig inställelse, kontradiktorisk ansökan eller ensidig ansökan.

De båda tabellerna nedan visar vem som väcker talan och om det krävs advokat eller ej, beroende på vilket sätt talan väcks.

Vem väcker talan?	
Sätt att väcka talan	Vem som väcker talan
Stämning (artiklarna 727–730 i processlagen).	Käranden (eller dennes advokat) begär att en delgivningsman ska delge stämningen.
Frivillig inställelse (artikel 706 i processlagen).	Parterna i tvisten (eller deras advokater) inställer sig vid domstolen.
Kontradiktorisk ansökan (artikel 1034bis–1034sexies i processlagen).	Käranden (eller dennes advokat) vidtar åtgärderna själv.
Ensidig ansökan (artiklarna 1025–1034 i processlagen).	Förutom i de undantagsfall som föreskrivs i lag måste en advokat anlitas i samband med undertecknandet och ingivandet av ansökan (artiklarna 1026.5 och 1027 första meningen i processlagen).
Råder advokattvång?	
Sätt att väcka talan	Advokat
Stämning (artiklarna 727–730 i processlagen).	Advokat får användas, men det är inte obligatoriskt.
Frivillig inställelse (artikel 706 i processlagen).	Advokat får användas, men det är inte obligatoriskt.
Kontradiktorisk ansökan (artikel 1034bis–1034sexies i processlagen).	Advokat får användas, men det är inte obligatoriskt.
Ensidig ansökan (artiklarna 1025–1034 i processlagen).	Förutom i de undantagsfall som föreskrivs i lag måste en advokat anlitas i samband med undertecknandet och ingivandet av ansökan (artiklarna 1026.5 och 1027 första meningen i processlagen).

Vilket sätt att väcka talan ska användas för olika slags mål och ärenden?

Stämning är det vanligaste sättet att väcka talan vid domstol i alla frågor: det finns inga begränsningar av sakfrågan.

Talan kan väckas genom kontradiktorisk ansökan (artikel 1034bis–1034sexies i processlagen) i vissa bestämda fall som anges i lagen. De viktigaste bestämmelserna finns i artiklarna 704, 813, 1056.2, 1193bis, 1239, 1253ter, 1254, 1320, 1344bis, 1371bis och 1454 andra meningen i processlagen och artiklarna 331, 331bis och 340f i civillagen (*Burgerlijk Wetboek/Code civile*).

Bestämmelserna handlar särskilt om

frivillig rättsvård,

överklaganden,

vissa fastighetsförsäljningar,

underhållsbidrag (ansökan om underhåll och höjning eller minskning av eller befrielse från underhållsskyldighet),

ansökningar om leasing-/hyresavtal,

personskydd,

talan rörande rättigheter och skyldigheter som följer av familjeförhållanden,

äktenskapsskillnad,

preliminära beräkningar av avgifter vid utmätning.

Ärendet väcks genom en skriftlig ansökan som lämnas in eller skickas i rekommenderat brev till domstolskansliet. Kansliet kallar parterna till en förhandling vid en tidpunkt som domstolen bestämmer.

Ensidig ansökan (artiklarna 1025–1034 i processlagen) kan bara användas i fall som uttryckligen anges i lagen (artiklarna 584, 585, 588, 594, 606, 708, 1149, 1168, 1177, 1186–1189, 1192 och 1195 i processlagen). Denna typ av ansökan kan också användas när en kontradiktorisk ansökan inte kan göras därför att motparten är frånvarande.

En ensidig ansökan används således främst för ärenden med bara en part, till exempel i brådska fall.

En ensidig ansökan måste undertecknas av en advokat om inte annat anges i lagen, annars är den ogiltig.

Vid ensidig ansökan om rättsliga åtgärder råder alltså i princip advokattvång.

Om tvisten rör en sak som faller under nedanstående domstolars behörighet kan parterna inställa sig frivilligt vid

förstainstansrätten,

arbetsdomstolen,

handelsdomstolen,

fredsdomaren, eller

polisdomstolen, vid civilrättsliga åtgärder.

Vid frivillig inställelse för domstolen parternas redogörelse till protokollet, som undertecknas av dem.

Det är möjligt att väcka talan på detta sätt i alla tvistemål vid behörig domstol. Det är ett billigt och snabbt sätt att avgöra tvister.

7 Var ska stämningsansökan lämnas in? Till domstolens reception, kansli eller en annan myndighet?

Den som vill väcka talan vid domstol kan vända sig till domstolens reception eller kansli.

Om talan väcks genom stämning, sköter en delgivningsman delgivningen och begär att domstolskansliet skriver in målet i målregistret mot uppvisande av stämningsansökan i original eller delgiven kopia (artikel 718 i processlagen). Alla mål skrivs in i målregistret, som sköts av domstolens kansli. Inskrivning i registret måste ske senast dagen före förhandlingen för att vara giltig. Målregistret är offentligt (artikel 719 i processlagen) och svaranden kan kontrollera att målet har skrivits in i registret.

Vid frivillig inställelse begär parterna eller deras advokater att kansliet skriver in målet i registret.

En kontradiktorisk ansökan ska inlämnas till kansliet eller skickas till domstolens kansli av käranden eller dennes advokat i rekommenderat brev i lika många exemplar som det finns parter i målet (artikel 1034quinquies i processlagen).

En ensidig ansökan skickas i dubbla exemplar av advokaten till den domare som ska handlägga ansökan. Den ska också inlämnas till domstolens kansli (artikel 1027 i processlagen).

8 På vilket språk kan jag göra en stämningsansökan? Kan jag väcka talan muntligt eller krävs det skriftlig form? Är det möjligt att använda fax eller e-post?

Bestämmelser om rättegångsspråk finns i lagen av den 15 juni 1935 om språkanvändning inom rättsväsendet (*wet van 15 juni 1935 op het gebruik de talen in gerechtszaken/loi du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire*) (offentliggjord i Belgiens offentliga kungörelseorgan, *Moniteur belge/Belgisch Staatsblad*, den 22 juni 1935). Lagen styr språkanvändningen i Belgiens civil- och handelsdomstolar.

I princip bestäms den behöriga domstolens språk av var den ligger. Enligt artikel 42 i lagen finns tre språkområden: det franska, det nederländska och det tyska. Bryssel är tvåspråkigt (franska/nederländska), vilket enligt lagens tillämpning omfattar följande kommuner: Anderlecht, Auderghem, Berchem-Sainte-Agathe, Bryssel, Etterbeek, Evere, Forest, Ganshoren, Ixelles, Jette, Koekelberg, Molenbeek-Saint-Jean, Saint-Gilles, Saint-JossetenNoode, Schaerbeek, Uccle, Watermael-Boitsfort, Woluwé-Saint-Lambert och WoluwéSaintPierre.

Under vissa omständigheter kan mål dock hänvisas till en domstol med ett annat rättegångsspråk. På vissa villkor kan man även begära byte av rättegångsspråk, vilket i regel sker i början av förfarandet.

Ansökans form: Stämningsansökan, kontradiktorisk ansökan och ensidig ansökan ska vara skriftliga och uppfylla vissa formkrav. När ett mål skrivs in i domstolens målregister upprättar kansliet en akt. Akten lämnas över till den domare som handlägger ärendet. Om överklagande sker till en domstol i andra instans eller till kassationsdomstolen, lämnas den över till överinstansens kansli.

Talan kan för närvarande inte väckas via fax eller e-post.

9 Finns det särskilda blanketter för att väcka talan vid domstol? Om inte, hur ska talan väckas? Finns det regler om vad stämningsansökan ska innehålla?

Det finns inga förtryckta blanketter för att väcka talan vid domstol. Ansökan ska dock innehålla vissa uppgifter, annars avvisas den.

Stämningsansökningar, kontradiktoriska ansökningar och ensidiga ansökningar ska uppfylla vissa krav i processlagen, annars är de ogiltiga. De obligatoriska uppgifterna rör främst personuppgifter om parterna, vad saken gäller, vilken domstol som är behörig och datum för förhandling.

Stämningen ska därför innehålla följande uppgifter (artiklarna 43 och 702 i processlagen):

Delgivningsmannens underskrift.

Kärandens namn och folkbokföringsadress och, i förekommande fall, kärandens personnummer eller organisationsnummer.

Svarandens namn och folkbokföringsadress eller, om folkbokföringsadress saknas, svarandens aktuella adress.

Vad saken gäller och en kortfattad redogörelse för grunderna för ansökan.

Vilken domstol som ska handlägga målet.

Uppgift om dag, månad, år och plats för delgivning.

Uppgift om plats, dag och tid för förhandling.

En kontradiktorisk ansökan ska innehålla följande (artikel 1034ter i processlagen):

Dag, månad och år.

Kärandens namn, folkbokföringsadress och, i förekommande fall, titel samt personnummer eller organisationsnummer.

Svarandens namn, folkbokföringsadress och, i förekommande fall, titel.

Vad saken gäller och en kortfattad redogörelse för grunderna för ansökan.

Vilken domstol som ska handlägga målet.

Underskrift av parten eller dennes advokat.

En ensidig ansökan ska innehålla följande (artikel 1026 i processlagen):

Dag, månad och år.

Kärandens namn, folkbokföringsadress och, i förekommande fall, titel samt personnummer eller organisationsnummer.

Vad saken gäller och en kortfattad redogörelse för grunderna för ansökan.

Vilken domstol som ska handlägga målet.

Underskrift av partens advokat, om inte annat föreskrivs i lag.

Vid frivillig inställelse i första instans (inför underrätt, arbetsdomstol, handelsdomstol, fredsdomare eller polisdomstol) kan talan väckas genom en gemensam ansökan av parterna. De ska underteckna och datera ansökan, annars är den ogiltig. Ansökan lämnas in eller skickas i rekommenderat brev till domstolskansliet. Att lämna in ansökan till domstolskansliet eller skicka den i rekommenderat brev betraktas som delgivning. Ansökan förs upp i målregistret, i förekommande fall efter att ha betalat registreringsavgiften. Om en eller flera av parterna så begär, eller om domstolen anser att det behövs, fastställer domstolen ett datum för förhandling. Förhandlingen ska hållas inom 15 dagar från ingivandet av ansökan. Genom att skicka ett vanligt brev kallar därefter domstolens registrator parterna, och i förekommande fall deras advokater, att inställa sig till förhandlingen (artikel 706 i processlagen).

10 Måste jag betala en domstolsavgift? När ska den i så fall betalas? Måste jag betala advokaten redan när jag lämnar in stämningsansökan?

En domstolsavgift måste betalas.

När en ansökan inges måste sökanden betala den avgift som avses i artikel 4.2 i lagen av den 19 mars 2017 om inrättandet av en budgetpost för rättshjälp i andra ledet (*Wet van 19 maart 2017 tot instelling van een begrotingsfonds voor tweedelijnsrechtsbijstand/loi du 19 mars 2017 instituant un fonds budgétaire relatif à l'aide juridique de deuxième ligne*), för närvarande 20 euro.

Under förfarandet måste parterna betala vissa kostnader i samband med förfarandet, beroende på vilket förfarande som domstolen har valt (utredningsåtgärder, arvode till sakkunniga, resekostnader osv.).

Efter avslutat förfarande förpliktar domstolen den förlorande parten, eller om sådan saknas käranden, att betala en planeringsavgift. Denna avgift varierar från fall till fall. Följande avgifter fastställs i artikel 2691 i lagen om registrerings-, intecknings- och domstolsavgifter (*Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten/Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe*):

Fredsdomare och polisdomstolar: 50 euro.

Förstainstansrätter och handelsdomstolar: 165 euro.

Appellationsdomstolar: 400 euro.

Kassationsdomstolen: 650 euro.

I vissa mål behöver ingen planeringsavgift betalas. Det gäller särskilt mål som omfattas av arbetsdomstolens behörighet och mål som rör konkurs och företagsrekonstruktion.

Det är dessutom vanligtvis den förlorande parten som i den slutliga domen döms att betala kostnader och avgifter (artikel 1017 i processlagen). Dessa kostnader måste betalas eller återbetalas till den andra parten. Förfarandekostnaderna består av följande (artikel 1018 i processlagen):

Olika domstols- och registreringsavgifter, samt stämpelavgifter som betalats innan lagen om stämpelavgifter (*Wetboek der zegelrechten/Code des droits de timbre*) upphävdes.

Avgifter och ersättningar kopplade till inlagor.

Avgift för att delge domen.

Utreddningsutgifter, inklusive vittnesersättning och sakkunnigarvode.

Rese- och logikostnader för domare, registratorer och parter om domstolen förordnat dem att resa, och kostnaden för handlingar om dessa har upprättats enbart för förfarandet.

Den lagstadgade delen av den andra partens advokatkostnader, i enlighet med artikel 1022.

Arvode, ersättningar och avgifter som tas ut av den medlare som utsetts i enlighet med artikel 1734.

Det bidrag som avses i artikel 4.2 i lagen av den 19 mars 2017 om inrättande av en budgetpost för rättshjälp i andra ledet. Advokatkostnader hör inte till rättegångskostnaderna. De görs upp mellan advokaten och klienten, och parterna betalar sina respektive advokater själva.

Den förlorande parten kan bli skyldig att betala ett lagstadgat bidrag till den andra partens advokatkostnader (artiklarna 1018 och 1022 i processlagen). Detta är ett engångsbelopp för den vinnande partens advokatkostnader. Bestämmelser om belopp för arvoden och hur de beräknas och tilldelas anges i kungligt dekret av den 26 oktober 2007 (*koninklijk besluit van 26 oktober 2007/l'arrêté royal du 26 octobre 2007*).

11 Kan jag få rättshjälp?

(Se faktabladet "Rättshjälp")

12 När anses talan ha väckts? Får jag någon sorts bekräftelse från myndigheterna på att talan har väckts på ett riktigt sätt?

Talan anses ha väckts vid inskrivningen i registret. Det gäller även vid frivillig inställelse.

Ansökningsärenden och ansökningar om brådskande åtgärder och säkerhetsåtgärder skrivs in i särskilda målregister, och då blir den inskrivningen avgörande för när talan anses ha väckts.

Parterna får ingen bekräftelse i egentlig mening, men kan konsultera målregistret för att kontrollera om ärendet har upptagits där. I och med att ett ärende har registrerats är domstolen skyldig att avgöra det.

13 Kan jag få en tidsplan för målets fortsatta handläggning, till exempel när jag ska inställa mig i rätten?

Om parten företräds av en advokat är det i regel advokaten som lämnar uppgifter om processens förlopp. Kansliet vid den domstol som handlägger ärendet kan också lämna upplysningar. Stämningen innehåller vissa uppgifter om datum för förhandling och vilken domstol som handlägger målet.

I det första skedet lämnas uppgifter om datum för den inledande domstolsförhandlingen.

Vid stämning upplyser delgivningsmannen kåranden om datum för den inledande domstolsförhandlingen, som utgör den första etappen i förfarandet.

Vid kontradiktorisk ansökan och frivillig inställelse informerar kansliet parterna.

Vid ensidig ansökan äger ingen förhandling rum. Kåranden kan emellertid kallas av kansliet om domstolen vill ställa frågor till honom eller henne.

I det andra skedet förbereds målet för rättegång. Varje part har en lagstadgad tidsfrist för att lämna in bevisning och inlagor (artikel 747.1 i processlagen).

Om tidsfristerna inte iakttas kan det föranleda påföljder (artikel 747.2 i processlagen).

När målet är förberett och klart för huvudförhandling begär parterna ett datum för förhandling. Perioden för fastställande av förhandlingsdatum beror på domstolens arbetsbörda och den tid som kan ägnas åt målet. Det är svårt att ange hur lång tid ett mål normalt tar. Det beror på olika omständigheter (sakkunnigutlåtanden, partsförhör, vittnesförhör osv.). Procedurmässiga problem kan leda till avbrott i handläggningen, till att målet ajourneras eller till och med avskrivs.

När huvudförhandlingen är avslutad drar sig domstolen tillbaka för enskild överläggning. I princip bör domstolen meddela dom inom en månad efter det att målet har gått till överläggning (artikel 770 i processlagen).

Senaste uppdatering: 23/12/2020

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Hur väcker man talan vid domstol? - Bulgarien

1 Måste jag vända mig till domstol eller finns det något annat alternativ?

Att vända sig till domstol är ett av flera alternativa system för tvistlösning.

Innan parterna vänder sig till domstol kan de försöka nå förlikning utanför domstol.

Om parterna inte själva kan lösa tvisten kan de använda medling. Medling är ett frivilligt och konfidentiellt förfarande för tvistlösning utanför domstol där en medlare som tredje part bidrar till parternas ansträngningar att nå en överenskommelse. Medverkan i förfarandet är frivilligt och parterna får när som helst dra sig ur det.

Medlaren är opartisk och föreskriver ingen lösning av tvisten. I ett medlingsförfarande ska frågor lösas genom överenskommelse mellan parterna.

Överläggningar vad gäller tvisten är konfidentiella. Deltagare i medlingen får inte avslöja omständigheter, fakta eller handlingar som har kommit till deras kännedom under förfarandets gång.

På justitieministeriets webbplats finns en förteckning över medlare som parterna kan kontakta om de önskar använda sig av medling för att lösa tvisten utanför domstol. Många domstolar har inrättat tvistlösnings- och medlingscentrum som arbetar med medlarna på förteckningen.

Skiljedomsförfaranden finns också att tillgå som ett utomrättsligt alternativ. De kan användas vid egendomstvister, med undantag för tvister gällande sakrätt eller innehav av fast egendom, underhåll och underhåll till barn, eller anställningsrättigheter. Skiljedomsförfaranden kan tillhandahållas av ett permanent organ. Alternativt kan ett särskilt förfarande inledas för att lösa en specifik tvist (tillfällig tvistlösning). Ett skiljedomsförfarande äger rum om parterna i en tvist ingår ett skiljedomsavtal. I ett skiljedomsavtal anges parternas medgivande till att alla eller vissa av de tvister som kan komma att uppstå eller har uppstått mellan dem avseende ett specifikt avtalsförhållande eller ej avtalat förhållande blir föremål för skiljedom. Detta kan vara i form av en skiljedomsklausul i ett annat avtal, eller en separat överenskommelse. Skiljedomsavtalet ska vara skriftligt. Det anses vara skriftligt om det har avfattats i en handling som har undertecknats av parterna, eller i korrespondens, telex, telegram eller andra former av kommunikation.

Ett skiljedomsavtal anses även föreligga om svaranden, skriftligt eller genom en begäran som noteras i utskriften av skiljedomsförhandlingen, har gett sitt medgivande till att tvisten prövas i skiljedomsstol, eller om svaranden deltar i skiljedomsförfarandet genom att inlämna en duplik, tillhandahålla bevis, inlämna genkärsmål eller inställa sig vid skiljedomsförfarandet utan att bestrida skiljedomsstolens behörighet.

I skiljedomsavtalet ska parterna ange till vilket skiljedomsinstitut tvisten ska hänskjutas eller vilken skiljeman som ska utses, samt enligt vilka skiljedomsregler tvisten ska avgöras. Skiljedomstolens förhandlingar vägleds i vanliga fall av skiljedomsregler.

Mer information finns även under [Behörighet](#).

2 Finns det någon tidsgräns för att väcka talan vid domstol?

Tidsfristerna för att väcka talan inför domstol skiljer sig åt beroende på typen av ärende. Det kan finnas olika preskriptionstider, som antingen upphäver själva den materiella rättigheten eller som endast upphäver rätten att väcka talan inför domstol. Mer information finns under [Tidsfrister](#).

För att säkerställa att tidsfristerna för att väcka talan iaktas bör man rådgöra med advokat i varje enskilt fall.

3 Ska jag vända mig till en domstol i [medlemsstat]?

Se [Behörighet](#).

4 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag i så fall vända mig till, med hänsyn tagen till var jag bor, var motparten bor eller andra faktorer av betydelse i ärendet?

Den allmänna regeln är att talan väcks vid den domstol som är behörig i den domkrets där svaranden har sin stadigvarande adress eller säte.

Det finns dock särskilda regler för vissa typer av käromål, beroende på partens ställning eller tvistens sakfråga. De innebär följande:

Talan mot minderåriga eller personer utan rättskapacitet väcks vid den domstol som är behörig i den domkrets där partens rättsliga ombud är bosatt.

Talan mot personer utan känd adress väcks vid den domstol som är behörig i den domkrets där personens advokat eller rättsliga ombud är bosatt eller, om personen inte har någon advokat eller rättsligt ombud, vid den domstol som är behörig i den domkrets där käranden är bosatt.

Talan mot juridiska personer väcks vid den domstol som är behörig i den domkrets där den juridiska personen har sitt säte. Talan som gäller tvister som har uppstått som en följd av direkta förbindelser med avdelningar eller kontor som tillhör sådana institutioner eller personer får alternativt väckas vid den domstol som är behörig i den domkrets där avdelningen eller kontoret är beläget.

Talan mot staten och statliga institutioner, inbegripet deras avdelningar och filialer, väcks vid den domstol som är behörig i den domkrets där de rättsliga förhållanden som tvisten härrör från har uppstått, med undantag för talan som ska väckas vid den domstol som är behörig i den domkrets där fast egendom är belägen eller där ett testamente förvaltas. Om de rättsliga förhållandena har uppstått i ett annat land väcks talan vid behörig domstol i Sofia.

Om käromålet avser sakrätt till egendom, uppdelning av gemensamt ägd egendom eller fastställande av gränser eller återinförande av äganderätt till fast egendom väcks talan vid den domstol som är behörig i den domkrets där egendomen är belägen. Talan som avser handlingar som fastställer eller överlåter sakrätt till fast egendom samt ogiltigförklaring och upphävande av handlingar avseende sakrätt till fast egendom väcks också vid den domstol som är behörig i den domkrets där egendomen är belägen.

Talan som avser arv, fullständigt eller delvis återkallande av testamenten, arvskiten eller ogiltigförklaring av frivillig uppdelning av egendom väcks vid den domstol som är behörig i den domkrets där testamentet förvaltas. Om testatorn är en bulgarisk medborgare men testamentet förvaltas i en annan stat får käromål som avses i punkt 1 väckas vid den domstol som är behörig i den domkrets där testatorn hade sin senaste stadigvarande adress i Bulgarien, eller vid den domstol som är behörig i den domkrets där egendomen är belägen.

Talan som avser penningfordringar som följer av avtal får även väckas vid den domstol som är behörig i den domkrets där gäldenären har sin aktuella adress.

Talan som avser underhåll och underhåll av barn får även väckas vid den domstol som är behörig i den domkrets där käranden har sin stadigvarande adress.

Talan som väcks mot eller av konsumenter väcks vid den domstol som är behörig i den domkrets där konsumenten har sin aktuella adress; i avsaknad av aktuell adress väcks talan i den domkrets där konsumenten har sin stadigvarande adress.

Arbetstagare får även väcka talan mot sin arbetsgivare vid den domstol som är behörig i den domkrets där arbetstagaren vanligtvis utför sitt arbete.

Om du har lidit en orätmätig skada får du väcka talan vid den domstol som är behörig i den domkrets där skadan uppstod.

En skadelidande får väcka talan om ersättning enligt försäkringslagen (*Kodeks za zastrahovaneto*) mot en försäkringsgivare, garantifonden och den nationella byrån för bulgariska försäkrare av vägfordon vid den domstol som är behörig i den domkrets där käranden hade sin nuvarande eller stadigvarande adress eller sitt säte eller försäkringsställe vid tidpunkten för den försäkrade händelsen. Talan mot svaranden från olika domkretsar eller avseende egendom belägen i andra domkretsar väcks, enligt kärandens val, vid en domstol som är behörig i en av dessa domkretsar.

Behörighet som ges enligt lag får inte ändras av parterna. Parter i en egendomstvist får avvika från bestämmelserna om territoriell behörighet genom att underteckna ett avtal som ger en viss domstol behörighet. Denna bestämmelse är inte tillämplig på domstolar som har behörighet i den domkrets där fast egendom är belägen.

Avtal som innehåller klausuler avseende val av jurisdiktion i tvister beträffande konsumentskydd eller arbetsrättsliga frågor är endast giltiga om de har undertecknats efter det att en tvist har uppstått.

5 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag vända mig till, med hänsyn tagen till ärendets natur och vilket belopp som står på spel?

De allmänna reglerna för att väcka talan, beroende på fallets natur och fordringens värde, är följande:

Distriktsdomstolarna har behörighet att pröva alla tvistemål, med undantag för tvistemål där de regionala domstolarna har ursprunglig behörighet. När en regional domstol agerar som domstol i första instans är den behörig i följande fall:

Mål som syftar till att fastställa eller bestrida föräldraskap, upphäva adoption, förklara en person som rättsligt oförmögen eller upphäva en sådan förklaring.

Mål som gäller äganderätt och annan sakrätt till egendom om värdet överstiger 50 000 BGN.

Civil- och handelsrättsliga tvister avseende ett belopp på mer än 25 000 BGN, förutsatt att ärendet inte handlar om underhållsbidrag, underhållsbidrag till barn, en arbetsrättslig fordran eller indrivning av icke godkända utgifter.

Mål som gäller ogiltigförklaring av inskrivningar i register och upphävande av omständigheter i offentliga handlingar i sådana registreringar när detta föreskrivs enligt lag.

Fordringar, oavsett värde, som sammanställs i en enda ansökan och som omfattas av en regional domstols behörighet, om de ska prövas inom samma förfarande.

Mål som ska prövas av en regional domstol enligt andra lagar.

6 Kan jag väcka talan själv eller måste jag vända mig till exempelvis en advokat för att väcka talan?

Käranden kan väcka talan personligen eller via ombud. Parternas befullmäktigade ombud kan vara jurister,

den berörda partens föräldrar, barn eller make/maka,

juridiska rådgivare eller andra personer med rättslig bakgrund anställda av berörd institution, verksamhet, juridisk person eller enskild firma,

regionala guvernörer med tillstånd från finansministern eller ministern för regional utveckling och offentliga arbeten när den part som representeras är regeringen,

andra personer som föreskrivs i lag.

Den rättegångsfullmakt som utfärdats för ombudet bör bifogas ansökan.

7 Var ska stämningsansökan lämnas in? Till domstolens reception, kansli eller en annan myndighet?

Ansökningar inges normalt sett till domstolens kansli och tas emot av domstolens personal under arbetstid. Ansökningar kan också inges per post och skickas till berörd domstol.

8 På vilket språk kan jag göra en stämningsansökan? Kan jag väcka talan muntligt eller krävs det skriftlig form? Är det möjligt att använda fax eller e-post?

Ansökningar måste vara avfattade på bulgariska och inges skriftligen till domstolen. Ansökningar får skickas per post men inte per fax eller e-post. Enligt civilprocesslagen (*Grazhdanski protsesualen kodeks*) måste alla handlingar som parterna inger på ett annat språk åtföljas av översättningar till bulgariska som har vidimerats av parterna.

9 Finns det särskilda blanketter för att väcka talan vid domstol? Om inte, hur ska talan väckas? Finns det regler om vad stämningsansökan ska innehålla?

Ansökningar bör inges skriftligen. Det finns inga särskilda blanketter för detta ändamål, förutom mallar för betalningsförelägganden och andra handlingar som har godkänts av justitieministeriet i samband med förfarandet för betalningsföreläggande enligt civilprocesslagen. I civilprocesslagen anges endast ett antal minimikrav som ansökningar måste uppfylla. Enligt civilprocesslagen måste en ansökan innehålla följande uppgifter: uppgift om vilken domstol som avses; kändens och svarandens namn och adress, deras juridiska ombud eller fullmaktshavare i tillämpliga fall, kändens personnummer och kändens fax- och telexnummer i förekommande fall; det värde som fordran avser när en bedömning är möjlig; en redogörelse av de omständigheter som ansökan baseras på, ansökans sakfråga och underskrift av den person som inger ansökan. I ansökan måste känden ange vilken bevisning som inges och vilka fakta som han/hon avser styrka genom denna samt lägga fram all skriftlig bevisning som han/hon förfogar över.

Ansökan måste undertecknas av känden eller kändens ombud. Om talan väcks av ett ombud på kändens vägnar måste ansökan åtföljas av en rättegångsfullmakt där det bekräftas att ombudet är behörigt att väcka talan. Om känden inte vet hur ansökan ska undertecknas eller inte kan göra detta, bör den undertecknas av en behörig person. Skälen till att känden inte har undertecknat ansökan ska då anges. Ansökan ska inges till domstolen i lika många kopior som det finns svarande.

Ansökan måste åtföljas av en rättegångsfullmakt när ansökan inges av ett ombud, i tillämpliga fall av en handling som styrker betalning av domstolsavgifter och domstolskostnader samt av kopior av ansökan med bilagor; en kopia till varje svarande.

10 Måste jag betala en domstolsavgift? När ska den i så fall betalas? Måste jag betala advokaten redan när jag lämnar in stämningsansökan?

Domstolsavgifter måste betalas för att väcka talan. Avgifternas storlek beror på värdet av fordran och på rättegångskostnaderna, såvida inte annat föreskrivs enligt lag. Om värdet av fordran inte kan bedömas fastställs domstolsavgifterna av domstol. Värdet av fordran anges av känden. Detta motsvarar den monetära bedömning som gjorts av sakfrågan.

Svaranden och domstolen får på eget initiativ ställa frågor om värdet av fordran senast vid den första förhandlingen. Om det angivna beloppet är orealistiskt fastställs värdet av fordran av domstolen.

Det finns två typer av domstolsavgifter – enkla och proportionella. Enkla avgifter fastställs utifrån de materiella, tekniska och administrativa kostnaderna för förfarandena. Proportionella avgifter baseras på ränta. Domstolsavgiften tas ut vid ingivandet av en ansökan om skydd eller rättsmedel och vid utfärdandet av den handling för vilken avgifter betalas, enligt ministerrådets taxa.

Domstolsavgifter betalas i regel genom banköverföring till domstolens konto när ansökan inges. Varje part måste betala delgivningskostnaderna till domstolen i förskott. På båda parternas begäran eller på domstolens initiativ ska samtliga kostnader bäras av båda parter eller av endast en av parterna, beroende på omständigheterna. Kostnaderna som ska betalas fastställs av domstolen.

Domstolsavgifter och domstolskostnader behöver inte betalas av känden som är arbetstagare, anställda och medlemmar av kooperativ när det gäller ansökningar till följd av anställningsförhållanden, underhållsbidrag och underhåll till barn, talan som väckts av åklagare, av känd i en talan om otillbörligt vållad skada till följd av brott, i samband med en lagakraftvunnen dom, eller av ett särskilt ombud utsett av domstol till en part vars adress är okänd.

Domstolsavgifter och domstolskostnader påförs inte fysiska personer som enligt domstolen inte har tillräckliga medel. Vid ansökningar om betalningsbefrielse tar domstolen hänsyn till personens och familjens inkomst, styrka tillgångar, civilstånd, hälsotillstånd, sysselsättning, ålder med mera. I dessa fall betalas rättegångskostnaderna med öronmärkta medel i domstolens budget. Om gäldenären inger en ansökan om inledande av konkursförfaranden tas inga domstolsavgifter ut. Avgifterna dras av från gäldenärens insolvensbo när egendomen delas upp i enlighet med handelslagen (*Targovski zakon*).

Om en ansökan godtas helt eller delvis beslutar domstolen att svaranden ska betala känden en del av rättegångskostnaderna i proportion till i vilken utsträckning ansökan godtagits (domstolsavgifter, advokatarvoden samt avgifter för domstolsinställelse och bevisupptagning). Om känden har beviljats kostnadsfri rättshjälp ska svaranden ersätta kostnaderna i proportion till den godtagna delen av ansökan. När ärendet avbryts har svaranden rätt till ersättning för kostnader, och när domstolen avslår en ansökan har svaranden rätt att begära ersättning för ådragna kostnader i proportion till den avvisade delen av ansökan.

Advokatarvodet bestäms av klienten och advokaten och betalas i regel när rättsskyddsavtalet undertecknas eller enligt betalningsvillkoren. Det är inte obligatoriskt att använda sig av advokat för att väcka talan och under domstolsförfaranden.

11 Kan jag få rättshjälp?

Fysiska personer som uppfyller de rättsliga villkoren för rättshjälp får ansöka om detta. Rättshjälp innebär tillhandahållande av kostnadsfri juridisk rådgivning. En ansökan om rättshjälp inges skriftligen till den domstol vid vilken målet är anhängigt. I beslutet att bifalla ansökan ska domstolen ange vilken typ av rättshjälp som ska beviljas och i vilken utsträckning. Beslutet om beviljande av rättshjälp får verkan från den dag ansökan ingavs såvida inte domstolen beslutar något annat. Beslutet fattas bakom lyckta dörrar såvida inte rätten anser det vara nödvändigt att höra parten för att klargöra alla omständigheter. Ett beslut om att avslå en ansökan om rättshjälp kan överklagas genom ett privat överklagande. Beslutet som fattas av appellationsdomstolen är slutgiltigt. I tvistemål och förvaltningsmål beviljas rättshjälp om domstolen eller ordföranden för den nationella rättshjälpsbyrån på grundval av bevis som tillhandahålls av relevanta behöriga myndigheter fastställer att parten inte har ekonomiska medel för att betala advokatens arvode. För att fastställa detta tar domstolen hänsyn till följande faktorer:

Partens eller partens familjemedlemmars inkomst.

Partens egendom och tillgångar enligt en attesterad deklaration.

Partens civilstånd.

Partens hälsotillstånd.

Om parten är arbetstagare.

Partens ålder.

Andra omständigheter.

Rättshjälp beviljas inte i följande fall:

Om beviljande av rättshjälp inte kan motiveras av den fördel det skulle innebära för den person som ansöker om rättshjälp

Om det är uppenbart att begäran är ogrundad, omotiverad eller inte kan tas upp till prövning.

I fall som gäller handelstvister och skattetvister enligt skatte- och socialförsäkringsprocesslagen (*Danachno-osiguriteln protsesualen kodeks*) såvida inte den part som ansöker om rättshjälp är en fysisk person och uppfyller kraven för rättshjälp.

Rättshjälpen upphör

om de omständigheter som beviljandet av rättshjälp baserade sig på förändras,

om den fysiska person som har beviljats rättshjälp avlider.

Domstolen beslutar på eget initiativ eller på begäran av parten eller den advokat som har utsetts av domstolen att den beviljade rättshjälpen ska upphöra helt eller delvis från den dag de omständigheter som beviljandet av rättshjälp baserade sig på förändrades.

Domstolen beslutar på eget initiativ eller på begäran av parten eller den advokat som har utsetts av domstolen att rättshjälpen ska upphävas helt eller delvis om det fastställs att de omständigheter som beviljandet av rättshjälp baserade sig på inte förelåg, helt eller delvis.

Om rättshjälpen upphävs måste parten betala eller återbetala alla belopp som de felaktigt befriats från att betala, tillsammans med avgiften för den av domstolen utsedda advokat som representerar parten i förfarandet.

Den av domstolen utsedda advokaten fortsätter att utföra sitt uppdrag till dess att beslutet enligt vilket rättshjälpen upphör eller upphävs träder i kraft, om detta är nödvändigt för att skydda parten från negativa rättsliga konsekvenser. Tidsfristen för överklagande upphävs tillfälligt från det datum domstolen meddelar sitt avgörande om att rättshjälpen ska upphöra eller upphävas till det datum avgörandet träder i kraft. När denna period har förflutit börjar tidsfristen för överklagande att löpa på nytt.

12 När anses talan ha väckts? Får jag någon sorts bekräftelse från myndigheterna på att talan har väckts på ett riktigt sätt?

Ansökningar och annan korrespondens som mottas per post och handlingar som lämnas personligen under domstolens öppettider registreras av domstolen i loggboken för inkommande korrespondens samma dag som de mottas. En talan anses officiellt ha väckts den dag då ansökan har kommit in till domstolen.

Om ansökan skickas med post eller tas emot av fel domstol anses ansökan ha inkommit det datum då ansökan sändes per post eller det datum då fel domstol mottog den. Domstolen kontrollerar att ansökan är korrekt. Om en ansökan är felaktig eller om inte alla nödvändiga handlingar har bifogats, blir kåranden ombedd att åtgärda bristerna inom en vecka. Vidare informeras kåranden om huruvida han/hon kan få rättshjälp. Om kårandens adress inte angetts och domstolen inte känner till denna delges detta i ett meddelande på en särskild plats vid domstolen under en veckas tid. Om kåranden inte kan åtgärda bristerna inom vederbörlig tid skickas ansökan tillbaka tillsammans med bilagorna. Om kårandens adress är okänd bevaras ansökan i domstolsregistret så att kåranden kan få tillgång till denna. Detsamma gäller om det konstateras brister i ansökan under förfarandet. Talan anses ha väckts det datum då den ändrade ansökan mottas.

Om domstolen vid sin granskning anser att ansökan är otillåtlig kommer den att skicka tillbaka denna.

Det faktum att ansökan skickas tillbaka till kåranden innebär inte att ansökan inte kan inges på nytt till domstolen. I ett sådant fall anses dock talan ha väckts det datum då ansökan ingavs på nytt.

De rättsliga myndigheterna skickar inte ut någon bekräftelse på att talan anses ha väckts på riktigt sätt, men vissa förfaranden följs som visar att så är fallet. Svaranden ombeds inge ett skriftligt svar inom en bestämd tidsperiod och informeras om vilka uppgifter svaret måste innehålla. Svaranden informeras också om konsekvenserna av att inte svara eller utöva sina rättigheter och om möjligheten att använda sig av rättshjälp om han/hon behöver och uppfyller kraven för detta. Svarandens skriftliga svar bör innehålla följande: en uppgift om vilken domstol som avses och ärendenummer, svarandens namn och adress och i tillämpliga fall hans/hennes juridiska ombud eller fullmaktshavare, svarandens ståndpunkt när det gäller ansökans tillåtlighet och grunder, svarandens ståndpunkt när det gäller de omständigheter som ansökan grundas på, argument mot ansökan och de omständigheter som dessa argument grundas på samt underskrift av den person som ingav svaret. I sitt svar på ansökan måste svaranden ange vilken bevisning som inges och vilka fakta som han/hon avser styrka genom denna samt lägga fram all skriftlig bevisning som han/hon förfogar över. Svaret måste åtföljas av en rättegångsfullmakt när ansökan inges av ett ombud samt kopior av svaret med bilagor, en kopia till varje kårande. Om inte svaranden inom angiven tid inger ett skriftligt svar, lägger fram en ståndpunkt, gör invändningar, bestrider riktigheten i en handling som ingetts tillsammans med ansökan, utövar sin rätt att inge en motansökan eller tilläggsansökan eller kallar en tredje part som är behörig att ingripa till hans/hennes förmån, förlorar svaranden möjligheten att göra detta senare. Undantag görs om svaranden inte vidtagit åtgärderna i fråga på grund av särskilda oförutsedda händelser.

Efter att domstolen har kontrollerat att den ingivna ansökan är korrekt och tillåtlig beslutar domstolen om hur man ska gå vidare i ärendet och svarar på frågor och invändningar från parterna gällande allt som rör förfarandet före rättegången och bevisningens tillåtlighet. Domstolen kan också begära medling eller andra frivilliga tvistlösningssätt.

Domstolen fastställer att ärendet ska prövas vid en öppen förhandling, som domstolen kallar parterna till. Domstolshandläggaren skickar kallelser till parterna, som får en kopia av domstolens beslut.

Enligt civilprocesslagen ska motparterna utbyta handlingar sinsemellan i handelstvister. Så snart ett svar mottagits skickar domstolen en kopia och alla bilagor till kåranden, som kan inge en tilläggsansökan inom två veckor. I tilläggsansökan kan kåranden komplettera och förtydliga den ursprungliga ansökan. Så snart en tilläggsansökan mottagits skickar domstolen en kopia och alla bilagor till svaranden, som kan inge ett svar inom två veckor. Svaranden måste svara på tilläggsansökan i tilläggssvaret.

Efter att domstolen har kontrollerat att de utbytta handlingarna är korrekta och att de ingivna ansökningarna är tillåtliga, inklusive beloppen och andra krav och invändningar från parternas sida, beslutar domstolen om frågor som rör förfarandet före rättegången och bevisningens tillåtlighet. Domstolen fastställer vilket datum ärendet ska prövas i öppen förhandling, som domstolen kallar parterna till genom att skicka tilläggssvaret till kåranden, varpå domstolen delger parterna sitt beslut. Domstolen kan också begära medling eller andra frivilliga tvistlösningssätt. När all bevisning har lagts fram genom utbytet av handlingar och när man enats om att parterna inte måste närvara vid förhandlingen, och om parterna så önskar, kan domstolen pröva ärendet bakom stängda dörrar och ge parterna möjlighet till skriftlig försvarstalan och skriftligt svaromål.

Civilprocesslagen innehåller särskilda bestämmelser som styr vissa processuella regler, nämligen summariska processer, förfaranden i äktenskapsmål, civilståndsärenden, omyndigförklaring, ägodelning, skydd och återinförande av äganderätt till egendom, notariella åtgärder, kollektiva tvister och ansökningar om exekutionstitel, säkerhetsförfaranden, ansökningar om skydd och verkställighetsförfaranden. I handelslagen finns särskilda bestämmelser om insolvensförfaranden och tillhörande ansökningar.

13 Kan jag få en tidsplan för målets fortsatta handläggning, till exempel när jag ska inställa mig i rätten?

När domstolen inom stängda dörrar har fastställt vilket datum ett ärende ska prövas i öppen förhandling kallar den parterna till förhandlingen. Vid ajournering i öppen förhandling får inte de parter som har kallats på vederbörligt sätt en kallelse till nästa förhandling, om de informerats om datumet vid den öppna förhandlingen. Kallelsen utfärdas senast en vecka före förhandlingen. Detta gäller inte vid verkställighetsförfaranden. I kallelsen ska följande information finnas: vilken domstol som utfärdar kallelsen, den kallade personens namn och adress, vilket ärende kallelsen avser och i vilken egenskap parterna kallas, tid och plats för förhandlingen samt de rättsliga konsekvenserna av att inte inställa sig.

Domstolen ger parterna en kopia av alla beslut som är föremål för ett separat överklagande.

Parterna meddelas de tidsfrister som domstolen har fastställt för förfarandet, men meddelas inte andra lagstadgade tidsfrister än tidsfrister för att överklaga domstolens beslut. Domstolen måste i alla rättsliga avgöranden ange till vilken myndighet överklagande kan inges och tidsfristen för detta.

Senaste uppdatering: 23/09/2021

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Hur väcker man talan vid domstol? - Tjeckien

1 Måste jag vända mig till domstol eller finns det något annat alternativ?

Alla har rätt att vända sig till en domstol för skydd för en rättighet som hotas eller har åsidosatts. Det är alltid värt att först försöka lösa tvisten i godo. Alternativa tvistlösningsmetoder kan också användas. På vissa civilrättsliga områden ger staten parterna i det berörda rättsliga förhållandet möjlighet att hänskjuta ärendet till ett annat privat organ. I Tjeckien sker detta genom ett skiljeförfarande, som regleras i lag nr 216/1994, om skiljeförfarande och verkställighet av skiljedomar, i dess ändrade lydelse. Ett skiljeförfarande resulterar i en skiljedom, som är bindande för båda parter i tvisten och som har samma rättsverkan som en lagakraftvunnen dom. Medling i mål som inte är brottmål regleras i lag nr 202/2012, om medling och ändring av vissa lagar (lagen om medling). För mer information, se "Alternativ tvistlösning – Tjeckien".

Även efter att du har vänt dig till domstolen är det, beroende på målets natur, möjligt att föreslå att domstolen bör försöka få till stånd en uppgörelse i godo (se §§ 67–69 och § 99 i lag nr 99/1963 – civilprocesslagen – i dess ändrade lydelse). En godkänd rättslig uppgörelse har samma rättsverkan som en lagakraftvunnen dom. Den fungerar även som en exekutionstitel. En godkänd rättslig uppgörelse utgör ett hinder för ett avgjort mål.

2 Finns det någon tidsgräns för att väcka talan vid domstol?

Tidsgränserna varierar från fall till fall. Därför bör man be om juridisk rådgivning så tidigt som möjligt. En talan måste väckas vid behörig domstol innan preskriptionstiden har löpt ut (stämningsansökan måste lämnas in inom preskriptionstiden).

Vid preskription på grund av att preskriptionstiden har löpt ut försvinner inte, men försvagas, en gäldenärs förpliktelse. Det innebär att den inte kan återkallas om gäldenären åberopar preskriptionstiden. Preskription regleras rent allmänt i §§ 609–653 i lag nr 89/2012 (civillagen). Den allmänna preskriptionstiden är tre år från det att en rättighet först kunde utövas. Längden på en enskild särskild preskriptionstid beror på arten av den rätt som utövas.

3 Ska jag vända mig till en domstol i [medlemsstat]?

Se "Behörighet – Tjeckien".

4 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag i så fall vända mig till, med hänsyn tagen till var jag bor, var motparten bor eller andra faktorer av betydelse i ärendet?

Domstolarnas behörighet avgörs av reglerna för territoriell, materiell och funktionell behörighet.

Med territoriell behörighet avses vilken domstol bland olika domstolar av samma typ som har behörighet. Territoriell behörighet avgör vilken specifik förstainstansdomstol som är behörig att pröva och avgöra ett visst mål. De grundläggande reglerna för territoriell behörighet anges i §§ 84–89a i lag nr 99/1963 (civilprocesslagen, i dess ändrade lydelse). Kom dock ihåg att i vissa mål kan territoriell behörighet regleras av direkt tillämplig EU-lagstiftning (se vissa bestämmelser i förordning (EG) nr 44/2001 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område, som inte bara reglerar internationell behörighet utan även territoriell behörighet), vilket innebär att de tjeckiska bestämmelserna om territoriell behörighet inte alltid gäller. Den domstol som har territoriell behörighet är den allmänna domstolen för den part som talan har väckts mot (svaranden), om inte annat föreskrivs i lagen. Den allmänna domstolen är alltid en distriktsdomstol. Om en regionaldomstol är behörig i första instans (se fråga 2.1) har den domstol i vars domkrets partens allmänna (distrikts)domstol är belägen territoriell behörighet. Om en talan har väckts mot flera svarande har den allmänna domstolen för någon av dem territoriell behörighet.

Den allmänna domstolen för en fysisk person är distriktsdomstolen i vars domkrets personen har hemvist, och om parten saknar hemvist, domstolen i vars domkrets han eller hon uppehåller sig. Med hemvist avses den plats där en person har sin fasta bostad (det kan finnas flera sådana platser, och i så fall är alla dessa domstolar allmän domstol).

Den allmänna domstol som är behörig i ärenden som avser fysiska personer som bedriver näringsverksamhet är, i mål som följer av näringsverksamheten, den distriktsdomstol i vars domkrets de bedriver sin näringsverksamhet (verksamhetsstället är den adress som förts in i det offentliga registret). Om en person saknar verksamhetsställe är den allmänna domstolen den distriktsdomstol i vars domkrets han eller hon har hemvist och om en part saknar hemvist den distriktsdomstol i vars domkrets han eller hon uppehåller sig.

Kriteriet för att fastställa vilken allmän domstol som är behörig i ärenden som avser en juridisk person är platsen för den juridiska personens säte (se §§ 136–137 i lag nr 89/2012 (civillagen)).

Den allmänna domstol som är behörig i ärenden som avser en konkursförvaltare när denne utövar sitt uppdrag är den distriktsdomstol i vars domkrets han eller hon har sitt säte.

Särskilda regler gäller för den allmänna domstol som är behörig i ärenden som avser staten (den domstol i vars domkrets den statliga organisatoriska enhet som har behörighet enligt en särskild lagbestämmelse har sitt säte, och om det inte går att fastställa vilken domstol som har territoriell behörighet, den domstol i vars domkrets de händelser som ligger till grund till talan ägde rum), en kommun (den domstol i vars domkrets kommunen är belägen) och en regional myndighet (den domstol i vars domkrets dess administrativa organ har sitt säte).

Om svaranden är tjeckisk medborgare och det inte går att fastställa vilken allmän domstol som är behörig i ärenden som avser honom eller henne, eller om det inte går att fastställa vilken allmän domstol i Tjeckien som är behörig i ärenden som avser honom eller henne, är den domstol behörig i vars domkrets han eller hon senast hade hemvist i Tjeckien. Gentemot någon för vilken det inte har gått att fastställa behörig domstol i Tjeckien kan äganderätter göras gällande vid den domstol i vars domkrets hans eller hennes tillgångar finns.

En talan mot en utländsk person kan även väckas vid en domstol i vars domkrets dennes fabrik i Tjeckien är belägen, eller där en del av fabriken organisatoriska enheter är belägna (genom att inge en stämningsansökan).

Med materiell behörighet avses vilken domstol bland olika typer av domstolar som är behörig att pröva ett mål i första instans. I civilrättsliga förfaranden har distriktsdomstolarna materiell behörighet i första instans, om det inte i lagstiftningen uttryckligen anges att regiondomstolarna eller Tjeckiens högsta domstol har materiell behörighet.

Med funktionell behörighet avses vilken domstol bland olika typer av domstolar som prövar samma mål efter varandra som har behörighet vid ingivandet av överklagande och extraordinära rättsmedel (med andra ord vilken domstol som prövar överklaganden och extraordinära rättsmedel).

5 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag vända mig till, med hänsyn tagen till ärendets natur och vilket belopp som står på spel?

Som påpekades ovan (se svaret på fråga 4) är det i första hand distriktsdomstolarna som har materiell behörighet att pröva mål i första instans.

Undantag från denna princip har gjorts för regiondomstolar, som prövar och avgör de mål som anges i § 9.2 i lag nr 99/1963 (civilprocesslagen, i dess ändrade lydelse). Det rör sig framför allt om mål som på grund av sin natur kräver ett visst mått av specialistkunskaper och mål som faktiskt och rättsligt är mer komplicerade. Regiondomstolar är behöriga att pröva mål i första instans i följande fall:

I tvister mellan arbetsgivare och förmånsmottagare rörande ömsesidiga uppgörelser om för stora utbetalningar av pensionsförsäkringsförmåner, sjukförsäkring, statligt socialt stöd och bidrag till materiella behov och i tvister rörande ömsesidiga uppgörelser om retroaktiv ersättning som betalats ut till följd av rätten till sjukförsäkringsförmåner.

I tvister rörande huruvida en strejk eller lockout är olaglig.

I tvister rörande en utländsk stat eller utländska personer som åtnjuter diplomatisk immunitet och privilegier om sådana tvister faller inom de tjeckiska domstolarnas behörighet.

I tvister om upphävande av ett skiljeutslag om verkställighet av skyldigheter som följer av ett kollektivavtal.

I ärenden som följer av ett rättsligt förhållande som är knutet till bildandet av kommersiella företag, stiftelser, kapital och kapitalfonder och i tvister mellan kommersiella företag, deras partner eller aktieägare samt i tvister mellan partner och aktieägare till följd av deras ägarintresse i det kommersiella företaget.

I tvister mellan företag, deras partner eller aktieägare och styrelseledamöter eller konkursförvaltare, om tvisten rör utövandet av uppdraget som styrelseledamot eller konkursförvaltare.

I upphovsrättstvister.

I tvister rörande skydd av rättigheter som det har gjorts intrång i eller som hotas av illojal konkurrens eller olagliga begränsningar av konkurrensen.

I ärenden rörande skydd av en juridisk persons heder och rykte.

I tvister rörande finansiell säkerhet och tvister som rör växlar, checkar och investeringsinstrument.

I tvister till följd av handel på råvarubörser.

I ärenden som rör bolagsstämmor och tvister som uppstår till följd av dessa, med undantag av tvister som rör aktieägarnas bidrag till förvaltningen av byggnader och mark, tvister som rör handpenning för tjänster och metoderna för att fördela tjänstekostnaderna.

I ärenden som rör omvandling av företag eller kooperativ (däribland eventuella förfaranden om ersättning) i enlighet med särskild lagstiftning.

I tvister rörande förvärv av en fabrik, hyra av en fabrik eller en del av en fabrik.

I tvister rörande offentliga byggkontrakt över ett visst värde, inklusive det material som krävs för att fullgöra sådana kontrakt.

I ärenden rörande juridiskt ansvar, om en part har underlåtit att agera med vederbörlig aktsamhet.

I tvister som uppstått till följd av förändringar inom företagskoncerner.

I tvister rörande skydd av borgenärsfordringar, om ett företags aktiekapital har minskat eller om grundinsatsen från en medlem av ett kooperativ har minskat.

Tjeckiens högsta domstol har behörighet som domstol i första och enda instans i förfaranden om erkännanden av utländska domar i äktenskapsmål (detta gäller vid erkännande av domar från andra EU-medlemsstater i de fall då rådets förordning (EG) nr 2201/2003 av den 27 november 2003 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar samt om upphävande av förordning (EG) nr 1347/2000 ska tillämpas) och i ärenden för att fastställa och neka föräldraskap enligt §§ 51 och 55.1 i lag nr 91/2012 om internationell privaträtt.

6 Kan jag väcka talan själv eller måste jag vända mig till exempelvis en advokat för att väcka talan?

Det finns ingen allmän skyldighet att företrädas av en advokat i tjeckiska civilrättsliga förfaranden.

Rättskapacitet

Alla har rätt att själv uppträda inför domstolen som part i ett rättsligt förfarande i enlighet med hans eller hennes rättskapacitet (§ 20. 1 i lag nr 99/1963 (civilprocesslagen, i dess ändrade lydelse)). En fysisk person får full rättskapacitet att inge en stämningsansökan när han eller hon blir myndig.

Myndighetsåldern är 18 år. Innan en person fyller 18 år kan denne uppnå myndighetsåldern om en ansökan om rättskapacitet beviljas – se § 37 i lag nr 89/2012 (civilprocesslagen) – eller om personen gifter sig. Om en part i förfarandet inte har full rättskapacitet att väcka talan kan han eller hon företrädas i förfarandet. En myndig person med begränsad rättskapacitet kan också sakna kapacitet att väcka talan och vara föremål för en talan.

Representationen grundas på lagstiftningen eller på en statlig myndighets beslut (lagstadgad representation) eller på en fullmakt. Var och en som deltar i ett förfarande som en parts företrädare måste styrka sin rätt att företräda parten.

En fysisk person som saknar rättskapacitet måste företrädas av sin förmyndare (§§ 22–23 och §§ 29an. i lag nr 99/1963 (civilprocesslagen, i dess ändrade lydelse)).

Parter i förfarandet (med rättskapacitet) kan även företrädas av en person som de själva har valt på grundval av en fullmakt (§§ 24–28a i lag nr 99/1963 (civilprocesslagen, i dess ändrade lydelse)).

7 Var ska stämningsansökan lämnas in? Till domstolens reception, kansli eller en annan myndighet?

En stämningsansökan (en ansökan om att inleda förfarandet) ska lämnas in till den domstol som har materiell behörighet. Adresserna till de tjeckiska domstolarna är tillgängliga på det [tjeckiska justitieministeriets webbplats](#).

8 På vilket språk kan jag göra en stämningsansökan? Kan jag väcka talan muntligt eller krävs det skriftlig form? Är det möjligt att använda fax eller e-post?

Alla parter har samma ställning i ett civilrättsligt förfarande och har rätt att använda sitt modersmål vid domstolsförhandlingen (se § 18 i lag nr 99/1963 (civilprocesslagen, i dess ändrade lydelse)). Rätten till domstolsförhandlingar på sitt modersmål begränsas till muntliga domstolsförfaranden och gäller inte skriftlig korrespondens mellan domstolen och parterna (och omvänt). En stämningsansökan måste således inges på tjeckiska.

En stämningsansökan kan vara skriftlig (se § 42 i lag nr 99/1963 (civilprocesslagen, i dess ändrade lydelse)). En skriftlig ansökan kan inges i pappersform eller på elektronisk väg via ett offentligt datanätverk eller med fax. En skriftlig ansökan med ett yrkande i sakfrågan som inges med fax eller på elektronisk väg bör, senast efter tre dagar, följas av originalhandlingen eller en skriftlig kopia av samma text. Om handlingen inges på elektronisk väg med en elektronisk signatur (enligt lag nr 227/2000 om elektronisk signatur, i dess ändrade lydelse) eller på elektronisk väg i enlighet med särskild lagstiftning (lag nr 300/2008 om elektroniska handlingar och tillåten dokumentkonvertering) behöver originalhandlingen inte inges i ett senare skede.

En ansökan om att inleda ett förfarande och en ansökan om verkställighet får bara framställas muntligen och ska spelas in (se § 14 i lag nr 292/2013 om särskilda rättsliga förfaranden, i dess ändrade lydelse) om det rör sig om förfaranden som även kan inledas utan en ansökan eller förfaranden om tillstånd att gifta sig, förfaranden för skydd mot våld i hemmet, förfaranden för att fastställa eller neka föräldraskap och adoptionsförfaranden. Varje distriktsdomstol är skyldig att registrera ansökan och utan dröjsmål hänskjuta den till behörig domstol. Denna typ av ansökan har samma verkan som om den hade gjorts direkt till den behöriga domstolen.

9 Finns det särskilda blanketter för att väcka talan vid domstol? Om inte, hur ska talan väckas? Finns det regler om vad stämningsansökan ska innehålla?

Det finns inga särskilda blanketter för att väcka talan (ansöka om att inleda ett förfarande). En stämningsansökan (ansökan om att inleda ett förfarande) måste innehålla vissa allmänna uppgifter (se § 42.4 i lag nr 99/1963 (civilprocesslagen, i dess ändrade lydelse)) och vissa särskilda uppgifter (se § 79.1 i civilprocesslagen).

De allmänna uppgifterna inbegriper namnet på den domstol som stämningsansökan riktas till och namnet på den person som väcker talan.

Stämningsansökan måste dessutom innehålla en tydlig beskrivning av vad talan avser och ett bestämt yrkande samt vara undertecknad och daterad.

De särskilda uppgifterna inbegriper parternas för- och efternamn och adress, eller parternas födelsedatum eller personnummer (firmanamn eller namn och såte för en juridisk person, personnummer, landets namn och relevant organisatorisk enhet tillhörande staten som uppträder inför domstolen på dess

vägnar). Vid behov ska ovanstående uppgifter även anges för parternas företrädare. Ansökan ska dessutom innehålla en beskrivning av de faktiska omständigheterna och en beskrivning av den bevisning som kåranden åberopar samt ett bestämt yrkande från kåranden.

Om ansökan inte innehåller de nödvändiga uppgifterna, eller om de är obegripliga eller otydliga, uppmanar domstolen berörd part att åtgärda bristerna inom en viss tidsfrist. Om så inte sker, och förfarandet därför inte kan fortsätta, avvisar domstolen ansökan om att inleda förfarandet. Domstolen kommer att bortse från andra ingivna handlingar tills de har rättats eller slutförts – se § 43 i lag nr 99/1963 (civilprocesslagen, i dess ändrade lydelse). Ansökan måste inges i korrekt antal exemplar för att vid behov säkerställa att domstolen får ett exemplar och varje part ett exemplar var – se § 42.4 i lag nr 99/1963 (civilprocesslagen, i dess ändrade lydelse).

10 Måste jag betala en domstolsavgift? När ska den i så fall betalas? Måste jag betala advokaten redan när jag lämnar in stämningsansökan?

Domstolsavgifter tas ut för domstolsförfaranden vid de tjeckiska domstolarna, för handlingar som förtecknas i avgiftstaxan och enskilda handlingar som utförs av domstolar och handlingar som utförs av domstolsförvaltningen. Storleken på dessa avgifter anges i lag nr 549/1991 om domstolsavgifter, i dess ändrade lydelse. Domstolsavgifter tas antingen ut i form av ett fast belopp eller som en procentandel av värdet på saken i målet.

Ett flertal mål (i första hand de som är otvistiga) undantas från skyldigheten att betala domstolsavgift. De mål som är "materiellt befriade" inbegriper mål som rör vårdnadskap, adoption, underhållsskyldigheter mellan föräldrar och barn etc. Dessa förfaranden är helt befriade från avgifter.

Kårande i förfaranden för att fastställa underhållsbidrag, kompensation för hälsoskador, arbetsskador och yrkessjukdomar etc. är personligen befriade från att betala avgifter. Om en kårande i ett visst förfarande är personligen befriad från att betala avgifter och domstolen bekräftar detta är svaranden skyldig att betala avgiften.

Det är även tillåtet med s.k. individuella undantag som grundas på parternas ekonomiska och sociala situation och de faktiska omständigheterna i det enskilda fallet. Om kåranden har svårt att tillgodose sina materiella behov på grund av långtidsarbetslöshet, en allvarlig sjukdom etc. kan han eller hon ansöka hos domstolen om att helt eller delvis undantas från skyldigheten att betala avgifter. Den relevanta ansökan bör helst bifogas originalstämningsansökan. När domstolen beslutar om undantag från skyldigheten att betala avgifter tar den hänsyn till sökandens samlade tillgångar, finansiella och sociala omständigheter, storleken på domstolsavgiften, den väckta talans natur etc. Det får dock inte handla om en godtycklig eller uppenbart meningslös ansökan eller hindrande av rättigheter. Se även "[Rättshjälp – Tjeckien](#)".

Avgiften ska betalas när ansökan om att inleda förfarandet ges in. Om avgiften inte betalades samtidigt som ansökan gavs in uppmanar domstolen parten att betala avgiften, och parten informeras om att om inte avgiften betalas inom den föreskrivna fristen kommer förfarandet att avbrytas.

11 Kan jag få rättshjälp?

Se "[Rättshjälp – Tjeckien](#)".

12 När anses talan ha väckts? Får jag någon sorts bekräftelse från myndigheterna på att talan har väckts på ett riktigt sätt?

En talan anses ha väckts den dag stämningsansökan lämnades in till domstolen (se § 82 i lag nr 99/1963 (civilprocesslagen, i dess ändrade lydelse)) eller när domstolen meddelade ett beslut om att inleda förfarandet utan en ansökan (se § 13.2 i lag nr 292/2013 om särskilda rättsliga förfaranden, i dess ändrade lydelse). Det faktum att stämningsansökan (ansökan om att inleda förfarandet) lämnas in till domstolen gör att förfarandet inleds, och domstolen utfärdar inte någon särskild bekräftelse om att förfarandet har inletts. Om en stämningsansökan (ansökan om att inleda förfarandet) lämnas personligen till domstolens kansli kan man få en bekräftelse på detta genom att få en kopia av stämningsansökan stämplad.

Om ansökan har brister (inte innehåller de föreskrivna uppgifterna eller är otydlig eller obegriplig) uppmanar domstolen den berörda parten att åtgärda dessa. Om bristerna inte åtgärdas inom den frist som domstolen har fastställt, och förfarandet därför inte kan fortsätta, avvisar domstolen ansökan om att inleda förfarandet och avbryter förfarandet.

13 Kan jag få en tidsplan för målets fortsatta handläggning, till exempel när jag ska inställa mig i rätten?

Så snart förfarandet har inletts fortsätter domstolen handläggningen utan ytterligare ansökningar för att säkerställa att målet prövas och avgörs så snabbt som möjligt – se § 100.1 i lag nr 99/1963 (civilprocesslagen, i dess ändrade lydelse). Domstolen är skyldig att delge de andra parterna i förfarandet stämningen (ansökan om att inleda förfarandet) genom personlig delgivning (se § 79.3 i civilprocesslagen). Under förfarandet informerar domstolen parterna om deras rättigheter och skyldigheter. Om en särskild handling måste utföras fastställer domstolen en tidsfrist för detta.

Parterna och deras ombud har rätt att inspektera domstolens ärendeakt, med undantag av voteringsprotokoll, och att göra utdrag ur och kopiera akten. Domstolens ordförande ger var och en som har ett legitimt intresse eller som har giltiga skäl möjlighet att inspektera akten och göra utdrag ur och kopiera akten, såvida det inte är en akt som enligt lag är sekretessbelagd – se § 44 i lag nr 99/1963 (civilprocesslagen, i dess ändrade lydelse).

Senaste uppdatering: 27/09/2021

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Obs. Nyligen ändrades ursprungsversionen på [de](#) av den här sidan. Våra översättare håller på att översätta den nya sidan till svenska.

Översättningen till [en](#) är dock redan färdig.

Hur väcker man talan vid domstol? - Tyskland

1 Måste jag vända mig till domstol eller finns det något annat alternativ?

Det kan ibland vara lämpligare att använda sig av alternativa system för tvistlösning. Se faktabladet om [medling](#).

2 Finns det någon tidsgräns för att väcka talan vid domstol?

Det finns ingen tidsfrist för att väcka talan vid domstol. Yrkanden måste dock framställas inom viss tid för att undvika preskription. Om ett yrkande har preskriberats och motparten åberopar detta avvisas yrkandet. Preskriptionstiderna regleras inte i processrätten, utan i den materiella rätten. De varierar från fall till fall. Frågor om preskriptionstider kan besvaras av en juridisk rådgivare.

3 Ska jag vända mig till en domstol i [medlemsstat]?

Se faktabladet om [behörighet](#).

4 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag i så fall vända mig till, med hänsyn tagen till var jag bor, var motparten bor eller andra faktorer av betydelse i ärendet?

Se faktabladet "[Behörighet – Tyskland](#)".

5 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag vända mig till, med hänsyn tagen till ärendets natur och vilket belopp som står på spel?

Se faktabladet "[Behörighet – Tyskland](#)".

6 Kan jag väcka talan själv eller måste jag vända mig till exempelvis en advokat för att väcka talan?

Om du måste företrädas av en advokat eller inte beror på vilken domstol som är behörig i det enskilda fallet.

I delstatsdomstolarna (*Landgerichten*) och delstatsöverdomstolarna (*Oberlandesgerichten*) måste parterna företräddas av en advokat. Det råder advokattvång i de flesta familjerättsliga mål (t.ex. mål om äktenskapsskillnad, underhållstvister, egendomstvister) som prövas vid en distriktsdomstol (*Amtsgericht*).

I alla andra mål vid *Amtsgericht* kan du själv väcka och föra din talan.

Vid det förenklade förfarandet för att erhålla en exekutionstitel i form av ett betalningsföreläggande (s.k. *Mahnverfahren*) är *Amtsgericht* behörig. Du kan alltså på egen hand (utan hjälp av advokat) ansöka om ett betalningsföreläggande hos domstolen.

Även vid arbetsdomstolen (*Arbeitsgericht*) kan du väcka talan på egen hand.

7 Var ska stämningsansökan lämnas in? Till domstolens reception, kansli eller en annan myndighet?

Enligt huvudregeln ska en skriftlig stämningsansökan inges till behörig domstol.

Om *Amtsgericht* är behörig kan talan emellertid även väckas muntligt. Ansökan görs då vid kansliet (*Geschäftsstelle des Amtsgerichts*) vid valfri sådan domstol, där ärendet diarieförs och därefter utan dröjsmål hänskjuts till behörig domstol.

Detsamma gäller för mål i arbetsdomstolen. Om arbetsdomstolen är behörig kan talan alltså väckas muntligt vid arbetsdomstolens kansli.

8 På vilket språk kan jag göra en stämningsansökan? Kan jag väcka talan muntligt eller krävs det skriftlig form? Är det möjligt att använda fax eller e-post?

Domstolsspråket är tyska, och stämningsansökan måste därför inges på tyska.

Enligt huvudregeln ska en skriftlig stämningsansökan inges. Vid ärenden inför *Amtsgericht* eller arbetsdomstolen kan talan dock även väckas muntligt genom att den diarieförs vid domstolens kansli (se fråga 7).

Stämningsansökan får även skickas in med fax. Faxmeddelandet ska innehålla kändens underskrift eller, om kändens företrädare av ett juridiskt ombud, ombudets underskrift. Det måste gå att se vem som undertecknat och är ansvarig för originalhandlingen.

Dessutom är det möjligt inge en stämningsansökan elektroniskt via en säker överföring (DE-mail (den tyska e-förvaltningens kommunikationstjänst), särskilda elektroniska brevlådor) eller, om dokumentet är undertecknat med en kvalificerad elektronisk signatur, via en elektronisk domstols- och förvaltningsbrevlåda (EGVP). Det är inte möjligt att inge en stämningsansökan via e-post.

9 Finns det särskilda blanketter för att väcka talan vid domstol? Om inte, hur ska talan väckas? Finns det regler om vad stämningsansökan ska innehålla?

Det finns blanketter för förenklade förfaranden, dvs. ansökan om betalningsföreläggande eller handräckning (*Vollstreckungsbescheid*). Dessa blanketter måste användas för att ansökan inte ska avvisas när den fastställda fristen har löpt ut.

Det finns inte några standardblanketter för att inge en stämningsansökan. Ansökan måste dock innehålla vissa obligatoriska uppgifter och vara utformad på ett visst sätt:

Ansökan måste innehålla exakta uppgifter om parterna och deras juridiska ombuds namn och adresser. Dessutom ska den behöriga domstolen anges.

Det ska klart och tydligt anges vad stämningen gäller och vad domstolen förväntas tilldöma kändens (dvs. vad som yrkas).

Dessutom ska ärendet och de sakförhållanden som ligger till grund för kändens ansökan läggas fram på ett uttömmande och begripligt sätt.

Stämningsansökan ska vara egenhändigt undertecknad. Om kändens har ett ombud krävs underskrift av en auktoriserad advokat eller dennes företrädare.

10 Måste jag betala en domstolsavgift? När ska den i så fall betalas? Måste jag betala advokaten redan när jag lämnar in stämningsansökan?

I förfaranden inför tvistemålsdomstolar tas domstolsavgifter ut. Dessa avgifter täcker domstolens kostnader i målet. Efter att käromålet har ingetts ålägger domstolen kändens att betala en förskottsavgift (*Gerichtskostenvorschuss*) som motsvarar de lagstadgade domstolsavgifterna. I regel delges svaranden stämningen först när kändens har betalat förskottsavgiften.

Detta gäller även vid ansökan om betalningsföreläggande.

I mål som avgörs av arbetsdomstolen tas ingen avgift ut.

Om kändens företrädare av en advokat tillkommer advokatarvode. Det ska i princip betalas först i samband med att förfarandet avslutas eller efter det att domstolen fattat beslut om fördelningen av rättegångskostnaderna. Advokaten kan dock begära ett förskott på en del av det framtida arvudet redan innan stämningsansökan inges.

I slutändan ankommer det på den förlorande parten att betala rättegångskostnader, domstolskostnader och advokatarvoden, inklusive redan gjorda betalningar.

11 Kan jag få rättshjälp?

Den som inte själv kan betala för sin talan kan ansöka om rättshjälp. Domstolen prövar då om det finns några utsikter att vinna rättegången samt försäkras sig om att talan inte väckts på alltför lösa grunder och att det finns ett ekonomiskt behov. Om domstolen beviljar rättshjälp behöver kändens inte betala något förskott för delgivningen av stämningen.

12 När anses talan ha väckts? Får jag någon sorts bekräftelse från myndigheterna på att talan har väckts på ett riktigt sätt?

Om stämningsansökan är korrekt utformad och ett förskott på domstolskostnaderna har betalats in till domstolen delges motparten stämningen omedelbart.

När motparten delgetts stämningen anses talan ha väckts.

Om stämningsansökan innehåller felaktigheter ger domstolen kändens möjlighet att korrigera felen. Om stämningsansökan inte rättas till avvisas den av domstolen.

13 Kan jag få en tidsplan för målets fortsatta handläggning, till exempel när jag ska inställa mig i rätten?

I samband med delgivningen av stämningen bestämmer rättens ordförande antingen en tidpunkt för en första muntlig förhandling eller beslutar om skriftlig förberedelse. Parterna meddelas när förhandlingen kommer att äga rum respektive om det blir skriftlig förberedelse. Domstolen kan när som helst begära att parterna ska infinna sig personligen.

Som förberedelse inför varje förhandling kan domstolen kräva att parterna kompletterar eller förtydligar sina inlagor. Vid behov anger den tidsfrister för när parterna måste inkomma med förtydliganden på vissa punkter. Domstolen kan begära att parterna i målet eller tredje man lägger fram handlingar och annan bevisning, och kan även inhämta uppgifter från myndigheter.

Parterna ska underrättas om alla sådana åtgärder.

Senaste uppdatering: 15/12/2023

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Hur väcker man talan vid domstol? - Estland

1 Måste jag vända mig till domstol eller finns det något annat alternativ?

Twister kan lösas med både rättsliga och utomrättsliga metoder.

En utomrättslig tvistlösningsmetod är **förlikning**. Förlikning är en frivillig utomrättslig tvistlösningsmetod som genomförs av en oberoende och opartisk förlikningsman. En förlikningsman underlättar kommunikationen mellan parterna i syfte att hjälpa dem att hitta en lösning på tvisten. Förlikningsförhandlingar är konfidentiella och förlikningsmannen får inte styra förlikningen på ett sätt som ger intryck av att förlikningsmannen har rätt att fatta bindande beslut. En förlikningsman kan vara en notarius publicus, en advokat eller någon annan fysisk person som parterna i tvisten har utsett och som har bemyndigats att bedriva sitt arbete via en juridisk person (exempelvis förlikningsmän hos ett försäkringsförlikningsorgan via Estlands försäkringsförening (*Eesti Kindlustusseltside Liit*) och Estlands trafikförsäkringsstiftelse (*Eesti Liikluskindlustuse Fond*)). Ett förlikningsorgan är en enhet som är knuten till en statlig eller

lokal myndighet, såsom upphovsrättsnämnden (*autoriõiguse komisjon*). Den uppgörelse som nås till följd av ett förlikningsförfarande kallas förlikningsavtal och utgör en exekutionstitel enligt de villkor som anges i lag, förutsatt att en domstol har förklarat avtalet verkställbart. Förlikningsavtalet kan överlämnas till en exekutionstjänsteman för tvångsvis verkställighet (utsökning). Om förlikningsmannen är en notarius publicus eller en advokat kan en notarius publicus på begäran av parterna i tvisten godkänna ett förlikningsavtal som rör en fordran på egendom eller ett förlikningsavtal som rör en fordran som inte avser egendom, förutsatt att en kompromiss kan nås angående sistnämnda fordran. Ett förlikningsavtal som godkänts på detta sätt kan omedelbart verkställas. Förlikningsavtalet behöver i så fall inte förklaras verkställbart av domstol. Ett förlikningsavtal som ett förlikningsorgan förklarar giltigt är bindande för parterna och behöver inte förklaras verkställbart av en domstol. **Skiljeförfarande** är en annan alternativ tvistlösningsmetod. Eftersom skiljenämnden utses av parterna själva kan dessa vara säkra på att skiljemännen har den kunskap, erfarenhet och opartiskhet som krävs. Parterna har även rätt att välja vilket språk som ska användas, vilken lag som ska tillämpas och vilka procedurregler som ska gälla. En skiljenämnd kan inrättas för ett enda ärende (ad hoc) eller arbeta på permanent grund. En permanent skiljenämnd i Estland är Notariekamarens skiljenämnd (*Notarite Koja vahekohus*). I Estland löser man ofta tvister som uppstått till följd av gränsöverskridande handel vid **estniska industri- och handelskammarens** skiljedomstol (*Eesti Kaubandus-Tööstuskoja (EKT) arbitraazikohus*). Ett beslut från en permanent estnisk skiljenämnd utgör en exekutionstitel och behöver inte förklaras verkställbart av domstol. Beslut från andra skiljenämnder, inbegripet ad hoc-skiljenämnder, och från skiljenämnder i andra länder måste först förklaras verkställbara av en domstol för att kunna bli föremål för utsökning. Utöver skiljeförfarande och förlikning finns även nämnder för utomrättslig lösning av vissa typer av tvister.

Arbetsrättsliga tvister kan exempelvis hänskjutas till en **arbetsvistnämnd** (*töövaidluskomisjon*). En arbetsvistnämnd är ett oberoende organ som löser enskilda arbetstvister. Både arbetstagare och arbetsgivare kan vända sig till arbetsvistnämnden. Lösningen av arbetstvister i en arbetsvistnämnd regleras av **lagen om lösning av arbetstvister** (*individuaalse töövaidluse lahendamise seadus*). Inga statliga avgifter tas ut för tvistlösning med hjälp av en arbetsvistnämnd. En arbetsvistnämnd kan lösa alla former av tvister som uppstått till följd av förhållanden på arbetsmarknaden. I händelse av en penningfordran måste fordrans storlek vara motiverad, och det finns ingen gräns för möjligheten att använda en arbetsvistnämnd. Den ansökan som inges till en arbetsvistnämnd ska innehålla en redogörelse för de omständigheter som är relevanta för tvisten. Vid ett ifrågasättande av en uppsägning ska ansökan exempelvis innehålla uppgifter om tidpunkt och skäl för uppsägningen. Ansökan ska innehålla en beskrivning av på vilket sätt parterna är oense, dvs. vad arbetstagaren eller arbetsgivaren enligt sökanden har underlåtit att göra eller gjort i strid med lagen. Till ansökan ska bifogas bevisning som styrker de påståenden som görs i ansökan (t.ex. anställningsavtal, överenskommelser eller korrespondens mellan den anställde och arbetsgivaren) eller hänvisning till annan bevisning eller vittnen. Om en sökande anser det nödvändigt att kalla ett vittne till förhandlingen ska vittnets namn och adress uppges i ansökan. En arbetsvistnämnds beslut som trätt i kraft utgör en exekutionstitel och får överlämnas till en exekutionstjänsteman för utsökning. Under vissa omständigheter kan en arbetsvistnämnd förklara att nämndens beslut ska verkställas omedelbart. Om en part i tvisten inte är nöjd med arbetsvistnämndens beslut kan parten väcka talan vid en distriktsdomstol (*maakohus*) för att få arbetstvisten prövad i domstol. Talan måste väckas inom en månad från den dag kopian av beslutet mottogs. I så fall träder arbetsvistnämnden beslut inte i kraft.

Anspråk till följd av ett avtal mellan en konsument och en näringsidkare kan prövas av **konsumentvistnämnden** (*tarbijakaebuste komisjon*). Lösningen av konsumenttvister regleras av **konsumentskyddslagen** (*tarbijakaitse seadus*). Konsumentvistnämnden är behörig att lösa både inhemska och gränsöverskridande konsumenttvister som uppstår till följd av avtal mellan konsument och näringsidkare och som inleds av en konsument om en av parterna i tvisten är en näringsidkare vars etableringsort är i Estland. Nämnden är också behörig att avgöra tvister till följd av skada som lidits till följd av en defekt produkt, förutsatt att den lidna skadan kan fastställas. Om det går att fastställa att skada lidits, men inte hur omfattande den är, t.ex. ideell skada eller framtida ekonomiska förluster, avgörs ersättningsbeloppet av domstol. Nämnden löser inte tvister i samband med icke-ekonomiska tjänster av allmänintresse, utbildningstjänster som tillhandahålls av offentligrättsliga juridiska personer eller hälso- och sjukvårdstjänster som tillhandahålls av hälso- och sjukvårdspersonal till patienter för att bedöma, upprätthålla eller återställa deras hälsa, inbegripet förskrivning, administration och tillhandahållande av läkemedel och medicinsk utrustning. Dessutom löser nämnden inte tvister som rör anspråk till följd av dödsfall, fysisk skada eller hälsobesvär, eller tvister som omfattas av ett tvistlösningsförfarande som föreskrivs i andra lagar. Sådana tvister avgörs av behöriga institutioner eller domstolar (tvister som uppstått till följd av hyresavtal kan t.ex. utöver av domstolar även avgöras av hyresnämnder). En ansökan som inges av en konsument prövas och resultatet meddelas parterna inom 90 dagar från mottagandet av ansökan. Vid komplicerade tvister kan denna tidsfrist förlängas. Ett beslut från konsumentvistnämnden måste följas inom 30 dagar från dagen för offentliggörandet på konsumentskyddsnämndens (*Tarbijakaitseamet*) webbplats, om inte annat anges i beslutet. En förteckning över näringsidkare som inte har följt nämndens beslut publiceras på webbplatsen för konsumentskyddsnämnden. Nämndens beslut kan dock inte bli föremål för utsökning, vilket betyder att det inte kan lämnas in till en exekutionstjänsteman i detta syfte. En näringsidkare som registrerats i förteckningen stryks ur förteckningen när näringsidkaren följer nämndens beslut efter att ha registrerats i förteckningen, eller när det har gått mer än 12 månader från det att näringsidkaren registrerades i förteckningen. Om parterna i tvisten inte är nöjda med nämndens beslut och inte följer det kan de vända sig till en distriktsdomstol för att lösa tvisten. En näringsidkare underrättar konsumentskyddsnämnden om att beslutet har följts eller att ärendet har hänskjutits till en distriktsdomstol. I så fall bifogas en kopia av den ansökan som ingetts till distriktsdomstolen. Konsumentskyddsnämnden får själv, med konsumentens medgivande och som konsumentens företrädare, hänskjuta den tvist som nämnden har löst till en distriktsdomstol för prövning om näringsidkaren har underlåtit att följa beslutet och tvisten är relevant för tillämpningen av en lag eller annan författning eller är av generell intresse för konsumenterna.

Tvister som uppstått till följd av hyresavtal kan lösas av en **hyresnämnd**. Lösningen av hyrestvister regleras av **lagen om lösning av hyrestvister** (*üürivaidluse lahendamise seadus*). Hyresnämnder löser inte tvister som rör ekonomiska anspråk som överstiger 3 200 euro. En hyresnämnd kan inrättas av en lokal myndighet och nämnden löser hyrestvister som uppstår inom ramen för dess territoriella behörighet. I Estland har en hyresnämnd endast inrättats i Tallinn. I en ansökan till en hyresnämnd ska sökandens begäran och de sakförhållanden som ligger till grund för denna anges. Ansökan ska dessutom innehålla hyresavtalet och den bevisning som anförs till stöd för påståendena i ansökan samt annan relevant skriftlig bevisning. En hyrestvistnämnds beslut som har trätt i kraft utgör en exekutionstitel och får överlämnas till en exekutionstjänsteman för utsökning. Om en part i tvisten inte är nöjd med hyresnämndens beslut kan parten hänskjuta hyrestvisten till en distriktsdomstol inom 20 dagar från den dag nämndens beslut mottogs. I så fall träder hyrestvistnämndens beslut inte i kraft. Det är inte obligatoriskt att låta en hyrestvistnämnd lösa en tvist innan rättegången inleds, dvs. om parterna inte vill eller inte kan lösa tvisten med hjälp av utomrättsliga metoder kan de hänskjuta sitt anspråk till en domstol. Samma anspråk kan inte prövas på samma gång av både en domstol och en behörig utomrättslig tvistlösningsnämnd.

2 Finns det någon tidsgräns för att väcka talan vid domstol?

Privaträttsliga förhållanden regleras av principen om den privaträttsliga självständigheten, vilket innebär att det står en borgenär fritt att bestämma när dennes fordran mot en gäldenär ska drivas in. Av rättssäkerhetsskäl och för att upprätthålla en stabil rättsordning kan en gäldenär åberopa en preskriptionsfrist om borgenären har underlåtit att lägga fram sin fordran inom en viss tid. En domstol eller ett annat tvistlösningsorgan tillämpar endast en preskriptionsfrist om detta begärs av den person som ålagts en förpliktelse. Borgenärens fordran löper därför inte ut när preskriptionsfristen löper ut. Om fordran har preskriberats och den person som ålagts en förpliktelse hänvisar till preskriptionsfristen prövar domstolen inte fordran och gör inte heller en bedömning i sak av fordran.

Preskriptionsfristen för fordringar på grund av transaktioner är tre år.

Preskriptionsfristen för fordringar på grund av transaktioner är tio år om den person som ålagts en förpliktelse medvetet underlåter att fullgöra denna. Preskriptionsfristen för fordringar som rör överlåtelse av fast egendom, belastning av fast egendom med sakrätt, överlåtelse eller uppsägning alternativt ändring av innehållet i en sakrätt är tio år.

Preskriptionsfristen för en fordran som grundas på lagstiftning är tio år från det att fordran löper ut, om inte annat föreskrivs i lag.

Preskriptionsfristen för en fordran på grund av olagligt orsakad skada är tre år från det att den ersättningsberättigade personen blev eller borde ha blivit medveten om skadan och om vilken person det åligger att ersätta skadan.

Preskriptionsfristen för en fordran på grund av obehörig vinst är tre år från det att den ersättningsberättigade personen blev eller borde ha blivit medveten om fordran.

Preskriptionsfristen för en fordran som avser återkommande skyldigheter, med undantag av fordringar som avser underhållsskyldighet gentemot barn, är tre år för varje separat skyldighet oavsett den rättsliga grunden för fordran.

Preskriptionsfristen för en fordran som avser underhållsskyldighet gentemot barn är tio år för varje enskild skyldighet.

Preskriptionsfristen för återkrav till följd av äganderätt och familje- och arvsrättsliga krav är 30 år från det att kravet förfaller till betalning, om inte annat föreskrivs i lag.

Ett återkrav till följd av äganderätt gentemot en godtycklig innehavare löper inte ut.

Vissa anspråk som uppstått till följd av anställningsförhållanden har en preskriptionsfrist för när en talan vid domstol måste ha väckts. Fristen för att framställa anspråk till en arbetstvistnämnd eller domstol för att få ett erkännande av de rättigheter som uppstått till följd av anställningsförhållanden och skydd för de överträdde rättigheterna är exempelvis fyra månader. En talan i domstol eller en ansökan till en arbetstvistnämnd om att återkalla uppsägningen av ett anställningsavtal kan inges inom 30 kalenderdagar från mottagandet av uppsägningen. Inom 30 kalenderdagar från mottagande av uppsägningen kan en arbetstagare inge en ansökan till en domstol eller en arbetstvistnämnd om bestridande av uppsägningen på grund av att den strider mot principen om god tro, om inte arbetsgivaren sade upp avtalet på grund av avtalsbrott från arbetstagarens sida. Fristen för att inge ett lönekrav är tre år.

3 Ska jag vända mig till en domstol i [medlemsstat]?

De omständigheter under vilka ett mål kan prövas av en estnisk domstol avgörs av bestämmelserna om internationell behörighet. En estnisk domstol är behörig att pröva ett mål om denna kan pröva målet i enlighet med bestämmelserna om dess materiella och territoriella behörighet eller baserat på ett avtal om behörighet, om inte annat föreskrivs i lag eller i ett internationellt avtal. Internationell behörighet är inte en exklusiv behörighet, om inte annat föreskrivs i lag eller i ett internationellt avtal. Bestämmelserna i [civilprocesslagen](#) (*tsiviilkohtumenetluse seadustik*) om internationell behörighet gäller endast i den utsträckning denna behörighet inte regleras i ett internationellt avtal eller följande EU-förordningar:

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1215/2012 av den 12 december 2012 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område.

Rådets förordning (EG) nr 2201/2003 av den 27 november 2003 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar samt om upphävande av förordning (EG) nr 1347/2000.

Rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet.

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 650/2012 av den 4 juli 2012 om behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt godkännande och verkställighet av officiella handlingar i samband med arv och om inrättandet av ett europeiskt arvsintyg.

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 655/2014 av den 15 maj 2014 om inrättande av ett europeiskt förfarande för kvarstad på bankmedel för att underlätta gränsöverskridande skuldindrivning i mål och ärenden av privaträttslig natur.

4 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag i så fall vända mig till, med hänsyn tagen till var jag bor, var motparten bor eller andra faktorer av betydelse i ärendet?

Regler om allmän behörighet anger den domstol vid vilken en talan kan väckas mot en person och vid vilken andra processhandlingar kan vidtas mot en person, om det inte föreskrivs i lag att talan måste väckas eller processhandlingen vidtas vid en annan domstol.

Regler om valfri behörighet avgör vid vilken domstol, utöver domstolarna med allmän behörighet, en talan får väckas mot en person och andra processhandlingar får vidtas mot en person.

Regler om exklusiv behörighet avgör vilken domstol som är den enda domstol som är behörig att pröva ett tvistemål. I andra mål än tvistemål är behörigheten alltid exklusiv om inte annat föreskrivs i lag.

Enligt **regler om allmän behörighet** ska en talan mot en fysisk person väckas vid domstolen på den ort där han eller hon har sin hemvist och en talan mot en juridisk person vid domstolen på den ort där denna har sitt säte. Om en fysisk persons hemvist är okänd kan en talan väckas vid domstolen på den ort där han eller hon hade sin senast kända hemvist.

Om ett mål enligt de allmänna bestämmelserna inte omfattas av en estnisk domstols behörighet, eller om det inte går att fastställa vilken domstol som är behörig och inte annat föreskrivs i ett internationellt avtal eller i lag, prövas målet av distriktsdomstolen i Harju (*Harju Maakohus*) om

målet ska prövas i Estland enligt ett internationellt avtal,

sökanden är estnisk medborgare eller har hemvist i Estland, och sökanden inte har eller kan förväntas ha möjlighet att försvara sina rättigheter i en främmande stat,

målet av något annat skäl i stor utsträckning rör Estland och sökanden inte har eller kan förväntas ha möjlighet att försvara sina rättigheter i en främmande stat.

Distriktsdomstolen i Harju prövar även mål som omfattas av en estnisk domstols behörighet men där det inte går att fastställa vilken estnisk domstol som är behörig att pröva målet. Detta gäller också om man har kommit överens om att domstolarna i Estland ska vara behöriga men inte specificerat vilken domstol som är behörig.

Enligt **regler om exklusiv (obligatorisk) behörighet** ska en talan avseende följande tvisteföremål väckas vid domstolen på den ort där den fasta egendomen är belägen:

Ett anspråk i samband med erkännande av en äganderätt, begränsad sakrätt eller annan sakrättslig inteckning i fast egendom, eller erkännande av avsaknad av sådana rättigheter eller inteckningar, eller ett anspråk i samband med andra rättigheter i fast egendom.

Fastställande av gränserna för eller uppdelning av fast egendom.

Skydd av ägande av fast egendom.

Ett äganderättsligt anspråk till följd av lägenhetsinnehav.

Ett anspråk i samband med utsökning som rör fast egendom.

Ett anspråk till följd av ett hyresavtal eller kommersiellt hyresavtal beträffande fast egendom eller annat avtal om nyttjande av fast egendom enligt lagen om avtalsförpliktelser, eller till följd av sådana avtals giltighet.

En talan som rör servitut, inteckningar eller förköpsrätt i samband med fast egendom ska väckas vid den domstol i vars domkrets egendomen är belägen.

Enligt reglerna om exklusiv (obligatorisk) behörighet ska en talan om hävning av ett oskäligt standardvillkor i avtal eller avslutande och återkallande av en persons rekommendation om tillämpning av villkoret väckas vid domstolen på svarandens verksamhetsort, eller i avsaknad av en sådan, vid domstolen på den ort där svaranden har sin hemvist eller sitt säte. Om svaranden saknar verksamhetsort, hemvist eller säte i Estland ska talan väckas vid domstolen inom vars territoriella behörighet standardvillkoret tillämpades.

En talan från en juridisk person om att upphäva eller ogiltigförklara ett organs beslut ska enligt reglerna om exklusiv behörighet väckas vid domstolen på den ort där den juridiska personen har sitt säte.

En estnisk domstol får pröva ett äktenskapsmål om

minst en av makarna är estnisk medborgare eller var det vid äktenskapets ingående,

båda makarna har hemvist i Estland,

en av makarna har hemvist i Estland, förutom om det är uppenbart att en eventuell dom inte skulle erkännas i det land där den andra maken är medborgare.

Enligt reglerna om exklusiv behörighet ska en talan som ska prövas av en estnisk domstol väckas vid domstolen på den ort där makarna har gemensam hemvist. Om makarna saknar gemensam hemvist är domstolen på den ort där svaranden har hemvist behörig domstol. Om svaranden inte har hemvist i Estland ska talan väckas vid domstolen på den ort där ett gemensamt minderårigt barn till makarna har hemvist. Om makarna saknar gemensamma barn är domstolen på den ort där käranden har hemvist behörig domstol.

Om en saknad persons egendom har tagits i beslag, eller om en förvaltare har utsetts för en person på grund av att han eller hon har begränsad rättskapacitet eller om en person har dömts till fängelse, kan skilsmässa från en sådan person även sökas vid domstolen på den ort där käranden har hemvist.

En estnisk domstol kan pröva ett mål om fastställande av släktskap om minst en av parterna är estnisk medborgare eller minst en av parterna har hemvist i Estland. Ett mål om fastställande av släktskap som prövas av en estnisk domstol ska enligt reglerna om exklusiv behörighet väckas vid domstolen på den ort där barnet har hemvist. Om barnet inte har hemvist i Estland ska talan väckas vid domstolen på den ort där svaranden har hemvist. Om svaranden inte har hemvist i Estland ska talan väckas vid domstolen på den ort där käranden har hemvist. Detsamma gäller i mål om underhållsskyldighet.

Enligt **reglerna om valfri behörighet** får en talan som rör ett äganderättsligt anspråk även väckas mot en fysisk person vid domstolen på den ort där han eller hon stadigvarande vistas om personen i fråga vistas på denna plats under en längre tid på grund av anställning, ett tjänsteförhållande, studier eller av något annat liknande skäl. En talan som rör svarandens ekonomiska verksamhet eller yrkesverksamhet kan också väckas vid domstolen på verksamhetsorten.

En juridisk person som grundas på delägarskap, inbegripet ett bolag, eller en delägare, partner eller aktieägare i detta bolag, kan enligt reglerna om valfri behörighet även väcka talan till följd av ett sådant delägarskap eller innehav mot en delägare, partner eller aktieägare i denna juridiska person vid domstolen på den ort där den juridiska personen har sitt säte.

Om en person har hemvist eller sitt säte i utlandet kan en talan som rör ett äganderättsligt anspråk i enlighet med reglerna om valfri behörighet även väckas mot en person vid den domstol i vars domkrets de aktuella tillgångarna är belägna eller vid den domstol i vars domkrets personens andra tillgångar är belägna. Om en tillgång har registrerats i ett offentligt register kan ovannämnda talan väckas vid domstolen på platsen för det register som tillgången har registrerats i. Om tillgången utgörs av en fordran enligt lagen om avtalsförpliktelser kan ovannämnda talan väckas vid domstolen på den ort där gäldenären har sin hemvist eller sitt säte. Om ett föremål ställts om säkerhet för fordran kan talan även väckas vid domstolen på den ort där föremålet finns.

En talan om indrivning av en fordran som säkrats genom hypotek eller som kopplats till en inteckning i fast egendom, eller en annan sådan talan rörande en liknande fordran, kan även väckas vid den domstol i vars domkrets den fasta egendomen är belägen, förutsatt att gäldenären äger den registrerade fastighet som har säkrats med hypotek eller intecknats.

En talan mot en lägenhetsinnehavare till följd av ett rättsförhållande i samband med lägenhetsinnehavet får enligt reglerna om valfri behörighet även väckas vid den domstol i vars domkrets den berörda lägenheten är belägen.

En talan till följd av ett avtal eller en talan om ogiltigförklaring av ett avtal kan enligt reglerna om valfri behörighet även väckas vid den domstol i vars domkrets den aktuella avtalsförpliktelsen ska fullgöras.

En konsument får enligt reglerna om valfri behörighet väcka talan till följd av ett sådant avtal eller förhållande som anges i §§ 35, 46, 52, 208.4, 379, 402, 635.4, 709, 734 eller 866 i [lagen om avtalsförpliktelser](#) (*võlaõigusseadus*), eller väcka talan till följd av något annat avtal som ingåtts med ett företag med säte eller verksamhetsort i Estland, vid domstolen på den ort där konsumenten har hemvist. Detta gäller inte en talan till följd av ett transportavtal.

En försäkringstagare, förmänstagare eller annan person med rätt att kräva att en försäkringsgivare fullgör ett försäkringsavtal får enligt reglerna om valfri behörighet även väcka talan mot försäkringsgivaren till följd av försäkringsavtalet vid domstolen på den ort där personen i fråga har sin hemvist eller sitt säte. Vid ansvarsförsäkring, eller försäkring av en byggnad, fast eller lös egendom i anslutning till en byggnad eller lösöre, får en talan mot försäkringsgivaren även väckas enligt reglerna om valfri behörighet vid den domstol i vars domkrets den handling eller händelse som orsakade skadan ägde rum eller där skadan orsakades.

En arbetstagare får enligt reglerna om valfri behörighet även väcka talan till följd av sitt anställningsavtal vid domstolen på den ort där han eller hon har hemvist.

En talan om ersättning för olagligt orsakad skada kan enligt reglerna om valfri behörighet även väckas vid den domstol i vars domkrets den handling eller händelse som orsakade skadan ägde rum eller på den ort där skadan orsakades.

En talan i syfte att fastställa arvsrätt, en arvinges fordran på dödsboet, en fordran till följd av ett legat eller ett arvsavtal eller ett krav på laglott eller arvskifte får enligt reglerna om valfri behörighet även väckas vid den domstol i vars domkrets den avlidne hade hemvist vid tidpunkten för sin död. Om den avlidne var estnisk medborgare men vid tidpunkten för sin död inte hade hemvist i Estland kan ovannämnda talan även väckas vid domstolen på den avlidnes senaste hemvistort i Estland. Om den avlidne inte hade hemvist i Estland kan talan väckas vid distriktsdomstolen i Harju.

En talan mot flera svarande kan på kärandens begäran väckas vid den domstol där en av svarandena har sin hemvist eller sitt säte.

Om flera käromål kan inges mot en svarande grundat på samma omständigheter kan samtliga käromål inges till den domstol vid vilken det genom att åberopa samma faktiska omständigheter är möjligt att väcka talan avseende ett eller vissa av anspråken.

Ett genkäromål kan inges till den domstol som käromålet ingavs till, förutsatt att genkäromålet inte omfattas av reglerna om exklusiv behörighet. Detta gäller också om genkäromålet, enligt reglerna om valfri behörighet, ska inges till en utländsk domstol.

En talan från en tredje man med ett eget anspråk kan väckas vid den domstol som prövar huvudtalan.

En talan angående ett konkursförfarande eller ett konkursbo som avser en konkursgäldenär, konkursförvaltare eller medlem av konkurskommittén, inbegripet en talan om att undanta egendom från konkursboet, kan också väckas vid den domstol som försatte bolaget i konkurs. En talan om godtagande av en fordran kan även väckas vid den domstol som försatte bolaget i konkurs.

En konkursgäldenär kan också väcka talan angående konkursboet, inbegripet en talan om indrivning, vid den domstol som förklarade bolaget i konkurs.

Om du väcker talan vid en annan domstol än den domstol som har allmän behörighet i frågor som rör svaranden måste du motivera varför.

Om ett mål på en och samma gång kan omfattas av flera estniska domstolars behörighet har sökanden rätt att välja vid vilken domstol talan ska väckas. I så fall prövas målet av den domstol som först mottog ansökan.

5 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag vända mig till, med hänsyn tagen till ärendets natur och vilket belopp som står på spel?

I Estland avgörs inte behörigheten av ärendets natur och vilket belopp som står på spel.

6 Kan jag väcka talan själv eller måste jag vända mig till exempelvis en advokat för att väcka talan?

Om inte annat föreskrivs i lag får parterna (kärande, svarande, tredje man) själva föra sin talan eller låta ett ombud med aktiv rättskapacitet i tvistemål föra talan. Om en person väljer att själv föra sin talan fråntas detta inte en part i målet rätten att företräddas av ett juridiskt ombud eller en rådgivare.

Aktiv rättskapacitet i tvistemål innebär att en person har kapacitet att genom sina handlingar utöva civilprocessrättsliga rättigheter och fullgöra civilprocessrättsliga skyldigheter i domstol. En person som är minst 18 år har full aktiv rättskapacitet. Personer med begränsad rättskapacitet saknar även aktiv rättskapacitet i tvistemål, såvida begränsningarna av en vuxen persons aktiva rättskapacitet inte rör utövande av civilprocessrättsliga rättigheter och fullgörande av civilprocessrättsliga skyldigheter. En minderårig som är minst 15 år har rätt att delta i en rättsprocess tillsammans med sitt juridiska ombud. Ett i ett avtal utsett rättegångsombud kan vara en advokat eller någon annan person som har åtminstone en statligt erkänd juristexamen, motsvarande kvalifikationer i den mening som avses i § 28.22 i [Estlands utbildningslag](#) (*Eesti Vabariigi haridusseadus*) eller motsvarande utländska kvalifikationer.

Under en rättegång förs en juridisk persons talan av en av dess styrelseledamöter eller en ledamot av ett organ som fungerar som ersättare för styrelsen (juridiskt ombud), om inte en delad rätt till företrädare föreskrivs i lagen eller bolagsordningen. Styrelseledamoten får låta ett i ett avtal utsett rättegångsombud föra hans eller hennes talan inför domstol. Förekomsten av ett sådant ombud hindrar inte ett juridiskt ombud, dvs. en ledamot av den juridiska personens styrelse, från att medverka i rättsprocessen.

En persons ombud utses av en domstol om detta krävs enligt lag.

7 Var ska stämningsansökan lämnas in? Till domstolens reception, kansli eller en annan myndighet?

Av en stämningsansökan måste det framgå till vilken domstol stämningen riktas. En ansökan kan också inges elektroniskt via den portal som finns på <https://www.e-toimik.ee/> genom inloggning med ett ID-kort. En ansökan kan också inges elektroniskt [via fax eller till den e-postadress som har angetts i detta syfte](#). Om ansökan lämnas personligen till domstolen bör den överlämnas till relevant domstols kansli.

8 På vilket språk kan jag göra en stämningsansökan? Kan jag väcka talan muntligt eller krävs det skriftlig form? Är det möjligt att använda fax eller e-post?

Domstolsförhandlingar och det administrativa förfarandet vid de estniska domstolarna sker på estniska. En stämningsansökan ska vara skriftlig och avfattad på estniska. Ansökan ska vara undertecknad och inges till en domstol. Den kan även inges digitalt med en digital underskrift via den portal som finns på <https://www.e-toimik.ee/> genom att inloggning med ett ID-kort, eller skickas med e-post i digitalt undertecknad form. En ansökan får endast skickas med e-post i ett format som saknar digital underskrift om en undertecknad ansökan kommer att inges till domstolen så snart som möjligt.

9 Finns det särskilda blanketter för att väcka talan vid domstol? Om inte, hur ska talan väckas? Finns det regler om vad stämningsansökan ska innehålla?

Det finns ingen särskild blankett för stämningsansökningar. Stämningsansökningar ska innehålla följande uppgifter:

Namn, adress och kontaktuppgifter till deltagarna i förfarandet och deras eventuella ombud.

Domstolens namn.

Kärandens uttryckliga yrkande (kärömbudet).

De faktiska omständigheter som ligger till grund för talan (grunden för talan).

Bevisning till stöd för de faktiska omständigheter som utgör grund för talan och information om vilka sakförhållanden käranden avser att bevisa med respektive bevis.

Huruvida käranden går med på att låta målet handläggas genom ett skriftligt förfarande eller vill att målet ska prövas vid en domstolsförhandling.

Värdet på föremålet för talan, om inte syftet med talan är att få en viss summa pengar i betalning.

En förteckning över bilagor till ansökan.

En underskrift, eller för en handling som ingetts på elektronisk väg en digital underskrift, av deltagaren i förfarandet eller dennes ombud.

Om käranden vill att talan ska handläggas genom ett skriftligt förfarande måste käranden ange detta i talan.

Om käranden företräddas av ett ombud måste även ombudets uppgifter anges i talan. Om käranden vill få hjälp i förfarandet av en tolk eller en översättare måste käranden ange detta i ansökan och om möjligt ange närmare uppgifter om tolken eller översättaren.

Om du väcker talan vid en annan domstol än den domstol som har allmän behörighet i frågor som rör svaranden måste du motivera varför.

Utöver ovannämnda information måste en ansökan i ett skilsmässomål även innehålla uppgifter om namn på och födelsedatum för makarnas gemensamma barn, den person som står för barnens underhåll och uppföstran och den person som barnen bor hos, samt ett förslag om vem som ska tilldelas föräldraansvaret och ansvaret för barnens uppföstran efter skilsmässan.

Om käranden eller svaranden är en juridisk person som är registrerad i ett offentligt register ska en avskrift av registreringskortet, ett utdrag ur registret eller ett registerintyg bifogas talan, om inte domstolen själv kan kontrollera sådana registeruppgifter. När det gäller andra juridiska personer måste annan bevisning tillhandahållas om förekomsten av sådana och deras rättskapacitet.

10 Måste jag betala en domstolsavgift? När ska den i så fall betalas? Måste jag betala advokaten redan när jag lämnar in stämningsansökan?

En statlig avgift tas ut för handläggning av en inlägga, ett överklagande eller en ansökan. De statliga avgifterna beror på tvisteföremålets värde (i [bilaga 1](#) till [lagen om statliga avgifter](#) (*riigilõivuseadus*)) eller fastställs som specifika belopp beroende på typ av talan. Ingen statlig avgift tas ut för att pröva en ansökan om rättshjälp när en talan väcks för ersättning av lön eller för underhåll och i andra fall som anges i lagen om statliga avgifter.

En statlig avgift ska betalas innan man begär att en åtgärd ska vidtas. Svaranden underrättas inte om ansökan och andra förfaranden till följd av en åtgärd för vilken en statlig avgift tas ut genomförs inte förrän den statliga avgiften har betalats. Om inte hela den statliga avgiften betalas ger domstolen sökanden en frist för när hela beloppet ska vara betalat. Skulle den statliga avgiften inte vara betald när fristen löper ut tas ansökan inte upp till prövning. Om det belopp som har betalats i statlig avgift för ett kärsmål som tagits upp till sakprövning är lägre än det lagstadgade beloppet, kommer domstolen att kräva att det lagstadgade beloppet betalas i statlig avgift. Om käranden inte har betalat den statliga avgiften när domstolens frist löper ut prövar domstolen inte talan i den delen.

När den statliga avgiften betalas måste det i betalningshandlingen anges vilken processhandling den statliga avgiften avser. Om en statlig avgift betalas för en annan person ska även den personens namn anges. Om domstolen efter det att ansökan inkommit begär att en kompletterande statlig avgift ska betalas, måste det referensnummer som domstolen angett även anges när den statliga avgiften betalas via ett kreditinstitut.

I regel förpliktas den part som förlorat målet att betala ett rättegångsombuds nödvändiga och skäliga kostnader. Betalningen av rättegångsombudets kostnader behöver inte styrkas för att ersättning ska beviljas. En faktura som ställts ut för tillhandahållande av sådana juridiska tjänster räcker som bevis för att få ersättning. Civilprocesslagen innehåller inga bestämmelser om att ett rättegångsombud ska betalas innan domstolen fördelar och fastställer rättegångskostnaderna. Detta är något som den som tillhandahåller de juridiska tjänsterna och den person som ska företräddas bör komma överens om i avtalet om tillhandahållande av juridiska tjänster.

11 Kan jag få rättshjälp?

Rättshjälp beviljas en deltagare i förfarandet som är en fysisk person och som vid ansökan om rättshjälp har hemvist i Estland eller ett annat EU-land eller är medborgare i Estland eller ett annat EU-land. Henvist fastställs på grundval av artikel 62 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1215/2012.

Andra deltagare i förfarandet som är fysiska personer beviljas endast rättshjälp om detta följer av ett internationellt avtal.

Rättshjälp beviljas den person som begär sådan hjälp om

personen på grund av sin ekonomiska situation inte kan betala rättegångskostnaderna, endast kan betala kostnaderna delvis eller endast kan betala om kostnaderna delas upp i delbetalningar, och

det finns tillräckliga skäl att tro att personens deltagande i förfarandet kommer att vara framgångsrikt.

Deltagandet i förfarandet antas bli framgångsrikt om grunderna för det ärende för vilket rättshjälp begärs beskrivs på ett juridiskt övertygande sätt och framställan underbyggs av fakta. Ärendets vikt för den person som begär rättshjälp tas också med i beräkningen vid bedömningen av huruvida personens deltagande i förfarandet är framgångsrikt.

En fysisk person beviljas inte rättshjälp om

kostnaderna för förfarandet inte antas överstiga två gånger den genomsnittliga månadsinkomsten för den person som begär rättshjälp, beräknat på grundval av den genomsnittliga månadsinkomsten under de senaste fyra månaderna innan ansökan gavs in minus skatter och obligatoriska försäkringsavgifter, lagstadgade underhållsbidrag och skäliga bostads- och transportkostnader,

den person som begär rättshjälp kan täcka kostnaderna för förfarandet med sina befintliga tillgångar, som kan säljas utan större svårigheter och mot vilka betalningskrav kan riktas enligt lagen.

När det gäller juridiska personer har endast ideella organisationer eller stiftelser som är uppförda i förteckningen över ideella organisationer eller stiftelser som omfattas av skattelättnader eller liknande ideella organisationer eller stiftelser med säte i Estland eller i ett annat EU-land rätt att ansöka om rättshjälp för att uppfylla sina verksamhetsmål. En förutsättning för att sådana juridiska personer ska beviljas rättshjälp är att de kan styrka att de ansöker om rättshjälp på miljö- eller konsumentskyddsområdet, eller på något annat område med stort allmänintresse, i syfte att förhindra att ett stort antal personers lagstadgade rättigheter skadas, samt att dessa personer inte kan antas täcka kostnaderna med sina egna tillgångar eller att de endast kan betala kostnaderna delvis eller endast kan betala om kostnaderna delas upp i avbetalningar. Den rättshjälp som andra estniska juridiska personer kan ansöka om enligt privaträtten är fullständig eller delvis befrielse från kravet om betalning av en statlig avgift i samband med ett överklagande. Andra utländska juridiska personer beviljas endast rättshjälp på grundval av ett internationellt avtal.

12 När anses talan ha väckts? Får jag någon sorts bekräftelse från myndigheterna på att talan har väckts på ett riktigt sätt?

En talan anses ha väckts när talan når domstolen. Detta gäller endast om talan delgavs svaranden vid en senare tidpunkt. Om domstolen avvisar ansökan delges svaranden inte talan. Om ansökan uppfyller de lagstadgade kraven förklarar domstolen att den kan tas upp till sakprövning. Om ansökan inte uppfyller kraven beviljar domstolen käranden en tidsfrist för att åtgärda bristerna. Domstolen ska fatta sitt beslut om att avvisa en ansökan, uppta en ansökan till sakprövning eller bevilja en tidsfrist för att åtgärda brister i en ansökan inom skälig tid. Domstolen underrättar käranden om att ansökan kan tas upp till sakprövning.

13 Kan jag få en tidsplan för målets fortsatta handläggning, till exempel när jag ska inställa mig i rätten?

Domstolen underrättar deltagaren om hur ärendet fortskrider med hjälp av förvaltningsbeslut. Domstolen fastställer en tidsfrist för när svaranden måste ha reagerat på ett förvaltningsbeslut. Svaranden meddelas dessutom att domstolen har beslutat att ansökan kan tas upp till sakprövning.

Senaste uppdatering: 11/08/2023

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Hur väcker man talan vid domstol? - Irland

1 Måste jag vända mig till domstol eller finns det något annat alternativ?

Att vända sig till domstol är ofta sista utvägen efter att andra försök att lösa tvisten har misslyckats. Ett alternativ till att väcka talan vid domstol är att använda alternativa tvistlösningsmetoder (se faktabladet om "Alternativ tvistlösning").

2 Finns det någon tidsgräns för att väcka talan vid domstol?

Tidsfristerna för att väcka talan vid domstol varierar beroende på typ av mål. En juridisk rådgivare eller ett [medborgarinformationskontor](#) för information om tillgång till rättslig prövning kan ge närmare information om vilka tidsfrister som gäller.

3 Ska jag vända mig till en domstol i [medlemsstat]?

Se faktabladet om "[Behörighet](#)".

4 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag i så fall vända mig till, med hänsyn tagen till var jag bor, var motparten bor eller andra faktorer av betydelse i ärendet?

I underrätterna (dvs. grevskaps- och distriktsdomstolarna) är det avgörande kriteriet för vid vilken domstol en talan kan väckas var svaranden eller en av svarandena har hemvist eller bedriver yrkesverksamhet, affärsverksamhet eller förvärsarbete. I de flesta avtalstvister är behörig distrikts- eller grevskapsdomstol den domstol i vars domkrets det hävdas att avtalet ingicks, i skadeståndstvister den domstol i vars domkrets det hävdas att den skadevällande händelsen skedde, i familjerättsliga förfaranden den domstol i vars domkrets käranden har hemvist och i tvister som rör hyra av eller äganderätt till fast egendom den domstol i vars domkrets de lokaler eller markfastigheter som är föremål för tvisten är belägna.

För närmare uppgifter om domstolars behörighet, se faktabladet om "[Behörighet](#)".

På [det irländska domstolsverkets](#) webbplats ges information om hur domstolsväsendet är uppbyggt. Domstolsverket har också gett ut en informationsbroschyr med titeln *Explaining the Court*. Närmare uppgifter om domstolssystemet kan även fås från [Citizens Information Board](#).

5 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag vända mig till, med hänsyn tagen till ärendets natur och vilket belopp som står på spel?

Vid vilken domstol en talan ska väckas i första instans beror på ärendets natur (avtal, skadeståndsskyldighet etc.) och värde.

För närmare uppgifter, se faktabladet om "[Behörighet](#)".

6 Kan jag väcka talan själv eller måste jag vända mig till exempelvis en advokat för att väcka talan?

Det är inte alltid nödvändigt att använda sig av ett ombud. Det är upp till dig att avgöra och beror på hur komplicerat målet är. Om du väljer att använda dig av ett ombud måste du använda dig av en *solicitor*. Advokatsamfundet ([The Law Society](#)) är det organ som ackrediterar och reglerar yrket som *solicitor*.

7 Var ska stämningsansökan lämnas in? Till domstolens reception, kansli eller en annan myndighet?

Stämningsansökan måste lämnas in till lämplig domstols kansli, beroende på fordrans storlek (för närmare uppgifter om behörig domstol, se faktabladet om "[behörighet](#)"). Domstolarna har kanslier runt om i Irland. Uppgifter om adresser och öppettider finns på [domstolsverkets](#) webbplats.

8 På vilket språk kan jag göra en stämningsansökan? Kan jag väcka talan muntligt eller krävs det skriftlig form? Är det möjligt att använda fax eller e-post?

I Irland måste en stämningsansökan vara avfattad på engelska eller iriska. Ansökan måste göras på en särskild blankett för just den domkrets där du vill väcka talan. Ansökan kan inte faxas eller skickas via e-post. Du måste personligen lämna in ansökan till lämpligt domstolskansli. Ansökan får inte inges muntligen.

9 Finns det särskilda blanketter för att väcka talan vid domstol? Om inte, hur ska talan väckas? Finns det regler om vad stämningsansökan ska innehålla?

Det finns särskilda blanketter för att väcka talan. Många av dem kan laddas ned från [domstolsverkets](#) webbplats, och övriga finns i [domstolarnas rättegångsregler](#). Av blanketterna framgår vilka uppgifter som ska fyllas i. Domstolsverkets tjänstemän kan ge viss vägledning, men dessa kan endast informera om själva förfarandet. De är nämligen förhindrade från att ge råd beträffande saken i ett mål eller rekommendera hur rättsprocessen ska drivas.

10 Måste jag betala en domstolsavgift? När ska den i så fall betalas? Måste jag betala advokaten redan när jag lämnar in stämningsansökan?

Domstolsavgifter tas ut för de flesta typer av ansökningar. Avgifterna måste betalas samtidigt som ansökan lämnas till lämplig domstols kansli. Närmare uppgifter om de olika avgifterna finns på [domstolsverkets](#) webbplats. Reglerna för betalning till en *solicitor*, om du använder dig av en sådan, ser annorlunda ut och berörs inte av domstolsverkets bestämmelser. Om du anlitar en *solicitor* anger han eller hon hur mycket och när du ska betala.

11 Kan jag få rättshjälp?

Se faktabladet om "Rättshjälp".

12 När anses talan ha väckts? Får jag någon sorts bekräftelse från myndigheterna på att talan har väckts på ett riktigt sätt?

En talan anses officiellt ha väckts när stämningen utfärdas av domstolens kansli. Beroende på i vilken domkrets du väcker talan utfärdas stämningen eventuellt inte förrän den har delgetts motparten. I småmålsdomstolen översänder domstolens registrator stämningen till motparten. I andra domstolar måste du själv delge stämningen, eller anlita ett ombud som delger stämningen för din räkning. Du kan få mer information om detta från kansliet vid den domstol där du valde att väcka talan. Tjänstemännen vid domstolskansliet underrättar dig om du inte har fullgjort alla krav för att få väcka talan. I slutändan är det dock upp till domaren att avgöra om talan ska godkännas.

13 Kan jag få en tidsplan för målets fortsatta handläggning, till exempel när jag ska inställa mig i rätten?

Tidsfristerna anges i respektive domstols [rättegångsregler](#), och du kan stämma av dessa uppgifter med det domstolskansli som du ingav din stämningsansökan till.

Senaste uppdatering: 12/04/2023

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Hur väcker man talan vid domstol? - Grekland

1 Måste jag vända mig till domstol eller finns det något annat alternativ?

Ibland kan det vara lämpligt att använda sig av alternativa tvistlösningsmetoder. Se relevant faktablad.

2 Finns det någon tidsgräns för att väcka talan vid domstol?

Det finns olika tidsgränser för att väcka talan vid domstol beroende på typen av mål. En juridisk rådgivare eller ett medborgarinformationskontor kan ge närmare information om tidsgränser för att väcka en talan vid domstol.

3 Ska jag vända mig till en domstol i [medlemsstat]?

Se "Behörighet".

4 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag i så fall vända mig till, med hänsyn tagen till var jag bor, var motparten bor eller andra faktorer av betydelse i ärendet?

Se "Behörighet – Grekland".

5 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag vända mig till, med hänsyn tagen till ärendets natur och vilket belopp som står på spel?

Se "Behörighet – Grekland".

Förfarande för att väcka talan.

6 Kan jag väcka talan själv eller måste jag vända mig till exempelvis en advokat för att väcka talan?

Talan måste väckas av en advokat förutom i följande fall: 1) vid en talan som väcks vid en fredsdomstol (*Irinodikio*), 2) vid interimistiska åtgärder, 3) för att undanröja ett omedelbart hot (artikel 94.2 i civilprocesslagen), och 4) arbetsrättsliga förfaranden inför en förstainstansdomstol med en domare (*Monomelos Protodikio*) eller fredsdomaren (artikel 665.1 i civilprocesslagen). Huvudregeln är därför att ett juridiskt ombud ska närvara. Det finns vissa förfaranden, t.ex. interimistiska åtgärder, småmål, arbetsrättsliga tvister etc., där den berörda personen får föra sin egen talan.

7 Var ska stämningsansökan lämnas in? Till domstolens reception, kansli eller en annan myndighet?

För att väcka en talan måste sökanden lämna in en stämningsansökan till behörig domstols kansli. Den berörda personen bör kontakta en advokat, som upprättar stämningsansökan och lämnar in den till behörig domstols kansli.

8 På vilket språk kan jag göra en stämningsansökan? Kan jag väcka talan muntligt eller krävs det skriftlig form? Är det möjligt att använda fax eller e-post?

a) Stämningsansökan ska vara avfattad endast på grekiska.

b) Huvudregeln är att ansökan ska inges i skriftlig form. Talan kan väckas muntligen vid en fredsdomstol om det inte finns några utnämnda advokater eller lokalt olicensierade juridiska rådgivare (*dikolavoi*) på den ort där domstolen har sitt säte. I så fall bör en rapport upprättas (artiklarna 111, 115 and 215.2 i civilprocesslagen).

c) Ansökan kan även inges på elektronisk väg, förutsatt att den har undertecknats med en avancerad elektronisk signatur (artiklarna 117.2 och 119.4 i civilprocesslagen; presidentdekret 25/2012).

9 Finns det särskilda blanketter för att väcka talan vid domstol? Om inte, hur ska talan väckas? Finns det regler om vad stämningsansökan ska innehålla?

Det finns inga särskilda blanketter för att väcka talan. Ärendeakten ska vid behov (det är inte obligatoriskt för fredsdomstolar och vid säkerhetsåtgärder) innehålla stämningsansökan och den skriftliga bevisning som parten åberopar.

10 Måste jag betala en domstolsavgift? När ska den i så fall betalas? Måste jag betala advokaten redan när jag lämnar in stämningsansökan?

Följande domstolsavgifter tas ut: Parten i målet bör ersätta relevanta kostnader och avgifter. Käranden bör således betala stämpelavgiften, domstolens stämpelavgift och avgifterna till olika fonder (t.ex. advokaternas fond (TN), Athens advokaters välfärdsfond (TPDA) etc.), som ska betalas samtidigt som stämningsansökan lämnas in. När och hur advokaten ska betalas avtalas mellan advokaten och berörd part.

11 Kan jag få rättshjälp?

Ja du kan få rättshjälp, om du uppfyller villkoren i artiklarna 194–204 i civilprocesslagen (om den berörda personen inte kan betala domstolskostnaderna utan att äventyra sin egen och sin familjs försörjning). Följande handlingar krävs: 1) ett intyg från borgmästaren eller ordföranden för den region där käranden bor, beträffande kärandens yrkesmässiga ställning, ekonomiska ställning och civilstånd, och 2) ett intyg från chefen för skattekontoret på den ort käranden bor, beträffande huruvida han har lämnat in sin inkomstdeklaration eller deklaration för någon annan skatt de tre senaste åren, samt huruvida deklarationen är riktig.

Ytterligare åtgärder ska vidtas i samband med talan.

12 När anses talan ha väckts? Får jag någon sorts bekräftelse från myndigheterna på att talan har väckts på ett riktigt sätt?

Talan anses ha väckts när stämningsansökan har inkommit till den domstols kansli som den riktar sig till och när en kopia av stämningen delges svaranden (artikel 215 i civilprocesslagen). Upprättandet och översändandet av en rapport innebär en bekräftelse på att talan har väckts. När stämningsansökan har inkommit till den behöriga domstolen meddelas kändanden dag för förhandling och närmare information i samband med talan.

13 Kan jag få en tidsplan för målets fortsatta handläggning, till exempel när jag ska inställa mig i rätten?

Dagen för förhandlingen fastställs av behörig domstols kansli, och parten i målet kallas att inställa sig vid varje efterföljande domstolsförhandling eller vid varje åtgärd som vidtas under ärendets gång. Varje part i målet har rätt att skynda på förhandlingen. En auktoriserad advokat kan ge mer vägledning.

I samtliga fall är det obligatoriskt att företräddas av en advokat i en domstol i andra instans, dvs. en appellationsdomstol, även om det inte var obligatoriskt att företräddas av en advokat i ovan nämnda exempel på mål vid en förstainstansdomstol (fråga 1). Naturligtvis gäller även detta mål vid Greklands högsta domstol för tvistemål och brottmål (*Arios Pagos*).

Senaste uppdatering: 24/04/2018

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Obs. Nyligen ändrades ursprungsversionen på [es](#) av den här sidan. Våra översättare håller på att översätta den nya sidan till svenska.

Översättningen till [bg](#) [cs](#) [da](#) [de](#) [et](#) [el](#) [en](#) [fr](#) [hr](#) [it](#) [pt](#) [sk](#) [sl](#) [fi](#)

är dock redan färdig.

Hur väcker man talan vid domstol? - Spanien

1 Måste jag vända mig till domstol eller finns det något annat alternativ?

Twister kan lösas utanför domstol med hjälp av alternativa tvistlösningsmetoder, se [Medling i EU-länderna - Spanien](#).

Parterna kan även begära medling under domstolsförandet.

2 Finns det någon tidsgräns för att väcka talan vid domstol?

Tidsgränsen för att väcka en talan vid domstol beror på målets natur. Frågan om tidsgränser eller preskriptionstider är en juridiskt komplicerad fråga. Det är därför bäst att vända sig till en advokat eller ett rättscentrum som tillhandahåller information om tillgång till rättslig prövning.

I allmänhet, och endast som åskådningsexempel, är

preskriptionstiden för skulder till följd av ett avtal fem år,

preskriptionstiden för en utomobligatorisk skadeståndstalan ett år.

3 Ska jag vända mig till en domstol i [medlemsstat]?

Om du väljer att lösa tvisten via domstolarna måste du vända dig till en domstol i din egen medlemsstat.

4 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag i så fall vända mig till, med hänsyn tagen till var jag bor, var motparten bor eller andra faktorer av betydelse i ärendet?

Se reglerna för behörighet i faktabladet [Vilket lands domstol är behörig - Spanien](#).

5 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag vända mig till, med hänsyn tagen till ärendets natur och vilket belopp som står på spel?

Se reglerna för behörighet i faktabladet [Vilket lands domstol är behörig - Spanien](#).

6 Kan jag väcka talan själv eller måste jag vända mig till exempelvis en advokat för att väcka talan?

Huvudregeln är att du för att kunna väcka talan i Spanien måste anlita följande personer:

ett rättegångsombud (*procurador*), och

en advokat med rätt att företräda dig i domstolen.

I följande fall behöver du inte anlita dessa personer:

Om din fordran inte överstiger 2 000 euro.

För att väcka talan genom ett särskilt snabbspår som kallas "förfarandet för betalningsföreläggande", förutsatt att du tillhandahåller handlingar som styrker din skuld. I dessa mål finns det ingen gräns för fordrans belopp.

För att ansöka om brådskanie åtgärder innan förfarandet inleds. Detta inbegriper interimistiska preliminära åtgärder i förfaranden om äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap. Åtgärderna är avsedda att sörja för att makarnas och deras barns mest personliga och ekonomiska behov tillgodoses om en av makarna har för avsikt att inleda ett förfarande om äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap (hjälp av rättsställampare kommer att behövas för all dokumentation och handlingar).

7 Var ska stämningsansökan lämnas in? Till domstolens reception, kansli eller en annan myndighet?

Stämningsansökningar ska ges in till domstolskansliet på den berörda orten. Ansökan handläggs av

den rättssekreterare som ansvarar för arbetet vid kansliet och allmänna tjänster, eller

en tjänsteman vid kansliet som har utsetts att fullgöra sitt uppdrag under rättssekreterarens översyn och ansvar.

Rättssekreterare och de tjänstemän som de har anvisat är de enda personer som kan bekräfta vilket datum och vid vilken tidpunkt handlingar som inleder ett förfarande och andra handlingar som omfattas av obligatoriska tidsgränser inkom till domstolen.

En civil- eller handelsrättslig talan kan inte väckas vid något annat offentligt organ, inklusive tulldomstolen.

8 På vilket språk kan jag göra en stämningsansökan? Kan jag väcka talan muntligt eller krävs det skriftlig form? Är det möjligt att använda fax eller e-post?

I princip måste spanska användas i domstolsförfaranden. I de autonoma regioner med eget språk (Katalonien, Valencia, Balearerna, Galicien och Baskien), får även det språket användas.

Alla andra som deltar i förfarandet måste använda antingen spanska eller språket i den autonoma region där rättegången äger rum. Detta gäller både skriftliga handlingar och muntliga förfaranden. Om någon inte kan förstå språket i den autonoma regionen utser domstolen en tolk som översätter till spanska. En tolk utses antingen när detta fastställs i lag eller på begäran av den person som hävdar att förfarandet inte har genomförts på rätt sätt. Om någon annan än en part lämnar bevis på ett annat språk på grund av att de inte kan tala spanska eller det språk som talas i den autonoma regionen, är den part som åberopar denna bevisning skyldig att tillhandahålla en tolk.

Ett förfarande inleds alltid genom att en stämningsansökan (*demanda*) lämnas in. Om fordran inte överstiger 2 000 euro kan detta utgöras av en enkel handling som innehåller följande uppgifter:

Kändandens personuppgifter och adress och svarandens personuppgifter och adress, om dessa är kända.

Exakt vad kändanden kräver av svaranden.

Personer som inte anlitar ett rättegångsombud kan välja huruvida de vill kommunicera med domstolarna på elektronisk väg eller inte. De kan när som helst ändra sitt val.

Alla rättstillämpare är skyldiga att använda domstolarnas elektroniska system eller distanssystem för ingivande av handlingar för att både inge den inledande stämningsansökan och efterföljande krav, samt andra handlingar, för att se till att de ingivna handlingarna är äkta och har skickats och tagits emot i sin helhet, samt det datum de skickades och togs emot.

Följande organisationer och enskilda måste också kommunicera med domstolarna på elektronisk väg:

Juridiska personer.

Sammanlutningar som inte är juridiska personer.

Alla som bedriver yrkesverksamhet som kräver ett obligatoriskt medlemskap i en yrkesorganisation för förfaranden och kontakter med domstolarna som genomförs under bedrivandet av deras yrkesverksamhet.

Notarier och rättssekreterare.

Alla som företräder någon som krävs för att kommunicera med domstolarna på elektronisk väg.

Statstjänstemän, för de förfaranden och kontakter som de genomför under bedrivandet av sitt officiella uppdrag.

9 Finns det särskilda blanketter för att väcka talan vid domstol? Om inte, hur ska talan väckas? Finns det regler om vad stämningsansökan ska innehålla?

Det finns standardblanketter och skriftliga handlingar för att framställa fordringar som inte överstiger 2 000 euro, och även för penningfordringar som framställs enligt ett särskilt förfarande som kallas "förfarande för betalningsföreläggande". Det finns ingen gräns för hur stort belopp som fordran i ett förfarande för betalningsföreläggande kan avse, men du måste tillhandahålla handlingar som styrker skulden.

Dessa blanketter (tillsammans med användarhandböcker) är tillgängliga på internet via följande länkar:

 [Juicio-Verbal](#) (för småmålsförfaranden)

 [Juicio Monitorio](#) (för det särskilda förfarandet)

Allmänheten kan även få tillgång till dem på domstolarnas kanslier och de centrala servicepunkterna i varje domkrets.

Om det inte finns några blanketter, eller om dessa inte kan användas, måste du inge en skriftlig stämningsansökan till domstolen. För fordringar som inte överstiger 2 000 euro behöver detta bara vara en enkel handling. Den behöver bara innehålla kändens personuppgifter, den andra personens personuppgifter, om dessa är kända, och en exakt beskrivning av vad kändens yrkar.

För fordringar som överstiger 2 000 euro krävs en mer omfattande handling som måste utformas av en advokat. Den ska innehålla en beskrivning av de faktiska omständigheterna i målet, den rättsliga grunden för fordran och en förteckning över de handlingar och annan bevisning som ingetts.

I båda fallen måste den ursprungliga fordran åtföljas av alla handlingar som styrker fordran, plus eventuella sakkunnigutlåtanden eller annan bevisning som rör målet. I regel kan dessa handlingar inte inges längre fram. Undantag kan dock göras i sällsynta fall.

10 Måste jag betala en domstolsavgift? När ska den i så fall betalas? Måste jag betala advokaten redan när jag lämnar in stämningsansökan?

Enskilda personer behöver inte betala någon avgift.

Juridiska personer (företag, stiftelser, föreningar) måste betala en avgift för att väcka talan i en tvistemålsdomstol, handelsdomstol eller förvaltningsdomstol, och för att överklaga en dom som har meddelats i en arbetsdomstol. Inga avgifter tas ut i brottmålsdomstolar. Mer information finns på

 [Tasas judiciales](#) (domstolsavgifter).

I den autonoma regionen Katalonien måste juridiska personer (men inte privatpersoner) betala en avgift:

 [Comunidad Autónoma de Cataluña - Tasa](#) (Autonoma gemenskapen Katalonien – avgift).

Det finns inga standardtaxor för advokaters arvoden. Både arvodets storlek och betalningsmetod fastställs efter en ömsesidig överenskommelse med klienten.

En standardtaxa tillämpas för rättegångsombuds (*procuradores*) arvoden. Se

 [Arancel Procuradores](#) (standardtaxa för rättegångsombud).

Rättstillämpare ber ofta om en förskottsbetalning för att täcka de inledande kostnaderna. Denna kvittas sedan mot de totala avgifterna. Förfarandena delas in i olika steg, och rättstillämparna kan be sina klienter att betala en motsvarande procentandel av avgifterna vid inledandet av varje steg.

Rättstillämpare ber vanligtvis inte om full betalning förrän målet har avslutats.

11 Kan jag få rättshjälp?

Personer som kan styrka att de saknar medel för att gå till domstol har rätt till rättshjälp.

 [Justicia Gratuita \(Ministerio de Justicia\)](#) (rättshjälp).

Personers medel bedöms med hjälp av ett index som kallas IPREM (det statliga basinkomstindexet).

En person anses sakna tillräckliga tillgångar för att gå till domstolar om deras årliga hushållsinkomst från samtliga källor inte överstiger två gånger det IPREM som gällde när ansökan ingavs, för personer som inte ingår i en familj,.

två och en halv gång det IPREM som gällde när ansökan ingavs, för personer som ingår i en familj som består av färre än fyra personer,

tre gånger det IPREM som gällde när ansökan ingavs, för personer som ingår i en familj som består av minst fyra personer.

För 2021 är det årliga IPREM 6 778,80 euro (12 utbetalningar).

Vissa ideella organisationer kan också ha rätt till rättshjälp.

12 När anses talan ha väckts? Får jag någon sorts bekräftelse från myndigheterna på att talan har väckts på ett riktigt sätt?

En talan anses officiellt väckt från och med den dag stämningsansökan ingavs, så snart den har ingetts till domstolens kansli och ett beslut har utfärdats om att talan kan handläggas, efter en bekräftelse på att ärendet faller inom domstolens behörighet.

Du underrättas om domstolens beslut att handlägga talan och alla efterföljande beslut via ditt rättegångsombud, om du har ett. Om ett rättegångsombud inte behövs underrättas du direkt genom rekommenderat brev till den adress som du angav i stämningsansökan.

Om stämningsansökan innehåller felaktigheter som gör att den inte kan handläggas fastställer domstolen en frist inom vilken du ges tillfälle att rätta ansökan.

Om felet inte kan rättas informerar rättssekreteraren domaren, som beslutar huruvida handläggningen av förfarandet ska tillåtas fortsätta.

13 Kan jag få en tidsplan för målets fortsatta handläggning, till exempel när jag ska inställa mig i rätten?

Parterna underrättas omedelbart om alla steg eller händelser i förfarandet, antingen direkt eller via deras rättegångsombud, om de har något.

Huvudregeln är att det inte finns någon fast tidsplan för förfaranden, men det finns vissa tidsgränser som måste uppfyllas.

Senaste uppdatering: 29/11/2021

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Hur väcker man talan vid domstol? - Frankrike

1 Måste jag vända mig till domstol eller finns det något annat alternativ?

Ibland kan det vara bättre att använda sig av alternativa tvistlösningsmetoder. Se mer [här](#).

2 Finns det någon tidsgräns för att väcka talan vid domstol?

Tidsfristerna för att väcka talan vid domstol varierar beroende på typ av mål. Du kan få mer information om vilka tidsfrister som gäller från en juridisk rådgivare eller ett medborgarinformationskontor.

3 Ska jag vända mig till en domstol i [medlemsstat]?

Se [🇪🇺 Vilket lands domstol är behörig? – Frankrike](#).

4 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag i så fall vända mig till, med hänsyn tagen till var jag bor, var motparten bor eller andra faktorer av betydelse i ärendet?

Se [🇪🇺 Vilket lands domstol är behörig? – Frankrike](#).

5 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag vända mig till, med hänsyn tagen till ärendets natur och vilket belopp som står på spel?

Se [🇪🇺 Vilket lands domstol är behörig? – Frankrike](#).

6 Kan jag väcka talan själv eller måste jag vända mig till exempelvis en advokat för att väcka talan?

I vissa fall måste du bistås av en advokat från början av domstolsförfarandet.

Vid distriktsdomstolen (*tribunal judiciaire*) måste du i princip företrädas av en advokat. Det finns dock vissa undantag, exempelvis i mål som rör kommersiell hyra eller ärenden som faller under avdelningen för skydd av sårbara vuxna (*juge des contentieux de la protection*).

Vid en familjedomstol (*juge aux affaires familiales*) är det inte obligatoriskt att företrädas av advokat i ärenden som rör delegering av föräldraansvar, förfaranden efter en skilsmässa, föräldraansvar, fastställandet av bidraget till de gemensamma kostnaderna för ett äktenskap och underhållsskyldighet.

Vid en handelsdomstol (*tribunal de commerce*), en exekutionsavdelning (*juge de l'exécution*), en barn- och ungdomsdomstol (*juge des enfants*), en domstol för socialrättsliga mål (*tribunal des affaires sociales*), en arbetsdomstol (*conseil des prud'hommes*) eller en partsammansatt domstol för jordbruksarrende (*tribunal paritaire des baux ruraux*) är det inte obligatoriskt att företrädas av advokat.

Enligt fransk rätt kan talan väckas på två sätt.

Man måste ta hjälp av en delgivningsman om talan ska väckas genom en stämningsansökan. Det krävs dock inte om talan får väckas genom en ansökan *ex parte* eller en gemensam ansökan.

Observera att talan måste väckas genom en stämningsansökan vid ansökningar om interimistiska åtgärder (*référés*).

I mål om äktenskapsskillnad väcks talan genom stämningsansökan eller genom gemensam ansökan.

En av föräldrarna, förmyndaren eller den minderårige själv kan vända sig till en barn- och ungdomsdomare genom en enkel ansökan.

För att väcka talan vid en exekutionsavdelning är det obligatoriskt att inge en stämningsansökan, förutom i mål som rör verkställighet av utvisningsbeslut.

Vid en handelsdomstol kan vissa förfaranden för betalningsföreläggande inledas med hjälp av en enkel ansökan, nämligen förfaranden i samband med skulder som uppkommit till följd av en bankväxel (*traite*), en växel (*lettre de change*), ett skuldebrev (*billet à ordre*) eller en skuldöverlåtelse (*bordereau de cession*). I andra typer av ärenden ska talan väckas genom en stämningsansökan.

Vid en arbetsdomstol kan talan väckas genom ansökan, som kan (men inte behöver) skickas med rekommenderat brev.

Parterna får vända sig till den partsammansatta domstolen för jordbruksarrende genom ansökan eller med hjälp av en delgivningsman. Parterna kan även lämna in en gemensam ansökan till en domstol, där de gemensamt framställer sina yrkanden. Ansökan ska lämnas in till domstolens justitiesekreterare.

7 Var ska stämningsansökan lämnas in? Till domstolens reception, kansli eller en annan myndighet?

Alla förfrågningar om information ska göras till respektive domstols reception. Dessutom tillhandahåller de flesta domstolar, rättscentrum (*maisons de justice et du droit*) och stadshus (*mairies*) gratis juridisk rådgivning.

För att väcka talan ska en stämningsansökan inges till domstolens kansli.

8 På vilket språk kan jag göra en stämningsansökan? Kan jag väcka talan muntligt eller krävs det skriftlig form? Är det möjligt att använda fax eller e-post?

Franska är det enda språk som godtas. En tolk kan bistå en part under förhandlingen, men domarna behöver inte använda en tolk om de förstår det språk som parten talar.

Man väcker talan genom en skriftlig stämningsansökan.

Enligt nuvarande bestämmelser är det inte möjligt att väcka talan vid tvistemålsdomstol via fax eller e-post.

Sedan början av 2021 kan man väcka talan på nätet via *Portail du justiciable* (portalen för medborgare som deltar i rättsliga förfaranden). Via portalen kan man ansöka om att ansluta sig till ett förfarande som civilrättslig part sedan man mottagit en underrättelse från domstolen i egenskap av brottsoffer, ansökan till förmyndarskapsavdelningen om åtgärder för skydd av vuxna och väcka talan genom ansökan till familjedomstolen om ett förfarande utan obligatorisk representation av advokat.

9 Finns det särskilda blanketter för att väcka talan vid domstol? Om inte, hur ska talan väckas? Finns det regler om vad stämningsansökan ska innehålla?

Det franska centrumet för registrering och översyn av blanketter (Cerfa) tillhandahåller blanketter för anhängiggöranden vid domstol genom ansökan.

Stämningsansökan måste innehålla uppgifter om kändan och motparten och alla handlingar som rör föremålet för talan. Beroende på typen av mål ska dessa lämnas in till domstolens kansli när talan väcks eller till domaren vid förhandlingen.

10 Måste jag betala en domstolsavgift? När ska den i så fall betalas? Måste jag betala advokaten redan när jag lämnar in stämningsansökan?

Tillgången till rättslig prövning är kostnadsfri i första instans. I regel tar staten inte ut några avgifter för att väcka en talan. Undantaget är om en talan väcks vid en handelsdomstol, där fasta domstolsavgifter tas ut.

Kostnaderna utgörs av de utgifter som förfarandet ger upphov till. Dessa utgifter inbegriper ersättning till vittnen och betalning av sakkunnigas, delgivningsmäns/exekutionstjänstemäns och advokaters utgifter, förutom arvodet. Vissa kostnader måste betalas när förfarandet inleds eller under förfarandet. I slutet av förfarandet förpliktar domaren i regel den förlorande parten att betala rättegångskostnaderna, med undantag av de fall där denne mottar rättshjälp.

Frågan om betalning av advokaters arvoden är en sak mellan klient och advokat. Det är vanligt med såväl krav på förskottsbetalning som löpande fakturering.

11 Kan jag få rättshjälp?

Om sökandens medel inte överstiger en viss beloppsgräns som omprövas varje år, kan sökande få rättshjälp (år 2020 var beloppen 1 043 euro för fullständig rättshjälp och upp till 1 564 euro för partiell rättshjälp). Beloppsgränsen kan ändras beroende på kändans familjesituation (se "[Rättshjälp – Frankrike](#)").

12 När anses talan ha väckts? Får jag någon sorts bekräftelse från myndigheterna på att talan har väckts på ett riktigt sätt?

Talan anses ha väckts

när en kopia på stämningsansökan har lämnats in till domstolens kansli,

när en ansökan har lämnats in till eller registrerats av domstolens kansli.

Kärande får ingen bekräftelse på att ansökan är giltig.

13 Kan jag få en tidsplan för målets fortsatta handläggning, till exempel när jag ska inställa mig i rätten?

Domstolens kansli kan lämna information om ärendets gång och vilket datum som har fastställts för förhandlingen.

Länkar

 [Justitieministeriets webbplats](#)

Senaste uppdatering: 08/03/2022

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Hur väcker man talan vid domstol? - Kroatien

1 Måste jag vända mig till domstol eller finns det något annat alternativ?

Parter kan lösa en tvist i domstol, men det finns även utomrättsliga tvistlösningsmetoder. I Kroatien inbegriper dessa skiljeförfaranden, medling och allmänna domstolsförfaranden för att lösa en tvist.

Medling i civil-, handels- och arbetsrättsliga tvister och medling i andra tvister angående rättigheter som parterna fritt får utöva regleras av lagen om medling (*Zakon o mirenju*) (*Narodne Novine* (NN; Kroatiens officiella kungörelseorgan) nr 18/11). Medling innebär varje förfarande, oavsett benämning (*mirenje*, *medijacija*, *posredovanje*, *koncilijacija*), där parterna försöker nå en gemensam lösning, dvs. nå en ömsesidigt godtagbar överenskommelse som tillgodoser båda parternas behov och intressen, med hjälp av en neutral tredje part – en eller flera medlare (*posrednik*, *medijator*, *koncilijator*), som hjälper parterna att nå en uppgörelse men som inte har befogenhet att driva igenom en bindande lösning. Medling sker på det sätt som båda parter har kommit överens om. Förfarandet kännetecknas av att det är valfritt och att parterna i förfarandet agerar helt självständigt. Det är frivilligt och sker efter samtycke, informellt och konfidentiellt, och båda parter är likvärdiga.

Ett skiljeförfarande (*arbitraža* eller *izbrano suđenje*) sker däremot genom en rättegång vid en skiljedomstol, oavsett om domstolens arbete organiseras eller utförs av en juridisk person eller en juridisk persons organ som organiserar och utför skiljedomstolens arbete. Ett skiljeförfarande är ett frivilligt, snabbt, effektivt, icke-offentligt sätt att lösa tvister där parterna kan bestämma vem som ska agera skiljedomare om en tvist skulle uppstå, platsen för skiljeförfarandet, tillämplig materiell rätt och processrätt samt rättegångsspråk. En skiljedomstols utslag i saken i målet har samma rättsverkan som ett lagakraftvunnet domstolsavgörande.

I civilprocesslagen (*Zakon o parničnom postupku*, NN, nr 53/91, 91/92, 112/99, 129/00, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 25/13, 89/14 och 70/19) föreskrivs att en domstol, med hänsyn till samtliga omständigheter i ett ärende, särskilt parternas och parternas anhörigas intressen, varaktigheten av deras förhållanden och deras ömsesidiga beroende, får vid eller utanför en förhandling förordna att parterna ska lösa tvisten genom medling inom åtta dagar, eller föreslå att de ska lösa tvisten genom medling. Vid den inledande förhandlingen informerar domstolen dessutom parterna om att tvisten kan lösas genom en uppgörelse i domstol eller medling, och förklarar för parterna vad dessa alternativ innebär.

I vissa ärenden (en talan som väcks mot den kroatiska staten) är den part som vill väcka en sådan talan skyldig att, innan stämningsansökan inges, kontakta den åklagarmyndighet som har territoriell och materiell behörighet att föra talan vid den domstol där en talan mot den kroatiska staten kommer att väckas, och begära att tvisten ska göras upp i godo, förutom i de fall det i särskild lagstiftning fastställs en tidsfrist för att inge en stämningsansökan. En begäran om att lösa en tvist i godo måste innehålla alla uppgifter som en vanlig domstolsansökan måste innehålla.

2 Finns det någon tidsgräns för att väcka talan vid domstol?

Tidsfristen för att väcka en talan beror på typen av talan och ärendets natur. För rättsligt skydd för arbetsrättsrelaterade rättigheter finns det t.ex. en tidsfrist på femton dagar inom vilken arbetstagaren måste inge en stämningsansökan till behörig domstol för att skydda den åsidosatta rätten, efter att ha ingett en begäran om skydd av sina rättigheter till sin arbetsgivare. Detta gäller förutom vid skadeståndskrav eller någon annan penningfordran till följd av anställningsförhållandet.

3 Ska jag vända mig till en domstol i [medlemsstat]?

Ja. I civilrättsliga förfaranden i Kroatien prövar domstolarna mål inom ramen för sin materiella behörighet såsom denna anges i lag. Domstolarnas behörighet utövas av allmänna domstolar, specialdomstolar och Kroatiens högsta domstol (*Vrhovni sud Republike Hrvatske*).

De allmänna domstolarna utgörs av distriktsdomstolar (*općinski sudovi*) och regiondomstolar (*županijski sudovi*). Specialdomstolarna utgörs av handelsdomstolar (*trgovački sudovi*), förvaltningsdomstolar (*upravni sudovi*), småbrottsdomstolar (*prekršajni sudovi*), Kroatiens handelsöverdomstol (*Visoki trgovački sud Republike Hrvatske*), Kroatiens högsta förvaltningsdomstol (*Visoki upravni sud Republike Hrvatske*) och Kroatiens småbrottsmålsöverdomstol (*Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske*).

Den högsta rättsinstansen i Kroatien är Kroatiens högsta domstol.

Genom lagstiftning kan andra allmänna domstolar och specialdomstolar inrättas i enlighet med deras materiella behörighet eller för vissa rättsområden.

4 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag i så fall vända mig till, med hänsyn tagen till var jag bor, var motparten bor eller andra faktorer av betydelse i ärendet?

Huvudregeln är att behörig domstol är den domstol som har allmän territoriell behörighet när det gäller svaranden, dvs. den domstol i vars domkrets svaranden har hemvist. Om svaranden saknar hemvist i Kroatien är domstolen med allmän territoriell behörighet den domstol i vars domkrets svaranden tillfälligt uppehåller sig.

Om svaranden både har hemvist och sin tillfälliga vistelseort på annan ort, och det av de faktiska omständigheterna framgår att han eller hon inte kommer att vistas där någon längre tid, har domstolen i vars domkrets svaranden tillfälligt vistas allmän territoriell behörighet.

För rättegångar i tvister som avser en kroatisk medborgare som har hemvist i utlandet, när denne har utstationerats dit av en nationell myndighet eller rättsligt organ, ligger den allmänna territoriella behörigheten hos den domstol i vars domkrets den berörda personen senast hade hemvist i Kroatien.

I tvister med internationella inslag är en kroatisk domstol behörig att pröva målet om detta uttryckligen fastställs i lag eller i en internationell konvention. Om lagen eller den internationella konventionen inte uttryckligen förklarar att en kroatisk domstol är behörig för en viss typ av tvister, är en kroatisk domstol behörig att pröva målet om detta följer av lagstiftningen om territoriell behörighet för domstolar i Kroatien.

5 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag vända mig till, med hänsyn tagen till ärendets natur och vilket belopp som står på spel?

Det beror på typen av tvist och de bestämmelser i civilprocesslagen som reglerar territoriell och materiell behörighet.

Tvisteföremålets värde är inte ett särskilt kriterium som påverkar de kroatiska domstolarnas territoriella och/eller materiella behörighet.

6 Kan jag väcka talan själv eller måste jag vända mig till exempelvis en advokat för att väcka talan?

Enligt de gällande processuella bestämmelserna i civilprocesslagen kan varje part – både fysiska och juridiska personer – själva välja om de ska föra sin egen talan i ett förfarande eller låta ett ombud, vanligtvis en advokat, företräda dem. Detta gäller om inte annat föreskrivs i civilprocesslagen.

Bestämmelserna i artikel 91 i civilprocesslagen begränsar emellertid avsevärt parternas rätt att föra sin egen talan. Om värdet på föremålet för tvisten (i tvister om äganderätt till egendom) överstiger 50 000 kroatiska kuna (HRK) får juridiska personer endast företräddas av ombud som tillhör advokatsamfundet.

I artikel 91a i civilprocesslagen anges dessutom att parterna kan ansöka om prövningstillstånd eller ansöka om förnyad prövning via sitt ombud, dvs. advokat, eller i undantagsfall föra sin egen talan om de är medlemmar av advokatsamfundet. Ansökan om prövningstillstånd eller ansökan om förnyad prövning får även inges av en person som enligt civilprocesslagen eller någon annan lag är bemyndigad att företräda parten trots att han eller hon inte är advokat, förutsatt att den personen är medlem av advokatsamfundet.

7 Var ska stämningsansökan lämnas in? Till domstolens reception, kansli eller en annan myndighet?

En civilrättslig talan väcks genom att en ansökan om stämning lämnas in till behörig domstol. Ansökan lämnas via post eller telex direkt till registreringsenheten vid domstolens kansli.

8 På vilket språk kan jag göra en stämningsansökan? Kan jag väcka talan muntligt eller krävs det skriftlig form? Är det möjligt att använda fax eller e-post?

Civilrättsliga förfaranden genomförs på kroatiska och med det latinska alfabetet, om inte användningen av något annat språk eller skriftsystem enligt lag har införts i enskilda domstolar.

Parter och andra deltagare i förfarandet ska avfatta sina stämningsansökningar, invändningar och andra inlagor på kroatiska och med det latinska alfabetet. En stämningsansökan kan inges direkt till domstolens kansli, via post eller telex. Det vanligaste är dock att ansökan inges direkt till domstolens kansli eller med post.

Enligt civilprocesslagen kan handlingar även inges på elektronisk väg. Elektroniska handlingar måste vara undertecknade med en kvalificerad elektronisk signatur i enlighet med särskild lagstiftning.

9 Finns det särskilda blanketter för att väcka talan vid domstol? Om inte, hur ska talan väckas? Finns det regler om vad stämningsansökan ska innehålla?

Blanketter används endast för det europeiska småmålsförfarandet. Mer information om detta finns i faktabladet "[Småmål – Kroatien](#)".

I civilprocesslagen anges att stämningsansökan måste innehålla följande: ett bestämt yrkande och följdyrkanden, bakgrunden till yrkandet, uppgift om de bevis som åberopas och andra uppgifter som måste bifogas varje inlaga (artikel 106 i civilprocesslagen).

Varje inlaga, inbegripet ansökningar, måste innehålla följande uppgifter: domstolens namn, parternas namn och hemvist eller tillfälliga vistelseort, deras juridiska ombud och fullmaktstagare, om de har sådana, sökandens personnummer, föremålet för tvisten och sökandens underskrift.

Parten eller dennes ombud skriver under inlagan.

Om ansökan innehåller ett yrkande måste parten ange vilka faktiska omständigheter som yrkandet grundas på och vid behov vilka bevis som åberopas.

Domstolen handlägger ansökan även om sökanden inte har angett en rättslig grund för ansökan. Även om sökanden har angett rättslig grund är domstolen inte bunden av denna.

10 Måste jag betala en domstolsavgift? När ska den i så fall betalas? Måste jag betala advokaten redan när jag lämnar in stämningsansökan?

Parterna måste betala domstolsavgifter i enlighet med lagen om domstolsavgifter (*Zakon o sudskim pristojbama*) (NN nr 118/18).

De domstolsavgifter som anges i lagen om domstolsavgifter gäller för personer som utför vissa handlingar som föreskrivs i lag, eller på vars vägnar sådana handlingar utförs.

Om inte annat föreskrivs i lagen om domstolsavgifter tas domstolsavgifter ut för

inlagor (ansökningar, rättsmedel, ansökningar om verkställighet osv.): när inlagan ges in, och vid inlagor som förs till protokollet – när protokollet har slutförts, svaromål: efter att förfarandet har avslutats, för varje part i förhållande till hur framgångsrika de har varit,

domstolsutskrifter: på begäran,

domstolsavgöranden: när parten eller dess ombud delges en kopia av avgörandet,

arvsintyg: när de vinner laga kraft,

förfaranden om tvångsförvaltning, konkurs eller likvidation: när ett avgörande om huvudfördelningen meddelas eller när ett avgörande om tvångsförvaltning meddelas,

andra typer av talan: på begäran eller när domstolen inleder förfarandet.

Huvudregeln vid betalning av rättegångskostnader är att den förlorande parten betalar motpartens och eventuella intervenienters kostnader. Den som intervenerar till stöd för den förlorande parten måste bära sina egna kostnader.

Advokatkostnader och advokaters arvoden och ersättning för utlägg regleras av lagen om juristyrken (*Zakon o odvjetništvu*) (NN nr 9/94, 117/08 översättning, 50/09, 75/09, 18/11 och 126/21).

En advokat har rätt till ett arvode för sina tjänster och till ersättning för eventuella utlägg som han eller hon haft i samband med utförandet av sitt uppdrag, i enlighet med den taxa som fastställs av advokatsamfundet och godkänts av justitieministern. Advokaten måste fakturera klienten efter avslutat uppdrag. Om fullmakten att företräda en part annulleras eller återkallas utfärdar advokaten en faktura inom 30 dagar från den dag fullmakten annullerades eller återkallades.

I äganderättsliga ärenden kan advokater och den part de företräder avtala att ersättningen ska grundas på hur framgångsrika de är i förfarandet, dvs. i de rättsliga handlingar som de utför för partens räkning, i enlighet med den officiella taxan. Ett sådant avtal måste vara skriftligt för att vara giltigt.

I äganderättsliga ärenden får parterna därför reglera sitt förhållande med sin advokat i ett skriftligt avtal.

11 Kan jag få rättshjälp?

Om en part behöver professionell hjälp kan han eller hon vända sig till advokater för juridisk rådgivning. Enligt artikel 3 i lagen om juristyrken är nämligen advokater bemyndigade att i Kroatien tillhandahålla alla former av rättshjälp, särskilt juridisk rådgivning, hjälp med att förbereda en talan, klagomål, olika former av framställningar och ansökningar, extraordinära rättsmedel och andra yrkanden samt genom att företräda parter.

Dessutom har parterna möjlighet att utnyttja rätten till kostnadsfri rättshjälp. Enligt lagen om kostnadsfri rättshjälp (*Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći*) (NN nr 143/2013 och 98/19) är det nämligen möjligt för medborgare som inte själva har råd att stå för sina rättsliga kostnader att vid behov beviljas kostnadsfri rättshjälp. Information om systemet för kostnadsfri rättshjälp i Kroatien finns på följande webbplats: <https://pravosudje.gov.hr/besplatna-pravna-pomoc/6184>.

12 När anses talan ha väckts? Får jag någon sorts bekräftelse från myndigheterna på att talan har väckts på ett riktigt sätt?

En talan i ett tvistemål väcks genom att en stämningsansökan lämnas in, och förfarandet inleds när stämningen delges svaranden.

Efter att ha mottagit stämningsansökan inleder domstolen sina förberedelser inför huvudförhandlingen.

Förberedelserna inbegriper en preliminär bedömning av stämningsansökan. Om stämningsansökan är obegriplig eller saknar nödvändiga uppgifter ålägger domstolen sökanden att rätta eller ändra uppgifterna i ansökan i enlighet med de angivna instruktionerna, och returnerar ansökan så att den kan rättas eller ändras.

13 Kan jag få en tidsplan för målets fortsatta handläggning, till exempel när jag ska inställa mig i rätten?

Parterna, deras advokater och ombud underrättas om ärendets gång av personal vid domstolens kansli på grundval av den information som finns i registret och i ärendeakten.

Informationen bekräftar till uppgifter om det aktuella skedet i förfarandet och de ensamdomare, avdelningsordförande, avdelningsmedlemmar och domstolsrådgivare som handlägger målet.

Vid tillhandahållandet av denna information är det förbjudet att uttala sig om huruvida en enskild talan är riktig eller om det sannolika slutresultatet. Information kan ges via telefon, e-post och i skriftlig form.

Parterna kan via internet få tillgång till information om ett ärendes gång och vilka ensamdomare, avdelningsordförande, avdelningsmedlemmar och domstolsrådgivare som handlägger målet, om tjänsten för allmänhetens tillgång till grundläggande information om rättsfall/e-rättsfall (*Javni pristup osnovnim podacima o sudskim predmetima – usluga e-Predmet*) används för det aktuella målet.

Tidsfrister för att inställa sig i rätten och andra åtgärder som parterna eller domstolen måste vidta fastställs i civilprocesslagen.

Mer information om tidsfrister och typer av tidsfrister finns i faktabladet "[Tidsfrister – Kroatien](#)".

Senaste uppdatering: 14/08/2023

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Obs. Nyligen ändrades ursprungsversionen på [it](#) av den här sidan. Våra översättare håller på att översätta den nya sidan till svenska.

Hur väcker man talan vid domstol? - Italien

1 Måste jag vända mig till domstol eller finns det något annat alternativ?

I det italienska rättssystemet är du garanterad möjligheten att gå till domstol som ett generellt sätt att skydda dina rättigheter.

Innan du kan väcka talan måste du dock i vissa fall först med hjälp av ett juridiskt ombud försöka lösa frågan genom medling. Detta gäller om talan avser ägarlägenhet, sakrätt, uppdelning av tillgångar, arv, familjeöverenskommelser, uthyrning, saklån, utarrendering eller leasing, skadestånd för medicinsk felbehandling eller förtal i pressen eller via andra medier samt avtal inom försäkrings-, bank- och finansområdet.

Ett annat alternativ är skiljedomsförfarande, där tvisten avgörs av en privatperson som utsetts av parterna. I så fall måste parterna vara överens om att välja denna lösning i stället för att gå till domstol.

2 Finns det någon tidsgräns för att väcka talan vid domstol?

Rättens preskriptionsfrister måste respekteras. Normalt sett är preskriptionsfristen 10 år, dock i vissa fall kortare (se artiklarna 2934–2961 i civillagen).

3 Ska jag vända mig till en domstol i [medlemsstat]?

Om du vill ha ett avgörande med rättskraft av tvisten bör du gå till domstol. Vilken domstol som är behörig beror på typen av tvist och varierar enligt behörighetskriterierna i den nationella och europeiska rätten.

4 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag i så fall vända mig till, med hänsyn tagen till var jag bor, var motparten bor eller andra faktorer av betydelse i ärendet?

Den allmänna regeln är att vända sig till domstolen på den ort där svaranden bor (normalt forum för fysiska personer enligt principen om territoriell behörighet). Beroende på tvistebeloppet (behörighet på grundval av beloppet) eller på ärendets egenart (tilldelningsbehörighet) ska du vända dig till en specifik domstol (fredsdomare, underrätt som enmansdomstol eller underrätt som kollegial domstol) eller till en domstol som inte i normalfallet är forum för fysiska personer (när det är fråga om obligatorisk territoriell behörighet).

Se faktabladet "[Var kan jag väcka talan? – domstolarnas behörighet](#)".

5 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag vända mig till, med hänsyn tagen till ärendets natur och vilket belopp som står på spel?

Fredsdomare är behöriga i ärenden som gäller lös egendom till ett värde av högst 5 000 euro. I ärenden som gäller skadestånd i samband med fordons- eller fartygs trafik är fredsdomare behöriga så länge tvistebeloppet inte överstiger 20 000 euro. Vad gäller tvister om större belopp är underrätt som enmansdomstol behörig. Utöver detta gäller att vissa ärenden, oavsett tvistebeloppet, ska dömas av fredsdomare (artikel 7, tredje stycket i civilprocesslagen), underrätt som enmansdomstol (artikel 409 i civilprocesslagen) eller underrätt som kollegial domstol (artikel 50a i civilprocesslagen).

Se faktabladet "[Var kan jag väcka talan? – domstolarnas behörighet](#)".

6 Kan jag väcka talan själv eller måste jag vända mig till exempelvis en advokat för att väcka talan?

Den allmänna regeln är att du måste ta hjälp av ett juridiskt ombud. Det är alltså obligatoriskt att anlita professionell hjälp. Ärenden som gäller små belopp (inför fredsdomare upp till 1 100 euro) är undantagna från denna regel. Du behöver inte heller anlita juridiskt ombud om du själv har den kompetens som krävs för att agera försvarare vid den aktuella domstolen (artikel 86 i civilprocesslagen).

7 Var ska stämningsansökan lämnas in? Till domstolens reception, kansli eller en annan myndighet?

Ansökan riktas till motparten och lämnas till kansliet vid den behöriga domstolen.

8 På vilket språk kan jag göra en stämningsansökan? Kan jag väcka talan muntligt eller krävs det skriftlig form? Är det möjligt att använda fax eller e-post?

Det är endast när det gäller förfaranden inför fredsdomare som ansökan kan göras muntligt (artikel 316 i civilprocesslagen). I alla andra fall måste en skriftlig ansökan på italienska lämnas in. Det går inte att lämna in ansökan via fax eller e-post.

9 Finns det särskilda blanketter för att väcka talan vid domstol? Om inte, hur ska talan väckas? Finns det regler om vad stämningsansökan ska innehålla?

Det finns inga mallar eller blanketter. I ansökan måste parter, domstol, ämne och titel anges.

10 Måste jag betala en domstolsavgift? När ska den i så fall betalas? Måste jag betala advokaten redan när jag lämnar in stämningsansökan?

En avgift, som varierar i storlek beroende på hur stort belopp det aktuella ärendet gäller, ska betalas till staten när ansökan lämnas in (enhetlig avgift enligt samlingsförordningen om rättsliga avgifter, republikens presidents dekret nr 115 2002).

Hur och inom vilken tidsfrist det juridiska ombudet ska betalas beslutas genom avtal mellan ombud och klient.

11 Kan jag få rättshjälp?

Alla som uppfyller de inkomstkrav som lagen ställer kan få rättshjälp, oavsett om de är italienska medborgare eller ej (samlingsförordningen om rättsliga avgifter, republikens presidents dekret nr 115 2002).

12 När anses talan ha väckts? Får jag någon sorts bekräftelse från myndigheterna på att talan har väckts på ett riktigt sätt?

Talan anses vara väckt

när motparten delgivits (*atto di citazione*),

när ansökan lämnats till domstolens kansli (*ricorso*).

Giltigheten kontrolleras inte på förhand, utan avgörs när parterna ställs mot varandra under processen.

13 Kan jag få en tidsplan för målets fortsatta handläggning, till exempel när jag ska inställa mig i rätten?

I civilprocesslagen fastställs tidsfrister för inställelse och andra åtgärder från parternas och domstolens sida. Varje domare omsätter sedan dessa regler i praktiken, från fall till fall eller med hjälp av en förfarandekalender (artikel 81a i civilprocesslagens genomförandedekret).

Relaterade bilagor

Artiklar ur civilprocesslagen om att väcka talan (84 Kb) [it](#)

Senaste uppdatering: 21/07/2022

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Hur väcker man talan vid domstol? - Cypern

1 Måste jag vända mig till domstol eller finns det något annat alternativ?

Det finns alternativa lösningar såsom tvistlösning utanför domstol, tillgripande av skiljeförfarande eller aktivering av en medlingsmekanism i enlighet med lag 159(I)/2012 om medling i civilrättsliga tvister.

2 Finns det någon tidsgräns för att väcka talan vid domstol?

Ja. Enligt lag 66(I)/2012 om preskription får talan inte väckas vid en domstol senare än en tidsfrist på tio (10) år från och med den tidpunkt då tvisten uppstod, om inte annat föreskrivs i lagen, såsom i följande fall:

Om talan avser en straffbar civilrättslig handling, ett avtal, en växel, en check, ett skuldebrev etc. bör talan väckas inom en tidsfrist på sex (6) år från och med den tidpunkt då tvisten uppstod.

Om talan avser skadestånd för försumlighet, olägenhet eller bristande uppfyllelse avseende en rättslig förpliktelse bör talan väckas inom en tidsfrist på tre (3) år från och med den tidpunkt då tvisten uppstod. Domstolen kan förlänga denna tidsfrist inom två (2) år från och med preskriptionsdagen om det handlar om att väcka talan om skadestånd med anledning av kroppsskada och/eller dödsfall till följd av en straffbar civilrättslig handling.

Den fastställda tidsfristen för att väcka talan som avser en avliden persons tillgångar, oavsett andelen i fråga, den testamentariska gåvan eller testamentets giltighet, löper ut åtta (8) år efter dödsdagen.

Den fastställda tidsfristen för att väcka talan som avser inteckning eller pant är tolv (12) år från och med den tidpunkt då tvisten uppstod.

Om talan avser ett domstolsavgörande bör talan väckas inom femton (15) år från och med att den slutgiltiga domen meddelades.

3 Ska jag vända mig till en domstol i [medlemsstat]?

Om grunden för talan eller rätten att väcka talan har uppstått i Cypern eller om grunden till talan är av ett sådant slag att en domstol i Cypern kan utöva sin behörighet bör talan väckas vid den behöriga domstolen i Cypern.

4 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag i så fall vända mig till, med hänsyn tagen till var jag bor, var motparten bor eller andra faktorer av betydelse i ärendet?

Om **tvisten** är av **civilrättslig art** bör talan väckas vid den distriktsdomstol inom vars domkrets

grunden för talan helt eller delvis har uppstått,

den svarande eller en av de svarande hade sin hemvist eller arbetade då talan väcktes,

Storbritanniens suveräna basområde på Cypern ligger, då alla parter är cyprioter och grunden för talan har uppstått, helt eller delvis, inom Storbritanniens suveräna basområde på Cypern, eller om den svarande (eller en av dem) har sin hemvist eller arbetar där,

Storbritanniens suveräna basområde på Cypern ligger, då grunden för talan har uppstått, helt eller delvis, inom Storbritanniens suveräna basområde på Cypern på grund av användningen av ett motorfordon av en person som var eller borde ha varit försäkrad i enlighet med artikel 3 i lagen om

skadeståndsansvar avseende motorfordon,

Storbritanniens suveräna basområde på Cypern ligger, då grunden för talan har uppstått, helt eller delvis, inom Storbritanniens suveräna basområde på Cypern på grund av en olycka eller en arbetssjukdom som påverkar en arbetare under dennes tjänsteutövning och på grund av denna utövning, och där ansvaret faller på den arbetsgivare som har eller borde ha försäkrat den olycksdrabbade personen i enlighet med artikel 4 i lagen om skadeståndsansvar

avseende motorfordon,

den fasta egendom som är föremål för talan med anknytning till dess fördelning eller försäljning eller andra eventuella tvister angående egendomen i fråga är belägen.

Om det handlar om en **arbetstvist** som rör ersättning som uppgår till två års lön bör talan väckas vid **arbetsdomstolen** i den region där tvisten uppstod eller, om detta inte är möjligt, i den region där den sökande har sin hemvist eller är stadigvarande bosatt. I motsatt fall bör åtal väckas vid den behöriga provinsdomstolen.

Om det handlar om en **tvist som uppstår vid uthyrning av fastigheter** är det hyresdomstolen i den region där den fasta egendomen är belägen som är den behöriga domstolen.

Vid **familjetvister** (skilsmässa, förmögenhetstvist etc.) bör talan väckas vid **familjerättsdomstolen** och närmare bestämt familjerättsdomstolen i den region där en av parterna har sin hemvist eller arbetar eller, om tvisten angår en minderårig, familjerättsdomstolen i den region där den minderåriga befinner sig eller i den region där den svarande har sin hemvist.

5 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag vända mig till, med hänsyn tagen till ärendets natur och vilket belopp som står på spel?

Se svaret på fråga 4 nedan.

6 Kan jag väcka talan själv eller måste jag vända mig till exempelvis en advokat för att väcka talan?

Du kan hänskjuta ärendet direkt till domstolen. Representation av en advokat eller annan förmedlare krävs inte enligt lag (förutom om det gäller minderåriga eller hjälpbehövande personer, i enlighet med tillämplig lagstiftning).

7 Var ska stämningsansökan lämnas in? Till domstolens reception, kansli eller en annan myndighet?

Stämningsansökningar (kallelse till rätten, ansökan etc.) ska lämnas in till den behöriga domstolens kansli.

8 På vilket språk kan jag göra en stämningsansökan? Kan jag väcka talan muntligt eller krävs det skriftlig form? Är det möjligt att använda fax eller e-post?

Ansökan ska alltid lämnas in skriftligen på grekiska. Ansökningar (eller andra handlingar i mål eller ärenden vid domstol) som lämnas in elektroniskt eller via fax godtas *inte*.

9 Finns det särskilda blanketter för att väcka talan vid domstol? Om inte, hur ska talan väckas? Finns det regler om vad stämningsansökan ska innehålla?

Stämningsansökan upprättas enligt formulär 1 i lagen om civilrättsliga förfaranden om det handlar om en allmän handling som undertecknats på baksidan, eller enligt formulär 2 i händelse av en särskild handling som undertecknats på baksidan.

10 Måste jag betala en domstolsavgift? När ska den i så fall betalas? Måste jag betala advokaten redan när jag lämnar in stämningsansökan?

Ja, i form av stämpelmärken. Dessa ska betalas vid registreringen av den handling beträffande vilka de fordras.

Betalning i förväg av advokatarvode är avhängigt det avtal som man har slutit med sin advokat.

11 Kan jag få rättshjälp?

Ja, när ett rättsligt förfarande inleds vid familjerättsdomstolen eller rör gränsöverskridande tvister eller angår asylsökande, flyktingar eller tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i landet, då en ansökan om rättshjälp har beviljats.

12 När anses talan ha väckts? Får jag någon sorts bekräftelse från myndigheterna på att talan har väckts på ett riktigt sätt?

Från och med dess registrering. Det behöriga kansliet meddelar om registreringen är giltig eller för sent ingiven eller om andra eventuella problem föreligger angående registreringen av ansökan.

13 Kan jag få en tidsplan för målets fortsatta handläggning, till exempel när jag ska inställa mig i rätten?

Information om tidsplaner och inställelse vid domstol ges vid en senare tidpunkt.

Senaste uppdatering: 07/12/2023

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Hur väcker man talan vid domstol? - Lettland

1 Måste jag vända mig till domstol eller finns det något annat alternativ?

I Lettland kan en person vända sig till domstol eller, om parterna är överens och har ingått ett skiljedomsavtal, till en skiljedomstol (med undantag för vissa tvister där ett skiljedomsförfarande inte är möjligt).

2 Finns det någon tidsgräns för att väcka talan vid domstol?

Tidsfristen för att väcka talan vid domstol varierar beroende på vilken typ av ärende det är frågan om. Frågor om vilken tidsfrist som gäller kan besvaras av en advokat eller ett offentligt informationskontor.

I [civilprocesslagen](#) anges en mängd olika allmänna tidsfrister. Tidsfristerna kan påverkas av föremålet och omständigheterna för tvisten och måste avgöras från fall till fall, med hänsyn till följande:

Familjerätt

En talan som följer av en förlovning måste väckas inom ett år räknat från den dag förlovningen upphörde eller en av parterna bröt förlovningen, eller om fästmon är gravid från den dag barnet föddes, om förlovningen vid den tidpunkten redan hade upphört eller en part brutit förlovningen.

En talan om fördelning av egendom mellan makar måste väckas inom ett år om talan avser en transaktion som gjordes av den andra maken.

Maken till ett barns mamma kan bestrida faderskap inom två år från det att han upptäcker att barnet inte är hans. Mamman till ett barn har samma rättigheter att bestrida faderskapet. Ett barn kan själv bestrida faderskapet inom två år från myndighetsdagen.

En talan som följer av ett erkännande av faderskap måste väckas inom två år från den tidpunkt då parten blir medveten om de omständigheter som utesluter faderskap, eller barnet blir myndigt, om barnet självt väcker talan.

En talan som följer av förhållandet mellan en vårdnadshavare och en minderårig måste väckas inom ett år från den dag den minderårige blir myndig eller andra händelser som anges i lag inträffar.

Sakrätt i fast egendom

En talan om egenmäktigt förfarande och berövande av egendom måste väckas inom ett år från den tidpunkt då parten blir medveten om det egenmäktiga förfarandet eller berövandet av egendomen.

En talan mot en person som är i besittning av egendom och som har rätt att förvärva denna på grund av besittningsrätt måste väckas inom tio år från den tidpunkt den andra parten blir medveten om besittningen.

En talan som väcks av en ny ägare till följd av en naturlig utvidgning av äganderätten måste väckas inom två år.

Obligationsrätt

De rättigheter som följer av obligationsrätten förfaller om den person som innehar rättigheterna inte utövar dem inom den period som anges i lag.

En talan med stöd av rättigheter som följer av obligationsrätten måste väckas inom tio år, om en kortare tidsgräns inte anges i lag. Alla rättigheter för vilka ingen kortare tidsfrist anges i lag förfaller om den person som innehar dem inte utövar dem inom tio år, med undantag av vissa rättigheter som inte kan förfalla.

Rätten att begära att ett köpeavtal hävs på grund av allt för stora förluster förfaller om talan inte har väckts inom ett år från den dag avtalet ingicks.

En talan angående förluster till följd av olika former av fusk och manipulationer måste väckas inom ett år.

Handelsmål

En talan som följer av handelstransaktioner måste väckas inom tre år om inte någon annan tidsfrist anges i lag.

En talan som följer av ett handelsagenturavtal måste väckas inom tre år från utgången av det kalenderår kravet uppkom.

En talan mot en enskild näringsidkare som följer av hans eller hennes sätt att bedriva sin verksamhet måste väckas inom tre år från det att näringsidkaren togs bort ur handelsregistret, om inte kravet omfattas av en kortare tidsfrist.

En talan som följer av ett förbud mot en delägare i ett kommanditbolag som innebär att delägaren hindras från att ägna sig åt samma affärsverksamhet som kommanditbolaget, eller från att delta som delägare med fullt ansvar i ett annat kommanditbolag som bedriver samma verksamhet utan resten av delägarnas medgivande, måste väckas inom tre år från den dag då kommanditbolagets övriga delägare blir medvetna om näringsförbudet, men inom fem år från själva överträdelsen.

En talan mot en delägare i ett kommanditbolag som följer av kommanditbolagets skyldigheter måste väckas inom tre år från den dag då avvecklingen av kommanditbolaget förs in i registret, om inte kravet mot kommanditbolaget omfattas av en kortare tidsfrist.

En talan mot grundarna av ett bolag avseende skyldigheter som ingåtts av bolaget innan det bildades måste väckas inom tre år från den dag då bolaget fördes in i handelsregistret.

En talan mot bolagsgrundarna avseende specifika förluster som bolaget och tredje part har gjort under bildandet av bolaget måste väckas inom fem år från den dag då bolaget fördes in i handelsregistret. Denna tidsfrist gäller även personer som medverkade till att förlusterna lättare uppstod.

En talan som följer av en fordringsägares rättigheter gentemot ett bolag då fordringsägarens krav mot bolaget inte har uppfyllts och fordringsägaren vänder sig till den person som enligt lag är ansvarig (grundaren, tredje part osv.) måste väckas inom fem år från den dag kravet uppkom.

En talan som följer av en överträdelse av ett näringsförbud mot en ledamot i en bolagsstyrelse måste väckas inom fem år från den dag överträdelsen skedde.

En talan som följer av förluster för ett bolag, dess delägare eller dess fordringsägare till följd av en omorganisation av bolaget måste väckas inom fem år från den dag då omorganisationen trädde i kraft.

En talan mot en speditör måste väckas inom tre år.

En talan mot en speditör, om inte speditören har handlat i ond tro eller gjort sig skyldig till grov oaksamhet, och en talan mot en lagerhavare, om inte lagerhavaren har gjort sig skyldig till grov oaksamhet, måste väckas inom ett år.

3 Ska jag vända mig till en domstol i [medlemsstat]?

[Se faktabladet om domstolarnas behörighet.](#)

4 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag i så fall vända mig till, med hänsyn tagen till var jag bor, var motparten bor eller andra faktorer av betydelse i ärendet?

[Se faktabladet om domstolarnas behörighet \(i Lettland\).](#)

5 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag vända mig till, med hänsyn tagen till ärendets natur och vilket belopp som står på spel?

[Se faktabladet om domstolarnas behörighet \(i Lettland\).](#)

6 Kan jag väcka talan själv eller måste jag vända mig till exempelvis en advokat för att väcka talan?

En stämningsansökan får inges av käranden själv eller av en person med fullmakt att göra detta. Fullmakten kan bifogas ansökan. Det är inte obligatoriskt att använda sig av advokat eller någon annan juridisk rådgivare.

7 Var ska stämningsansökan lämnas in? Till domstolens reception, kansli eller en annan myndighet?

En stämningsansökan ska inges till behörig domstol i första instans.

Ansökan ska inges till domstolens kansli (*kanceleja*) av sökanden eller av en person med fullmakt från sökanden. Ansökningar kan även skickas med post och adresseras då till respektive domstol.

Ansökningar tas emot under arbetstid av en handläggare som utsetts av domstolens ordförande – vanligtvis domstolsordförandens assistent eller en tjänsteman vid domstolens kansli.

8 På vilket språk kan jag göra en stämningsansökan? Kan jag väcka talan muntligt eller krävs det skriftlig form? Är det möjligt att använda fax eller e-post?

Enligt [civilprocesslagen](#) (*Civilprocesa likums*) måste parterna till varje ingiven handling på ett främmande språk bifoga en bestyrkt översättning till landets officiella språk, lettiska, i enlighet med nedanstående förfarande. Ingen översättning behöver bifogas av en person som är befriad från kravet att betala rättegångskostnaderna.

På begäran av en av parterna kan domstolen tillåta att vissa steg i förfarandet sker på ett annat språk, om alla parter är överens om detta. Protokollen från domstolsförhandlingarna och domstolens avgöranden avfattas på lettiska.

En talan väcks genom att en skriftlig stämningsansökan inges till en domstol. Ansökan kan inges av käranden själv eller av en person med fullmakt från käranden och kan skickas med post, men inte med fax eller e-post.

Det bör påpekas att handlingar som har bestyrkts med en säker elektronisk signatur kan användas för alla typer av ansökningar, om inte ett särskilt förfarande för att inleda en rättsprocess anges i lag. Elektroniska handlingar tillåts inte för vissa typer av avtal som rör fast egendom, familj och arv och vissa typer av garantiavtal.

9 Finns det särskilda blanketter för att väcka talan vid domstol? Om inte, hur ska talan väckas? Finns det regler om vad stämningsansökan ska innehålla?

En stämningsansökan måste ges in skriftligen. För de flesta typer av tvister finns det inte någon standardblankett. Det finns särskilda formulär för tvister av mindre värde (*maza apmēra prasības*, kapitel 30.3 i civilprocesslagen), indrivning av fordringar genom domstolsföreläggande (*saistību piespiedu izpildīšana brīdinājuma kārtība*, kapitel 50.1 i lagen) och ansökningar om interimistiska skyddsåtgärder för att förhindra våld (*pagaidu aizsardzība pret vardarbību*, kapitel 30.5 i lagen).

När det inte finns någon särskild blankett anger civilprocesslagen vilka uppgifter som minst ska ingå i ansökan. Enligt civilprocesslagen måste följande ingå i ansökan:

Namnet på den domstol som ansökan riktar sig till.

Kärandens förnamn, efternamn, personnummer och hemvist, eller, om detta inte är möjligt, kärandens faktiska vistelseort. För juridiska personer ska namn, registreringsnummer och säte anges. Om käranden går med på att kommunicera med domstolen på elektronisk väg, och om käranden ingår bland de personer/enheter som förtecknas i artikel 56.2.3 i civilprocesslagen, ska även en e-postadress och, om käranden är registrerad i online-systemet för korrespondens med domstolen, en registreringshänvisning anges. Käranden får även ange en alternativ adress till vilken korrespondens med domstolen ska ställas.

Svarandens förnamn, efternamn, personnummer och hemvist och eventuell alternativ adress till svaranden eller berörda parter, eller, om detta inte är möjligt, svarandens faktiska vistelseort. För juridiska personer ska namn, registreringsnummer och säte anges. Svarandens personnummer eller registreringsnummer ska anges om detta är känt.

Kärandens ombuds för- och efternamn, personnummer och adress för korrespondens med domstolen, om talan väckts av ombudet. För juridiska personer ska namn, registreringsnummer och säte anges. Om kärandens ombud, med hemvist eller en adress för korrespondens i Lettland, går med på att kommunicera med domstolen på elektronisk väg ska även en e-postadress och, om ombudet är registrerat i online-systemet för korrespondens med domstolen, en registreringshänvisning anges. Om kärandens ombud har sin hemvist eller adress för korrespondens utanför Lettland ska ombudets e-postadress och medverkan i online-systemet för korrespondens också anges. Om kärandens ombud är en advokat ska även e-postadressen till advokatens advokatsamfund anges.

Namnet på det kreditinstitut och det kontonummer som de belopp som ska drivas in ska sättas in på och som ersättningen för rättegångskostnaderna ska betalas till.

Föremålet för tvisten.

Det värde som yrkandet avser, om detta kan uttryckas i pengar, samt en beräkning av det belopp som ska drivas in eller som är omtvistat.

De omständigheter som ligger till grund för käromålet och bevis som styrker dessa.

Den rättsliga grunden för yrkandet.

Eventuella rapporter om medlingsförsök som gjorts innan talan väcktes i domstol.

Kärandens yrkanden.

En förteckning över de dokument som bifogas stämningsansökan.

Datum för stämningsansökan och andra uppgifter som kan vara relevanta. Käranden kan ange sitt telefonnummer om han eller hon samtycker till att kommunicera med domstolen över telefon.

För talan i vissa slags ärenden (t.ex. äktenskapsskillnad) och vid särskilda rättegångsformer (t.ex. mål om godkännande eller upphävande av en adoption samt mål om skydd av kvarlåtenskap och förvaltarskap) anges andra uppgiftskrav i civilprocesslagen.

Stämningsansökan ska undertecknas av käranden eller dennes ombud, eller om domstolen så begär av käranden och ombudet tillsammans, om inte annat anges i lag. Om ombudet väcker talan på kärandens vägnar ska en fullmakt (*pilnvara*) eller ett annat dokument som styrker ombudets rätt att väcka talan bifogas stämningsansökan.

Stämningsansökan ska inges till domstolen i lika många kopior som antalet svarande och tredje parter i målet.

I enlighet med EU-lagstiftningen och internationella konventioner måste en ansökan om underhållsbidrag göras med hjälp av de formulär som anges i relevant lagstiftning och inges eller översändas via de lettiska centralmyndigheter som har inrättats i samarbets syfte.

Till stämningsansökan ska också bifogas dokument som

styrker att statliga avgifter (*valsts nodevas*) och andra domstolskostnader har erlagts i enlighet med lagen och i korrekta belopp, bekräftar att bestämmelserna för prövning av ärenden utanför domstol har iakttagits, om en sådan prövning krävs enligt lag, och styrker de omständigheter som yrkandet grundar sig på.

På de [lettiska domstolarnas portal](#), under *E-Pakalpojumi* (e-tjänster), [Eveidlapas](#) (e-mallar), finns en mängd mallar med anvisningar om hur man fyller i dokument som krävs i ett tvistemål. Mallarna kan laddas ned, fyllas i och inges i pappersform.

10 Måste jag betala en domstolsavgift? När ska den i så fall betalas? Måste jag betala advokaten redan när jag lämnar in stämningsansökan?

Domstolsavgifter måste betalas innan stämningsansökan inges (statlig avgift (*valsts nodeva*), registreringsavgift (*kancelejas nodeva*) och kostnader för prövning av målet (*ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi*)). Betalningen kan göras på bank. Om domstolen dömer till den ena partens fördel ska den ålägga den tappande parten att betala den vinnande partens rättegångskostnader. Om käromålet delvis bifallits ska rättegångskostnaderna ersättas i motsvarande grad. Om kåranden drar tillbaka en talan eller ingen prövning av målet sker, ska kåranden betala svarandens rättegångskostnader (förutom i de fall som anges i lag och där käromålet rör utfärdandet av ett sådant intyg som anges i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1896/2006). I sådana fall betalar svaranden inte kårandens rättegångskostnader. Om kåranden inte vidhåller sina krav på grund av att svaranden frivilligt tillmötesgått dem efter det att stämningsansökan ingetts, kan domstolen på kårandens begäran dock döma svaranden att betala kårandens rättegångskostnader.

På samma sätt ska domstolen till förmån för kåranden döma svaranden att betala kostnaderna för prövningen av ärendet (advokatkostnaderna, kostnaderna för att infinna sig vid domstolsförhandlingarna och kostnaderna för insamling av bevis) om käromålet helt eller delvis bifallits eller om kåranden inte vidhåller sina krav på grund av att svaranden frivilligt tillmötesgått kraven efter det att stämningsansökan ingetts. Om käromålet ogillas ska domstolen döma kåranden att betala svarandens kostnader för att bedriva sitt försvar.

Frågan om hur en advokats eller juridisk rådgivares arbete ska betalas är en fråga mellan klienten och advokaten eller den juridiska rådgivaren.

11 Kan jag få rättshjälp?

Se faktabladet om [rättshjälp](#).

12 När anses talan ha väckts? Får jag någon sorts bekräftelse från myndigheterna på att talan har väckts på ett riktigt sätt?

Domstolen ska diarieföra ärenden och annan korrespondens som inkommit per post eller under besöksderna samma dag i diariet för inkommande korrespondens. Talan anses ha väckts samma dag som stämningsansökan inkom. Alla tidsfrister för att vidta olika åtgärder inom ramen för tvistemålsförfarandet löper ut när domstolens arbetsdag slutar. Om en stämningsansökan, ett överklagande eller en annan postförsändelse lämnas in på ett postkontor före kl. 24.00 den dag tidsfristen löper ut ska dokumenten anses ha inkommit inom tidsfristen.

Om talan inte väckts på ett riktigt sätt eller om inte alla nödvändiga dokument bifogats stämningsansökan ska domaren fatta ett motiverat beslut om att lämna käromålet utan avseende. En kopia av beslutet ska skickas till kåranden tillsammans med en uppmaning att avhjälpa bristerna inom en viss tid. Denna tidsfrist får inte understiga 20 dagar räknat från och med dagen för avsändandet av beslutet. Om kåranden avhjälper bristerna inom föreskriven tid, anses talan ha väckts den dag då stämningsansökan för första gången togs emot av domstolen. Om kåranden inte avhjälper bristerna inom föreskriven tid anses stämningsansökan inte ha ingetts och återlämnas till kåranden. Att stämningsansökan återlämnas till kåranden utgör inte något hinder för att inge den till domstolen igen.

Separat bekräftelse på att en talan är korrekt väckt: om talan har väckts på ett riktigt sätt och alla nödvändiga dokument har bifogats stämningsansökan, ska domaren inom sju dagar från det att stämningsansökan inkom till domstolen fatta beslut om att godta käromålet och inleda rättegången.

När rättegången inletts ska stämningsansökan och kopior av de dokument som bifogats denna delges svaranden tillsammans med ett föreläggande att inom viss tid inkomma med ett skriftligt svaromål. När svaromålet inkommit skickar domaren en kopia av det till kåranden och till berörda tredje parter. Domaren kan begära att kåranden lämnar synpunkter på svaromålet. När svaromålet inkommit eller när tidsfristen för inlämnande av svaromål löpt ut, fastställer domaren datum för domstolsförhandlingen. Domstolssekreteraren skickar ut en kallelse till förhandlingen till parterna. Om målet ska avgöras genom ett skriftligt förfarande fastställs inget datum för muntlig förhandling, och ingen kallelse skickas ut till parterna.

13 Kan jag få en tidsplan för målets fortsatta handläggning, till exempel när jag ska inställa mig i rätten?

Parterna ska kallas till domstolen med uppgift om tid och plats för domstolsförhandlingen eller annat rättsligt förfarande. Kallelsen ska skickas till en persons hemvist, men denne kan även ange en annan adress till vilken korrespondens med domstolen ska ställas.

Om svaranden inte har hemvist i Lettland och kåranden, av objektiva skäl, inte har lyckats fastställa svarandens hemvist utanför Lettland får domstolen, på kårandens motiverade begäran, tillämpa de förfaranden för att spåra svarandens adress som anges i internationella avtal som Lettland är bundet av eller i EU-lagstiftningen.

Om svarandens adress inte kan spåras med hjälp av de förfaranden som anges i internationella avtal som Lettland är bundet av eller i EU-lagstiftningen, eller om det visar sig omöjligt att skicka dokumenten till svaranden på den adress som kåranden angett, eller om det visar sig omöjligt att skicka dokumenten till svaranden med hjälp av de förfaranden som anges i EU-lagstiftningen, de förfaranden som anges i internationella avtal som Lettland är bundet av, eller de förfaranden som anges i civilprocesslagen beträffande internationellt samarbete i tvistemål, kallas en svarande utan känd hemvist i Lettland till domstolen genom ett offentliggörande i [Lettlands officiella kungörelseorgan](#), *Latvijas Vēstnesis*.

På de [lettiska domstolarnas portal](#), under *E-pakalpojumi* (e-tjänster) och [Tiesvedības gaita](#) (rättsliga ärendens gång), går det att få information om ett rättsligt ärendes gång genom målnummer eller kallelsenummer.

Senaste uppdatering: 05/04/2024

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Hur väcker man talan vid domstol? - Litauen

1 Måste jag vända mig till domstol eller finns det något annat alternativ?

Den litauiska lagstiftningen erbjuder en rad alternativa tvistlösningsmetoder. År 2012 trädde den omarbetade lagen om handelsrättsliga skiljeförfaranden (*Komercinio arbitražo įstatymas*) i kraft i Litauen. Enligt denna lag måste ett skiljeförfarande äga rum i Litauen oavsett i vilket land parterna i en tvist är medborgare, oavsett om de är fysiska eller juridiska personer eller om skiljeförfarandet äger rum i ett permanent eller tillfälligt skiljeorgan. Ett skiljeförfarande är likvärdigt med ett domstolsförfarande i Litauen. Det erbjuder en möjlighet att snabbt och lätt lösa de flesta affärstvister genom att i stället för att låta tvisten prövas av en domare låta den prövas av oberoende, bemyndigade personer med gott rykte som båda parter godtar. Parterna i ett skiljeförfarande har större frihet att komma överens om vilka regler som ska gälla för skiljeförfarandet. Skiljedomstolen kan sammanträda var som helst som passar parterna i tvisten och kan själv välja vilket språk som ska användas i förfarandet, sina beslutsformer etc. Elektroniska skiljeavtal har samma verkan som skriftliga skiljeavtal. År 2008 antogs lagen om medling i civilrättsliga tvister (*Civilinių ginčų taikinamojo tarpininkavimo įstatymas*). Medling innebär en uppgörelse i godo och involverar en opartisk tredje part (medlare). I lagen anges att medling kan användas för att lösa civilrättsliga tvister (dvs. tvister som rör familjefrågor och andra frågor) som kan prövas av en domstol i ett tvistemål. Parterna kan använda sig av denna möjlighet för att lösa sin tvist både innan de hänskjuter tvisten till domstol (utomrättslig medling) och efter att domstolsförfarandet har inletts (rättslig medling). Notera att om medling inleds skjuts preskriptionstiden för en fordran upp. Även om man inte lyckas göra upp i godo behåller parterna därför sin rätt att väcka talan i domstol. Rättslig medling är gratis. Om du väljer att lösa din civilrättsliga tvist genom rättslig medling sparar du dessutom mycket tid och kraft jämfört med ett domstolsförfarande. Du sparar även pengar, för om medlingsförfarandet slutar med en uppgörelse i godo får du tillbaka 75 % av domstolsavgiften. Att lösa en tvist genom rättslig medling garanterar konfidentialitet, och var och en av parterna kan dra sig ur medlingen utan att behöva ange något skäl för detta.

Utomrättsligt avgörande av tvister som uppkommit till följd av konsumentavtal regleras av lagen om konsumentskydd (*Vartotojų teisių apsaugos įstatymas*), som trädde i kraft 2007 och som innebär ett alternativ till domstolsförfaranden, inklusive förfaranderegler och en institutionell struktur. De organ som arbetar med alternativ tvistlösning i Litauen är den statliga konsumentskyddsmyndigheten (*Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba*), kommunikationsregleringsmyndigheten (*Ryšių reguliavimo tarnyba*) och andra organ som hanterar tvister inom enskilda sektorer (kommunikationsregleringsmyndigheten prövar tvister som rör elektronisk kommunikation och post- och budtjänster, Litauens centralbank (*Lietuvos bankas*) hanterar konsumenttvister med leverantörer av finansiella tjänster etc.). Konsumenter kan få rättsligt bistånd under alternativ tvistlösning, men kostnaderna för det rättsliga biståndet återbetalas inte. Statligt garanterad primär och sekundär rättshjälp ges till de konsumenter som uppfyller de kriterier som anges i lagstiftningen. En ansökan till ett organ för alternativ tvistlösning har i regel ingen suspensiv verkan när det gäller preskriptionstiden. Med tanke på de ganska långa tidsfristerna för att lösa konsumenttvister och vissa korta preskriptionstider för fordringar är det därför stor risk att preskriptionstiden löper ut.

2 Finns det någon tidsgräns för att väcka talan vid domstol?

Den allmänna preskriptionstiden är tio år.

I den litauiska lagstiftningen anges kortare preskriptionstider för vissa fordringar.

En kortare preskriptionstid på en månad tillämpas på fordringar som uppkommit till följd av ett upphandlingsförfarande.

En kortare preskriptionstid på tre månader tillämpas på yrkanden om ogiltigförklaring av rättsliga myndigheters beslut.

En kortare preskriptionstid på sex månader tillämpas på

fordringar som rör verkställighet av betalningsinställelse (böter, dröjsmålsränta),

fordringar som rör defekta artiklar som sålts.

En kortare preskriptionstid på sex månader tillämpas på fordringar till följd av förhållandet mellan transportföretag och deras kunder när det gäller gods som skickats inom Litauen medan en preskriptionstid på ett år tillämpas på gods som skickats utomlands.

En kortare preskriptionstid på ett år tillämpas på försäkringsanspråk.

En kortare preskriptionstid på tre år tillämpas på skadeståndskrav, inklusive skadeståndskrav till följd av dålig produktkvalitet.

En kortare preskriptionstid på fem år tillämpas för fordringar som rör indrivning av ränta och andra periodiska betalningar.

Fordringar till följd av brister i utfört arbete omfattas av kortare preskriptionstider.

Fordringar till följd av transport av gods, passagerare och bagage omfattas av de preskriptionstider som fastställs i de lagar som gäller för respektive transportslag.

3 Ska jag vända mig till en domstol i [medlemsstat]?

En tvist som rör ett avtalsförhållande regleras av det lands lag som parterna har avtalat ska gälla. Om parterna har valt litauisk lag kan de försvara sina rättsliga intressen inför de litauiska domstolarna. En sådan överenskommelse mellan parterna kan anges i avtalet eller fastställas utifrån de faktiska omständigheterna i det enskilda fallet. Parterna kan komma överens om att en viss stats lag ska reglera hela avtalet eller endast en eller flera delar av avtalet. Om parterna bestämmer att en utländsk stats lag ska tillämpas på avtalet kan detta inte användas för att avstå från att tillämpa en obligatorisk bestämmelse i Litauen eller någon annan stat som parterna inte kan avtala att ändra eller avstå från att tillämpa.

Om parterna inte anger vilket lands lag som ska reglera avtalet ska lagen i den stat som berörs mest av avtalsförpliktelserna tillämpas. Avtalsförpliktelserna anses beröra den stat mest i vars territorium

den part som är bunden av den förpliktelse som är mest karaktäristisk för avtalet har hemvist eller sin centrala administration; om förpliktelsen är starkare förknippad med lagen i den stat där den part som är bunden av förpliktelsen bedriver sin affärsverksamhet ska den lagen tillämpas,

lös egendom finns, om föremålet för avtalet är äganderätt eller nyttjanderätt till den lösa egendomen,

den huvudsakliga verksamhetsplatsen var belägen när ett transportavtal ingicks, förutsatt att den stat där den huvudsakliga verksamhetsplatsen är belägen är samma stat som den stat där godset lastades, eller där avsändarens säte är beläget, eller som godset skickades från.

Skiljeavtal regleras av samma lands lag som huvudavtalet. Om huvudavtalet är ogiltigt gäller lagen på den plats där skiljeavtalet ingicks. Om denna inte kan identifieras gäller lagen i den stat där skiljeförfarandet äger rum.

Parternas rättigheter och skyldigheter vid skada regleras, efter val av den skadelidande parten, antingen av lagen i den stat där den relevanta handlingen skedde eller andra omständigheter som resulterade i skadan finns, eller av lagen i den stat där skadan ledes.

Den rättsordning som reglerar makars förmögenhetsförhållande fastställs av lagen i makarnas hemviststat. Om makarna har hemvist i olika stater är tillämplig lag lagen i den stat där båda makarna är medborgare. Om makarna är medborgare i olika stater och aldrig har haft gemensam hemvist är tillämplig lag lagen i den stat där äktenskapet ingicks. Den rättsordning som reglerar makars förmögenhetsförhållanden som definieras i avtal är lagen i den stat som makarna har valt i sitt avtal. I så fall får makarna välja antingen lagen i den stat där de har eller kommer att ha hemvist, lagen i den stat där äktenskapet ingicks eller lagen i den stat där en av makarna är medborgare. Makarnas avtal om tillämplig lag är giltigt så länge det uppfyller villkoren i lagen i den valda staten eller lagen i den stat där avtalet ingicks.

4 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag i så fall vända mig till, med hänsyn tagen till var jag bor, var motparten bor eller andra faktorer av betydelse i ärendet?

Behörighetsreglerna anges i artiklarna 29–30 i civilprocesslagen (*Civilinio proceso kodeksas*). En talan kan väckas vid domstolen på den ort där svaranden har hemvist. En talan mot en juridisk person bör väckas vid domstolen på den ort där den juridiska personen har sitt säte enligt företagsregistret. Om svaranden är staten eller en kommun bör talan väckas på den ort där det organ som företräder staten eller kommunen har sitt säte.

En talan mot en svarande vars hemvist inte är känd kan väckas på den ort där han eller hon äger egendom eller hade sin senaste kända hemvist. En talan mot en svarande som saknar hemvist i Litauen kan väckas på den ort där han eller hon äger egendom eller hade sin senaste kända hemvist i Litauen. En talan som avser verksamheten vid en juridisk persons filial kan också väckas där filialen har sitt säte.

En talan om underhållsbidrag och fastställande av faderskap kan också väckas där käranden har hemvist. En skadeståndstalan om ersättning för hälsoskador, inbegripet dödsfall, kan väckas där käranden har hemvist eller där skadan uppkom. En skadeståndstalan rörande en persons egendom får väckas där käranden har hemvist (säte) eller där skadan skedde.

En talan rörande ett avtal/kontrakt som anger var det ska fullgöras får väckas där det anges att avtalet/kontraktet ska fullgöras.

En talan rörande handlingar som utförts i egenskap av förmyndare, vårdnadshavare eller egendomsförvaltare kan också väckas där förmyndaren, vårdnadshavaren eller egendomsförvaltaren har hemvist (säte).

En talan rörande konsumentavtal kan också väckas där käranden har hemvist.

En kårande har rätt att välja mellan flera olika behöriga domstolar.

Fordringar om sakrätter i fast egendom, nyttjandet av fast egendom, förutom ansökningar om upplösning av makars förmögenhetsförhållanden i mål om äktenskapsskillnad, och annullering av utmätning av fast egendom, omfattas av behörigheten hos domstolen på den ort där hela, eller merparten av, den fasta egendomen är belägen.

Fordringar från en borgenär i en arvsvist som framställts innan arvingarna har godtagits och arvsfrågor faller inom behörigheten för domstolen på den plats där arvet, eller merparten av arvet, finns.

5 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag vända mig till, med hänsyn tagen till ärendets natur och vilket belopp som står på spel?

Alla tvistemål prövas av distriktsdomstolar som förstainstansdomstolar, förutom mål som prövas av regionala domstolar eller den regionala domstolen i Vilnius.

Regionala domstolar prövar följande tvistemål som förstainstansdomstol:

Sedan den 4 april 2013, mål som rör fordringar som överstiger 150 000 litauiska litas, förutom mål som rör familjefrågor och anställningsförhållanden och mål som rör ersättning för ideell skada.

Mål som rör rättsliga förhållanden i samband med immateriell upphovsrätt.

Mål som rör rättsliga förhållanden vid offentlig upphandling.

Mål som rör konkurs eller omstrukturering, förutom mål som rör en fysisk persons konkurs.

Mål där en av parterna är en utländsk stat.

Mål som grundas på krav på tvångsförsäljning av aktier (andelar, ägarintresse).

Mål som rör krav på utredning av en juridisk persons verksamhet.

Mål som rör ersättning för materiell och ideell skada till följd av fastställda patienträttigheter.

Andra tvistemål som måste höras av regionala domstolar som förstainstansdomstolar enligt särskild lagstiftning.

Följande mål prövas endast av den regionala domstolen i Vilnius, som förstainstansdomstol:

Mål som rör sådana tvister som avses i [patentlagen \(Lietuvos Respublikos patentų įstatymas\)](#).

Mål som rör sådana tvister som avses i lagen om varumärken (*Lietuvos Respublikos prekių ženklų įstatymas*).

Mål som rör adoption av en litauisk medborgare som bor i Litauen efter ansökan av medborgare i andra stater.

Andra tvistemål som omfattas av den regionala domstolen i Vilnius exklusiva behörighet som förstainstansdomstol enligt särskild lagstiftning.

6 Kan jag väcka talan själv eller måste jag vända mig till exempelvis en advokat för att väcka talan?

Personer får väcka talan själv eller via sina ombud. Att en person deltar i en förhandling gör inte att den personen förlorar sin rätt att företrädas av ett ombud. Ett ombud får närvara vid en domstolsförhandling på den persons vägnar som ombudet företräder, om inte domstolen anser att den berörda personen själv måste närvara.

En person måste företrädas av en advokat i den typ av mål som anges i civilprocesslagen och [civillagen \(Civilinis kodeksas\)](#). Om domstolen prövar ett mål som rör en person som har förklarats sakna rättskapacitet måste den berörda personen t.ex. företrädas av en advokat.

7 Var ska stämningsansökan lämnas in? Till domstolens reception, kansli eller en annan myndighet?

Personer som vill lägga fram handlingar inför en domstol eller som vill erhålla handlingar från den måste kontakta domstolskansliet som kommer att förklara förfarandet för att lägga fram, erhålla eller återlämna handlingar. [Domstolskontaktpunkter](#)

Sedan e-tjänstportalen e.teismas.lt inrättades den 1 juli 2013 har det varit möjligt att inge handlingar, följa ärendets gång, betala domstolsavgiften och ta del av andra tjänster [online](#).

För att garantera att alla ärenden handläggs på samma sätt har man beslutat att från och med den 1 januari 2014 ska mål som handlagts på elektronisk väg av underrätter och hänskjutits till appellations- och kassationsdomstolar fortsätta att handläggas på elektronisk väg.

8 På vilket språk kan jag göra en stämningsansökan? Kan jag väcka talan muntligt eller krävs det skriftlig form? Är det möjligt att använda fax eller e-post?

Personer som deltar i ett mål måste tillhandahålla originalkopior av inlagor. Dessutom måste domstolen motta tillräckligt många kopior av tryckta inlagor: en kopia för varje motpart (i mål med flera svarande eller kârande, en kopia för varje part, eller om en företrädare eller bemyndigad person har utsetts att motta de inlagor som rör målet, en kopia för den företrädaren eller bemyndigade personen) och för tredje parter, förutom om en inlaga inges på elektronisk väg.

Alla bilagor till inlagor måste inges i lika många kopior som inlagan, förutom om de inges på elektronisk väg eller om domstolen har godkänt att bilagor inte delas ut till parterna på grund av det stora antalet kopior som detta skulle ge upphov till.

Alla inlagor och deras bilagor måste inges till domstolen på det nationella språket. Om parterna i ett förfarande som inlagorna riktar sig till inte talar det nationella språket måste domstolen inhämta översättningar av sådana handlingar på ett språk som man förstår. Om de ingivna handlingarna måste översättas till ett främmande språk måste parterna tillhandahålla auktoriserade översättningar.

En stämningsansökan kan inges via de litauiska domstolarnas portal för e-tjänster <https://e.teismas.lt/lt/public/home/>. Denna går att nå via den nationella domstolsförvaltningen (*Teismų administracija*): <https://www.teismai.lt/en>.

9 Finns det särskilda blanketter för att väcka talan vid domstol? Om inte, hur ska talan väckas? Finns det regler om vad stämningsansökan ska innehålla?

En elektronisk blankett kan fyllas i på de litauiska domstolarnas portal för e-tjänster <https://e.teismas.lt/lt/public/home/>.

Varje stämningsansökan som inges till domstolen måste uppfylla de allmänna villkoren beträffande inlagor (artikel 111 i civilprocesslagen). Inlagor måste inges till domstolen i skriftlig form. Varje inlaga från en part måste innehålla följande uppgifter:

Namnet på den domstol som inlagan inges till.

Parternas ställning i förfarandet, deras för- och efternamn, personnummer (om detta är känt) och hemvist, adresser till andra parter i förfarandet som är kända av svaranden så att inlagor kan delges. Om parterna i förfarandet, eller en av parterna, är en juridisk person, dennes fullständiga namn, säte och adresser till andra parter i förfarandet som är kända av svaranden så att inlagor kan delges, koder, kontonummer (om känt) och närmare uppgifter om kreditinstitut (om dessa är kända).

Delgivningsmetod för att delge inlagorna till parten och postadress för ytterligare korrespondens, om denna skiljer sig från bostadsadressen eller adressen till sätet.

Inlagornas natur och sakinnehåll.

Omständigheter som styrker inlagans sakinnehåll och all bevisning som bekräftar dessa omständigheter.

Eventuella bilagor måste bifogas den inlaga som inges.

Underskrift av den person som inger inlagan och det datum inlagan upprättades.

En deltagare i förfarandet som grundar en inlaga på en internationell domstols eller en utländsk domstols tolkningsregel måste bifoga en kopia på det domstolsavgörande där denna regel anges och en auktoriserad översättning av avgörandet till det nationella språket.

En inlaga som har ingetts till domstolen av ett ombud måste innehålla den information om ombud som anges i punkterna 2 och 3 ovan och måste åtföljas av handlingar som intygar ombudets rättigheter och skyldigheter, förutsatt att en sådan handling ännu inte har ingetts eller att det som intygas inte längre gäller.

En person som har bemyndigats av en part i förfarandet och som inte är i stånd att underteckna inlagan måste underteckna denna på den sistnämndes vägnar och ange skälet till varför parten inte själv kan underteckna den ingivna handlingen.

I artikel 135 i civilprocesslagen anges att stämningsansökan måste innehålla följande uppgifter:

Storleken på fordran, om ett värde på fordran ska fastställas.

Vilka omständigheter kåranden åberopar till stöd för sitt yrkande.

Bevisning som styrker de omständigheter som kåranden åberopar, vittnens hemvist och var annan bevisning finns.

Vad kårandens yrkande avser (föremålet för stämningsansökan).

Kårandens ståndpunkt beträffande möjligheten att få en tredskodom om svaranden inte svarar på stämningen eller preliminära inlagor.

Information om huruvida målet kommer att handläggas via en advokat, och i så fall advokatens för- och efternamn och kontorsadress.

Kårandens ståndpunkt beträffande möjligheten att nå en uppgörelse om kåranden vill tillhandahålla en sådan ståndpunkt.

Stämningsansökan ska åtföljas av de handlingar eller annan bevisning som kåranden åberopar till stöd för sitt yrkande, bevis på att domstolsavgiften har betalats och eventuella begäranden om bevisupptagning som kåranden inte är i stånd att ge in och skälet till detta.

10 Måste jag betala en domstolsavgift? När ska den i så fall betalas? Måste jag betala advokaten redan när jag lämnar in stämningsansökan?

En stämningsansökan måste åtföljas av alla handlingar som du åberopar till stöd för dina yrkanden och bevis på att domstolsavgiften har betalats.

Domstolsavgiften i tvister som inte är av ekonomisk natur är 100 litauiska litas. I ekonomiska tvister är den domstolsavgift som ska betalas en viss procentandel av fordrans belopp. Enligt särskild lagstiftning gäller följande: 3 % och minst 50 litauiska litas för fordringar upp till 100 000 litauiska litas, 3 000 litauiska litas plus 2 % av det belopp som fordran avser vid fordringar som överstiger 100 000 litauiska litas och upp till 300 000 litauiska litas, och 7 000 litauiska litas plus 1 % av det belopp som fordran avser vid fordringar som överstiger 300 000 litauiska litas. Den totala domstolsavgiften i ekonomiska tvister får inte överstiga 30 000 litauiska litas.

I särskild lagstiftning anges de fall där kårande är befriande från skyldigheten att betala domstolsavgift. Domstolen har dessutom rätt att besluta om delvis befrielse från betalningsskyldigheten eller skjuta upp betalningen av avgiften tills domstolen har meddelat sitt avgörande, med beaktande av den berörda personens ekonomiska situation. Alla framställningar om befrielse från att betala eller skjuta upp betalningen av domstolsavgiften måste motiveras och åtföljas av bevis på personens dåliga ekonomiska situation.

I ett skriftligt förfarande (utan förhandling) är den domstolsavgift som ska betalas halva den avgift som betalas i vanliga fall, dock minst 20 litauiska litas.

Ingen domstolsavgift tas ut för separata överklaganden, med undantag av separata överklaganden om tillämpning av interimistiska åtgärder. I sådana fall tas en domstolsavgift på 100 litauiska litas ut.

Om inlagor eller bilagor till dessa endast inges till domstolen på elektronisk väg är den avgift som ska betalas 75 % av den avgift som i vanliga fall tas ut för den berörda inlagan, dock minst 10 litauiska litas.

En klient måste komma överens om tillhandahållandet av juridiska tjänster med sin advokat, sina advokater eller ett advokatsamfund genom att underteckna ett avtal. Parten måste betala det överenskomna arvudet för de juridiska tjänster som tillhandahålls. Parterna kan själva avtala om när arvudena ska betalas.

11 Kan jag få rättshjälp?

Lagen om statligt garanterad rättshjälp (*Lietuvos Respublikos valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymas*) garanterar att primär och sekundär rättshjälp ges i enlighet med nedanstående arrangemang.

Primär rättshjälp ges litauiska medborgare och medborgare i andra EU-medlemsstater, personer som lagligen vistas i Litauen eller andra EU-medlemsstater och personer som har rätt till sådan hjälp enligt internationella avtal som Litauen är part i. Primär rättshjälp måste ges omedelbart. Om detta inte är möjligt underrättas du om när rättshjälpen kommer att beviljas, dock senast 5 dagar från ansökningsdagen. Kommuntjänstemän och kommunanställda, advokater eller specialister vid statliga organ som kommunen har ingått ett avtal med ger personliga råd om hur du kan lösa din tvist med hjälp av utomrättsliga metoder, tillhandahåller information om rättssystemet, lagar och andra författningar och hjälper dig med att upprätta ett avtal som löser tvisten eller med att fylla i en ansökan om sekundär rättshjälp. Primär rättshjälp kan nekas om sökandens begäran är uppenbart ogrundad, sökanden redan har fått omfattande rådgivning i samma fråga, det är tydligt att personen kan få råd från en advokat utan den rättshjälp som garanteras av staten enligt lagstiftningen, eller om ansökan inte rör personens egna rättigheter och legitima intressen, förutom när det enligt lag är obligatoriskt att företrädas av ett ombud.

Samma rättshjälpsmottagare kan även få sekundär rättshjälp. Beviljandet av sådan rättshjälp är dock beroende av personens samlade inkomst.

Sekundär rättshjälp kan ges en person som bor i Litauen och vars tillgångar och årsinkomst inte överskrider de statligt fastställda gränobeloppen för att ha rätt till rättshjälp. Tillgångarna och inkomsten delas upp i nivå I och nivå II. För nivå I står staten för 100 % av kostnaderna för sekundär rättshjälp och för nivå II står staten för 50 % av kostnaderna för sekundär rättshjälp (resterande 50 % måste den berörda personen själv stå för).

Följande personer har rätt till kostnadsfri sekundär rättshjälp oavsett deras tillgångar eller årsinkomst: misstänkta, åtalade eller dömda personer i brottmål där det är obligatoriskt att företrädas av en försvarsadvokat, brottsoffer i samband med ersättning för skador till följd av ett brott, inklusive mål där frågan om ersättning ska avgöras i ett brottmål, personer som tar emot sociala förmåner, personer intagna på sociala vårdboenden, personer som bekräftats lida av en allvarlig funktionsnedsättning eller har förklarats arbetsoförmögna, personer som har uppnått pensionsåldern och som bedöms ha omfattande särskilda behov, förmyndare (vårdnadshavare) till sådana personer, om rättshjälp krävs för att företräda och skydda rättigheter och intressen för personer som står under deras förmyndarskap eller vårdnadskap, personer som (genom ett beslut om utmätning av egendom etc.) har visat att de av objektiva skäl inte kan använda sin egendom och sina medel, och att deras egendom och årsinkomst som de hade kunnat använda efter eget skön därför inte överstiger de statligt fastställda gränobeloppen för att beviljas sekundär rättshjälp, personer som lider av en allvarlig psykisk sjukdom, om den fråga som ska avgöras är huruvida de ska tvångsintas på sjukhus eller ges tvångsbehandling, förmyndare (vårdnadshavare) till sådana personer, om rättshjälp krävs för att företräda sådana personers rättigheter och intressen, gäldenärer, om en fordran framställs mot deras senast kända hemvist där de för närvarande bor, föräldrar eller andra lagstadgade företrädare till en minderårig, om den fråga som ska avgöras är bortförandet av detta barn, minderåriga som inte är gifta eller av en domstol förklarats ha full rättskapacitet och som väcker talan i domstolen i eget namn i de mål som anges i särskild lagstiftning, personer som vill få en förklaring om avsaknad av rättskapacitet i mål där det yrkas att en fysisk person ska förklaras sakna rättskraft, personer som vill registrera en födelse och andra mål som grundas på internationella avtal som Litauen är part i.

12 När anses talan ha väckts? Får jag någon sorts bekräftelse från myndigheterna på att talan har väckts på ett riktigt sätt?

En domstol antar ett beslut om behörighet. Detta räknas som starten på ett tvistemål. Vid eventuella brister, och om en person som deltar i förfarandet eller har väckt talan/ingett inlägga åtgärder dessa brister i enlighet med domstolens anvisningar och inom de föreskrivna fristerna, anses talan ha väckts /handlingen ha ingetts den dag den lämnades in till domstolen. Annars anses handlingen inte ha ingetts och skickas tillbaka till sökanden tillsammans med bilagor. Domaren ska fatta ett sådant beslut senast fem arbetsdagar efter att tidsfristen för att åtgärda bristerna har löpt ut.

En kårande har rätt att dra tillbaka sin talan så länge domstolen inte har skickat en kopia av stämningen till svaranden. I ett senare skede kan talan endast dras tillbaka om svaranden samtycker till detta och talan dras tillbaka innan förstainstansdomstolen antar sitt beslut.

13 Kan jag få en tidsplan för målets fortsatta handläggning, till exempel när jag ska inställa mig i rätten?

Parter i ett förfarande underrättas om när och var domstolsförhandlingen ska hållas, eller andra åtgärder inom ramen för förfarandet ska vidtas, genom en kallelse eller kungörelse från domstolen. En tidsplan över domstolsförhandlingar finns att tillgå på den nationella domstolsförvaltningens webbplats.

<http://liteko.teismai.lt/tvarkarasciai/>

Senaste uppdatering: 21/10/2019

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Hur väcker man talan vid domstol? - Luxemburg

1 Måste jag vända mig till domstol eller finns det något annat alternativ?

Medling är ett alternativt sätt att lösa tvister, som i vissa fall gör att man inte behöver väcka talan vid domstol.

2 Finns det någon tidsgräns för att väcka talan vid domstol?

Preskriptionstiden varierar från fall till fall.

3 Ska jag vända mig till en domstol i [medlemsstat]?

Se faktabladet "[Vilket lands domstol är behörig? – Luxemburg](#)".

4 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag i så fall vända mig till, med hänsyn tagen till var jag bor, var motparten bor eller andra faktorer av betydelse i ärendet?

Se faktabladet "[Vilket lands domstol är behörig? – Luxemburg](#)".

5 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag vända mig till, med hänsyn tagen till ärendets natur och vilket belopp som står på spel?

Se faktabladet "[Vilket lands domstol är behörig? – Luxemburg](#)".

6 Kan jag väcka talan själv eller måste jag vända mig till exempelvis en advokat för att väcka talan?

Svaret beror på tvistens värde och vad den gäller.

Med vissa lagstadgade undantag gäller följande:

Om tvisten gäller ett värde på högst 15 000 euro handläggs den i princip av en fredsdomare (*juge de paix*). Inför dessa domstolar kan parterna inställa sig personligen eller genom ombud. Ombud som inte är advokater måste ha särskild fullmakt (*mandat*).

Om tvisten gäller ett värde som överstiger 15 000 euro handläggs den i princip av distriktsdomstol (*tribunal d'arrondissement*). Inför dessa domstolar måste man företrädas av en förordnad advokat (*avocat à la cour*). Undantag görs dock för ansökningar om interimistiska åtgärder (*actions en référé*), handelsmål, där parterna själva kan föra talan, men även låta sig biträdas eller företrädas samt familjemål (utom mål om äktenskapsskillnad). Man måste företrädas av en förordnad advokat inför appellationsdomstolen (*Cour d'appel*), som utgör en del av Högsta domstolen (*Cour supérieure de justice*).

Vissa tvistemål handläggs av fredsdomstol även vid värden som överstiger 15 000 euro. Hit hör tvister mellan hyresvärdar och hyresgäster och ansökningar om underhållsbidrag (pensions alimentaires), utom i samband med ansökningar om äktenskapsskillnad eller hemskillnad. En talan inför fredsdomaren väcks vanligtvis genom att en delgivningsman/exekutionstjänsteman (*huissier de justice*) delger den andra parten en stämning (*citation*). Stämningen måste uppfylla vissa formkrav som framför allt syftar till att garantera att rätten till försvar respekteras. I vissa fall kan parterna själva väcka talan, utan att blanda in en delgivningsman/exekutionstjänsteman, genom att inge en skriftlig ansökan (*requête*) till fredsdomaren (som är ett enklare och mindre kostsamt förfarande än förfarandet inför distriktsdomstolen). I båda fallen kan parterna inställa sig personligen eller genom ombud. Om ombudet inte är advokat måste han eller hon ha en särskild fullmakt (*mandat*).

7 Var ska stämningsansökan lämnas in? Till domstolens reception, kansli eller en annan myndighet?

Svaret beror på de förhållanden som nämns i föregående fråga.

Om tvisten gäller ett värde upp till 15 000 euro kan parterna vända sig till den fredsdomare som är behörig, antingen direkt genom skriftlig ansökan (*requête*) eller indirekt genom en stämning (*citation*) som delges av en delgivningsman/exekutionstjänsteman. I praktiken är det domstolens justitiesekreterare (*greffier en chef*) som tar emot handlingarna.

Om tvisten gäller ett värde som överstiger 15 000 euro bör man i princip vända sig till en advokat, som stämmer (*assignation*) motparten på klientens uppdrag med hjälp av en delgivningsman/exekutionstjänsteman. Advokaten lämnar in stämningen till behörig distriktsdomstol eller till Högsta domstolen.

8 På vilket språk kan jag göra en stämningsansökan? Kan jag väcka talan muntligt eller krävs det skriftlig form? Är det möjligt att använda fax eller e-post?

Man kan använda franska, tyska och luxemburgiska, med undantag för vissa typer av mål som omfattas av särskilda bestämmelser.

Talan väcks i allmänhet genom stämning (*citation* eller *assignation*), utom i de fall då det räcker med en enkel ansökan (*requête*) till domstol. En ansökan om stämning måste vara skriftlig. Det finns några få undantag för vissa mål som handläggs av fredsdomarna, t.ex. ansökan om betalningsföreläggande.

Handlingar som skickas in med fax eller e-post behandlas inte.

9 Finns det särskilda blanketter för att väcka talan vid domstol? Om inte, hur ska talan väckas? Finns det regler om vad stämningsansökan ska innehålla?

Det finns formulär för vissa speciella typer av ärenden, t.ex. ansökan om betalningsföreläggande för skulder och obetalda räkningar. Såväl kallelser om att inställa sig inför fredsdomaren som ansökningar och stämningar till distriktsdomstolen och överklaganden till högre domstol måste innehålla vissa obligatoriska uppgifter och utformas formellt korrekt för att vara giltiga. Det finns inga färdiga formulär för detta.

Däremot finns det formulär för ansökningar baserade på unionslagstiftningen. Exempelvis finns standardformulär för ansökningar om europeiska betalningsförelägganden, baserade på förordning (EG) nr 1896/2006, och ansökningar enligt det europeiska småmålsförfarandet, baserade på förordning (EG) nr 861/2007.

10 Måste jag betala en domstolsavgift? När ska den i så fall betalas? Måste jag betala advokaten redan när jag lämnar in stämningsansökan?

I regel betalas domstolsavgifterna när målet avslutas. Domstolen får förplikta den förlorande parten att ersätta processkostnaderna (*indemnité de procédure*) om domstolen anser att det vore orättvist att låta den vinnande parten stå för alla avgifter och utgifter som uppkommit. Domstolen kan också begära att en säkerhet eller ett förskottsarvode betalas av en eller flera parter i målet, t.ex. om domstolen begär ett sakkunnigutlåtande.

Frågan om advokatsättning är en sak mellan klient och advokat. I praktiken är det vanligt att betala ett förskott till advokaten.

11 Kan jag få rättshjälp?

Se faktabladet "[Rättshjälp – Luxemburg](#)".

12 När anses talan ha väckts? Får jag någon sorts bekräftelse från myndigheterna på att talan har väckts på ett riktigt sätt?

Om käranden själv för sin talan, om lagen tillåter det, informeras käranden av domstolen om hur målet kommer att handläggas.

Om talan har väckts av en advokat, för sin klients räkning, informeras advokaten av domstolen om målets fortsatta handläggning, eftersom advokaten är juridiskt ombud för sin klient. Advokaten kan informera sin klient om hur tidsplanen ser ut, om sådana uppgifter finns tillgängliga eller kan förutses.

13 Kan jag få en tidsplan för målets fortsatta handläggning, till exempel när jag ska inställa mig i rätten?

Se svaret på föregående fråga.

I skriftliga förfaranden är tidpunkten för att inställa sig i rätten i princip fastställd i lag, men domstolen kan också fastställa frister för att personligen höra en part eller en tredje man. De lagstadgade tidsfristerna varierar beroende på domstol och på om svaranden bor i Luxemburg eller utomlands. Vid muntliga förfaranden måste käranden i regel ge svaranden ett exakt datum för när denne ska inställa sig i rätten.

Länkar

 <http://www.legilux.lu/>

Senaste uppdatering: 07/03/2022

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Hur väcker man talan vid domstol? - Ungern

1 Måste jag vända mig till domstol eller finns det något annat alternativ?

Fordringar gällande sena betalningar kan även verkställas genom ett betalningsföreläggande, medan vissa fordringar enligt lag får verkställas endast på detta sätt. Sådana utomrättsliga ärenden sköts av notarier. Se faktabladet om [betalningsförelägganden](#).

Det finns alternativa tvistlösningsförfaranden i Ungern. Se faktabladet om [alternativ tvistlösning](#).

2 Finns det någon tidsgräns för att väcka talan vid domstol?

Huruvida det finns en tidsfrist för att väcka talan vid domstol och hur denna ser ut varierar beroende på ärende. När det gäller handläggning av egendomsanspråk finns det till exempel varken någon tidsgräns för att väcka talan eller någon preskriptionstid. Det finns ingen tidsgräns för att väcka talan om utomobligatoriskt skadestånd. Sådana yrkanden omfattas däremot av den allmänna preskriptionstid (fem år) som domstolen ska beakta i förhandlingarna om detta åberopas av den andra parten. För andra fordringar gäller de lagstadgade tidsfristerna för att väcka talan.

Sökanden rekommenderas därför att vända sig till en advokat, en juridisk rådgivare eller konsumentrådgivningsbyrån för att ta reda på vilka tidsfrister som gäller.

3 Ska jag vända mig till en domstol i [medlemsstat]?

Behörighetsfrågan, det vill säga vilken medlemsstats domstolar som är behöriga i olika ärenden som omfattar ett annat land, anges i EU-lagstiftningen, relevanta internationella konventioner och den ungerska lagstiftningen om internationell privaträtt.

Relevant EU-lagstiftning som är allmänt tillämplig på handels- och civilrättsliga frågor är bland annat [förordning \(EU\) nr 1215/2012](#) och [den nya Luganokonventionen](#) (offentliggjord genom beslut 2009/430/EG), [förordning \(EG\) nr 2201/2003](#) när det gäller äktenskapsfrågor och föräldrans ansvar och [förordning \(EG\) nr 4/2009](#) när det gäller underhållsfrågor.

När varken EU-lagstiftningen eller de bilaterala eller multilaterala konventioner som Ungern är part i gäller, avgörs behörighetsfrågor enligt bestämmelserna i [lag XXVIII från 2017 om internationell privaträtt](#).

4 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag i så fall vända mig till, med hänsyn tagen till var jag bor, var motparten bor eller andra faktorer av betydelse i ärendet?

Se faktabladet ["Behörighet – Ungern"](#).

5 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag vända mig till, med hänsyn tagen till ärendets natur och vilket belopp som står på spel?

Se faktabladet ["Behörighet – Ungern"](#).

6 Kan jag väcka talan själv eller måste jag vända mig till exempelvis en advokat för att väcka talan?

En person kan väcka talan antingen personligen eller genom ett ombud, om han eller hon

- a) har full rättskapacitet enligt civilrätten,
- b) är en vuxen person utan full rättskapacitet, men vars rättskapacitet enligt civilrätten inte är begränsad när det gäller sakfrågan och processuella åtgärder i målet,
- c) enligt civilrätten har behörighet att ge bindande anvisningar när det gäller sakfrågan i målet.

Ett juridiskt ombud agerar på partens vägnar om

- a) parten saknar rättskapacitet i målet,
- b) ett juridiskt ombud har utsetts för parten utan att detta påverkar hans eller hennes rättskapacitet, om inte parten för sin talan själv eller genom ett ombud, eller
- c) parten inte är en fysisk person.

Enligt [lag CXXX från 2016 om civilprocesslagen](#) är det obligatoriskt att företrädas av ett juridiskt ombud vid domstolsförhandlingar. Huvudregeln om att det är obligatoriskt att ha ett juridiskt ombud gäller inte i mål vid distriktsdomstolar i första instans och arbetsrättsliga förfaranden i förvaltnings- och arbetsdomstolar. I sådana mål är det inte obligatoriskt att ha ett juridiskt ombud om inte annat föreskrivs i lag.

I civilprocesslagen anges också vem som får agera som juridiskt ombud. Parternas juridiska ombud är vanligtvis advokater och advokatbyråer. I mål där det är obligatoriskt att ha ett juridiskt ombud får en person som har upptagits i advokatsamfundet föra sin egen talan utan juridiskt ombud, om inte annat föreskrivs i lag.

I mål där det inte är obligatoriskt att ha ett juridiskt ombud får ansökan om inledande av förfarandet lämnas in av ett behörigt ombud (till exempel en advokat) som har utsetts av parten eller dennes juridiska ombud. Regler för vem som får och inte får agera som behörigt ombud anges i civilprocesslagen.

7 Var ska stämningsansökan lämnas in? Till domstolens reception, kansli eller en annan myndighet?

Ansökan ska inges direkt till behörig domstol i ärendet. Enligt civilprocesslagen får en part som inte företräds av ett juridiskt ombud i ett mål vid en distriktsdomstol eller i ett arbetsrättsligt förfarande vid en förvaltnings- och arbetsdomstol lämna in sin ansökan muntligen under kontorstid och få den registrerad på lämpligt formulär vid behörig domstol på den plats där parten har sin hemvist, sitt säte eller sin arbetsplats, eller vid den domstol som är behörig i målet.

8 På vilket språk kan jag göra en stämningsansökan? Kan jag väcka talan muntligt eller krävs det skriftlig form? Är det möjligt att använda fax eller e-post?

Ungerska används som rättegångsspråk. Om inte annat föreskrivs i lag, en bindande EU-rättsakt eller en internationell konvention måste inlagor adresserade till domstolen inges på ungerska och domstolens inlagor och beslut delges på ungerska. Varje person har rätt att använda sitt modersmål under domstolsförhandlingarna, samt landsdels- eller minoritetsspråk om detta föreskrivs i internationella konventioner.

När Ungern undertecknade Europeiska stadgan om landsdels- eller minoritetsspråk blev landet skyldigt att uppfylla följande krav när det gäller kroatiska, tyska, rumänska, serbiska, slovakiska, slovenska, romani och boyash:

Parter som personligen deltar i domstolsförhandlingar får använda sitt landsdels- eller minoritetsspråk utan att behöva betala extra kostnader för detta.

Handlingar och bevisning får lämnas in på ett landsdels- eller minoritetsspråk, vid behov med hjälp av en tolk eller översättare.

Domstolen anvisar en tolk, en teckentolk eller en översättare om detta är nödvändigt för att tillgodose partens rätt att använda språket eller på annat sätt är nödvändigt enligt bestämmelserna om språkanvändning i civilprocesslagen.

Ansökan ska lämnas in skriftligen till den domstol vid vilken talan ska väckas. Om elektronisk kommunikation är obligatorisk eller har valts måste ansökan inges på elektronisk väg, på det sätt som anges i lag. Om kommunikationen är pappersbaserad ska ansökan inges per post eller personligen (på domstolskansliet under dess öppettider eller när som helst under arbetstid i den brevlåda som är placerad vid domstolsentrén). Parter som inte företräds av

ett juridiskt ombud i ett mål vid en distriktsdomstol eller i ett arbetsrättsligt förfarande i en förvaltnings- och arbetsdomstol kan emellertid även lämna sin ansökan muntligen under de angivna öppettiderna och få den registrerad på lämpligt formulär vid behörig domstol på den plats där parten har sin hemvist, sitt säte eller sin arbetsplats, eller vid den domstol som är behörig i målet.

Ansökan får inte inges per fax.

För information om möjligheter till elektronisk inlämning, se faktabladet om [automatiserad behandling av mål](#).

9 Finns det särskilda blanketter för att väcka talan vid domstol? Om inte, hur ska talan väckas? Finns det regler om vad stämningsansökan ska innehålla?

Talan måste väckas genom en stämningsansökan, det vill säga en skriftlig inlägga som innehåller själva käromålet. I civilprocesslagen anges närmare krav på vad en ansökan och de handlingar som ska bifogas ansökan måste innehålla.

En part som inte företräds av ett juridiskt ombud i ett mål vid en distriktsdomstol eller i ett arbetsrättsligt förfarande vid en förvaltnings- och arbetsdomstol måste inge sin ansökan på ett särskilt formulär. På detta sätt blir det lättare för en part utan juridiskt ombud att framställa sitt käromål, eftersom formuläret innehåller uppgifter om de obligatoriska uppgifter som ansökan måste innehålla och hänvisningar till de bilagor som ska bifogas. Formulären publiceras på

 [domstolarnas centrala webbplats](#).

Ansökan och bilagorna måste lämnas in i en kopia mer än antalet parter i förhandlingarna. Om flera parter har ett gemensamt ombud får de tillsammans dela på en kopia.

För information om möjligheter till elektronisk inlämning, se faktabladet om [automatiserad behandling av mål](#).

10 Måste jag betala en domstolsavgift? När ska den i så fall betalas? Måste jag betala advokaten redan när jag lämnar in stämningsansökan?

Det är obligatoriskt att betala domstolsavgifter i civilrättsliga förfaranden. Beloppet för de domstolsavgifter som ska betalas i varje förfarande anges i [lag XCIII från 1990 om avgifter](#). Den part som inleder förfarandet måste betala avgifterna när ansökan inges, om inte beslutet om betalning av avgifter ska fattas vid ett senare tillfälle. I det sistnämnda fallet ska avgifterna betalas av den person som domstolen förpliktat att betala avgifterna.

En domstol vid vilken en civilrättslig talan har väckts ska avvisa en ansökan utan att begära ytterligare upplysningar om sökanden inte har betalat ett belopp för kostnaderna för farandet som står i proportion till det belopp som fordras i ansökan eller ett lagstadgat schablonbelopp och inte har ingett en ansökan om rättshjälp eller åberopat lagstadgad rättshjälp.

Parten kan beviljas rättshjälp för att hjälpa honom eller henne att hävda sina rättigheter under rättegången.

Om inte annat föreskrivs i lag har en part på begäran rätt till personlig juridisk rådgivning (*személyes költségmentesség*) och ett personligt undantag från skyldigheten att betala kostnader i förskott (*személyes költségfeljegyzési jog*). En sådan begäran ska grundas på partens inkomst och ekonomiska situation.

Ett personligt undantag från skyldigheten att betala domstolsavgifter (*személyes illetékmentesség*) beviljas däremot av domstolen på dess eget initiativ (*ex officio*). En part beviljas målspecifik rättshjälp (*tárgyi költségekdevezmény*) grundat på sakfrågan i målet. En nedsättning av avgifterna (*mérsékelt illeték*) beviljas däremot av domstolen på dess eget initiativ (*ex officio*) om vissa omständigheter inträffar under rättegången.

Undantag från skyldigheten att betala domstolsavgifter innebär antingen att den person som är skyldig att betala domstolsavgifter befrias från denna skyldighet eller att undantaget beviljas med hänsyn till målets sakfråga. Vid ett undantag från skyldigheten att betala domstolsavgifter befrias parten från skyldigheten att betala avgifterna i förskott och, om inte annat föreskrivs i lag, från betalning av obetalda avgifter. Ett undantag från skyldigheten att betala domstolsavgifter befriar inte parten från skyldigheten att betala avgifter som inte betalats under verkställighetsförfarandet. I lagen om avgifter anges vilka juridiska personer som kan beviljas undantag från avgifterna. Dit hör bland annat den ungerska staten, kommuner, budgetorgan och kyrkor.

Om undantag beviljas på grund av sakfrågan i målet behöver ingen av parterna betala avgifterna, oavsett inkomst eller ekonomisk situation. Undantag på grund av sakfrågan i målet kan till exempel beviljas för överklaganden av beslut om rättshjälp, genkärsmål i mål om äktenskapsskillnad och begäran om rättelser, justeringar eller kompletteringar av beslut.

Oavsett parternas inkomst eller ekonomiska situation beviljas parterna undantag från förskottsbetalning av domstolsavgifter på grund av sakfrågan i målet (*tárgyi illetékfeljegyzési jog*) i förfaranden som exempelvis rör skydd av personer enligt civilrätten eller en skadeståndstalan rörande skador som uppstått under myndighetsutövning. Personer som beviljas ett sådant undantag befrias från skyldigheten att betala avgifter i förskott. De betalas i stället efter avslutad rättegång av den part som domstolen förpliktat att betala avgifterna.

En part är befriad från att betala en del av avgifterna om han eller hon beviljas en nedsättning av avgifterna. En nedsättning av avgifterna är en form av rättshjälp som på ett grundläggande sätt skiljer sig från övrig rättshjälp genom att hjälpen beviljas om vissa omständigheter inträffar under rättegången, utan att en ansökan behöver inges. Nedsättningen grundas alltså inte på de särskilda omständigheter som parten befinner sig i eller på sakfrågan i målet.

Att slippa betala avgifter i förskott är både en del av rättshjälpen och ett undantag från skyldigheten att betala kostnader i förskott. Rättshjälp kan även beviljas särskilda personer eller på grund av sakfrågan i målet. De typer av mål i vilka rättshjälp kan beviljas på grund av sakfrågan i målet och kriterierna för att bevilja personlig rättshjälp anges i lagstiftningen. Ett exempel där parterna kan beviljas undantag från betalning av kostnaderna på grund av sakfrågan är vårdnadstvister.

Även undantag från förskottsbetalning av kostnaderna kan beviljas personer eller mot bakgrund av sakfrågan i målet. Parterna beviljas ett målspecifikt undantag från förskottsbetalning av kostnaderna i t.ex. faderskapsmål eller mål om föräldraansvar.

Enligt [lagen om advokaters verksamhet](#) kan utnämningen av en advokat föregås av fri förhandling om tillhandahållande av advokattjänster, om inte annat föreskrivs i lagen om advokaters verksamhet eller civilprocesslagen. Parterna är således fria att själva föra förhandlingar om advokatens arvode, inom de gränser som anges i lagen om advokaters verksamhet. Rättshjälp inbegriper undantag från betalning av en advokats arvode, eller från förskottsbetalning av arvodet. Ansökningar om att anlitna en advokat som ombud måste godkännas av rättshjälpstjänsten.

11 Kan jag få rättshjälp?

En part kan beviljas personlig eller målspecifik rättshjälp för att hjälpa honom eller henne att hävda sina rättigheter under rättegången. En fysisk person har rätt till personlig rättshjälp på begäran baserat på hans eller hennes inkomst och ekonomiska situation, och till målspecifik rättshjälp grundat på ett beslut som domstolen fattar på eget initiativ på grundval av sakfrågan i målet. Om en part beviljas rättshjälp undantas han eller hon från skyldigheten att betala domstolsavgifterna i förskott, från förskottsbetalning av kostnader som uppstår under förfarandet och från betalning av obetalda avgifter, om inte annat föreskrivs i lag. Undantaget gäller också skyldigheten att ersätta kostnader som staten har lagt ut och betalningen av en depositionsavgift för kostnaderna för förfarandet.

De kriterier för inkomst och finansiell ställning som parterna måste uppfylla för att beviljas personlig rättshjälp anges i lagen. Detsamma gäller för mål där rättshjälp kan beviljas på grund av sakfrågan i målet.

EU-medborgare och tredjelandsmedborgare som lagligen vistas i en medlemsstat kan beviljas personlig rättshjälp och ett personligt undantag från förskottsbetalning av kostnaderna enligt de villkor som gäller för ungerska medborgare. Andra utländska medborgare kan beviljas ovanstående åtgärder på grundval internationella fördrag.

Rättshjälpen inbegriper resekostnader till en förhandling för EU-medborgare och tredjelandsmedborgare som lagligen vistas i en medlemsstat om partens närvaro vid förhandlingen enligt lag är obligatorisk.

Om en utländsk stats lag föreskriver en mer omfattande förmån till en ungersk part vid en utländsk domstol än ett målspecifikt undantag från förskottsbetalning av kostnaderna, måste dessa mer fördelaktiga villkor under förhandlingen tillämpas på den utländska part som deltar i en process vid en ungersk domstol.

Se även faktabladet om [rättshjälp](#).

12 När anses talan ha väckts? Får jag någon sorts bekräftelse från myndigheterna på att talan har väckts på ett riktigt sätt?

Som en allmän regel anses en talan officiellt ha väckts när ansökan inkommer till domstolen och registreras av domstolskansliet. Om kommunikationen sker på elektronisk väg är huvudregeln att ansökan ska anses ha ingetts när it-systemet skickar ett mottagningsbevis.

Frågan om när talan officiellt anses ha väckts är särskilt viktig i ärenden där det finns en tidsgräns för att väcka talan. Tidsfristerna är olika långa och villkoren för när en ansökan anses ha ingetts i tid varierar också.

När det gäller förfarandemässiga tidsfrister anges i civilprocesslagen att det inte blir några påföljder vid missade tidsgränser om ansökan till domstolen skickas som rekommenderad post senast på tidsfristens sista dag. Om kommunikationen under förfarandet sker på elektronisk väg blir det inte några påföljder vid missade tidsfrister – uttryckt i dagar, arbetsdagar, månader eller år – om en inlägga till domstolen skickas på elektronisk väg i enlighet med it-kraven senast på tidsfristens sista dag. Om inte annat föreskrivs i lag gäller denna regel dock inte för beräkning av den lagstadgade tidsfristen för ingivande av ansökningar. En ansökan anses ha ingetts i tid om den inkommer till domstolen senast den sista dagen för tidsfristen för ingivande av ansökningar. Ansökningar som inges efter tidsfristen avslås av domstolen. Domstolen delger sökanden beslutet om avslag på ansökan och underrättar svaranden om den åtgärd som vidtagits. Sökanden kan överklaga beslutet i ett särskilt överklagande.

Sökanden rekommenderas därför att vända sig till en advokat, ett juridiskt ombud eller en konsumentrådgivningsbyrå för att ta reda på när en ansökan officiellt anses ha lämnats in i tid.

Om en part som inte företräds av advokat i ett mål vid en distriktsdomstol eller i ett arbetsrättsligt förfarande vid en förvaltnings- och arbetsdomstol kan lämna sin ansökan muntligen under de angivna öppettiderna vid den behöriga domstolen på partens hemvistort, säte eller arbetsplats, eller vid den domstol som är behörig att pröva målet, ger domstolens personal parten lämplig vägledning och uppmanar honom eller henne att utan dröjsmål rätta till eventuella brister. I övrigt informerar inte domstolen parterna om att ett förfarande har inletts. Så snart domstolen har mottagit ansökan kontrollerar domstolen att alla enligt lag obligatoriska uppgifter finns med.

Om ansökan gör det möjligt att inleda ett förfarande delges svaranden ansökan och domstolen uppmanar samtidigt honom eller henne att inge sitt genkärsmål inom fyrtiofem dagar från mottagandet av ansökan. Svaranden går i svaromål genom att inge genkärsmålet.

Domstolen påbörjar inledandet av förfarandet efter ingivandet av ett skriftligt genkärsmål mot ansökan på det sätt som anges i civilprocesslagen, beroende på omständigheterna i det enskilda fallet. Domstolen avslutar därefter förfarandets inledningsfas och fastställer ett datum för en förhandling om sakfrågan i målet.

För information om möjligheter till elektronisk inlämning av en ansökan och relevant mottagningsbevis, se faktabladet om [automatiserad behandling av mål](#).

13 Kan jag få en tidsplan för målets fortsatta handläggning, till exempel när jag ska inställa mig i rätten?

Efter ingivandet av ansökan handlägger domstolen ansökan på det sätt som beskrivs i punkt 12. Beroende på omständigheterna i det enskilda fallet kan parten få ytterligare information i ytterligare skriftliga inlagor, om sådana har förordnats, eller vid den förberedande förhandlingen inför rättegången och förhandlingen i sakfrågan, beroende på vilken typ av förfarande det rör sig om.

Senaste uppdatering: 15/01/2024

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Hur väcker man talan vid domstol? - Malta

1 Måste jag vända mig till domstol eller finns det något annat alternativ?

Ja, du måste vända dig till en domstol i Malta för att väcka talan där. En advokat eller ett juridiskt ombud (*legal procurator*) väcker talan och betalar gällande avgift. Om talan ska väckas vid en högre domstol måste den person som väcker talan avlägga ed.

2 Finns det någon tidsgräns för att väcka talan vid domstol?

Nej, du kan väcka talan när du vill. Motparten har dock rätt att åberopa preskription när som helst under domstolsförhandlingarna.

3 Ska jag vända mig till en domstol i [medlemsstat]?

Den person som väckt talan ska vara fysiskt närvarande i rättssalen under förhandlingarna. I en persons utelämnande företräds han eller hon av advokaten eller det juridiska ombudet. Om en av parterna inte befinner sig i Malta utses ett särskilt ombud i Malta så att förhandlingarna kan fortsätta även i partens utelämnande.

4 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag i så fall vända mig till, med hänsyn tagen till var jag bor, var motparten bor eller andra faktorer av betydelse i ärendet?

Det finns bara en domstolsbyggnad i Malta, men den är uppdelad i flera olika domstolar. De behandlar olika typer av ärenden beroende på vad saken handlar om, anspråkets värde och kärandens bostadsort. I Malta finns följande domstolar:

- Civil Court (Family Section)* [*Qorti Ċivili (Sezzjoni tal-Familja)*] – behandlar familjeärenden som hemskillnad, äktenskapsskillnad, vårdnadstvister, släktskapsfrågor och annullering av äktenskap.
- Court of Magistrates (Gozo Family Section)* [*Qorti tal-Maġistrati (Għawdex Sezzjoni Familja)*] – som i punkt a, men i den här domstolen väcks talan mot personer som bor på Gozo eller stadigvarande vistas där.
- The First Hall of the Civil Court (Constitutional Jurisdiction)* [*Prim' Awla tal-Qorti Ċivili (sede Kostituzzjonali)*] – behandlar författningsärenden.
- Court of Magistrates (Malta)* [*Qorti tal-Maġistrati (Malta)*] – behandlar tvistemål som rör fordringar på högst 15 000 euro mot personer som bor på Malta eller stadigvarande vistas där, samt andra fordringar som anges i den maltesiska lagstiftningen.
- Court of Magistrates (Gozo Inferior Jurisdiction)* [*Qorti tal-Maġistrati (Għawdex Inferjuri)*] – som i punkt d, men i den här domstolen väcks talan mot personer som bor på Gozo eller stadigvarande vistas där. Den har samma behörighet som *Civil Court (Voluntary Jurisdiction)*.
- First Hall of the Civil Court [Prim' Awla tal-Qorti Ċivili]* – behandlar och avgör tvistemål som rör fordringar på över 15 000 euro samt alla mål (oavsett storleken på fordran) som rör krav avseende fast egendom, servitut, andra belastningar eller rättigheter i samband med fast egendom, inklusive krav på vräkning eller avhysning från fast egendom, oavsett om egendomen ligger i en stad eller på landsbygden, under förutsättning att fastigheten hyrs eller bebos av personer som är bosatta eller stadigvarande vistas inom domstolens behörighetsområde.
- Court of Magistrates (Gozo) (Superior Jurisdiction) (General Section)* [*Qorti tal-Maġistrati (Għawdex) (Gurisdizzjoni Superjuri) (Sezzjoni Ġenerali)*] – som i punkt f, men i den här domstolen väcks talan mot personer som bor på Gozo eller stadigvarande vistas där.
- First Hall of the Civil Court in its Voluntary Jurisdiction [Prim' Awla tal-Qorti Ċivili, Ġurisdizzjoni Volontarja]* – behandlar andra civilrättsliga ärenden än tvistemål (rättsvårdsärenden), som t.ex. öppning av testamenten, förmyndarskap och adoptioner. Denna domstol godkänner också eller ger tillåtelse till att ingå avtal. Den godkänner också antagandet av avtalsbestämmelser som inte är lagliga utan förhandsgodkännande eller tillstånd.

Förutom dessa domstolar finns det en rad specialdomstolar: *Small Claims Tribunal* [*Tribunal tat-Talbiet iż-Żgħar*] (småmålsdomstol som behandlar fordringar på högst 5 000 euro), *Administrative Review Tribunal* [*Tribunal ta' Revizjoni Amministrattiva*] (som fungerar som förvaltningsnämnd) och *Industrial Tribunal* [*Tribunal Industrijali*]. Malta har också ett centrum för skiljedomsförande (*Arbitration Centre*) [Centru tal-Arbitraġġ] som tillhandahåller skiljedomstjänster. Enligt maltesisk lagstiftning är parterna under vissa omständigheter skyldiga att använda sig av skiljedomsförande, t.ex. vid tvister om andelsbostäder eller motortrafik.

Alla de här domstolarna är allmänna domstolar och förstainstansrätter. Överklaganden av domstolarnas avgöranden ska därför lämnas in till appellationsdomstolen (*Court of Appeal*) [*Qorti tal-Appell*]. Överklaganden av avgöranden i *Small Claims Tribunal*, *Arbitration Centre* eller *Courts of Magistrates* ska lämnas in till appellationsdomstolen i dess lägre instans (som leds av en enda domare). Överklaganden av avgöranden i *First Hall of the Civil Court* ska lämnas in till appellationsdomstolen i dess högre instans (under ledning av tre domare). Överklaganden av avgöranden i *First Hall of the Civil Court* (*Constitutional Jurisdiction*) ska lämnas in till *Constitutional Court* [*Qorti Kostituzzjonali*] (författningsdomstolen), medan överklaganden från *Court of Magistrates* (Gozo), både i dess lägre och högre instans, alltid ska lämnas in till appellationsdomstolen på Malta.

5 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag vända mig till, med hänsyn tagen till ärendets natur och vilket belopp som står på spel?

Se svaret på fråga 4.

6 Kan jag väcka talan själv eller måste jag vända mig till exempelvis en advokat för att väcka talan?

Du behöver hjälp av en advokat eller ett juridiskt ombud för att väcka talan i de lägre instanserna. Om du vill väcka talan i en högre instans krävs både en advokat och ett juridiskt ombud.

7 Var ska stämningsansökan lämnas in? Till domstolens reception, kansli eller en annan myndighet?

Till domstolskansliet.

8 På vilket språk kan jag göra en stämningsansökan? Kan jag väcka talan muntligt eller krävs det skriftlig form? Är det möjligt att använda fax eller e-post?

Stämningsansökan ska göras på maltesiska. Den ska lämnas in skriftligen och personligen av advokaten eller det juridiska ombudet.

Det går också att ansöka om att förhandlingarna ska föras på engelska om en av parterna är utlänning.

Det är inte möjligt att lämna in en stämningsansökan med e-post eller fax.

9 Finns det särskilda blanketter för att väcka talan vid domstol? Om inte, hur ska talan väckas? Finns det regler om vad stämningsansökan ska innehålla?

Det finns särskilda formulär för att vända sig till centrumet för skiljedomsförande (*Arbitration Centre*) eller väcka talan i småmålsdomstolen (*Small Claims Tribunal*). Det gäller dock inte för *Courts of Magistrates* eller *First Hall of the Civil Court*. En stämningsansökan vid *First Hall of the Civil Court* ska innehålla

a) en förklaring som klart och tydligt beskriver föremålet för stämningsansökan, uppställd i numrerade punkter, som underlag för kravet och till stöd för de faktiska omständigheter som käranden har personlig kännedom om,

b) grunden för kravet,

c) själva kravet eller kraven, som ska numreras, och

d) för varje edsvuren stämningsansökan, följande meddelande med tydliga, lättlästa bokstäver omedelbart under domstolens upplysningar:

"Mottagaren av denna edsvurna stämningsansökan ska inom tjugo (20) dagar från delgivningsdatumet (som också är mottagandedatumet) lämna in ett skriftligt edsvuret svaromål. Om inget skriftligt edsvuret svaromål inkommer inom denna tidsfrist i enlighet med lagstiftningen, avgör domstolen ärendet i enlighet med lagstiftningen."

Mottagaren av denna edsvurna stämningsansökan uppmanas därför att utan dröjsmål kontakta en advokat, för att kunna lägga fram sin ståndpunkt under behandlingen av ärendet."

e) eventuella styrkande dokument som ska läggas fram tillsammans med den edsvurna stämningsansökan.

f) Den edsvurna stämningsansökan ska bekräftas under ed inför den justitiesekreterare eller det juridiska ombud som utsetts till *Commissioners for Oaths* (ansvarig för edsavläggande) i enlighet med lagen om denna funktion (*Commissioners for Oaths Ordinance*, kapitel 79).

g) Käranden ska tillsammans med förklaringen också ange namnen på de vittnen som han eller hon tänker åberopa. För vart och ett av vittnena ska käranden också ange de omständigheter och bevis som han eller hon tänker använda till stöd för sin sak.

h) Stämningsansökan ska delges svaranden.

10 Måste jag betala en domstolsavgift? När ska den i så fall betalas? Måste jag betala advokaten redan när jag lämnar in stämningsansökan?

Ja, avgiften ska betalas när stämningsansökan lämnas in. Beloppet varierar beroende på typ av ärende och anspråkets värde.

11 Kan jag få rättshjälp?

Ja, en person som saknar tillräckliga resurser kan ansöka om rättshjälp hos *First Hall of the Civil Court*. Man kan också ansöka muntligt hos en rättshjälpsadvokat. Vissa kriterier måste vara uppfyllda för att få rättshjälp. Sökanden måste till exempel avlägga ed inför justitiesekreteraren eller – vid en muntlig ansökan – inför rättshjälpsadvokaten om att

a) han eller hon anser sig ha rimliga grunder för att inleda förfarandet, försvara sig, fortsätta förfarandet eller vara en part av det,

b) han eller hon utöver föremålet för förfarandet inte äger någon form av egendom vars nettovärde överstiger 6 988,12 euro (förutom hushållsartiklar som anses nödvändiga för sökanden och hans familj) och att hans eller hennes årsinkomst inte överstiger den nationella minimilönen för personer över 18 år.

12 När anses talan ha väckts? Får jag någon sorts bekräftelse från myndigheterna på att talan har väckts på ett riktigt sätt?

När stämningsansökan har lämnats in fastställer domstolen ett datum för den första förhandlingen och meddelar käranden och svaranden om detta. Du kan också kontrollera om ett datum har fastställts genom att gå in på domstolarnas [webbplats](#). Parterna får ingen bekräftelse på att talan har väckts på ett riktigt sätt. Det bör dock påpekas att justitiesekreteraren inte godtar edsvurna stämningsansökningar som inte uppfyller kraven i svaret på fråga 9.

13 Kan jag få en tidsplan för målets fortsatta handläggning, till exempel när jag ska inställa mig i rätten?

Du delges datum för den första förhandlingen. Datum för påföljande förhandlingar fastställs under den första förhandlingen. Du kan eventuellt hitta vissa upplysningar om målet på domstolarnas [webbplats](#).

Senaste uppdatering: 05/03/2020

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Hur väcker man talan vid domstol? - Nederländerna

1 Måste jag vända mig till domstol eller finns det något annat alternativ?

Nej, du behöver inte alltid väcka talan vid domstol för att lösa en tvist. I vissa fall går det bra att använda alternativa tvistlösningsmetoder, såsom medling och skiljeförande.

2 Finns det någon tidsgräns för att väcka talan vid domstol?

Ja, i många fall finns det en sådan tidsfrist. Tidsfristerna för att väcka talan vid domstol varierar emellertid från fall till fall, och därför går det inte att ge ett generellt svar. Om du har frågor är det bäst att kontakta en advokat eller ett rättscentrum ([Het Juridisch Loket](#)).

3 Ska jag vända mig till en domstol i [medlemsstat]?

Huvudregeln är att svaranden kallas att inställa sig vid domstolen i den medlemsstat där han eller hon har hemvist.

4 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag i så fall vända mig till, med hänsyn tagen till var jag bor, var motparten bor eller andra faktorer av betydelse i ärendet?

Om inte annat föreskrivs i lag måste du väcka talan vid distriktsdomstolen på den ort där svaranden har hemvist. Om svaranden saknar hemvist i Nederländerna har även domstolen på den ort där svaranden faktiskt uppehåller sig behörighet. Du måste därför ta reda på vilken adress och i vilken kommun svaranden bor. Om dessa uppgifter är kända kan du ta hjälp av lagen om domkretsindelning ([Wet op de rechterlijke indeling](#)) för att ta reda på vilken domkrets som är aktuell. Grundat på detta går det att fastställa vid vilken distriktsdomstol talan ska väckas.

5 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag vända mig till, med hänsyn tagen till ärendets natur och vilket belopp som står på spel?

För svaret på denna fråga, se föregående fråga. För närmare upplysningar om hur man går till väga för att fastställa vid vilken domstol talan ska väckas, se [De Rechtspraak](#).

6 Kan jag väcka talan själv eller måste jag vända mig till exempelvis en advokat för att väcka talan?

I Nederländerna måste parterna i princip företräddas av en advokat i civil- och handelsrättsliga ärenden. Det spelar ingen roll om ärendet rör ett förfarande som inleds med en stämningsansökan (*dagvaardingsprocedure*), ett förfarande som inleds med en ansökan (*verzoekschriftprocedure*), ett summariskt förfarande (*kort geding*), ett interimistiskt förfarande eller ett tredskodomsförfarande.

Ett undantag görs för fordringar på högst 25 000 euro eller fordringar vars värde inte går att fastställa, men där det finns mycket som tyder på att deras värde inte överstiger 25 000 euro. I sådana fall har distriktsdomstolen behörighet, och parterna kan välja att föra sin egen talan. De måste då inte anlita en advokat. Distriktsdomstolen handlägger också mål som avser arbetsrätt, hyror, konsumentköp och konsumentkredit. I sådana mål är värdet på penningfordran irrelevant. Vidare handläggs vid distriktsdomstolen frågor om förvaltarskap, förmyndarskap, mentorskap och avstående från eller godtagande av arv.

För närmare upplysningar om huruvida man måste anlita en advokat eller inte, se [här](#).

7 Var ska stämningsansökan lämnas in? Till domstolens reception, kansli eller en annan myndighet?

De skriftliga handlingar som inleder ett förfarande ska överlämnas till behörig domstols kansli. Det är viktigt att skilja mellan förfaranden som inleds med en stämningsansökan och förfaranden som inleds med en ansökan. I förfaranden som inleds med en stämningsansökan delges stämningen först svaranden och registreras först därefter på domstolens kansli. Båda åtgärderna måste utföras av en exekutionstjänsteman. Efter detta genomförs förfarandena i enlighet med uppropslistan (den lista över mål som ska prövas under förhandlingen). I förfaranden som inleds med en ansökan lämnas ansökan in direkt till domstolens kansli, och resten av förfarandet sker även det via behörig domstols kansli. Se även "Delgivning av handlingar".

8 På vilket språk kan jag göra en stämningsansökan? Kan jag väcka talan muntligt eller krävs det skriftlig form? Är det möjligt att använda fax eller e-post?

I Nederländerna är nederländska officiellt rättegångsspråk. Detta innebär att den stämningsansökan eller den (skriftliga) ansökan som inleder förfarandet måste avfattas på nederländska. Detta gäller med ett undantag. Inlagor i ett mål som pågår vid en domstol i provinsen Friesland får även avfattas på frisiska. Handlingar kan även ges in till en distriktsdomstols kansli via fax. Faxade handlingar som kommit in till domstolens kansli före kl. 24.00 den dag tidsfristen löper ut anses ha kommit in inom tidsfristen. Det finns ett undantag till denna regel: Ansökningar i familjemål godtas inte om de har faxats in. Handlingar kan inte skickas med e-post.

9 Finns det särskilda blanketter för att väcka talan vid domstol? Om inte, hur ska talan väckas? Finns det regler om vad stämningsansökan ska innehålla?

Stämningsansökan

I förfaranden som inleds med en stämningsansökan delger exekutionstjänstemannen först svaranden stämningen och registrerar därefter stämningen hos domstolens kansli. En stämning måste innehålla följande uppgifter: kärandens namn, ett bestämt yrkande, svarandens namn, grunden för yrkandet och de styrkande handlingar som käranden åberopar till stöd för sitt yrkande. I stämningen ska det även framgå vilket datum förhandlingen ska hållas och vid vilken domstol talan ska prövas.

Ärendeakten ska innehålla följande handlingar:

Stämningsansökan i original - vid behov: ändrad stämningsansökan och godkännande enligt artikel 117 i civilprocesslagen (*Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering*).

Om stämningsansökan måste delges utomlands, den originalhandling som visar att detta har skett på ett korrekt sätt.

Bevis på offentlig rättshjälp eller en inkomstdeklaration eller en kopia av ansökan om offentlig rättshjälp eller inkomstdeklarationen.

Bevis som visar vilken bostadsort svaranden har valt.

Den bevisning (handlingar) som kommer att åberopas i förfarandet.

En upplysning om huruvida det har gjorts medlingsförsök innan förfarandet inleddes. I nedanstående mål ska dessutom kopior av följande handlingar lämnas: vid ett yrkande om ersättning för utmätningskostnader, en kopia av utmätningshandlingarna, i mål om hänskjutande, beslutet om hänskjutande och alla handlingar i målet fram till hänskjutandet, om stämningen måste publiceras eller översättas till ett främmande språk, de handlingar som visar att så har skett.

Förfaranden som inleds med en ansökan

I förfaranden som inleds med en ansökan lämnas ansökan in direkt till domstolens kansli, och resten av förfarandet sker även det via behörig domstols kansli.

Ärendeakten ska innehålla följande handlingar:

Sökandens för- och efternamn och hemvist, eller om hemvist saknas i Nederländerna, den ort där sökanden faktiskt uppehåller sig.

För- och efternamn och hemvist för varje svarande och varje berörd part, eller om hemvist saknas i Nederländerna, den ort där dessa faktiskt uppehåller sig, i den utsträckning sökanden vet detta.

En ingående beskrivning av ansökan och vad den grundas på, inbegripet de grunder som åberopas för domstolens territoriella behörighet.

Namn på och telefonnummer till den advokat som har tilldelats målet.

I ärenden som rör kvalitetsanspråk ska ansökan innehålla uppgift om den avlidnes senaste hemvist, eller skälet till att denna uppgift inte går att lämna.

Varje part som åberopar en handling i stämningsansökan, en skriftlig inlaga eller ett pm är skyldig att bifoga en kopia av den handlingen.

10 Måste jag betala en domstolsavgift? När ska den i så fall betalas? Måste jag betala advokaten redan när jag lämnar in stämningsansökan?

Domstolsavgifter måste betalas när en talan väcks. Det belopp som ska betalas beror på värdet på föremålet för tvisten och tvistens natur. I praktiken betalar advokaten ofta detta belopp i förskott och begär det i efterhand av sin klient. Om det under förfarandet är nödvändigt att kalla in en sakkunnig (t.ex. en revisor eller en medicinsk eller teknisk expert) ålägger domstolen i slutändan den part som förlorar målet att betala kostnaderna för detta. Domstolen kan fatta ett annat beslut i detta avseende, t.ex. i familjemål, där kostnaderna vanligtvis ersätts av den som gav upphov till dem. Samma sak gäller för kostnader för vittnen och andra former av bevisning.

Advokater tar ut ett arvode för sina tjänster. Detta baseras på en timtaxa, om inte den part som advokaten företräder har rätt till rättshjälp (se även fråga 11).

Nederländska advokater tillämpar i princip inte fasta arvoden. Du rekommenderas att i god tid ta reda på vilka arvoden som gäller i ditt fall, antingen genom att fråga din advokat eller genom att vända dig till det nederländska advokatsamfundet ([Nederlandse Orde van Advocaten](#)). De flesta advokater kräver en viss summa i förskott och arbetar sedan på löpande räkning samt ställer ut en slutfaktura när arbetet har slutförts.

11 Kan jag få rättshjälp?

I Nederländerna går det att få offentlig rättshjälp. I vissa fall kan du få ersättning för kostnader för juridisk rådgivning och bistånd vid rättegång. Om du inte kan betala (alla) kostnaderna för en advokat, kan du på vissa villkor komma i fråga för ett bidrag till att täcka kostnaderna för rättsligt bistånd. Nämnden för rättshjälp (*Raad voor rechtsbijstand*) betalar sedan en del av en advokats arvode. Du betalar bara ett visst eget bidrag. Bidragets storlek beror på din ekonomiska situation. Advokaten ger in ansökan om rättshjälp till nämnden för rättshjälp. På webbplatsen [Raad voor Rechtsbijstand](#) finns närmare upplysningar om rättshjälp.

12 När anses talan ha väckts? Får jag någon sorts bekräftelse från myndigheterna på att talan har väckts på ett riktigt sätt?

Under ett förfarande som inleds med en stämningsansökan anses talan ha väckts vid den tidpunkt då exekutionstjänstemannen delgav svaranden stämningsansökan. Käranden ska lämna in stämningsansökan till domstolens kansli senast den sista dagen kansliet håller öppet före det datum i uppropsslistan som anges i stämningen (den planerade dagen för förhandlingen). Målet avskrivs om stämningsansökan inte har lämnats in till domstolens kansli före ovannämnda frist, såvida inte en giltig ansökan om återvinning har gjorts inom två veckor från det datum i uppropsslistan som anges i stämningsansökan.

Under ett förfarande som inleds med en ansökan anses talan ha väckts när ansökan har kommit in till domstolens kansli.

I allmänhet skickas ingen bekräftelse på att en talan har väckts på riktigt sätt. I mål som inleds med en stämningsansökan ges käranden i vissa fall möjlighet att rätta till brister i stämningsansökan. Detsamma gäller vid förfaranden som inleds med en ansökan. Domstolens kansli är dock inte skyldigt att erbjuda denna möjlighet.

13 Kan jag få en tidsplan för målets fortsatta handläggning, till exempel när jag ska inställa mig i rätten?

Domstolens kansli kan inte omedelbart, eller samtidigt som en talan väcks, ge någon exakt tidsplan för hur handläggningen av målet kommer att se ut. Naturligtvis underrättas du om när din talan kommer att prövas. Båda parter får en kallelse till förhandlingen. I kallelsen står var och när förhandlingen äger rum.

Senaste uppdatering: 16/11/2022

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Obs. Nyligen ändrades ursprungsversionen på [de](#) av den här sidan. Våra översättare håller på att översätta den nya sidan till svenska.

Översättningen till [en](#) är dock redan färdig.

Hur väcker man talan vid domstol? - Österrike

1 Måste jag vända mig till domstol eller finns det något annat alternativ?

I själva verket kan det ibland vara lämpligare att använda sig av alternativa system för tvistlösning innan man går till domstol.

2 Finns det någon tidsgräns för att väcka talan vid domstol?

Preskriptionstiden varierar från fall till fall. Denna fråga kan besvaras av en juridisk rådgivare.

3 Ska jag vända mig till en domstol i [medlemsstat]?

Se "[Domstolarnas behörighet](#)".

4 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag i så fall vända mig till, med hänsyn tagen till var jag bor, var motparten bor eller andra faktorer av betydelse i ärendet?

Se "[Domstolarnas behörighet – Österrike](#)".

5 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag vända mig till, med hänsyn tagen till ärendets natur och vilket belopp som står på spel?

Se "[Domstolarnas behörighet – Österrike](#)".

6 Kan jag väcka talan själv eller måste jag vända mig till exempelvis en advokat för att väcka talan?

När talan i civil- och handelsrättsliga tvister som ska avgöras i domstol väcks vid distriktsdomstol (*Bezirksgericht*) ska en advokat underteckna stämningsansökan avser ett belopp över 5 000 euro (distriktsdomstolar är i regel behöriga att handlägga mål som gäller högst 15 000 euro). Denna skyldighet att biträdas av advokat gäller inte vid talan, oavsett värde (även över 15 000 euro), som måste väckas vid distriktsdomstolarna (bl.a. tvister mellan makar, registrerade partner och familjemedlemmar, tomtgränstvister, egendomsrättsliga tvister, tvister som grundar sig på ett avtalsförhållande mellan skeppare, transportörer, hotellägare och deras kunder, passagerare och gäster samt tvister gällande defekta kreatur).

Skyldigheten att biträdas av advokat gäller heller inte vid (icke tvistiga) förfaranden (civilrättsliga fastställelseförfaranden, som är mer flexibla och mindre formella än tvistemålsförfaranden enligt civilprocesslagen) (särskilt tvister mellan makar, registrerade partner och tvister som rör barn, frågor som rör skydd för hjälpbehövande vuxna, kvarlåtenskapsfrågor, frågor som rör fastighets- och företagsregister och utomrättsliga besittningsrättsärenden m.m.).

I de fall mål vid distriktsdomstol inte kräver biträde av advokat kan vem som helst själv skriftligen väcka talan och inge stämningsansökan.

När det gäller civil- och handelsrättsliga angelägenheter som ska avgöras i domstol ska stämningsansökningar som inkommer till regiondomstolar i regel alltid vara undertecknade av en advokat. Vid regiondomstolarna handläggs mål som inte omfattas av distriktsdomstolarnas behörighet samt, oberoende av tvistens värde, mål om industriell äganderätt och om illojal konkurrens samt mål om förbudsförelägganden när talan har väckts av konsumentorganisationer. Skyldigheten att biträdas av advokat gäller inte i arbetsrättsliga mål och socialmål (förfaranden enligt den österrikiska lagen om arbets- och socialdomstolar, ASGG) där talan ska väckas vid regiondomstolar, dvs. skyldigheten gäller särskilt inte när en arbetstagare väcker talan mot sin arbetsgivare på grund av anställningsförhållandet.

7 Var ska stämningsansökan lämnas in? Till domstolens reception, kansli eller en annan myndighet?

Stämningsansökan ska sändas till domstolen per post. Vill någon personligen inge ansökan kan vederbörande göra detta i domstolens reception eller via det brevinkast som finns där.

Om skyldighet att biträdas av advokat inte föreligger kan parten även framföra sin ansökan muntligt vid den för förfarandet behöriga distriktsdomstolen eller i den distriktsdomstol inom vars domkrets han eller hon är bosatt.

8 På vilket språk kan jag göra en stämningsansökan? Kan jag väcka talan muntligt eller krävs det skriftlig form? Är det möjligt att använda fax eller e-post?

Vid alla domstolar används tyska som officiellt språk. Vid vissa domstolar tilläts dessutom burgenlandkroatiska, ungerska eller slovenska som officiellt språk för språkminoriteter.

Stämningsansökan och andra ansökningar ska vara skriftliga och egenhändigt undertecknade. Om skyldighet att biträdas av advokat inte föreligger kan stämningsansökan och andra ansökningar även framföras muntligen - jfr fråga 7 - vid behörig distriktsdomstol. Stämningsansökan kan även inges på elektronisk väg via det slutna kommunikationssystemet *Elektronischer Rechtsverkehr* (ERV). Dock måste man först anmäla sig till systemet (vilket är

avgiftsbelagt och därför bara meningsfullt om det är aktuellt med flera stämningsansökningar till österrikiska domstolar). Ansökan får inte inges per e-post och en sådan ansökan kan inte korrigeras sedan fristen löpt ut. En ansökan per fax uppfyller heller inte de formella kraven i civilprocesslagen, men om originalen lämnas därefter in anses dock tidsfristen ha hållits.

Sedan början av 2013 går det att lämna in inlagor och bilagor till domstolar och allmänna åklagare med hjälp av id-kortsfunktionen (chipkort eller mobiltelefonssignatur) med hjälp av formulären på webbplatsen *Elektronische Eingaben an Gerichte und Staatsanwaltschaften* (www.eingaben.justiz.gv.at).

9 Finns det särskilda blanketter för att väcka talan vid domstol? Om inte, hur ska talan väckas? Finns det regler om vad stämningsansökan ska innehålla?

De enda obligatoriska formulären är de för ansökningar om villkorade betalningsförelägganden. Talan om fordran på upp till 75 000 euro måste väckas genom ansökan om betalningsföreläggande inom ett förfarande för betalningsföreläggande (*Mahnverfahren*). Formulären kan fås från domstolarna eller skrivas ut från det österrikiska justitieministeriets webbplats (<http://www.justiz.gv.at/>).

Icke-obligatoriska formulär finns för ansökan om domstolsbeslut om uppsägning av hyresavtal för bostad eller affärslokal.

I princip får alla handlingar som lämpar sig som bevisning i målet bifogas stämningsansökan (varvid dessa handlingar ska lämnas in i lika många exemplar som själva stämningsansökan, se fråga 12). Eventuella skriftliga avtal om behörig domstol eller inhemsk jurisdiktion kan bifogas stämningsansökan.

Detsamma gäller skriftliga avtal om platsen för avtalets fullgörande, om käranden vill att domstolen på den orten ska vara behörig, och andra särskilda omständigheter som kan ligga till grund för vilken domstol som ska vara behörig eller vilket förfarande som ska användas (t.ex. det speciella förfarandet för indrivning av växelfordringar (*Wechselmandatsverfahren*)).

10 Måste jag betala en domstolsavgift? När ska den i så fall betalas? Måste jag betala advokaten redan när jag lämnar in stämningsansökan?

I civilmål ska domstolsavgiften betalas i samband med att talan väcks. Den är ett schablonbelopp för kostnaderna i första instans. Avgiftens storlek är i regel beroende av tvistens värde och kan betalas i samband med stämningsansökan antingen i domstolen (kontant eller med bank-/kreditkort) eller genom inbetalning på domstolens konto, varvid det ska anges att betalningen avser "domstolsavgift" (*Gerichtsgebühren*) och vilka som är parter i målet.

Hur advokatarvodet ska betalas avtalas på individuell basis. Detsamma gäller storleken på arvodet (såvida den inte avtalats enligt lagen om advokatariffer eller generella arvodeskriterier (*Allgemeinen Honorar-Kriterien*). Ersättning från motparten kan i regel inte komma i fråga förrän målet har utmynnat i en lagakraftvunnen dom, varvid graden av framgång i målet är avgörande för ersättningens storlek.

11 Kan jag få rättshjälp?

Rättshjälp ges till personer som inte skulle kunna betala rättegångskostnaderna utan att riskera sitt livsnödvändiga uppehåll. Ansökan om rättshjälp görs muntligen eller skriftligen vid den domstol där målet tas upp eller kommer att tas upp. Om denna domstol har sitt säte utanför den domkrets där personen bor permanent eller tillfälligt kan ansökan även göras vid distriktsdomstolen i personens domkrets.

Om förutsättningarna uppfylls avseende ekonomi och innehåll kan ansökan om rättshjälp göras redan innan stämningsansökan lämnas in, för stämningsansökan och/eller hela det fortsatta förfarandet.

Mer information om rättshjälp finns på justitieministeriets webbplats (<http://www.justiz.gv.at>), under fliken *Bürgerservice* (medborgarservice). Där går det även att hämta det formulär som ska användas för ansökan, vilket också innehåller viktig information och anvisningar.

12 När anses talan ha väckts? Får jag någon sorts bekräftelse från myndigheterna på att talan har väckts på ett riktigt sätt?

Talan anses ha väckts den dag då stämningsansökan har inkommit hos behörig (eller åtminstone på papperet behörig) domstol. Talan anses ha väckts på rätt sätt om den inte föranleder omedelbar avvísning eller komplettering (dvs. om den verkar uppfylla kraven för att kunna handläggas). Stämningsansökan ska i regel lämnas in i lika många exemplar som det finns parter i rättegången (ett exemplar till domstolen, ett till varje part). Om stämningsansökan har brister i fråga om form eller innehåll, är det troligt att domstolen meddelar vilka kompletteringar som krävs och vad som händer om en komplettering inte lämnas in i tid. Bekräftelse på att domstolen har mottagit stämningsansökan lämnas bara på begäran. Inom det slutna kommunikationssystemet *Elektronischer Rechtsverkehr* (ERV) tillämpas dock automatisk bekräftelse.

13 Kan jag få en tidsplan för målets fortsatta handläggning, till exempel när jag ska inställa mig i rätten?

Vid förfaranden om betalningsföreläggande innehåller ansökningsformuläret redan en begäran om en giltig kopia av betalningsföreläggandet. Följaktligen får sökanden automatiskt antingen en giltig kopia av betalningsföreläggandet (exekutionstiteln) eller en kopia av eller ett meddelande om svarandens invändningar, oftast med en kallelse till muntlig förhandling (inledningen på det ordinarie förfarandet). För förfaranden vid distriktsdomstol finns det för närvarande inte någon frist för att sända en sådan kallelse, men vid regiondomstol är fristen minst 3 veckor.

Vid ansökan om domstolsbeslut om uppsägning av hyresavtal för en lägenhet eller affärslokal krävs separat ansökan för att erhålla en verkställbar kopia av uppsägningsbeslutet. Om den uppsagda parten invänder i tid (inom fyra veckor) erhåller den uppsägande parten automatiskt ett meddelande om detta, vanligen med en kallelse till muntlig förhandling.

I samband med mål vid distriktsdomstol underrättas den svarande (med undantag för vissa särskilda förfaranden som betalningsförelägganden och uppsägningsförfaranden) normalt sett automatiskt om stämningsansökan sedan den inkommit till domstolen (och eventuellt kompletterats) och kallas samtidigt till en muntlig förhandling. I samband med detta kallar domstolen även käranden. I mål vid regiondomstolarna åtföljs en delgivning alltid av en uppmaning till svaranden att svara skriftligen. Samtidigt påpekas det att det är nödvändigt att ha advokat. Om svaranden underlåter att svara inom utsatt tid, avkunnas på den kärandes begäran en tredsdom; i annat fall avbryts handläggningen av målet. Om svaranden går i svaromål inom utsatt tid, erhåller käranden en kopia av svaromålet och samtidigt ofta en kallelse till muntlig förhandling.

Genom att under kontorstid vända sig till domstolens kansli och ange diarienummer (eller referens) kan parterna erhålla exakta uppgifter om den tidsplan för handläggningen som redan fastställts av domstolen eller om vilket skede målet befinner sig i (gäller samtliga skeden av målets handläggning).

Vid det första sammanträdet (den första sessionen i den muntliga förhandlingen) diskuteras målets fortsatta handläggning med parterna, särskilt med avseende på tidsplanen. Det råder närvaroplikt för parterna, såvida deras ombud inte är tillräckligt informerade om sakförhållandet. Därefter fattar domstolen beslut i form av ett handläggningsschema som förs till protokollet. En kopia av protokollet från sammanträdet skickas till parterna (eller deras ombud).

Eventuella ändringar i programmet ska meddelas parterna och vid behov diskuteras med dem.

Senaste uppdatering: 11/03/2021

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Hur väcker man talan vid domstol? - Polen

1 Måste jag vända mig till domstol eller finns det något annat alternativ?

Ett alternativ till att väcka talan vid domstol är att hänskjuta ärendet till ett medlingsförfarande. Medling är en utomrättslig metod för att lösa tvister (i godo), tillsammans med en oberoende och kvalificerad person eller institution (medlare). Att använda sig av medling är frivilligt (en part i tvisten kan när som helst återkalla sitt samtycke till medling eller dra sig ur en medling) och konfidentiellt (deltagarna får inte röja uppgifter som de har fått kännedom under medlingen), och medlare är opartiska och oberoende (de tar inte någon parts sida och föreslår i princip inte hur tvisten ska lösas).

2 Finns det någon tidsgräns för att väcka talan vid domstol?

I regel får en talan väckas vid domstolen när som helst, om inte en tidsgräns föreskrivs i särskilda bestämmelser. En part som väcker talan efter det att preskriptionstiden har löpt ut riskerar emellertid att förlora målet om den andra parten hävdar att talan är preskriberad.

Preskriptionsfrister (*terminy zawite*) gäller enligt polsk lag. Det som särskilt utmärker en preskriptionsfrist är att om den berättigade parten underlåter att vidta en särskild åtgärd innan preskriptionsfristen löper ut förlorar den parten sin rätt att vidta just den åtgärden. Civilprocesslagen (*Kodeks postępowania cywilnego*) innehåller inte några allmänna bestämmelser om preskriptionsfrister, utan sådana frister anges i de bestämmelser som reglerar specifika situationer.

Den omständigheten att en rätt upphör till följd av att preskriptionsfristen löper ut är bindande för parterna i det rättsliga förhållandet, domstolen eller någon annan myndighet som prövar ärendet. Myndigheten beaktar automatiskt detta, inte på begäran av en part eller till följd av ett yrkande. Preskriptionsfristen kan endast i undantagsfall återställas, t.ex. om det inte var partens eget fel att fristen inte iaktogs.

3 Ska jag vända mig till en domstol i [medlemsstat]?

För att fastställa huruvida en domstol i en medlemsstat är behörig att pröva ett visst mål bör den domstolens behörighet fastställas.

De polska allmänna domstolarna har allmän behörighet att pröva tvistemål i Polen. Detta kallas nationell behörighet och regleras i civilprocesslagen.

Ett mål omfattas av den nationella behörigheten om svaranden har hemvist eller sin vanliga vistelseort i Polen eller sitt säte i Polen.

Polska domstolar har dessutom nationell behörighet i följande mål:

Äktenskapsmål (polska domstolar har exklusiv nationell behörighet om båda makarna är polska medborgare och har hemvist och sin vanliga vistelseort i Polen).

Mål som rör förhållandet mellan föräldrar och barn (polska domstolar har exklusiv nationell behörighet om samtliga parter är polska medborgare och har hemvist och sin vanliga vistelseort i Polen).

Mål som rör underhåll och fastställande av faderskap/föräldraskap (polska domstolar har nationell behörighet om käranden är en berättigad part som har hemvist eller sin vanliga vistelseort i Polen).

Arbetsrättsliga mål (mål där käranden är en anställd omfattas av nationell behörighet om arbetet vanligtvis utförs, utfördes eller skulle ha utförts i Polen).

Försäkringsmål (mål som rör ett försäkringsförhållande och där en talan väckts mot försäkringsgivaren omfattas av nationell behörighet om käranden har hemvist i Polen eller om det finns andra omständigheter som tyder på att Polen har territoriell behörighet).

Konsumentmål (mål där en konsument är kärende omfattas av nationell behörighet om konsumenten har hemvist eller sin vanliga vistelseort i Polen och vidtog de åtgärder som krävs för att ingå ett avtal i Polen; i så fall behandlas den andra avtalsparten som en enhet som har hemvist eller sitt säte i Polen om det har ett företag eller en filial i Polen och avtalet med konsumenten ingicks som ett led i det företags eller filialens affärsverksamhet).

Polska domstolar har även exklusiv nationell behörighet i mål som rör sakrätter i fast egendom och innehav av fast egendom i Polen, mål som rör hyra (*najem* eller *dzierzawa*) och nyttjande av sådan fast egendom (med undantag av mål som rör hyra och andra belopp som ska betalas för att nyttja eller utnyttja den fasta egendomen), andra mål där domstolens avgörande rör sakrätter, innehav eller nyttjande av fast egendom i Polen, mål som rör upplösning av en juridisk person eller en organisatorisk enhet som inte längre är en juridisk person samt mål som rör upphävande eller ogiltigförklaring av beslut som fattats av en sådan enhets styrande organ, om den juridiska person eller organisatoriska enhet som inte längre är en juridisk person har sitt säte i Polen. Om käromålet omfattas av nationell behörighet omfattas även genkäromålet av denna behörighet.

Parterna i ett specificerat rättsligt förhållande kan skriftligen avtala om att förelägga de polska domstolarna de äganderättsliga ärenden som uppstår eller kan uppstå till följd av det rättsliga förhållandet.

Domstolen bedömer automatiskt om det saknas nationell behörighet i varje skede av målet.

Om det konstateras att nationell behörighet inte gäller avvisar domstolen talan eller stämningsansökan.

Om nationell behörighet saknas är detta skäl nog att ogiltigförklara förfarandet.

4 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag i så fall vända mig till, med hänsyn tagen till var jag bor, var motparten bor eller andra faktorer av betydelse i ärendet?

För att fastställa vilken distriktsdomstol (*sąd rejonowy*) eller regional domstol (*sąd okręgowy*) som är behörig att pröva målet bör hänsyn tas till domstolens territoriella behörighet. I polsk lagstiftning skiljer man mellan allmän territoriell behörighet, alternativ territoriell behörighet och exklusiv territoriell behörighet.

a. Allmän territoriell behörighet

I regel måste en talan väckas vid den domstol i första instans i vars domkrets svaranden har hemvist (enligt civillagen är en fysisk persons hemvist den ort/stad där han eller hon bor och där denne har för avsikt att vara permanent bosatt). Om svaranden inte har hemvist i Polen fastställs territoriell behörighet grundat på hans eller hennes bosättningsort, och om den platsen är okänd eller ligger utanför Polen – grundat på svarandens senaste hemvist i Polen. En talan mot statskassan måste väckas vid den domstol i vars domkrets den statliga organisatoriska enhet som ansökan avser är belägen. En talan mot en juridisk person eller en annan enhet som inte är en fysisk person måste väckas vid den domstol i vars domkrets den enhetens säte är beläget.

b. Alternativ territoriell behörighet

Grundat på bestämmelserna om alternativ territoriell behörighet kan kärende – om de så önskar – väcka talan antingen vid den domstol som har allmän behörighet eller vid en annan domstol som i lagstiftningen anges som behörig domstol. I polska tvistemål tillämpas alternativ territoriell behörighet i följande fall: Vid en ansökan om underhåll och för att fastställa faderskap/föräldraskap och vid ett äganderättsligt anspråk gentemot en näringsidkare.

Vid avtalstvister, vid ett utomobligatoriskt anspråk, vid betalning för handläggningen av ett mål (betalning av advokatavvode), vid ett anspråk i samband med hyra (*najem* eller *dzierzawa*) av en fastighet och i samband med ett skuldebrev eller check.

En talan som rör ett underhållskrav och fastställande av faderskap/föräldraskap och anknytande krav kan väckas där den berättigade parten har hemvist. En talan som rör ett äganderättsligt anspråk gentemot en näringsidkare får väckas vid den domstol i vars domkrets näringsidkarens huvudkontor eller filial är belägen om anspråket har samband med verksamheten vid huvudkontoret eller den filialen. En talan om ingående av ett avtal, fastställande av dess innehåll, ändring av och fastställande av förekomsten av ett avtal, för att fullgöra, häva eller ogiltigförklara ett avtal samt för skada som lidits till följd av underlåtenhet att fullgöra eller på ett korrekt sätt fullgöra ett avtal, får väckas vid den domstol i vars domkrets avtalet ska fullgöras. Om det råder någon tvekan på denna punkt ska den domkrets i vilken avtalet ska fullgöras bekräftas i en handling. En talan som rör ett utomobligatoriskt anspråk får väckas vid den domstol i vars domkrets den händelse som orsakade skadan ägde rum. En talan om betalning av en avgift för att handlägga ett ärende kan väckas vid den domstol i vars domkrets det juridiska ombudet handlade ärendet. En talan som rör anspråk i samband med hyra av en fast egendom (*najem* eller *dzierzawa*) får väckas vid den domstol i vars domkrets den fasta egendomen är belägen. En talan som väcks mot en part som är skyldig att fullgöra förpliktelser enligt ett skuldebrev eller en check kan väckas vid den domstol i vars domkrets betalningsorten är belägen. Det är möjligt att lämna in en gemensam stämningsansökan mot flera parter som är skyldiga att fullgöra förpliktelser enligt ett skuldebrev eller en check till den domstol i vars domkrets betalningsorten är belägen eller den domstol som har allmän behörighet beträffande mottagaren eller utfärdaren av skuldebrevet eller checken.

c. Exklusiv territoriell behörighet

Det är obligatoriskt att följa de bestämmelser som reglerar exklusiv territoriell behörighet. För vissa kategorier av mål är det inte möjligt att väcka talan vid den domstol som har allmän behörighet eller den domstol som har alternativ behörighet eller att genom ett val av domstol hänskjuta målet till en annan

domstol för avgörande. Vid exklusiv behörighet är endast en av domstolarna på samma nivå behörig att pröva ett visst mål. Beroende på typ av mål är detta en specifik distriktsdomstol eller en specifik regional domstol.

En talan som rör äganderätt eller andra sakrätter i fast egendom, liksom innehav av fast egendom, får endast väckas vid den domstol i vars domkrets den fasta egendomen är belägen. Om tvisten rör ett servitut fastställs behörighet i enlighet med var den intecknade fastigheten är belägen. Ovannämnda behörighet omfattar personliga anspråk beträffande sakrätter och rättigheter som hävdas tillsammans med dessa anspråk gentemot samma svarande. En talan som rör arv, en reserverad aktie samt testamentariska gåvor, instruktioner eller andra testamentsförordnanden får endast väckas vid den domstol i vars domkrets testatorn senast hade sin vanliga vistelseort, och om testatorns vanliga vistelseort i Polen inte kan fastställas vid den domstol i vars domkrets kvarlåtenskapen eller en del av kvarlåtenskapen är belägen. En talan som rör medlemskap i ett kooperativ, ett partnerskap, ett företag eller en organisation får endast väckas i den domstol i vars domkrets sätet är beläget. En talan som rör ett äktenskapligt förhållande får endast väckas vid den domstol i vars domkrets makarna senast hade hemvist, om minst en av makarna fortfarande har hemvist eller sin vanliga vistelseort i den domkretsen. Om en sådan grund saknas är domstolen med exklusiv behörighet den domstol i vars domkrets svaranden har hemvist, och om även denna grund saknas – den domstol i vars domkrets käranden har hemvist. En talan som rör förhållandet mellan föräldrar och barn och mellan en adoptivförälder och ett adoptivbarn får endast väckas vid den domstol i vars domkrets käranden har hemvist, förutsatt att en talan inte kan väckas enligt de allmänna behörighetsbestämmelserna.

Om flera domstolars behörighet kan motiveras eller om talan väcks mot flera parter och flera domstolar är behöriga enligt lagstiftningen om allmän behörighet kan käranden dessutom göra ett val mellan dessa domstolar. Samma sak gäller om den fasta egendom som ligger till grund för fastställandet av vilken domstol som har behörighet är belägen i flera domkretsar. Om den behöriga domstolen inte kan pröva målet eller är förhindrad att vidta andra åtgärder utser den domstolens överrätt en annan domstol vid en förhandling bakom stängda dörrar. Om det med stöd av bestämmelserna i civilprocesslagen inte går att fastställa territoriell behörighet grundat på de faktiska omständigheterna i det enskilda fallet ska Högsta domstolen (*Sąd Najwyższy*) vid en förhandling bakom stängda dörrar anvisa vid vilken domstol talan ska väckas. Parterna kan skriftligen avtala om att vid en domstol i första instans som inte har territoriell behörighet enligt lag väcka talan i en pågående tvist, eller i framtida tvister som kan uppstå på grund av ett visst rättsligt förhållande. Denna domstol har därefter exklusiv behörighet, om inte parterna har avtalat något annat eller om inte käranden har ingett ett käromål i ett elektroniskt förfarande för betalningsföreläggande (*elektroniczne postępowanie upominawcze*, EPU). Genom en skriftlig överenskommelse kan parterna dessutom begränsa kärandens rätt att välja mellan flera olika behöriga domstolar när det gäller sådana tvister. Parterna får emellertid inte ändra en exklusiv behörighet.

5 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag vända mig till, med hänsyn tagen till ärendets natur och vilket belopp som står på spel?

Den materiella behörigheten för allmänna domstolar (*sądy powszechnie*) i Polen regleras av bestämmelserna i civilprocesslagen.

I tvistemål utgörs domstolarna i första instans av distriktsdomstolar och regionala domstolar och domstolarna i andra instans av regionala domstolar och appellationsdomstolar (*sądy apelacyjne*).

I princip prövar distriktsdomstolarna tvistemål i första instans, om inte behörigheten är reserverad för regionala domstolar. Regionala domstolars behörighet i första instans omfattar mål som rör

immateriella rättigheter (och anspråk på egendom som framställs tillsammans med dessa rättigheter), med undantag för mål om fastställande eller bestridande av faderskap/föräldraskap, mål om ogiltigförklaring av ett erkännande av faderskap och upplösning av en adoption, skydd av upphovsrätten och närstående rättigheter, samt mål som rör uppfinningar, nyttighetsmodeller, industriella mönster och modeller, varumärken, geografiska beteckningar och kretsmönster i halvledarprodukter, anspråk enligt presslagen,

materiella tillgångar där värdet på föremålet för tvisten överstiger 75 000 polska zloty (med undantag för underhållsmål, mål om brott mot äganderätten, mål om bodelning mellan makar för att anpassa innehållet i ett fastighetsregister till den faktiska rättsliga situationen, och mål som prövas inom ramen för ett elektroniskt förfarande för betalningsföreläggande,

utfärdandet av en dom i stället för ett beslut om att dela upp ett kooperativ,

upphävande, ogiltigförklaring eller fastställande av avsaknad av beslut från styrande organ tillhörande juridiska personer eller organisatoriska enheter som inte är juridiska personer men som i lag har tillerkänts rättskapacitet,

förhindrande och bekämpande av illojal konkurrens,

ersättning för skada som orsakats av meddelandet av en olaglig lagakraftvunnen dom.

6 Kan jag väcka talan själv eller måste jag vända mig till exempelvis en advokat för att väcka talan?

I tvistemål får i princip parterna och deras styrande organ eller legala ställföreträdare själva eller via ombud uppträda inför domstolen.

Enligt civilprocesslagen måste en part emellertid i vissa situationer företräddas av en advokat. I förfaranden vid Högsta domstolen måste parterna företräddas av en advokat (*adwokat*) eller ett juridiskt biträde (*radca prawny*). I mål som rör industriell äganderätt måste de även företräddas av ett patentombud.

Representationskravet gäller även för sådana processuella åtgärder i samband med ett förfarande vid Högsta domstolen som vidtas vid en domstol i lägre instans. Representationskravet gäller inte om förfarandet rör en ansökan om undantag från skyldigheten att betala domstolsavgifter, om utnämning av en advokat eller ett juridiskt biträde eller om parten, dess styrande organ, legala ställföreträdare eller juridiska ombud är en domare, åklagare, notarie, juridikprofessor eller postdoktor i juridik (*doktor habilitowany nauk prawnych*), samt om parten, dess styrande organ eller legala ställföreträdare är en advokat, ett juridiskt biträde eller åklagarenheten vid statskontoret (*Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa*).

7 Var ska stämningsansökan lämnas in? Till domstolens reception, kansli eller en annan myndighet?

Stämningsansökan bör inges till den behöriga domstolen.

8 På vilket språk kan jag göra en stämningsansökan? Kan jag väcka talan muntligt eller krävs det skriftlig form? Är det möjligt att använda fax eller e-post?

Stämningsansökningar ska avfattas på polska eller åtföljas av en bifogad översättning till polska. En talan bör väckas genom ingivande av en skriftlig ansökan om stämning. Ett undantag är en situation (som rör arbets- och sociallagstiftning) där en anställd eller en försäkrad person som inte företräddas av en advokat eller ett juridiskt biträde vid en behörig domstol muntligen får väcka en talan, redogöra för innehållet i de rättsmedel som anförs och andra yrkanden. I ett elektroniskt förfarande för betalningsföreläggande får en ansökan även inges via ett dataöverföringssystem.

9 Finns det särskilda blanketter för att väcka talan vid domstol? Om inte, hur ska talan väckas? Finns det regler om vad stämningsansökan ska innehålla?

En stämningsansökan behöver endast inges genom att fylla i officiella blanketter om detta föreskrivs i särskilda bestämmelser. Det finns två situationer där en ansökan måste inges genom att fylla i en officiell blankett, dels om käranden är en tjänsteleverantör eller försäljare och framställer anspråk i enlighet med ett avtal som rör ett visst sakföremål (tillhandahållande av post- och telekommunikationstjänster, masstransport av personer och bagage, leverans av el, gas och eldningsolja, leverans av vatten och bortförsel av avloppsvatten, avfallshantering och leverans av värmeenergi), dels i summariska förfaranden (*postępowanie uproszczone*).

En talan bör väckas genom ingivande av en skriftlig ansökan om stämning. Ett undantag är arbets- och socialrättsliga förfaranden där en anställd eller en försäkrad person som inte företräddas av en advokat eller ett juridiskt biträde muntligen får väcka talan vid den behöriga domstolen. Detta ska föras till protokollet.

En stämningsansökan ska

ange namnet på den domstol som ansökan inges till, parternas namn, deras legala ställföreträdare och juridiska ombud,
ange vilken typ av anspråk som framställs,
ange värdet på föremålet för tvisten eller överklagandet, om domstolens materiella behörighet, avgiftens storlek eller möjligheten att pröva rättsmedlet i sak beror på detta värde och det angivna beloppet inte utgör saken i målet,
ange föremålet för tvisten,
ange parternas, deras legala ställföreträdare och juridiska ombuds hemvist eller säte och adress,
ange kändens PESEL-nummer (numret i det allmänna elektroniska folkbokföringssystemet) eller skatteregistreringsnummer (NIP-nummer) om kändens är en fysisk person som är skyldig att ha ett sådant nummer eller har ett sådant nummer utan att vara skyldig att ha ett sådant, eller ange kändens nationella domstolsregisternummer (KRS-nummer), och om kändens saknar KRS-nummer – kändens nummer i ett annat relevant register eller arkiv, eller, om kändens inte är en fysisk person och inte är skyldig att vara inskriven i det relevanta registret eller arkivet men som är skyldig att ha ett NIP-nummer, inkludera kändens NIP-nummer,
redogöra för innehållet i ansökan och den bevisning som åberopas för att styrka anspråket,
närmare ange vad som yrkas, och i mål som rör materiella tillgångar även ange värdet på föremålet för tvisten, om inte föremålet för tvisten är ett specificerat penningbelopp,
ange förfallodatum för fordran om ansökan avser ett betalningsföreläggande,
beskriva de faktiska omständigheter som ligger till grund för anspråket och vid behov motivera val av domstol,
ange huruvida parterna har försökt med medling eller någon annan utomrättslig tvistlösningsmetod, och om inga sådana försök har gjorts varför så inte har skett,
vara undertecknad av parten eller dennes legala ställföreträdare eller juridiska ombud,
inkludera en förteckning över bilagor.
Följande handlingar bör bifogas stämningensansökan:

En fullmakt eller en bestyrkt kopia av denna (om ansökan inges av ett juridiskt ombud).

Kopior av stämningensansökan och dess bilagor, vilka ska delas ut till parterna i målet, och om originalbilagorna inte har ingetts till domstolen, en kopia av var och en av dessa för domstolens ärendeakter (i ett elektroniskt förfarande för betalningsföreläggande ska elektroniska kopior av bilagor bifogas den stämningensansökan som inges via ett dataöverföringssystem).

En stämningensansökan kan dessutom innehålla framställningar om säkerhetsåtgärder, om att förklara en dom omedelbart verkställbar och om att pröva målet i kändens utvärdering, framställningar som rör förberedelserna inför förhandlingen (och särskilt framställningar om att de vittnen och sakkunniga som domstolen har utsett, och som kändens har angett, ska kallas att inställa sig till förhandlingen, om att förrätta syn, om att instruera svaranden att för förhandlingen tillhandahålla en handling som är i svarandens ägo och som är nödvändig för bevisupptagningen, eller föremålet för syneförrättningen samt att för förhandlingen begära in bevisning som finns hos andra domstolar, kontor eller tredje parter).

10 Måste jag betala en domstolsavgift? När ska den i så fall betalas? Måste jag betala advokaten redan när jag lämnar in stämningensansökan?

I princip är genomförandet av en rättsprocess förenat med kostnader. Domstolskostnaderna består av avgifter och ersättning av utgifter.

Skyldigheten att betala domstolsavgiften tillkommer den part som inget en stämningensansökan (inklusive ett käromål) till domstolen som är föremål för avgifter eller ger upphov till utgifter. Om en avgift inte betalas beordrar domstolen parten att betala avgiften inom en vecka, annars skickas stämningensansökan tillbaka (om ansökan har ingetts av en part som har hemvist eller sitt säte utomlands och saknar en företrädare i Polen är tidsfristen för att betala avgiften minst en månad). Om tidsfristen löper ut utan att avgiften har betalats skickar domstolen tillbaka stämningensansökan till parten. En stämningensansökan som har skickats tillbaka saknar den rättsverkan som en stämningensansökan som inges till en domstol har.

Om det i ett särskilt förfarande föreskrivs att en stämningensansökan endast får inges via ett dataöverföringssystem (EPU-förfarandet), inges stämningensansökan samtidigt som avgiften betalas.

Stämningensansökningar som inges av en advokat, ett juridiskt biträde eller ett patentombud (om dessa ansökningar är föremål för en avgift i form av ett fast eller proportionellt belopp som beräknas grundat på det värde på föremålet för tvisten som parten angett) och för vilka erforderliga avgifter inte har betalats skickas tillbaka av domstolen utan att parten anmodas att betala avgiften (artikel 1302 i civilprocesslagen). Parten kan betala avgiften inom en vecka. Om hela avgiften betalas har stämningensansökan rättsverkan från den dag den ursprungligen gavs in. Stämningensansökan har dock inte denna rättsverkan om den på nytt skickas tillbaka av samma skäl som ovan.

Frågor i samband med arvoden som ska betalas till advokater eller juridiska biträden (som t.ex. vilka betalningsfrister som gäller) bör regleras i ett avtal mellan klienten och det juridiska ombudet.

11 Kan jag få rättshjälp?

Både fysiska och juridiska personer kan ansöka om rättshjälp – målet handläggs av ett juridiskt ombud som domstolen anvisar (*pełnomocnik z urzędu*).

Fysiska personer får begära ett möte med en advokat eller ett juridiskt biträde om de inget en förklaring om att de inte kommer att ha råd att betala en advokats eller ett juridiskt biträdes arvode utan att detta skulle ge upphov till ekonomiska problem för dem eller deras familjer.

Juridiska personer (eller andra organisatoriska enheter som enligt lag är berättigade att vara part i ett domstolsförfarande) får begära ett möte med en advokat eller ett juridiskt biträde om de visar att de saknar tillräckliga medel för att betala en advokats eller ett juridiskt biträdes arvode.

Domstolen beviljar begäran om den anser att det är nödvändighet att en advokat eller ett juridiskt biträde deltar i målet.

Frågan om undantag från skyldigheten att betala avgifter och anvisandet av ett juridiskt ombud som domstolen har utsett i gränsöverskridande tvister regleras av lagen av den 17 december 2004 om rätten till rättshjälp i civilrättsliga förfaranden i Europeiska unionens medlemsstater och rätten till rättshjälp för att lösa en tvist i godo innan ett domstolsförfarande inleds.

12 När anses talan ha väckts? Får jag någon sorts bekräftelse från myndigheterna på att talan har väckts på ett riktigt sätt?

En talan anses ha väckts när stämningensansökan har inkommit till domstolen. I civilprocesslagen föreskrivs inte att domstolen ska ge någon sorts bekräftelse på att talan har väckts vid domstolen på ett riktigt sätt.

13 Kan jag få en tidsplan för målets fortsatta handläggning, till exempel när jag ska inställa mig i rätten?

Information om de åtgärder som planeras eller har vidtagits i målet kan erhållas från relevant domstols kundtjänst (*Biuro Obsługi Interesanta*, BOI). Det går att få information om vilka dagar kommande förhandlingar ska hållas genom att ringa det kundtjänstnummer som anges på domstolens webbplats och uppge målnumret.

Senaste uppdatering: 12/10/2020

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Hur väcker man talan vid domstol? - Portugal

1 Måste jag vända mig till domstol eller finns det något annat alternativ?

I Portugal behöver man inte nödvändigtvis vända sig till domstol för att slita en tvist. Alternativa tvistlösningsmetoder finns, nämligen:

skiljedomscentrum,
medlingstjänster,
fredsdomare och

stödsystem för överskudsättning.

Kontoret för alternativ tvistlösning (*Gabinete de Resolução Alternativa de Litígios*, GRAL) ansvarar för stöd för införandet och genomförandet av sådana utomrättsliga tvistlösningsmetoder.

Information om hur man använder de olika alternativa tvistlösningsmetoderna finns tillgänglig [här](#).

2 Finns det någon tidsgräns för att väcka talan vid domstol?

Ja. Enligt lagen måste man vända sig till domstol inom en viss tidsfrist, varefter denna rätt inte längre gäller.

De generella preskriptionsreglerna föreskrivs i artiklarna 332 och 327.2 i civillagen (*Código Civil*).

Särregler för preskription gäller för följande:

rätten att väcka talan om undvikande åtgärder (artikel 618),

talan om hävning av köp av defekta varor (artikel 917),

talan om återtagande av donationer (artikel 976),

rätten att säga upp hyresavtal (artikel 1085),

talan om bevarande och återvinning av egendom (artikel 1282),

talan om överträdelse av ett äktenskapslöfte (artikel 1595),

talan om annullering av äktenskap på grund av avsaknad av vittnen (artikel 1646),

talan om bestridande av faderskap (artiklarna 1842 och 1843),

talan om förlust av arv (artikel 2036),

talan om minskning av gåvor som överstiger den del av kvarlåtenskapen som arvlåtaren kan förfoga över (artikel 2178),

talan om prövning av testamentsförordnande (artikel 2248),

talan om ogiltigförklaring av testamente eller testamentsförordnande (artikel 2308).

3 Ska jag vända mig till en domstol i [medlemsstat]?

Ja. Portugisiska domstolar har internationell behörighet i följande fall:

När talan kan väckas i en portugisisk domstol enligt den portugisiska lagstiftningens regler för territoriell behörighet.

När föremålet för talan, eller andra relaterade fakta, har inträffat på portugisiskt territorium.

När den rättighet som åberopas i talan endast kan upprätthållas på portugisiskt territorium eller om käranden har väsentliga svårigheter att väcka talan utomlands på grund av att det finns en viktig personlig eller materiell koppling mellan föremålet för talan och det portugisiska rättssystemet.

De generella reglerna för de portugisiska domstolarnas internationella jurisdiktion fastställs i artiklarna 59, 62, 63 och 94 i civilprocesslagen (*Código de Processo Civil*).

4 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag i så fall vända mig till, med hänsyn tagen till var jag bor, var motparten bor eller andra faktorer av betydelse i ärendet?

För ett ingående svar på denna fråga, se faktabladet "[Vilket lands domstol är behörig?](#)".

5 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag vända mig till, med hänsyn tagen till ärendets natur och vilket belopp som står på spel?

För ett ingående svar på denna fråga, se faktabladet "[Vilket lands domstol är behörig?](#)".

6 Kan jag väcka talan själv eller måste jag vända mig till exempelvis en advokat för att väcka talan?

Som regel kan parterna själva väcka talan inför en domstol.

Det är obligatoriskt att låta sig företrädas av advokat i de fall som anges i artiklarna 40 och 58 i civilprocesslagen.

7 Var ska stämningsansökan lämnas in? Till domstolens reception, kansli eller en annan myndighet?

Som regel inges den inledande ansökan till domstolen *med elektroniska medel i enlighet med beslut nr 280/2013 av den 26 augusti 2009*: [Elektronisk handläggning av mål](#)

I artikel 144.7 i civilprocesslagen finns föreskrifter för vilka ansökningar som kan inges till domstolen på ett av följande sätt:

inlämning till domstolens kansli,
rekommenderad post,
fax.

8 På vilket språk kan jag göra en stämningsansökan? Kan jag väcka talan muntligt eller krävs det skriftlig form? Är det möjligt att använda fax eller e-post?

Det språk som används i rättsliga handlingar är portugisiska, i enlighet med artikel 133 i civilprocesslagen.

Utländska medborgare som behöver förhöras i en portugisisk domstol kan använda sig av ett annat språk om de inte talar portugisiska.

Inlagors format: Inlagor får generellt sett formuleras muntligen eller skriftligen. Den metod som väljs bör vara den som bäst motsvarar det avsedda syftet (artikel 131 i civilprocesslagen).

Sätt att inge inlagor till domstolen: se svaret på fråga 7.

9 Finns det särskilda blanketter för att väcka talan vid domstol? Om inte, hur ska talan väckas? Finns det regler om vad stämningsansökan ska innehålla?

Ja. Utöver de formulär som anges i unionslagstiftningen finns det särskilda formulär i Portugal för verkställighetsåtgärder. Dessa finns tillgängliga på [Citiusportalen](#).

Enligt nationell rätt kan inlagor följa de mallar som den behöriga myndigheten godkänt, men det är bara mallar som rör domstolshandlingar som anses vara obligatoriska (artikel 131 i civilprocesslagen).

Följande information måste ingå i den akten:

I den inledande ansökan måste sökanden

a) nämna den domstol och avdelning där talan ska väckas och ange parterna, bl.a. deras namn, hemvist eller säte. För käranden (och om så är möjligt, övriga parter) måste också folkbokföringsnummer och skattnummer, yrke och arbetsplats lämnas,

b) ange det juridiska ombudets tjänsteadress,

c) ange typ av talan,

d) ange den sakfråga som ligger till grund för talan och rättslig grund för talan,

e) formulera stämningsansökan,

f) ange kravbelopp,

g) utse den exekutionstjänsteman som ska ansvara för delgivning eller det juridiska ombud som kommer att ombesörja den saken.

När svaranden bestrider ett mål måste han eller hon

a) identifiera målet,

b) ange de faktiska och rättsliga skälen till varför kärandens ansökan bestrids,

c) redogöra för väsentliga fakta som invändningen vilar på,

d) inge en förteckning över vittnen och begära andra former av bevisning. Vid genkärsmål då käranden går i svaromål får svaranden ändra sitt ursprungliga krav på bevisning.

10 Måste jag betala en domstolsavgift? När ska den i så fall betalas? Måste jag betala advokaten redan när jag lämnar in stämningsansökan?

Ja, som regel behöver man betala domstolsavgifter. Rättegångskostnader inbegriper domstolsavgifter, processkostnader och partskostnader.

De mest relevanta bestämmelserna om kostnader fastställs i artiklarna 145, 529, 530, 532 och 533 i civilprocesslagen och i [förordningen om rättegångskostnader](#).

Domstolsavgifterna betalas vid följande tidpunkter (artikel 14 i förordningen om rättegångskostnader):

Mål där det är obligatoriskt att utse juridiskt ombud

Den första eller enda inbetalningen av domstolsavgifter måste ske när den aktuella processakten inges.

Om en andra delbetalning ska göras måste så ske inom 10 dagar efter kallelsen till slutförhandlingen.

Mål där det inte är obligatoriskt att utse ett juridiskt ombud

Om handlingen inges av parten själv behöver betalningen av domstolsavgiften för att inleda förfarandet inte betalas förrän efter meddelande om att betalningen ska göras inom tio dagar och att underlåtelse att betala avgiften medför rättsliga påföljder.

En avgiftsberäknare finns tillgänglig [här](#).

Advokatarvodet ingår i partens kostnader och betalas av den tappande parten i enlighet med artikel 533 i civilprocesslagen.

Parter som har rätt till ersättning för sina kostnader måste skicka en utförlig faktura till den tappande parten och specificera kostnaderna, i enlighet med de villkor och tidsfrister som anges i artikel 25 i förordningen om rättegångskostnader.

11 Kan jag få rättshjälp?

Ja, om du uppfyller villkoren för att beviljas rättshjälp.

I lag nr 34/2004 av den 29 juli 2004, som reglerar [tillgången till rättslig prövning](#), fastställs vilka krav den måste uppfylla som vill ansöka om rättshjälp, och vidare fastställs gången för detta.

Ansökan om rättshjälp ska inges till socialförsäkringsmyndigheten (*Segurança Social*).

Det formulär som ska användas för att inge en ansökan om rättshjälp, tillämplig lagstiftning och en praktisk vägledning finns tillgänglig [här](#).

12 När anses talan ha väckts? Får jag någon sorts bekräftelse från myndigheterna på att talan har väckts på ett riktigt sätt?

En talan anses offentlig ha väckts då den inledande ansökan ingavs, enligt följande:

Om ansökan ingavs elektroniskt, anses den ha ingetts den dag den sändes.

Om ansökan ingavs direkt till domstolskansliet, anses den ha ingetts den dag den inlämnades.

Om ansökan sändes som rekommenderas försändelse, anses den ha ingetts den dag den fördes i relevant postregister.

Om ansökan sänds per fax, anses den ha ingetts den dag den sändes.

(Artiklarna 259 och 144 i civilprocesslagen)

Domstolskansliet ansvarar för att lämpliga åtgärder vidtas för att kalla svaranden och informera sökanden om:

vilka mått och steg som vidtagits, och om någon kallelse inte sänds, orsaken till detta,

svaromål, om svaranden har inkommit med sådant.

(Artiklarna 226 och 575 i civilprocesslagen)

13 Kan jag få en tidsplan för målets fortsatta handläggning, till exempel när jag ska inställa mig i rätten?

Ja. Parterna har rätt att granska och ta del av akten. Det är domstolskansliernas som ansvarar för att lämna denna information (artikel 163 i civilprocesslagen).

Under den förberedande förhandlingen (eller via ett meddelande) fastställer domaren tidsplanen för vad som ska utföras under slutförhandlingen, antalet sammanträden och hur lång tid de förmodas ta. Efter samråd med advokaterna fastställs även datum för detta (artikel 591 och 593 i civilprocesslagen).

Tillämplig lagstiftning

[Civillagen](#)

[Civilprocesslagen](#)

[Elektronisk handläggning av mål](#)

[Förordning om rättegångskostnader](#)

[Tillgång till rättslig prövning](#)

Varning

Informationen i detta faktablad är inte bindande för kontaktpunkten och domstolarna. Gällande lagstiftning och ändringar av lagstiftningen måste också konsulteras.

Senaste uppdatering: 10/08/2023

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Hur väcker man talan vid domstol? - Rumänien

1 Måste jag vända mig till domstol eller finns det något annat alternativ?

Varje person som har ett anspråk gentemot en annan person måste inge en stämningsansökan till den domstol som är behörig i det aktuella ärendet.

Ärendet får endast hänskjutas till domstolen efter att ett förhandsförfarande har slutförts, om detta uttryckligen föreskrivs i lag. Bevis på att förhandsförfarandet har slutförts ska bifogas ansökan.

En part i en tvist kan även använda sig av alternativa tvistlösningsmetoder.

Det frivilligt att använda sig av medling innan man vänder sig till domstol. Under ett rättsligt förfarande är de rättsliga myndigheterna skyldiga att underrätta parterna om att medling är ett alternativ och om fördelarna med medling.

Medling kan förekomma i tvister som rör försäkring, konsumentskydd, familjerätt, yrkes-ansvarsmål, arbetsrättsliga tvister och civilrättsliga tvister med ett värde som understiger 50 000 rumänska lei, med undantag för tvister som omfattas av ett verkställbart domstols-beslut om att inleda insolvensförfaranden, vid talan som rör företagsregistret och mål där parterna väljer de förfaranden som anges i artiklarna 1.014–1.025 eller 1.026–1.033 i civilprocesslagen (betalningsförelägganden eller småmål).

Parterna i en tvist kan även använda sig av ett skiljeförfarande, som är en privat alternativ tvistlösningsmetod. Personer med full rättshandlingsförmåga kan komma överens om att lösa tvister med hjälp av ett skiljeförfarande, med undantag av tvister som rör civilstånd, personers rättskapacitet, arvsförfaranden, familjerelationer och rättigheter som inte kan avgöras av parterna.

2 Finns det någon tidsgräns för att väcka talan vid domstol?

Rätten att väcka talan i en ekonomisk tvist omfattas av en preskriptionstid, om inte annat föreskrivs i lag. Vissa andra mål som anges i lag omfattas också av extinktiv preskription, oavsett saken i målet (artikel 2501 i civillagen).

Den allmänna preskriptionstiden är tre år, i enlighet med bestämmelserna i artikel 2517 i civillagen.

Enligt artikel 10.1 i brådskande regeringsdekret nr 39/2017 om skadeståndstalan vid överträdelse av konkurrensrätten och om ändring och komplettering av lag nr 21/1996 om konkurrens, preskriberas, genom undantag från artikel 2.517 i civillagen, rätten att väcka skadeståndstalan efter 5 år.

I civillagen föreskrivs särskilda preskriptionstider som innebär att vissa ärenden preskriberas, t.ex.

en preskriptionstid på tio år för sakrätter som i lag inte har förklarats oåterkalleliga eller som inte omfattas av någon annan preskriptionstid, kompensation för de immateriella/materiella skador som en person lidit till följd av tortyr eller barbariska handlingar eller, i förekommande fall, genom våld eller sexuella övergrepp mot minderåriga eller personer som inte kan försvara sig själva eller uttrycka sin vilja, kompensation för skador på miljön,

en preskriptionstid på två år för rätten att väcka talan grundat på ett (åter)försäkringsförhållande, rätten att väcka talan beträffande betalning av avgifter till förmedlare för tjänster som tillhandahållits enligt ett förmedlingsavtal,

en preskriptionstid på ett år för rätten att väcka en talan beträffande återbetalning av pengar som betalats för biljetter till ett uppträdande som aldrig ägde rum, personer som bedriver catering- eller hotellverksamhet för de tjänster dessa tillhandahåller, professorer, lärare, dirigenter och artister för dagliga eller månatliga lektioner, doktorer, barnmorskor, sjuksköterskor och farmaceuter för besök, behandlingar eller mediciner, detaljhandlare för betalning av varor eller tjänster, hantverkare för betalning av deras tjänster, advokater, mot klienter, för betalning av arvoden och utgifter, notarius publicus och exekutionstjänstemän för betalning av de belopp de har rätt till för sin verksamhet, ingenjörer, arkitekter, lantmätare, revisorer och andra egenföretagare för betoning av de belopp som de är berättigade till samt rätten att väcka talan mot en transportör grundat på ett avtal om godstransport på land, i luften eller till sjöss.

3 Ska jag vända mig till en domstol i [medlemsstat]?

Bestämmelserna om internationell behörighet i tvister med gränsöverskridande konsekvenser anges i bok VII, internationella civilrättsliga förfaranden, i *civilprocesslagen*. Dessa bestämmelser gäller emellertid förfaranden med gränsöverskridande konsekvenser enligt privaträtten, om inte annat föreskrivs i de internationella konventioner Rumänien är part i, EU-rätten eller särskild lagstiftning.

När det gäller internationell behörighet innehåller civilprocesslagen bland annat bestämmelser om behörighet grundat på svarandens hemvist eller säte, frivilliga avtal om domstols behörighet till förmån för rumänska domstolar, avtal om val av domstol, undantag från skiljeförfarande, reservforum (s.k. *forum necessitatis*), intern behörighet, litispensens och en anknytande talan på internationell nivå, exklusiv personlig behörighet, exklusiv behörighet i ekonomiska tvister eller rumänska domstolars rätt att med förtur utöva sin behörighet (artikel 1066 och följande artiklar i civilprocesslagen).

4 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag i så fall vända mig till, med hänsyn tagen till var jag bor, var motparten bor eller andra faktorer av betydelse i ärendet?

Territoriell behörighet fastställs i enlighet med allmänna kriterier (svarandens hemvist/säte), alternativa kriterier (föräldraskap, underhåll, transportavtal, försäkringsavtal, växel/check/skuldebrev/värdepapper, konsumenter, civilrättsligt ansvar enligt skadeståndslagstiftningen) eller exklusiva kriterier (egendomar, arv, företag, talan mot konsumenter) i artikel 107 och följande artiklar i den nya civilprocesslagen.

5 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag vända mig till, med hänsyn tagen till ärendets natur och vilket belopp som står på spel?

En domstols behörighet grundat på saken i målet fastställs i artikel 94 och följande artiklar i den nya civilprocesslagen och beror på ärendets natur eller vilket belopp det rör sig om.

Som domstol i *första instans* prövar distriktsdomstolarna framställningar som enligt *civillagen* faller inom vårdnads- och familjedomstolens behörighet, framställningar som rör registrering i folkbokföringsregistret, framställningar som rör förvaltning av byggnader med flera våningar, lägenheter eller utrymmen som är olika personers exklusiva egendom, samt framställningar som rör de rättsliga förhållandena mellan fastighetsägarföreningar och andra fysiska eller juridiska personer, framställningar om vräkning, framställningar som rör gemensamma vallar och diken, avståndet mellan byggnader och odlingar, rätten till fri passage, samt eventuella servitut eller andra lagstadgade begränsningar av äganderätten, framställningar som rör ändringar av gränser eller markering av gränser, framställningar om skydd av tillgångar, framställningar som rör positiva eller negativa skyldigheter som inte kan mätas i pengar, framställningar om ägodelning, oavsett värde, andra framställningar som kan uttryckas i penningbelopp, upp till och med 200 000 rumänska lei, oavsett parternas kapacitet.

Som domstol i *första instans* prövar tribunalerna framställningar som inte enligt lag faller inom andra instansers behörighet eller andra framställningar som enligt lag faller inom deras behörighet.

Som domstol i första instans prövar appellationsdomstolarna framställningar i förvaltnings och skattemål eller andra framställningar som enligt lag faller inom deras behörighet.

6 Kan jag väcka talan själv eller måste jag vända mig till exempelvis en advokat för att väcka talan?

Parter får väcka talan personligen eller via ett ombud, och en sådan representation kan omfattas av regler som fastställts i lag, i ett avtal eller av domstolarna. Fysiska personer som inte har rättshandlingsförmåga företräds av ett juridiskt ombud. Parterna kan enligt lag låta sig företrädas av ett ombud som de själva väljer om de inte enligt lag personligen måste närvara i domstolen.

I mål i första instans och mål som rör ett överklagande kan fysiska personer företrädas av en advokat eller något annat ombud. Om en annan person än en advokat företräder parten kan ombudet endast göra framställningar om processuella undantag och saken i målet via en advokat, både i utredningsfasen och under sakframställningen. Vid utarbetandet av sin stämningsansökan och vid angivandet av vilka grunder de anför till stöd för ett överklagande, samt vid ingivandet och argumenteringen till stöd för överklagandet, får fysiska personer endast bistås och företrädas av en advokat. I annat fall riskerar ansökan eller överklagandet att ogiltigförklaras.

Juridiska personer får enligt avtal endast företrädas i domstol av en juridisk rådgivare eller advokat. Vid utarbetandet av sin stämningsansökan och vid angivandet av vilka grunder de anför till stöd för ett överklagande, samt vid ingivandet och argumenteringen till stöd för överklagandet, får juridiska personer endast bistås, och i förekommande fall företrädas, av en advokat eller juridisk rådgivare. I annat fall riskerar ansökan eller överklagandet att ogiltigförklaras. Ovannämnda bestämmelser ska på samma sätt gälla för föreningar, företag eller andra enheter som inte är juridiska personer.

7 Var ska stämningsansökan lämnas in? Till domstolens reception, kansli eller en annan myndighet?

Stämningsansökan registreras och tilldelas ett särskilt inkommandedatum genom att stämplas med en inkommandestämpel. Efter registreringen överlämnas ansökan och åtföljande handlingar, i förekommande fall tillsammans med bevis på hur de har överlämnats till domstolen, till domstolens ordförande, eller den person som denne har utsett, som i enlighet med lagstiftningen omgående vidtar åtgärder för att sammankalla en slumpmässigt utvald domarpanel (artikel 199 i civilprocesslagen).

8 På vilket språk kan jag göra en stämningsansökan? Kan jag väcka talan muntligt eller krävs det skriftlig form? Är det möjligt att använda fax eller e-post?

I enlighet med artikel 12.5 i lag nr 304/2004 om domstolars organisation får stämningsansökningar och inlagor endast avfattas på rumänska. Endast skriftliga ansökningar tillåts. I artikel 194 i den nya civilprocesslagen föreskrivs att ansökan – som ska lämnas personligen eller via ett ombud, mottas via post, kurir, fax eller skannas och skickas som epost eller som en elektronisk handling – ska registreras och tilldelas ett särskilt inkommandedatum genom att stämplas med en inkommandestämpel.

I enlighet med artikel 225 i den nya civilprocesslagen ska domstolen, om ingen av parterna talar rumänska, förordna om en juridisk översättare. Om parterna går med på det kan domaren eller domstolstjänstemannen agera översättare. Om en juridisk översättares närvaro inte kan garanteras kan man använda översättningar som gjorts av pålitliga personer som talar rumänska. Om en person är stum, döv eller dövtum, eller av något annat skäl inte kan uttrycka sig, kan kommunikationen ske i skriftlig form. Om personen i fråga inte kan läsa eller skriva ska en tolk användas. Bestämmelserna om sakkunniga ska på samma sätt gälla för översättare och tolkar.

9 Finns det särskilda blanketter för att väcka talan vid domstol? Om inte, hur ska talan väckas? Finns det regler om vad stämningsansökan ska innehålla?

I civilprocesslagen föreskrivs inte användning av några standardblanketter för att väcka talan vid domstol. Vad som ska ingå i vissa civilrättsliga framställningar (t.ex. stämningsansökan, svaromål, genkåromål) fastställs i de allmänna civilprocessrättsliga bestämmelserna.

10 Måste jag betala en domstolsavgift? När ska den i så fall betalas? Måste jag betala advokaten redan när jag lämnar in stämningsansökan?

Domstolsavgifterna består av rättsliga stämpelavgifter, advokaters, sakkunnigas och specialisters arvoden, reseersättning till vittnen och förlorad arbetsförtjänst på grund av behovet att uppträda inför domstolen, kostnader för resor och logi samt andra kostnader som krävs för att genomföra förfarandet på korrekt sätt. Den part som yrkar ersättning för rättegångskostnader måste styrka kostnaderna och de aktuella beloppen senast vid slutförhandlingen. Den tappande parten är tvungen att ersätta den vinnande partens rättegångskostnader om denne så begär. Om talan har bifallits i vissa delar ska domarna fastställa hur stor del av rättegångskostnaderna som respektive part ska förpliktas att betala. Vid behov kan domarna besluta att rättegångskostnaderna ska kvittas mot varandra. En svarande som har erkänt de anspråk som käranden gjorde vid den första förhandling som parterna kallas till kan inte förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, förutom om käranden, innan förfarandet inleddes, skickade ett formellt meddelande till svaranden eller svaranden har åsidosatt sina lagstadgade skyldigheter. I mål med flera kärande eller svarande kan dessa förpliktas att betala en lika stor del av rättegångskostnaderna, förpliktas att betala en proportionell del av rättegångskostnaderna eller förpliktas att gemensamt betala rättegångskostnaderna, beroende på hur deras ställning i förfarandet eller det rättsliga förhållandet mellan dem ser ut.

11 Kan jag få rättshjälp?

Rättshjälp kan erhållas med stöd av bestämmelserna i brådskanie förordning nr 51/2008 om offentlig rättshjälp i tvistemål, godkänd med ytterligare ändringar genom lag nr 193/2008, med ytterligare ändringar. Den nya civilprocesslagen innehåller allmänna bestämmelser om rättshjälp (artiklarna 90 och 91).

12 När anses talan ha väckts? Får jag någon sorts bekräftelse från myndigheterna på att talan har väckts på ett riktigt sätt?

Stämningsansökan registreras och tilldelas ett särskilt inkommandedatum genom att stämplas med en inkommandestämpel. Efter registreringen överlämnas ansökan och åtföljande handlingar till domstolens ordförande, eller den person som denne har utsett, som i enlighet med lagstiftningen omgående vidtar åtgärder för att sammankalla en slumpmässigt utvald sammansättning av domare.

Den sammansättning av domare som slumpmässigt tilldelats målet kontrollerar om stämningsansökan uppfyller de erforderliga kraven. Om ansökan inte uppfyller kraven underrättas käranden skriftligen vilka brister ansökan har. Käranden måste inkomma med kompletterande information eller göra de ändringar som krävs senast tio dagar efter mottagandet av underrättelsen. I annat fall ogiltigförklaras ansökan. Om käranden inte fullgör sin skyldighet att inkomma med kompletterande information eller ändra ansökan inom den föreskrivna fristen ogiltigförklarar domstolen ansökan i en förhandlingsrapport (i parternas utvaro).

Så snart domaren har funnit att ansökan uppfyller alla rättsliga villkor fattar vederbörande beslut om att ansökan ska delges svaranden.

13 Kan jag få en tidsplan för målets fortsatta handläggning, till exempel när jag ska inställa mig i rätten?

Närmare information om målet kan erhållas från domstolarnas arkivavdelning eller i förekommande fall från deras webbplatser, <https://portal.just.ro/>.

Domstolen kan endast fatta beslut om en ansökan om parterna har kallats att inställa sig eller personligen eller via ett ombud har uppträtt inför domstolen. Domstolen ska skjuta upp handläggningen av målet och besluta att en part ska kallas att inställa sig så snart den konstaterar att den part som inte infunnit sig inte har kallats i enlighet med de lagstadgade kraven. I annat fall riskerar ansökan eller överklagandet att ogiltigförklaras. Delgivningen av kallelser och andra inlagor ska ske på eget initiativ (ex officio).

Så snart domaren har funnit att ansökan uppfyller alla rättsliga villkor fattar han eller hon beslut om att ansökan ska delges svaranden. Svaranden informeras om sin skyldighet att, vid äventyr av påföljd, inkomma med svaromål inom tjugofem dagar från delgivningen av ansökan. Svaromålet delges käranden som måste svara på svaromålet inom tio dagar från delgivningen, och svaranden tar del av svaret på svaromålet genom att beviljas åtkomst till ärendeakten. Inom tre dagar från delgivningen av svaret på svaromålet fastställer domaren, i ett särskilt beslut, när den första förhandlingen ska hållas. Förhandlingen ska hållas senast sextio dagar efter den dag domstolen meddelade sitt beslut. Domaren beslutar dessutom att parterna ska kallas att inställa sig vid förhandlingen. Om svaranden inte har inkommit med svaromål inom den föreskrivna fristen eller käranden inte har svarat på svaromålet inom den föreskrivna fristen fastställer domaren efter att den föreskrivna fristen har löpt ut, i ett särskilt beslut, när den första förhandlingen ska hållas. Förhandlingen ska hållas senast sextio dagar efter den dag domstolen meddelade sitt beslut. Domaren beslutar dessutom att parterna ska kallas att inställa sig vid förhandlingen. I brådskanie förfaranden kan domaren, beroende på omständigheterna i det enskilda fallet, korta ned dessa frister. Om svaranden bor utomlands kan domaren, beroende på omständigheterna i det enskilda fallet, besluta att en längre frist ska tillämpas.

Den part som har lämnat in stämningsansökan och godkänt förhandlingsdatumet och den part som har uppträtt i en förhandling kommer inte senare under förfarandet att kallas att inställa sig vid den domstolen, eftersom den parten anses känna till kommande förhandlingsdatum. Dessa bestämmelser gäller även för den part som har delgetts en kallelse att inställa sig vid en förhandling, eftersom den parten i så fall också anses känna till datumen för de förhandlingar som följer på den förhandling som vederbörande kallades att inställa sig vid. I kallelsen anges även att efter delgivningen av kallelsen, vars mottagande bekräftas med namnunderskrift, anses den kallade parten också känna till datumen för de förhandlingar som följer på den förhandling som vederbörande kallades att inställa sig vid.

Vid den första förhandling som parterna har kallats att inställa sig vid ska domaren, efter att ha hört parterna, göra en bedömning av hur lång tid som ska avsättas för behandlingen av målet. Vid bedömningen ska hänsyn tas till omständigheterna i det enskilda fallet, så att en dom kan meddelas inom en så kort och förutsägbart period som möjligt.

Senaste uppdatering: 22/09/2021

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Hur väcker man talan vid domstol? - Slovenien

1 Måste jag vända mig till domstol eller finns det något annat alternativ?

Kanske är det bättre att lösa tvisten genom alternativa system för tvistlösning. Genom alternativa metoder för tvistlösning kan tvister lösas utan att domstolen ingriper eller åtminstone utan att den avgör sakfrågan. Till de viktigaste alternativa tvistlösningsmetoderna i Slovenien räknas skiljeförfarande och medling samt, i vidare bemärkelse, domstolarnas medverkan till att uppnå förlikning i domstol. Enligt lagen om alternativ tvistlösning (*Zakon o alternativnem reševanju sodnih sporov*) är domstolar i första och andra instans skyldiga att ge parter i handels-, arbets- och familjerättsliga tvister och tvister om andra rättsliga förhållanden möjlighet att använda metoder för alternativ tvistlösning och att införa och genomföra ett program för detta. Inom dessa program är domstolarna skyldiga att låta parterna använda medling och eventuellt även andra former av alternativ tvistlösning.

Medling används för att lösa tvister med hjälp av en neutral tredje part, som inte kan meddela bindande beslut. Parterna kan enas om att ingå ett tvistlösningsavtal i form av en direkt verkställbar notariehandling, förlikning eller ett medlingsbeslut som grundas på förlikning.

I ett tvistemål kan parterna när som helst komma överens om förlikning i tvistens sakfråga (domstolsförlikning). En förlikningsöverenskommelse i domstol utgör en exekutionstitel.

Mer information finns i faktabladet om alternativ tvistlösning.

2 Finns det någon tidsgräns för att väcka talan vid domstol?

Tidsfristen för att väcka talan vid domstol varierar beroende på vilken typ av ärende det är fråga om. Frågor om tidsfrister och preskriptionstider kan besvaras av juridiska rådgivare eller organ för kostnadsfri rättshjälp. Mer information finns i faktabladet om tidsfrister.

3 Ska jag vända mig till en domstol i [medlemsstat]?

Mer information finns i faktabladet "Behörighet".

4 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag i så fall vända mig till, med hänsyn tagen till var jag bor, var motparten bor eller andra faktorer av betydelse i ärendet?

Mer information finns i faktabladet "Behörighet".

5 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag vända mig till, med hänsyn tagen till ärendets natur och vilket belopp som står på spel?

Mer information finns i faktabladet "Behörighet".

6 Kan jag väcka talan själv eller måste jag vända mig till exempelvis en advokat för att väcka talan?

I Slovenien kan parterna själva föra sin talan i domstol, utom i förfaranden med extraordinära rättsmedel där parterna endast kan vidta rättsliga åtgärder via en advokat eller om parten eller partens juridiska ombud har godkänts i det statliga provet för advokater. Om en part vill företrädas av ett rättegångsbiträde får alla personer med fullständig rättshandlingsförmåga agera som sådant vid förfaranden i lokala domstolar. Vid distriktsdomstolar, högre domstolar eller högsta domstolen får emellertid endast advokater eller andra personer som har godkänts i det statliga provet för advokater agera som rättegångsbiträde.

7 Var ska stämningsansökan lämnas in? Till domstolens reception, kansli eller en annan myndighet?

En stämningsansökan kan skickas per post till den behöriga domstolen eller lämnas direkt till domstolens reception. Se även svar 8.

8 På vilket språk kan jag göra en stämningsansökan? Kan jag väcka talan muntligt eller krävs det skriftlig form? Är det möjligt att använda fax eller e-post?

I Slovenien är domstolsspråket slovenska. I områden där ungerska och italienska minoriteter är bosatta är förutom slovenska även ungerska eller italienska officiellt domstolsspråk. Stämningsansökan måste vara avfattad på slovenska och försedd med kändandens egenhändiga underskrift.

Med sökandens egenhändiga underskrift avses både en handskriven underskrift och en elektronisk underskrift som är likvärdig med en handskriven underskrift.

Stämningsansökningar måste lämnas in i skriftlig form. Med skriftlig ansökan avses en handskriven eller tryckt ansökan med sökandens egenhändiga underskrift (fysisk ansökan) eller en ansökan i elektronisk form som undertecknats med en elektronisk underskrift som är likvärdig med en handskriven underskrift (elektronisk ansökan). Fysiska ansökningar skickas per post till domstolen med användning av kommunikationsteknik eller lämnas in direkt till organet i fråga av sökanden eller av en person som yrkesmässigt sysslar med ingivande av ansökningar. De kan också skickas per fax.

Lagen tillåter även elektroniska ansökningar, det vill säga ansökningar i elektronisk form som undertecknats med en säker elektronisk underskrift som är likvärdig med en handskriven underskrift. Elektroniska ansökningar registreras på elektronisk väg i rättsinformationssystemet. Rättsinformationssystemet skickar en automatisk mottagningsbekräftelse till sökanden.

Trots de gällande lagbestämmelserna (lagar och genomförandeförordningar) för alla civil och handelsrättsliga förfaranden är det för närvarande endast möjligt att inleda de förfaranden som finns på den slovenska e-juridikportalen (*e-Sodstvo*) via internet eller på elektronisk väg. Det rör sig om vissa verkställighetsförfaranden samt ansökningar och beslut i insolvensförfaranden och fastighetsregistreringar.

Den slovenska e-juridikportalen har tagits fram just för detta syfte, och det är även möjligt att lämna in skriftliga handlingar i elektronisk form: <https://evlozisce.sodisce.si/esodstvo/index.html>.

9 Finns det särskilda blanketter för att väcka talan vid domstol? Om inte, hur ska talan väckas? Finns det regler om vad stämningsansökan ska innehålla?

I Slovenien finns inga krav på att särskilda blanketter måste användas för att väcka talan. Stämningsansökningar måste dock enligt lag innehålla vissa uppgifter. Vissa uppgifter måste anges i alla ansökningar medan vissa endast behöver anges i den aktuella ansökan. En stämningsansökan ska därför innehålla följande uppgifter: domstolens namn, parternas namn och stadigvarande eller tillfälliga bosättningsort, de juridiska ombudens eller rättegångsbiträdenas namn, föremålet för tvisten och vad som yrkas (käröålet). Stämningsansökan ska även innehålla en parts personnummer (EMŠO), om parten är en fysisk person som är registrerad i det centrala folkbokföringsregistret, ett skattenummer om parten inte är registrerad i det centrala folkbokföringsregistret men i skatteregistret, eller partens födelsedatum om parten varken är registrerad i det centrala folkbokföringsregistret eller i skatteregistret (domstolen inhämtar denna information på eget initiativ (*ex officio*)). Om parten är en juridisk person måste stämningsansökan innehålla uppgifter om firma- eller bolagsnamn, säte och företagsadress, och registreringsnumret eller skattenumret om den juridiska personen är etablerad i Slovenien. Om parten är en enskild näringsidkare (en egenföretagare som bedriver näringsverksamhet i form av enskild firma) eller ett privat bolag (t.ex. en doktor, en notarie, en advokat, en jordbrukare eller någon annan fysisk person som inte är en enskild näringsidkare och utövar ett yrke) måste stämningsansökan innehålla uppgifter om företagets säte och företagsadress, och registrerings- och skattenummer om företaget är registrerat i Slovenien. Stämningsansökan måste även innehålla ett bestämt yrkande i fråga om huvudsaken och sidoyrkandena, de omständigheter som kändanden grundar sitt yrkande på, bevisning som styrker dessa omständigheter och kändandens underskrift. Om en domstols behörighet beror på värdet av det som är föremål för tvisten, och tvisten inte rör ett penningbelopp, måste även tvisteföremålets värde anges i yrkandet. Ansökningar som måste delges motparten ska lämnas in till domstolen i så många kopior som domstolen och motparten behöver och ska lämnas i en form som möjliggör delgivning av domstolen. Detta gäller även bilagor.

10 Måste jag betala en domstolsavgift? När ska den i så fall betalas? Måste jag betala advokaten redan när jag lämnar in stämningsansökan?

Domstolsavgifter ska betalas vid väckande av talan, genkärsmål, ansökan om äktenskapsskillnad i samförstånd, talan om begäran om betalningsföreläggande, ansökan om förnyad prövning, ansökan om att säkra bevis före rättegång, förlikningsförslag, ansökan om överklagande, överklaganden, ansökan om godkännande av revisioner och revisioner. Avgiften ska betalas inom den tidsfrist som fastställs av domstolen.

Om domstolsavgiften inte har betalats när fristen löper ut och det inte föreligger några omständigheter som motiverar att avgiften inte ska betalas, skjutas upp eller betalas genom avbetalningar anses stämningsansökan ha återkallats.

Rättegångskostnaderna ska betalas av den part som förlorar målet. Advokaters advokatarvoden fastställs i lagen om advokatarvoden (*Zakon o odvetniški tarifi*). Advokatarvudet utgörs av summan av den ersättning som en advokat har rätt till för sina tjänster och omkostnader, plus mervärdesskatt om advokaten är registrerad för mervärdesskatt i Slovenien. Enligt gällande bestämmelser måste advokaten tillställa parten eller avtalsparten en specificerad faktura över den juridiska tjänst som tillhandahållits eller ett kvitto som visar att ett förskott har erhållits senast åtta dagar efter tillhandahållandet av tjänsten eller betalningen av förskottet. Den juridiska tjänsten ska anses ha tillhandahållits senast efter det att advokaten har fullgjort alla skyldigheter som anges i avtalet eller i ett beslut från behörig myndighet. Advokaten får begära att klienten betalar ett förskott för den begärda tjänsten och tillhörande kostnader innan förfarandet avslutats.

11 Kan jag få rättshjälp?

Parterna får begära rättshjälp, som godkänns om de uppfyller villkoren i lagen om kostnadsfri rättshjälp (*Zakon o brezplačni pravni pomoči*, ZBPP). Mer information finns i faktabladet om rättshjälp.

12 När anses talan ha väckts? Får jag någon sorts bekräftelse från myndigheterna på att talan har väckts på ett riktigt sätt?

Talan anses ha väckts när stämningsansökan inkommer till den behöriga domstolen. Om stämningsansökan skickas med rekommenderat brev eller som telegram räknas den dag då den lämnades till posten som dag för inlämning till den domstol som är adressat. Den som lämnar in en stämningsansökan får ingen automatisk bekräftelse på att målet har anhängiggjorts. Om ansökan lämnas i domstolens postlåda räknas den tidpunkt då den lämnades i postlådan som dag för inlämning till den domstol som är adressat.

Enligt lagen om elektronisk ansökan (*Zakon za vloge v elektronski obliki*) ska elektroniska ansökningar registreras i informationssystemet genom elektroniska medel. I detta fall räknas den tidpunkt då ansökan mottas av rättsinformationssystemet som dag för inlämning till den domstol som är adressat. Rättsinformationssystemet skickar en automatisk mottagningsbekräftelse till sökanden.

Trots gällande lagbestämmelser ska det dock påpekas att det för närvarande inte är möjligt att väcka talan på elektronisk väg i civil- och handelsrättsliga ärenden, med undantag för fastighetsregistrerings-, insolvens- och verkställighetsförfaranden.

13 Kan jag få en tidsplan för målets fortsatta handläggning, till exempel när jag ska inställa mig i rätten?

I fråga om händelser som rör preklusionsfrister meddelar domstolen parterna skriftligen vilka de juridiska följderna blir om någon part inte rättar sig efter domstolens anvisningar.

Länkar

<http://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/deloDZ/zakonodaja/preciscenaBesedilaZakonov>

<http://www.sodisce.si/>

<https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs>

<http://www.pisrs.si/Pis.web/>

Senaste uppdatering: 03/03/2020

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Hur väcker man talan vid domstol? - Slovakien

1 Måste jag vända mig till domstol eller finns det något annat alternativ?

För svaret på denna fråga, se även följande avsnitt: "Alternativa system för tvistlösning – Slovakien".

Inte alla tvister behöver nödvändigtvis avgöras i domstol. Parterna bör först försöka göra upp i godo och hitta en kompromiss som båda parter kan godta. Ett annat alternativ är att lösa en tvist genom medling. Medling är ett utomrättsligt förfarande där parterna löser den tvist som uppstått på grund av ett avtalsförhållande eller ett utomobligatoriskt förhållande med hjälp av en medlare. Parterna bör endast vända sig till en domstol när de har uttömt alla alternativa tvistlösningsmetoder, eller i ärenden där syftet är att exakt fastställa parternas ställning, deras rättigheter och ömsesidiga skyldigheter.

Enligt lagen om skiljeförfarande (*zákon o rozhodcovskom konani*), i dess ändrade lydelse, kan en skiljedomstol fatta beslut i ärenden som rör

a) lösningen av en egendomstvist som uppstått till följd av nationella eller internationella förhållanden på privaträttens område, om den egendom som är föremål för tvisten är belägen i Slovakien,

b) erkännande och verkställighet av nationella och internationella skiljedomar i Slovakien.

Om en tvist vid domstol är en sådan typ av tvist som inte är undantagen från tillämpningsområdet för lagen om skiljeförfarande kan parterna i förfarandet, antingen i eller utanför domstolen, komma överens om att använda sig av skiljeförfarandet. Överenskommelsen måste innehålla ett avtal om skiljeförfarande.

Om ett sådant avtal delges domstolen innebär detta att talan dras tillbaka och att svaranden ger sitt samtycke till att talan dras tillbaka, i enlighet med lagen om kontradiktoriskt förfarande i tvistemål (*Civilný sporový poriadok*, CCP).

2 Finns det någon tidsgräns för att väcka talan vid domstol?

Enligt lagen om kontradiktoriskt förfarande i tvistemål preskriberas en rätt om den inte utövats inom den föreskrivna tidsgränsen. Tidsgränserna för att väcka en talan skiljer sig åt beroende på målet.

Lagstadgade preskriptionstider fastställs i lag. Den allmänna preskriptionstiden är tre år. Fristen börjar löpa från den tidpunkt då rätten först kunde utövas.

Domstolen tar endast hänsyn till att en rätt har preskriberats om gäldenären har yrkat på detta. Om gäldenären motsätter sig att rätten preskriberas kan den preskriberade rätten inte beviljas borgenären.

3 Ska jag vända mig till en domstol i [medlemsstat]?

Se följande avsnitt: "Vid vilken domstol kan jag väcka talan? – Slovakien".

Domstolarnas behörighet att pröva vissa mål anges i EU-lagstiftningen – förordningar, internationella multilaterala eller bilaterala konventioner, och om sådana saknas, nationell lagstiftning om lagvalsregler.

De bestämmelser som styr de slovakiska domstolarnas behörighet anges, på nationell nivå, i lag nr 97/1963 om internationell privat- och processrätt (*Zákon č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom*). Huvudprincipen är att slovakiska domstolar har behörighet om den person mot vilken en talan har väckts har hemvist eller sitt säte i Slovakien, eller vid en talan som rör äganderätt, om denne äger egendom i landet. I ytterligare bestämmelser specificeras på vilka villkor de slovakiska domstolarna har behörighet. I avtalsförhållanden kan parter avtala om vilken domstol som ska ha behörighet. I

vissa fall har de slovakiska domstolarna exklusiv behörighet, t.ex. i förfaranden som rör sakrätter i fast egendom, hyra av fast egendom som är belägen i Slovakien, eller i förfaranden som rör registreringen eller giltigheten av patent, varumärken, mönster och andra rättigheter.

4 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag i så fall vända mig till, med hänsyn tagen till var jag bor, var motparten bor eller andra faktorer av betydelse i ärendet?

Se följande avsnitt: "[Vid vilken domstol kan jag väcka talan? – Slovakien](#)"

Enligt lagen om kontradiktoriskt förfarande i tvistemål har den allmänna domstolen för den part mot vilken talan väckts (svaranden) behörighet att pröva målet, om inte annat föreskrivs. Den allmänna domstolen för en fysisk person (medborgare) är den domstol i vars domkrets den personen har hemvist, och om han eller hon saknar hemvist den domstol i vars domkrets han eller hon bor. Allmän domstol för en juridisk person är den domstol i vars domkrets den juridiska personen har sitt säte, och för en utländsk juridisk person den domstol i vars domkrets den juridiska personens organisatoriska enhet är belägen. Allmän domstol för staten är den domstol i vars domkrets de händelser som gav upphov till rättighetsanspråket ägde rum. Allmän domstol i handelsrättsliga ärenden är den domstol i vars domkrets svaranden har sitt säte, och om svaranden saknar säte den domstol i vars domkrets svaranden bedriver affärsverksamhet. Om svaranden inte har någon särskild verksamhetsort är svarandens allmänna domstol den domstol i vars domkrets svaranden har hemvist.

5 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag vända mig till, med hänsyn tagen till ärendets natur och vilket belopp som står på spel?

Se följande avsnitt: "[Vid vilken domstol kan jag väcka talan? – Slovakien](#)"

Huvudregeln för att fastställa materiell behörighet fastställs i avsnitt 12 i lagen om kontradiktoriskt förfarande i tvistemål. I första instans har i regel en distriktsdomstol (*okresný súd*) behörighet. En länsdomstol (*krajský súd*) prövar endast i undantagsfall mål i första instans, t.ex. vid tvister som rör ett tredjeländ eller personer som åtnjuter diplomatisk immunitet och privilegier, om tvisterna faller inom de slovakiska domstolarnas behörighet. I lag nr 371/2004 om domstolars säten och domkretsar i Republiken Slovakien (*Zákon č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky*) regleras behörigheten för registreringsdomstolar, konkursdomstolar och sammansatta domstolar, växel- och checkdomstolar, domstolar som prövar mål om skydd av skyddsvärda industriobjekt och skydd mot illojal konkurrens, den domstol som prövar mål om aktiebörstransaktioner, den domstol som ansvarar för vård av minderåriga och den domstol som ansvarar för rättshjälp i mål där det finns ett ekonomiskt behov.

Det penningbelopp som tvisten rör har ingen betydelse för vilken domstol i Slovakien som är behörig att pröva ett ärende.

6 Kan jag väcka talan själv eller måste jag vända mig till exempelvis en advokat för att väcka talan?

I Slovakien är det inte obligatoriskt att låta sig företrädas av en advokat.

I lagstiftningen föreskrivs att en part ska företrädas av en advokat i vissa typer av förfaranden, t.ex. i konkursärenden, samt vid konkurrensskydd, illojal konkurrens, immateriella rättigheter och extraordinära rättsmedel (§ 420 i lagen om kontradiktoriskt förfarande i tvistemål).

7 Var ska stämningsansökan lämnas in? Till domstolens reception, kansli eller en annan myndighet?

I enlighet med bestämmelserna i § 125 i lagen om kontradiktoriskt förfarande i tvistemål får en stämningsansökan endast inges skriftligen, antingen i pappersform eller på elektronisk väg. En ansökan som ingetts på elektronisk väg måste senast tio dagar senare ges in i pappersform. I annat fall avvisas den. En ansökan som inges i pappersform måste överlämnas i det antal exemplar som krävs.

8 På vilket språk kan jag göra en stämningsansökan? Kan jag väcka talan muntligt eller krävs det skriftlig form? Är det möjligt att använda fax eller e-post?

Med tanke på att parterna är likställda i det civilrättsliga förfarandet behöver stämningsansökan inte vara avfattad på slovakiska. Parter har rätt att använda sitt modersmål eller ett språk som de förstår när de uppträder inför en domstol. Domstolen är skyldig att tillförsäkra dem lika möjligheter att utöva sina rättigheter, dvs. även tillhandahålla översättning och tolkning. En ansökan får inges skriftligen, antingen i pappersform eller på elektronisk väg.

9 Finns det särskilda blanketter för att väcka talan vid domstol? Om inte, hur ska talan väckas? Finns det regler om vad stämningsansökan ska innehålla?

Det finns inga särskilda blanketter för att väcka talan vid domstol (ansökan om att inleda ett förfarande).

De allmänna kraven anges i § 127 i lagen om kontradiktoriskt förfarande i tvistemål. En stämningsansökan måste vara undertecknad och tydligt ange till vilken domstol den riktar sig, vem som har ingett den, föremålet för ansökan och ett bestämt yrkande. En stämningsansökan måste inges i erforderligt antal exemplar och bilagor, så att domstolen kan behålla ett exemplar och varje part motta ett exemplar och bilagor, i enlighet med de lagstadgade kraven. Om en part underlåter att överlämna erforderligt antal exemplar och bilagor kommer domstolen att framställa kopior och låta parten stå för kostnaden för dessa. Om ansökan rör ett pågående mål ska uppgifterna inbegripa målnumret.

Utöver de allmänna kraven bör en stämningsansökan innehålla parterna eller deras ombuds för- och efternamn, och om möjligt även födelsedatum, telefonnummer och adress, information om vilket land de är medborgare i, en äkta bild av avgörande fakta och uppgifter om vilken bevisning som anförts till stöd för kändens anspråk, och tydligt ange vad kändens yrkar. Om en part är en juridisk person måste stämningsansökan innehålla den juridiska personens namn eller företagsnamnet, företagets säte och registreringsnummer, om ett sådant har tilldelats. Om en part är en utländsk enhet måste ett utdrag ur ett register i vilket den utländska enheten är registrerad bifogas stämningsansökan. Om en näringsidkare är part i målet måste stämningsansökan innehålla företagsnamnet, företagets säte och registreringsnummer, om ett sådant har tilldelats. Om staten är part i målet måste stämningsansökan innehålla en uppgift om vilken relevant statlig myndighet som anvisats att företräda staten.

För att göra domstolsförfarandena mer flexibla och för att bistå parterna i förfarandena innehåller det slovakiska justitieministeriets webbplats *Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky* exempel på ansökningsformulär som kan användas för att väcka talan. Man kan ladda ned ett exempelformulär och fylla i det. I formuläret anges exakt vilka poster som kändens ska fylla i. Ett ifyllt formulär får skickas utan att ha undertecknats eller efter att ha undertecknats med en certifierad elektronisk signatur. Om kändens skickar iväg stämningsansökan utan en certifierad elektronisk signatur måste kändens komplettera ansökan genom att även inge den i pappersform.

10 Måste jag betala en domstolsavgift? När ska den i så fall betalas? Måste jag betala advokaten redan när jag lämnar in stämningsansökan?

En domstolsavgift måste betalas för ingivandet av en stämningsansökan. Domstolsavgiften ska betalas av den part som inger ansökan (sökanden/kändens) om denne inte på egen begäran har befriats från skyldigheten att betala domstolsavgifter eller enligt lag är undantagen från skyldigheten att betala domstolsavgifter. Storleken på avgiften fastställs i enlighet med domstolens avgiftstabell, som fogats som bilaga till lag nr 71/1992 om domstolsavgifter och avgift för utdrag ur belastningsregistret (*Zákon č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov*). Storleken på avgiften anges i avgiftstabellen som en procentandel av en grundavgift, eller som ett fast belopp. Domstolsavgiften ska betalas samtidigt som talan väcks. Om avgiften inte betalades när den skulle, dvs. när talan väcktes, anmodar domstolen den betalningsskyldige att betala avgiften inom en frist som domstolen fastställer. Denna frist är vanligtvis tio dagar från delgivningen av betalningsanmodan. Om avgiften trots betalningsanmodan inte betalas inom den föreskrivna fristen avbryter domstolen förfarandet. Den betalningsskyldige måste i betalningsanmodan underrättas om konsekvenserna av utebliven betalning.

I Slovakien är det inte obligatoriskt att låta sig företrädas av en advokat.

11 Kan jag få rättshjälp?

Se följande avsnitt: "[Rättshjälp – Slovakien](#)".

12 När anses talan ha väckts? Får jag någon sorts bekräftelse från myndigheterna på att talan har väckts på ett riktigt sätt?

En talan anses ha väckts samma dag som stämningsansökan ingavs till domstolen. Domstolen bekräftar att talan har väckts och registrerats i domstolens register genom att skicka ett mottagningsbevis till kändens.

13 Kan jag få en tidsplan för målets fortsatta handläggning, till exempel när jag ska inställa mig i rätten?

En domstol kan be en part att komplettera eller rätta en felaktig, ofullständig eller obegriplig inlägga inom den frist som domstolen fastställer. Fristen får dock inte vara kortare än tio dagar. Andra inlagor som inte innehåller de uppgifter som krävs för att väcka en talan, om de inte rättas eller kompletteras, lämnas utan åtgärd av domstolen.

Parterna och deras ombud har rätt att konsultera ärendeakten hos domstolen och göra utdrag, kopior och fotokopior av innehållet. De kan även be domstolen att mot ersättning göra fotokopior till dem.

Inför en förhandling delger domstolen svaranden stämningsansökan (talan), tillsammans med ett exemplar av stämningen och dess bilagor. Stämningen delges genom personlig delgivning, och parterna måste underrättas i vederbörlig ordning. Domstolen ska utan dröjsmål översända svarandens svaromål till kåranden. Om ärendets natur eller omständigheterna i det enskilda fallet gör det nödvändigt kan en domstol i ett särskilt beslut ålägga svaranden att inkomma med en skriftlig utsaga i ärendet. Om svaranden motsätter sig delar av stämningen ska svaranden åläggas att i sin redogörelse för de faktiska omständigheterna ange vilka omständigheter som är avgörande för hans eller hennes försvar, bifoga de handlingar som åberopas samt åberopa bevisning som styrker hans eller hennes anspråk. Domstolen fastställer en tidsfrist för att inkomma med utsagan.

Om inte annat föreskrivs i lagen om kontradiktoriskt förfarande i tvistemål eller i någon annan särskild bestämmelse beslutar domstolen att en förhandling ska hållas för att diskutera ärendet. Domstolen kallar parterna och andra deltagare vars närvaro är obligatorisk att inställa sig vid förhandlingen.

Senaste uppdatering: 22/04/2022

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Hur väcker man talan vid domstol? - Finland

1 Måste jag vända mig till domstol eller finns det något annat alternativ?

Ibland kan det vara lämpligare att använda sig av alternativa system för tvistlösning. Se faktabladet [Medling i medlemsstaterna](#) och [Medling i medlemsstaterna - Finland](#).

2 Finns det någon tidsgräns för att väcka talan vid domstol?

Preskriptionstiden för att väcka talan vid domstol varierar beroende på vilken typ av ärende det är frågan om. Frågor om preskriptionstiden kan besvaras av en advokat eller en rättshjälpsbyrå.

3 Ska jag vända mig till en domstol i [medlemsstat]?

Se faktabladet om [domstolars behörighet – Finland](#).

4 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag i så fall vända mig till, med hänsyn tagen till var jag bor, var motparten bor eller andra faktorer av betydelse i ärendet?

Se faktabladet om [domstolars behörighet – Finland](#).

5 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag vända mig till, med hänsyn tagen till ärendets natur och vilket belopp som står på spel?

Se faktabladet om [domstolars behörighet – Finland](#).

6 Kan jag väcka talan själv eller måste jag vända mig till exempelvis en advokat för att väcka talan?

Privatpersoner kan väcka talan själv utan juridiskt biträde i vilken tvist som helst vid domstol. I komplicerade fall kan det vara en fördel att ta hjälp av till exempel en advokat.

7 Var ska stämningsansökan lämnas in? Till domstolens reception, kansli eller en annan myndighet?

Domstolarnas kanslier är den första kontaktpunkten.

8 På vilket språk kan jag göra en stämningsansökan? Kan jag väcka talan muntligt eller krävs det skriftlig form? Är det möjligt att använda fax eller e-post?

Domstolsspråken i Finland är finska och svenska, men på Åland måste dock svenska användas. Talan (stämningsansökan) ska inges skriftligen.

Medborgare i Island, Norge, Sverige och Danmark får vid behov använda sitt eget språk. Talan kan inges via fax eller e-post. Vissa förfaranden kan också ske med automatiserad behandling. Se faktabladet om [automatiserad behandling – Finland](#).

9 Finns det särskilda blanketter för att väcka talan vid domstol? Om inte, hur ska talan väckas? Finns det regler om vad stämningsansökan ska innehålla?

Det finns inga färdiga blanketter. I stämningsansökan anges tydligt yrkandena och grunderna för dessa. Som regel ska avtal, åtaganden eller andra skriftliga handlingar bifogas om de åberopas.

10 Måste jag betala en domstolsavgift? När ska den i så fall betalas? Måste jag betala advokaten redan när jag lämnar in stämningsansökan?

När ärendet är slutbehandlat tar domstolen ut en rättegångsavgift vars storlek beror på behovet av handläggning. Ärendet kan ibland avgöras på grundval av skriftlig bevisning, men de flesta mål avgörs först efter huvudförhandlingen. Mer information: <https://oikeus.fi/tuomioistuimet/sv/index/utrattandeavarendenochoffentlighet/avgifter/rattengangsavgiftervideallmannadomstolarna.html>.

Advokatarvodets storlek och hur och när det ska betalas finns det inga särskilda bestämmelser om, utan det avtalar man själv med advokaten.

11 Kan jag få rättshjälp?

Tillgång till rättshjälp avgörs av inkomsten. Rättshjälp beviljas inte för småmål. Mer information: <https://oikeus.fi/oikeusapu/sv/index.html>.

12 När anses talan ha väckts? Får jag någon sorts bekräftelse från myndigheterna på att talan har väckts på ett riktigt sätt?

Talan anses ha väckts när stämningsansökan har kommit in till domstolen. På begäran bekräftar domstolen att stämningsansökan inkommit. Domstolen lämnar inte bekräftelse på att talan har väckts på ett riktigt sätt.

13 Kan jag få en tidsplan för målets fortsatta handläggning, till exempel när jag ska inställa mig i rätten?

Domstolen informerar parterna och andra berörda om hur ärendets handläggning framskrider och ger en uppskattning av hur lång tid handläggningen kommer att ta. Vid behov kan domstolen tillfrågas om hur långt ärendet har framskridit.

Senaste uppdatering: 10/05/2023

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Hur väcker man talan vid domstol? - Sverige

1 Måste jag vända mig till domstol eller finns det något annat alternativ?

I själva verket kan det ibland vara lämpligare att använda sig av alternativa system för tvistlösning, t.ex. [medling](#).

2 Finns det någon tidsgräns för att väcka talan vid domstol?

I vissa fall finns bestämmelser om att talan måste väckas inom en viss tid. Annars kan det t.ex. vara för sent att kräva betalning för en fordran. Tiden för att väcka talan vid domstol varierar beroende på vilken typ av ärende det är frågan om. Frågor om tiden för att väcka talan kan besvaras av t.ex. en juridisk rådgivare eller en konsumentrådgivare.

3 Ska jag vända mig till en domstol i [medlemsstat]?

Information om domstolarnas behörighet finns [här](#).

4 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag i så fall vända mig till, med hänsyn tagen till var jag bor, var motparten bor eller andra faktorer av betydelse i ärendet?

Var du bor, var motparten bor och andra omständigheter kan ha betydelse för var talan ska väckas. Mer information finns [här](#).

5 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag vända mig till, med hänsyn tagen till ärendets natur och vilket belopp som står på spel?

Ärendets karaktär, tvistebeloppet och andra omständigheter kan ha betydelse för vid vilken typ av domstol talan ska väckas. Mer information finns [här](#).

6 Kan jag väcka talan själv eller måste jag vända mig till exempelvis en advokat för att väcka talan?

Enskilda personer tillåts föra sin talan själv inför domstol. Det råder alltså varken något ombudstvång eller något advokattvång i Sverige. Det finns inte heller något advokatmonopol i den bemärkelsen att ett rättegångsombud eller rättegångsbiträde måste vara advokat.

Sammanfattningsvis är det möjligt att själv väcka talan utan anlitande av advokat.

7 Var ska stämningsansökan lämnas in? Till domstolens reception, kansli eller en annan myndighet?

En ansökan om stämning ska ges in till domstolen. Den kan lämnas in på domstolens kansli, den kan läggas ner i domstolens brevinkast eller brevlåda, den kan överlämnas till en tjänsteman på domstolen eller den kan sändas per post till domstolen.

8 På vilket språk kan jag göra en stämningsansökan? Kan jag väcka talan muntligt eller krävs det skriftlig form? Är det möjligt att använda fax eller e-post?

I Sverige är domstolsspråket svenska. En stämningsansökan ska därför vara avfattad på svenska. Om en handling har getts in på ett annat språk kan dock domstolen i vissa fall förelägga en part att låta översätta den. I undantagsfall kan domstolen själv översätta handlingen.

En ansökan om stämning skal vara skriftlig och egenhändigt undertecknad. Om ansökan inte är egenhändigt undertecknad utan ingiven genom t.ex. telefax eller e-post ska domstolen begära att ansökan bekräftas genom en i original undertecknad handling. Om det inte kommer någon bekräftelse kommer ansökan att avvisas.

9 Finns det särskilda blanketter för att väcka talan vid domstol? Om inte, hur ska talan väckas? Finns det regler om vad stämningsansökan ska innehålla?

Det uppställs inga krav på att särskilda blanketter måste användas för att väcka talan. Det finns ett formulär för ansökan om stämning i tvistemål som kan användas oavsett tvisteföremålets värde. Formuläret finns tillgängligt på Domstolsverkets hemsida på svenska och engelska.

En stämningsansökan ska innehålla uppgifter om parterna, ett bestämt yrkande, bakgrunden till yrkandet, uppgift om de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis samt uppgift om sådana omständigheter som gör domstolen behörig.

Skriftliga bevis som åberopas bör ges in tillsammans med ansökningen.

Om en ansökan är ofullständig ska domstolen begära komplettering. Om det inte kommer någon komplettering kommer ansökan att avvisas.

10 Måste jag betala en domstolsavgift? När ska den i så fall betalas? Måste jag betala advokaten redan när jag lämnar in stämningsansökan?

För ansökan i tvistemål ska sökanden betala en ansökningsavgift. Avgiften betalas till tingsrätten när ansökan ges in. Ansökningsavgiften uppgår för närvarande till SEK 450 (ungefär 50 EURO). Om en ansökningsavgift inte betalas in skickar domstolen ett kompletteringsföreläggande till sökanden. Om betalning trots detta inte sker ska ansökan avvisas.

Frågan om betalning av advokatkostnader är en sak mellan klient och advokat. Det är vanligt både med krav på förskottsbetalning och fakturering i efterhand för nedlagt arbete. För det fall rättshjälp har beviljats gäller särskilda regler.

11 Kan jag få rättshjälp?

Information finns [här](#).

12 När anses talan ha väckts? Får jag någon sorts bekräftelse från myndigheterna på att talan har väckts på ett riktigt sätt?

I Sverige anses talan ha väckts den dag då stämningsansökan har kommit in till domstolen. En stämningsansökan anses ha kommit in till domstolen den dag då handlingen eller en avi om betald postförsändelse som innehåller handlingen anlänt till domstolen eller kommit en behörig tjänsteman tillhanda.

Kan det antas att handlingen eller en avi om denna en viss dag har lämnats i domstolens kansli eller avskiljts för domstolen på postkontor, anses den ha kommit in den dagen, om den kommit en behörig tjänsteman till handa närmast följande arbetsdag.

Det skickas inte automatiskt ut någon bekräftelse att talan anses ha väckts på ett riktigt sätt. Uppgift om detta kan dock fås genom kontakt med domstolen, t. ex. per telefon.

13 Kan jag få en tidsplan för målets fortsatta handläggning, till exempel när jag ska inställa mig i rätten?

Enligt bestämmelser i rättegångsbalken bör domstolen så snart det lämpligen kan ske upprätta en tidsplan angående målets handläggning. Det kan dock finnas vissa mål där upprättande av en tidsplan skulle sakna mening. Innan det har kommit in något svaromål är underlaget för att upprätta en tidsplan i de flesta fall magert.

Det är alltid möjligt att genom kontakt med domstolen, t.ex. per telefon, få information om målets fortsatta handläggning.

Länkar

 [Justitiedepartementet](#)

 [Domstolsverket](#)

 [Riksskatteverket](#)

Senaste uppdatering: 24/04/2014

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Hur väcker man talan vid domstol? - England och Wales

1 Måste jag vända mig till domstol eller finns det något annat alternativ?

I England och Wales vill myndigheterna att människor ska lösa sina tvister snabbt, effektivt och kostnadseffektivt och ha många valmöjligheter. De ska inte enbart behöva förlita sig på domstolarna. Alternativ tvistlösning handlar om att lösa problem snarare än att föreskriva lösningar. I många fall kan det ge kreativa och långtgående lösningar på frågor som inte kan tas upp inom ramen för domstolsförfarandet.

Exempel på alternativa tvistlösningsmetoder är medling och skiljeförfaranden. Justitieministeriet har till och med en förteckning över utbildade medlare som bedriver medling mot ett fast arvode enligt en glidande skala. Det finns även en kostnadsfri telefonmedlingstjänst som erbjuds i småmålsförfaranden om parterna går med på detta. Om parterna prövar en alternativ tvistlösningsmetod men inte lyckas lösa tvisten finns det inget som hindrar att man fortsätter att driva målet i domstol.

Om man väljer att väcka talan i domstol regleras förfarandet av civilprocessreglerna (*Civil Procedure Rules*).

Nedanstående information kan vara till hjälp för att bestämma det bästa sättet att lösa tvisten, även om den endast ger en allmän beskrivning om vad som kan ske. Den ger ingen fullständig förklaring om rättegångsregler, kostnader och förfaranden som kan påverka olika typer av mål på olika sätt. Påpekas bör att även om man vinner sitt mål kan domstolen inte garantera att man får de pengar som man har rätt till.

2 Finns det någon tidsgräns för att väcka talan vid domstol?

Det finns tidsfrister eller preskriptionstider för när en domstolstalan bör väckas. Den allmänna preskriptionstiden är sex år från ett relevant datum – exempelvis datumet för ett avtalsbrott eller då en skada uppkom eller upptäcktes. Andra preskriptionstider är ett år för ärekränkning eller tre år för vårdslöshet och personskada inom vården. Vissa, men inte alla, preskriptionstider finns i [1980 års lag om preskription \(Limitation Act 1980\)](#). Man kan få mer information om preskriptionstider av en advokat, juridisk rådgivare eller ett rådgivningskontor för medborgare i Förande kungariket.

3 Ska jag vända mig till en domstol i [medlemsstat]?

I de flesta fall bör man vända sig till domstolen i den medlemsstat där tvisten uppstod. Det finns vissa undantag till denna regel som beror på tvisteföremålet [1] och det finns ett i huvudsak skriftligt europeiskt småmålsförfarande. Mer information kan fås från [Förenade kungarikets EU-konsumentcenter \(UK European Consumer Centre\)](#).

[1] Mål som rör avtalsförpliktelser, skadestånd, konsument- och anställningsavtal, patent/varumärken och ägande och hyrande av fast egendom.

4 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag i så fall vända mig till, med hänsyn tagen till var jag bor, var motparten bor eller andra faktorer av betydelse i ärendet?

[Del 7](#) i civilprocessreglerna och tillhörande praktiska anvisningar kan hjälpa till att avgöra hur och var en talan ska väckas. Mer information om vilken domstol i England och Wales man ska vända sig till finns i faktabladet "[Behörighet](#)". Domstolarnas adresser finns på [Justitieministeriets webbplats](#).

5 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag vända mig till, med hänsyn tagen till ärendets natur och vilket belopp som står på spel?

Även här finns mer information om vilken domstol i England och Wales man ska vända sig till i del 7 i civilprocessreglerna och i faktabladet "[Behörighet](#)". Domstolarnas adresser finns på [Justitieministeriets webbplats](#).

6 Kan jag väcka talan själv eller måste jag vända mig till exempelvis en advokat för att väcka talan?

Det finns inget krav på att man måste rådgöra med eller företrädas av en advokat. I ett enkelt skuldärende kan det hända att man inte anser sig behöva hjälp av en advokat (*solicitor*). Om ens fordran överstiger 10 000 pund och särskilt om fordran även innehåller ersättningskrav (skadestånd) bör man som regel rådgöra med en advokat.

Om ens fordran är på upp till 10 000 pund och bestrids kan man ta med sig någon till domstolen som kan föra ens talan. Ett sådant s.k. lekmannaombud kan vara en make, släkting, vän eller rådgivare.

Andra typer av fordringar, t.ex. krav på ersättning för personskada, kan vara mer komplicerade. I så fall kan det vara lämpligt att söka professionell hjälp och professionell rådgivning oavsett hur stor fordran är.

För många typer av fordringar finns det riktlinjer för vad som ska göras före en talan väcks [1]. I dessa anges vilka åtgärder som domstolen förväntar sig att man har vidtagit innan man väcker talan. Det rör sig om åtgärder som att skriva till den person som man riktar fordran till för att redogöra för fordran, utvärdera viss bevisning, som gör det möjligt att ta del av ens patientjournaler om fordran avser ersättning för personskada, och att försöka enas om vilken medicinskt sakkunnig man ska använda sig av.

Kom ihåg att man även måste kunna styrka sin fordran. För att kunna göra det behövs bevis, t.ex. en rapport från ens läkare, eller utsagor från vittnen till olyckan. Dessutom måste man göra en realistisk bedömning av det skadestånd man söker. Man kan spara både tid och pengar genom att först fråga en *solicitor* eller rådgivare om det är värt att framställa fordran, och om så är fallet hur denna bäst bör förberedas, vilka bevis som behövs och vilket skadeståndsbelopp man bör kräva.

Om man framställer en fordran för ett aktiebolags räkning kan man behöva företrädas av en *solicitor* vid förhandlingen. Detta beror på hur stor fordran är och typen av förhandling.

[1] Det finns en mängd sådana riktlinjer, tex. för bygg- och anläggningstvister, ärekränkning, lösning av tvister inom vården, försumlighet i tjänsten och rättslig prövning. Man kan få dessa från en domstol eller via [Justitieministeriets webbplats](#).

7 Var ska stämningsansökan lämnas in? Till domstolens reception, kansli eller en annan myndighet?

Reglerna för att väcka en civilrättslig talan anges i del 7 i civilprocessreglerna [1], som bör läsas tillsammans med tillhörande praktiska anvisningar.

Grundregeln är att i avsaknad av andra regler eller praktiska anvisningar kan en talan i England och Wales väckas vid valfri grevskapsdomstol. I praktiken ska mål som enbart rör penningfordringar väckas online eller postas till [Money Claim Online](#) i Salford. *Det finns även ett kompletterande [onlineförfarande](#) för fordringar som rör egendom.*

Vissa fordringar, t.ex. fordringar som anmäls enligt det förfarande som anges i konsumentkreditlagen [2], måste anmälas i grevskapsdomstolen på den ort där svaranden bor eller bedriver näringsverksamhet. Vissa prövningscenter har elektroniska kommunikationsmöjligheter. De relevanta reglerna på området finns i del 5 i civilprocessreglerna och tillhörande [praktiska anvisningar](#), med särskilda regler för *High Court*. Kontaktpuppgifter till *High Court* finns online [här](#).

Domstolspersonal kan inte ge råd om en fordrans giltighet eller hur lämpliga de åtgärder som man har valt att vidta är. Man kan få råd från sitt lokala kontor för rådgivning till medborgarna eller ett rättscentrum.

[1] ibidem.

[2] CPR PD 7B5

8 På vilket språk kan jag göra en stämningsansökan? Kan jag väcka talan muntligt eller krävs det skriftlig form? Är det möjligt att använda fax eller e-post?

Stämningsansökan ska göras skriftligen och på engelska. För [walesisktalande](#) finns det dock möjlighet att göra detta på walesiska (kymriska). Som påpekades ovan är det möjligt att kommunicera med domstolarna på elektronisk väg, både när man inger stämningsansökningar och särskilda ansökningar och vid allmän kommunikation med domstolen. Vägledning för detta finns [här](#).

9 Finns det särskilda blanketter för att väcka talan vid domstol? Om inte, hur ska talan väckas? Finns det regler om vad stämningsansökan ska innehålla?

I regel måste man först fylla i [formulär N1](#). Det finns andra formulär för specifika ärenden, t.ex. innehav. Formulär N1 innehåller anvisningar till kårande om hur det ska fyllas i. Det går att be om råd från ett kontor för rådgivning till medborgarna. I anvisningarna får man detaljerad information om vad ansökan bör innehålla. Om talan väcks per post bör man göra en kopia för egen del, en för domstolen och en för varje svarande som talan riktas mot. Domstolen delger svarandena en förseglad kopia.

Det finns en mängd andra formulär som ska användas i andra typer av förfaranden eller senare i processen. Även dessa kan fås från en domstol eller [Justitieministeriets webbplats](#).

10 Måste jag betala en domstolsavgift? När ska den i så fall betalas? Måste jag betala advokaten redan när jag lämnar in stämningsansökan?

Man måste i regel betala en avgift för att inge en stämningsansökan. Storleken på avgiften beror på storleken på fordran. Om svaranden inte betalar direkt efter att dom meddelats eller påstår att fordran inte existerar och fordran betraktas som en bestridd fordran måste man eventuellt betala ytterligare avgifter. Om man vinner målet läggs avgifterna till det belopp svaranden ska betala. Det går även att få viss ersättning som kompensation för förlorad arbetsförtjänst, även om detta inte nödvändigtvis täcker den faktiska förlusten.

Under vissa omständigheter, t.ex. om man får inkomststöd, går det även att begära befrielse från skyldigheten att betala avgifter. Närmare detaljer om domstolsavgifter finns i en broschyr på [Justitieministeriets webbplats](#). Här finns även detaljer om när det eventuellt inte är nödvändigt att betala avgifter. Man kan behöva betala ytterligare utgifter. Om svaranden bestrider fordran kan det behövas vittnen som kan berätta för domstolen vad som hände. Man måste stå för deras resekostnader till och från domstolen och ersätta dem för förlorad arbetsförtjänst den dagen. Om man vinner målet kan domstolen emellertid förplikta svaranden att bära dessa kostnader.

Man kan även behöva inhämta ett utlåtande från en sakkunnig, t.ex. en läkare, mekaniker eller lantmätare. Man kan även bli tvungen att be den sakkunnige att komma till en domstolsförhandling för att vittna för ens räkning. Man måste betala den sakkunniges utlägg och arvode. Om man vinner målet kan svaranden förpliktas att bära dessa kostnader.

Om fordran rör ett fast penningbelopp och svaranden bestrider fordran kan målet hänskjutas till svarandens lokala domstol. Detta innebär att man måste resa en bit för en eventuell förhandling. Om man vinner målet kan man begära ersättning för sina resekostnader och till viss del för sin förlorade arbetsförtjänst.

De belopp som kan krävas i ersättning för vittnen, sakkunniga och kostnader för juridisk rådgivning är begränsade i småmålsförfarandet.

Om engelska inte är ens förstaspråk och man behöver tolk kan domstolen inte hjälpa till att hitta en. Man måste själv göra detta och även betala tolkens eventuella arvode.

Advokaters arvode betalas vanligtvis efter att målet avslutats. Om man vinner målet kan domstolen förplikta svaranden att betala hela eller delar av advokatarvodet. Om man har en *solicitor* och fordran understiger 5 000 pund måste man emellertid vanligtvis själv betala för hans eller hennes hjälp, även om man vinner målet. Tänk också på att även om domstolen dömer till ens fördel (dvs. förpliktar svaranden att betala) vidtar domstolen inte automatiskt några åtgärder för att se till att pengarna verkligen betalas. Om svaranden inte betalar måste man be domstolen vidta åtgärder (dvs. verkställa domen). För detta kan man behöva betala ytterligare en avgift. Mer information om verkställighet av domar finns i flera olika [broschyrer](#).

11 Kan jag få rättshjälp?

Det finns olika typer av begränsad ekonomisk rättshjälp i vissa civilrättsliga ärenden. Typen av ekonomisk hjälp och kraven för att vara berättigad till hjälpen beror på en mängd faktorer, däribland typ av talan och kärandens inkomst. Mer information finns på följande webbplats om [rättshjälp](#).

12 När anses talan ha väckts? Får jag någon sorts bekräftelse från myndigheterna på att talan har väckts på ett riktigt sätt?

Det datum förfarandet inleds är det datum domstolen utfärdar en stämning. Domstolen registrerar datumet med en datumstämpel, antingen på den stämningsansökan som förvaras i domstolsakten eller på det brev som åtföljde stämningsansökan när den ingavs till domstolen. Om någon obligatorisk uppgift saknas i stämningsansökan eller om ansökan innehåller uppenbara fel utfärdar domstolen inte stämningen utan skickar tillbaka ansökan. Om stämningen utfärdas skickar domstolen ett meddelande om detta med stämningsdatum och vilket datum stämningen skickades till svaranden.

13 Kan jag få en tidsplan för målets fortsatta handläggning, till exempel när jag ska inställa mig i rätten?

Ja.

Så snart stämningen har utfärdats och svarandena har delgetts stämningsformulär N1 och styrkande handlingar har svarandena 14 dagar på sig för att inge ett svaromål och/eller bestrida behörigheten. Så snart ett svaromål har ingetts meddelar domstolen en preliminär domstolstilldelning och skickar ut ett frågeformulär som måste skickas tillbaka inom en fastställd frist. Så snart frågeformuläret har tagits emot överförs ärendet till lämplig domstol. I regel är detta svarandens lokala domstols prövningscenter. Domstolen säkerställer att parterna hålls underrättade om alla datum olika åtgärder måste ha vidtagits.

Länkar

Länkar som är särskilt relevanta anges i svaren ovan. Följande länkar är av mer allmän natur:

[Justitieministeriet](#)

[Rättshjälp/hjälp](#)

[Legal Services Commission](#) (rättstjänsten)

[The Bar Council – England och Wales](#) (advokatsamfundet för *barristers* i England och Wales)

[The Law Society – England och Wales](#) (advokatsamfundet för *solicitors* i England och Wales)

[Citizens Advice](#) (medborgarrådgivning)

Senaste uppdatering: 30/09/2021

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Hur väcker man talan vid domstol? - Nordirland

1 Måste jag vända mig till domstol eller finns det något annat alternativ?

Följande punkter ger en övergripande bild av hur man väcker talan i Nordirland. De ger dock ingen heltäckande bild. Närmare detaljer anges i rättegångsreglerna och i förekommande fall bör dessa konsulteras.

De flesta drar sig för att vända sig till domstol och de flesta kan tänka sig att göra upp i godo. Detta kan ske informellt, utan juridiskt stöd (t.ex. genom möten, skriftlig korrespondens eller telefonsamtal), eller mer formellt med hjälp av ett juridiskt ombud eller medlare. Endast när en uppgörelse inte har gått att nå bör man vända sig till domstol.

Mer information om alternativen till att vända sig till domstol i Nordirland finns på det [nordirländska rättscentrumets webbplats \(Law Centre \(NI\)\)](#).

Om det är nödvändigt att vända sig till domstol måste man fastställa vid vilken domstol talan ska väckas. Om det rör sig om en civilrättslig talan kan den, med förbehåll för lagbestämmelser, väckas vid *High Court*. De flesta fall handläggs dock i grevskapsdomstolen (*County Court*), som för närvarande är behörig i tvister där tvisteföremålets värde inte överstiger 30 000 pund. Nordirland är indelat i administrativa domstolsavdelningar och guiden om de administrativa domstolsavdelningarna kan hjälpa till att hitta lämplig domstol. Huvudprincipen är att en talan i regel ska väckas där svaranden bor eller bedriver näringsverksamhet (även om en talan rent tekniskt kan väckas i valfri domkrets).

[Guiden över de administrativa domstolsavdelningarna](#) kan laddas ned från det nordirländska domstolsverkets webbplats. Vid allmänna frågor går det även att kontakta det nordirländska domstolsverkets kommunikationsavdelning (+44 300 200 7812).

2 Finns det någon tidsgräns för att väcka talan vid domstol?

Se faktabladet om [tidsfrister](#).

3 Ska jag vända mig till en domstol i [medlemsstat]?

Se svaret på fråga 1 och faktabladet om [behörighet](#).

4 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag i så fall vända mig till, med hänsyn tagen till var jag bor, var motparten bor eller andra faktorer av betydelse i ärendet?

Se svaret på fråga 1 och faktabladet om [behörighet](#).

5 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag vända mig till, med hänsyn tagen till ärendets natur och vilket belopp som står på spel?

Se svaret på fråga 1 och faktabladet om [behörighet](#).

6 Kan jag väcka talan själv eller måste jag vända mig till exempelvis en advokat för att väcka talan?

I regel kan en person välja att väcka talan eller gå i svaromål själv eller via ett juridiskt ombud. Vissa undantag finns dock. I *High Court* måste en vän eller en förmyndare till en omyndig person (dvs. en person under 18 år) företräddas av en *solicitor*. Ett företag måste också företräddas av en *solicitor*, om inte domstolen tillåter att en direktör företräder företaget.

Domstolens tillstånd kan behövas för att delta i rättegången i stället för en person eller för dennes räkning.

Både i *High Court* och i grevskapsdomstolarna får en person som saknar juridiskt ombud ha med sig en vän som kan ge råd och föra anteckningar.

Domstolarna kan dock införa villkor/begränsningar för att se till att målen handläggs i vederbörlig ordning.

Olika former av advokater från EU-medlemsstaterna kan arbeta tillsammans med lokala advokater.

High Court handlägger mer komplicerade mål och att parterna har juridiskt ombud är därför snarare regel än undantag. Detsamma gäller även i grevskapsdomstolarna. Juridiska ombud är dock mindre vanliga i småmål. Det beror förmodligen på att det rör sig om ett skiljeförfarande och att domstolsarrangemangen är mindre formella. Tvisteföremålets värde är dock ingen bra indikator på huruvida juridiskt ombud krävs. I bland kan tvister som avser små värden ge upphov till svåra frågor om ansvarsskyldighet och medvållande. Detta är ett av skälen till att mål om personskador har undantagits från småmålsförfarandet i Nordirland.

Om man inte vill anlita en advokat går det i stället att få råd och stöd från frivilligsektorn (t.ex. ett kontor för rådgivning till medborgarna) eller ett lagstadgat organ (t.ex. Nordirlands konsumentråd).

7 Var ska stämningsansökan lämnas in? Till domstolens reception, kansli eller en annan myndighet?

Stämningsansökan ska i regel lämnas in till lämpligt domstolskansli tillsammans med betalning av den avgift som krävs. Domstolarnas kanslier håller vanligtvis öppet kl. 10.00–16.30.

Domstolspersonalen kan ge allmän vägledning och information om förfarandet men kan inte ge juridisk rådgivning eller rekommendera juridiska ombud.

The Law Society of Northern Ireland (advokatsamfundet för *solicitors* i Nordirland) har en förteckning över lokala *solicitors*, och *Bar Library* (huvudkontoret för advokatsamfundet för *barristers*) kan hjälpa till att hitta lokala *barristers*.

8 På vilket språk kan jag göra en stämningsansökan? Kan jag väcka talan muntligt eller krävs det skriftlig form? Är det möjligt att använda fax eller e-post?

De flesta stämningar inleds med en skriftlig ansökan. Denna måste vara avfattad på engelska. Muntliga ansökningar är dock tillåtna under förfarandets gång.

Handlingar överlämnas eller postas vanligen till relevant domstolskansli för att utfärdas. Så snart de utfärdats ska de emellertid delges i enlighet med rättegångsreglerna. Beroende på handling kan delgivningen ske med e-post, fax, post eller genom personlig delgivning.

Vid behov av tolkar eller en översättning av handlingar är det vanligtvis parterna, och inte domstolen, som står för denna kostnad.

9 Finns det särskilda blanketter för att väcka talan vid domstol? Om inte, hur ska talan väckas? Finns det regler om vad stämningsansökan ska innehålla?

I rättegångsreglerna föreskrivs en mängd olika dokument som ska användas i olika förfaranden.

I *High Court* inleds de flesta processerna (t.ex. en skadeståndstalan rörande personskada eller dödsfall, bedrägeri, sakskada osv.) genom en stämning som utfärdas av *Front of House Office* för *Central Office* och *Chancery Office*. Ett exemplar av stämningen förses med en stämpel och sigill, och kontoret behåller denna och returnerar ett stämplat och sigillförsedd original tillsammans med det erforderliga antalet sigillförsedda kopior för delgivning.

Stämningen kan vara allmän (med en kortredogörelse av talan och vad som yrkas) eller specifik (med ett fullständigt käromål).

I grevskapsdomstolarna inleds de flesta mål med en s.k. *civil bill*. I denna ska parternas fullständiga namn och adress anges, samt relevant administrativ domstolsavdelning. En vanlig *civil bill* måste omfatta "21-dagarskostnader". Detta är fasta kostnader som innebär att om svaranden betalar fordran eller skadeståndet plus 21-dagarskostnaderna vilandeförklaras målet. Närmare detaljer kring talan (inklusive relevanta datum och platser) anges i aktuell *civil bill*. Om målet är ett småmål finns ett särskilt formulär för detta på det [nordirländska domstolsverkets](#) webbplats.

Under ärendets gång kan det bli nödvändigt att fylla i andra dokument. Domstolspersonalen kan ge allmän hjälp med dessa dokument. Som redan påpekats kan de emellertid inte ge juridisk rådgivning eller fylla i formulären åt en.

10 Måste jag betala en domstolsavgift? När ska den i så fall betalas? Måste jag betala advokaten redan när jag lämnar in stämningsansökan?

En avgift ska betalas när en stämning, *civil bill* eller en ansökan om tillämpning av småmålsförfarandet utfärdas och i olika skeden av rättegången. Relevant formulär stämplas i regel med ett bevis på att avgiften betalats. I grevskapsdomstolarna kan detta göras på valfritt domstolskansli.

Huvudregeln är att den tappande parten bär alla kostnader, dvs. både sina egna och motpartens kostnader. I *High Court* bedöms kostnaderna utifrån det arbete som utförts. I grevskapsdomstolarna tillämpas en glidande skala av fasta kostnader som är knutna till tvisteföremålets värde. Detta gör det lättare att beräkna de troliga rättegångskostnaderna. I vissa mål vid grevskapsdomstolarna har domaren dock själv rätt att fatta beslut om storleken på kostnaderna.

I regel kan endast en part i förfarandet beviljas ersättning för eller förpliktas att betala kostnader. Man måste betala de kostnader som talan ger upphov till (t. ex. vittneskostnader, resekostnader, kostnader för sakkunnigbevisning). Om man vinner målet kan man emellertid eventuellt kräva återbetalning av dessa.

Lägg märke till att i småmål beviljas i regel ersättning för kostnader endast om en av parterna har agerat oskäligt.

Kontoret för verkställighet av domar (*The Enforcement of Judgments Office*) ansvarar för verkställighet av domar i tvistemål som rör indrivning av pengar, varor eller egendom i Nordirland och kan hjälpa till att säkra betalning av belopp som man har rätt till om man vinner målet och den andra parten inte betalar inom skälig tid. En avgift tas ut för användningen av de tjänster som kontoret erbjuder. Mer information om kontoret för verkställighet av domar finns på det nordirländska domstolsverkets webbplats och i faktabladet om förfarande för verkställande av en dom.

Advokaters arvoden är en fråga för advokat och klient. I vissa fall krävs delbetalningar under ärendets gång. I andra fall kan hela avgiften betalas efter att rättegången har avslutats.

11 Kan jag få rättshjälp?

Det finns ett lagstadgat system för rättshjälp i Nordirland som innebär att rättsliga kostnader betalas med offentliga medel (rättshjälpssystemet).

Vissa mål omfattas dock inte av systemet (t.ex. ärekränkning) och en behovsprövning görs.

Ett intyg om rättshjälp kan inte åberopas för kostnader som uppkom innan rättshjälpen beviljades.

Mer information om rättshjälpssystemet finns på sidan om rättshjälp på webbplatsen för det nordirländska advokatsamfundet (*Law Society of Northern Ireland*).

12 När anses talan ha väckts? Får jag någon sorts bekräftelse från myndigheterna på att talan har väckts på ett riktigt sätt?

Utfärdandet av en ansökan om tillämpning av småmålsförfarandet, en *civil bill* eller en stämning innebär att en rättsprocess inleds.

Om ett särskilt formulär enligt lag ska användas medför eventuella avvikelser som inte påverkar innehållet eller är avsedda att vilseleda inte att formuläret blir ogiltigt. Eventuella brister kan vanligtvis rättas till genom ändringar.

13 Kan jag få en tidsplan för målets fortsatta handläggning, till exempel när jag ska inställa mig i rätten?

I rättegångar tillämpas olika tidsfrister. Även om domstolens personal kan besvara specifika frågor kan de inte uttala sig om de enskilda etapperna i ett mål.

I *High Court* ska käranden begära rättegång inom sex veckor efter delgivningen av svaromål (*close of pleadings*) eller någon annan tidpunkt som domstolen tillåter. En avgift tas ut för fastställandet av rättegångsdatumet. Käranden måste underrätta de andra parterna i målet om att ett rättegångsdatum har

fastställts. I mål som rör personskada och oaksamhet inom vården måste även ett intyg om att parten är redo för rättegång inges innan ett datum för förhandling eller ny prövning fastställs.

Om en kallelse att inställa sig i domstolen inte inges och delges eller om svaranden underlåter att delge ett svaromål kan käranden säkra dom med hjälp av ett administrativt förfarande (även om käranden eventuellt måste inställa sig inför *The master* (en särskild domstolstjänsteman) för att få skadan bedömd). I grevskapsdomstolen måste käranden inge ett intyg om att han eller hon är redo för rättegång om svaranden har meddelat att han eller hon avser att gå i svaromål. Om ett sådant intyg inte har ingetts efter sex månader måste parterna inställa sig inför domaren, som avgör hur ärendet ska fortskrida. Om ett meddelande om avsikt att gå i svaromål inte har ingetts kan käranden säkra dom med hjälp av ett administrativt förfarande (även om käranden eventuellt måste inställa sig inför distriktsdomaren för att få skadan bedömd).

I ett småmål har svaranden en fast tid på sig att inge ett svaromål (som kallas svarstid). Denna frist är i regel 21 dagar efter det att domstolskansliet har tagit emot stämningsansökan. Om svaranden skickar tillbaka ett "meddelande om bestridande" fastställs ett datum för förhandling inför domaren. Om ett meddelande om bestridande inte har tagits emot kan käranden säkra dom med hjälp av ett administrativt förfarande (även om käranden eventuellt måste inställa sig inför domaren för att få skadan bedömd).

Länkar

 [Northern Ireland Courts and Tribunals Service](#) (det nordirländska domstolsverket)

 [Northern Ireland Legal Services Agency](#)

Senaste uppdatering: 24/09/2021

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Hur väcker man talan vid domstol? - Skottland

1 Måste jag vända mig till domstol eller finns det något annat alternativ?

Att vända sig till domstol bör vara den sista utvägen. Först bör man överväga andra sätt att lösa tvisten. Om någon är skyldig pengar kan man t.ex. skriva ett brev till gäldenären, tala om hur stor skulden är, vad den avser och vilka åtgärder man redan har vidtagit för att driva in skulden. Man kan infoga en varning till gäldenären om att om skulden inte är betald på angivet datum kommer man att inleda en rättsprocess. Man kan även överväga att använda sig av alternativa tvistlösningsmetoder. Se faktabladet om alternativa tvistlösningsmetoder för närmare information.

2 Finns det någon tidsgräns för att väcka talan vid domstol?

I skotsk lag finns tidsfrister eller preskriptionstider för när en domstolstalan ska väckas. Dessa fastställs i enlighet med de rättsliga begreppen preskription och negativ preskription. Preskriptionstiderna beror på tillämplig lag. Det går att ta reda på om den talan man vill väcka omfattas av särskilda tidsfrister genom att be om råd från en advokat eller kontor för rådgivning till medborgare.

3 Ska jag vända mig till en domstol i [medlemsstat]?

Det finns särskilda EU-bestämmelser som avgör i vilken medlemsstat en talan ska väckas.

Allmän information om vilka domstolar som handlägger vilka typer av mål i Skottland finns i faktabladet "[Behörighet](#)".

4 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag i så fall vända mig till, med hänsyn tagen till var jag bor, var motparten bor eller andra faktorer av betydelse i ärendet?

Allmän information om vilka domstolar som handlägger vilka typer av mål i Skottland finns i faktabladet "[Behörighet](#)".

5 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag vända mig till, med hänsyn tagen till ärendets natur och vilket belopp som står på spel?

Allmän information om vilka domstolar som handlägger vilka typer av mål i Skottland finns i faktabladet "[Behörighet](#)".

6 Kan jag väcka talan själv eller måste jag vända mig till exempelvis en advokat för att väcka talan?

Det är inte obligatoriskt för en person att företrädas av ett juridiskt ombud i skotska tvistemålsdomstolar.

En person som uppträder utan juridiskt ombud för själv sin talan och kallas i Skottland för *party litigant*. Viss vägledning för parter som själv för sin talan finns i *Court of Sessions* [vägledning för parter som själv för sin talan](#).

7 Var ska stämningsansökan lämnas in? Till domstolens reception, kansli eller en annan myndighet?

Man bör först kontakta domstolens administrativa personal. Det går att kontakta domstolen skriftligen, per telefon eller personligen. Om man skriver till domstolen försöker domstolen lämna skriftligt svar eller ett svar över telefon inom 10 arbetsdagar.

Information om domstolarnas öppettider och kontaktoppgifter finns på webbplatsen för det skotska domstolsverket ([Scottish Courts and Tribunals Service](#), under "[Court Locations](#)" och "[Tribunal Locations](#)").

Det skotska domstolsverket tillhandahåller personal som är utbildad att utföra de administrativa, tekniska och organisatoriska tjänster som krävs för att domstolarna ska fungera på ett smidigt sätt och ge användarna effektiv och vänlig service. Därför finns det en stadga för domstolsanvändare. Närmare detaljer om denna finns på det [skotska domstolsverkets](#) webbplats.

Det skotska domstolsverkets personal har ingen juridisk utbildning och kan därför inte ge juridisk rådgivning. Om man behöver juridisk rådgivning kan *Law Society of Scotland* (advokatsamfundet för *solicitors* i Skottland) tillhandahålla kontaktoppgifter till *solicitors* i ens område, och *Scottish Legal Aid Board* (den skotska rättshjälpsmyndigheten) kan lämna information om kraven för att vara berättigad till rättshjälp.

8 På vilket språk kan jag göra en stämningsansökan? Kan jag väcka talan muntligt eller krävs det skriftlig form? Är det möjligt att använda fax eller e-post?

Talan måste väckas på engelska. Processen förs på engelska, på begäran med hjälp av tolkar. Tolkarna betalas av parterna i målet. De obligatoriska formulären för att väcka en talan måste lämnas personligen eller postas till domstolen.

9 Finns det särskilda blanketter för att väcka talan vid domstol? Om inte, hur ska talan väckas? Finns det regler om vad stämningsansökan ska innehålla?

I regel måste ett formulär först fyllas i. I rättegångsreglerna för de olika typerna av domstolar anges vilka formulär som ska användas för att väcka talan i den aktuella domstolen.

Se det [skotska domstolsverkets](#) webbplats för mer information om specifika domstolar.

10 Måste jag betala en domstolsavgift? När ska den i så fall betalas? Måste jag betala advokaten redan när jag lämnar in stämningsansökan?

Man måste i regel betala en avgift för att inge en stämningsansökan. Avgifterna varierar beroende på typ av talan och vid vilken domstol den väcks.

Avgifterna fastställs i sekundärlagstiftningen (i s.k. avgiftsförordningar) och uppdateras regelbundet i förordningar om avgiftsändringar. För se senaste uppdaterade avgifterna, se det [skotska domstolsverkets](#) webbplats.

Under vissa omständigheter kan man ha rätt till befrielse från skyldigheten att betala domstolsavgifter. Dessa omständigheter anges även på det skotska domstolsverkets webbplats.

För att väcka talan vid domstol måste man betala avgifter, men även andra kostnader kan uppkomma. Den tappande parten ska i regel betala domstolskostnaderna och andra utlägg som den vinnande parten har haft samt sina egna kostnader och utlägg. I vissa mål har domaren ett visst handlingsutrymme när det gäller att fastställa hur mycket den tappande parten ska betala. En vinnande part kan fortfarande vara tvungen att stå för kostnaderna för sina egna vittnen eller sakkunnigbevisning.

Advokaters arvode betalas vanligtvis efter att målet avslutats. Om man vinner målet kan domstolen förplikta svaranden att betala hela eller delar av advokatarvodet. Tänk även på att även om domstolen dömer till ens fördel (dvs. förpliktar svaranden att betala) vidtar domstolen inte automatiskt några åtgärder för att se till att pengarna verkligen betalas. Om svaranden inte betalar måste man be domstolen vidta åtgärder (dvs. verkställa domen). För detta kan man behöva betala ytterligare en avgift. Mer information om verkställighet av domar finns i flera olika [broschyrer om verkställighet av domar](#).

11 Kan jag få rättshjälp?

Det finns olika typer av ekonomisk rättshjälp i civilrättsliga ärenden. Typen av ekonomisk hjälp och kraven för att vara berättigad till hjälpen beror på en mängd faktorer, däribland typ av talan och kändens inkomst. Mer information finns på webbplatsen för [den skotska rättshjälpsmyndigheten](#).

12 När anses talan ha väckts? Får jag någon sorts bekräftelse från myndigheterna på att talan har väckts på ett riktigt sätt?

En talan inleds när stämningsansökan, stämningen, kallelsen eller framställningen delges svaranden. Delgivningen sker vanligtvis per post, men kan även utföras av en tjänsteman vid en sherifffdomstol (*Sheriff Officer*) eller en delgivningsman (*Messenger-at-arms*).

När en stämningsansökan, stämning, kallelse eller framställning inges till en sherifffdomstolstjänsteman för bemyndigande (eller i *Court of Session* inges till domstolens kansli för att förses med ett sigill) kontrollerar den administrativa personalen handlingen för att säkerställa att den innehåller de uppgifter som krävs. Den administrativa personalen tillhandahåller juridisk rådgivning i sakfrågan. Även efter det att en rättsprocess har inletts kan domstolen komma fram till att talan inte har väckts på rätt sätt.

13 Kan jag få en tidsplan för målets fortsatta handläggning, till exempel när jag ska inställa mig i rätten?

De handlingar som delgetts svaranden ger svaranden information om hur talan kan bestridas, inom vilken tidsfrist och när nästa förhandling i målet kommer att äga rum.

Det skotska domstolsverket försöker hålla förhandlingar så snabbt som möjligt. I tvistemål är målet för bevisförhandlingar 12 veckor från det datum domstolen beviljade en bevisförhandling.

Länkar

[Scottish Courts and Tribunals Service](#) (det skotska domstolsverket)

[Scottish Legal Aid Board](#) (den skotska rättshjälpsmyndigheten)

[Law Society of Scotland](#) (advokatsamfundet för *solicitors* i Skottland, inklusive *solicitors* med utökad rätt att företräda en part)

[Faculty of Advocates](#) (advokatsamfundet för juridiska ombud (*advocates*) i Skottland)

Senaste uppdatering: 24/09/2021

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Hur väcker man talan vid domstol? - Gibraltar

1 Måste jag vända mig till domstol eller finns det något annat alternativ?

Att vända sig till domstol bör vara den sista utvägen. Först bör andra sätt att lösa tvisten övervägas. Om någon är skyldig pengar kan man t.ex. skriva ett brev till gäldenären, tala om hur skulden är, vad den avser och vilka åtgärder man redan har vidtagit för att driva in skulden. Man kan infoga en varning till gäldenären om att om skulden inte betalas på angivet datum kommer en rättsprocess att inledas.

Om man inte kan lösa en tvist på något annat sätt kan man välja att väcka talan i domstol. Om ens talan bestrids sker något av följande. Ett småmålsförfarande inleds vid högsta domstolen. Detta är ett system för snabb, billig och enkel handläggning av småmål (i regel 10 000 pund eller lägre). Om tvisteföremålets värde är högre finns ytterligare två möjligheter. Ett s.k. snabbspår kan användas om tvisteföremålets värde är högre än 10 000 pund men inte högre än 15 000 pund. I så fall är det endast obligatoriskt att lämna ut ett begränsat antal handlingar till svaranden och det krävs inte mer än omkring 30 veckor för att förbereda en rättegång. I alla övriga mål tillämpas ett s.k. multispår.

De flesta parter i ett mål som agerar för egen räkning väljer småmålsförfarandet.

Nedanstående information kan vara till hjälp för att lösa tvisten, även om den endast ger en allmän beskrivning om vad som kan ske. Den ger ingen fullständig förklaring om rättegångsregler, kostnader och förfaranden som kan påverka olika typer av mål på olika sätt. Det bör påpekas att även om man vinner målet kan domstolen inte garantera att man får de pengar som man har rätt till.

2 Finns det någon tidsgräns för att väcka talan vid domstol?

Det finns tidsfrister eller preskriptionstider för när en domstolstalan bör väckas. Den allmänna preskriptionstiden är sex år från ett relevant datum – exempelvis datumet för ett avtalsbrott eller då en skada uppkom eller upptäcktes. Andra preskriptionstider är ett år för ärekränkning eller tre år för vårdslöshet och personskada om värden. Preskriptionstiderna anges i [1960 års lag om preskription \(Limitation Act 1960\)](#). Det går att få mer information om preskriptionstider av en advokat eller kontoret för rådgivning till medborgarna.

3 Ska jag vända mig till en domstol i [medlemsstat]?

Det finns särskilda EU-bestämmelser som avgör i vilken medlemsstat en talan ska väckas. Mer information finns i faktabladet "[Behörighet](#)".

4 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag i så fall vända mig till, med hänsyn tagen till var jag bor, var motparten bor eller andra faktorer av betydelse i ärendet?

Det finns bara en domstolsbyggnad i Gibraltar. Det gibraltiska domstolsverket har sitt kontor på 277 Main Street.

5 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag vända mig till, med hänsyn tagen till ärendets natur och vilket belopp som står på spel?

Det finns bara en domstolsbyggnad i Gibraltar. Det gibraltiska domstolsverket har sitt kontor på 277 Main Street.

6 Kan jag väcka talan själv eller måste jag vända mig till exempelvis en advokat för att väcka talan?

Det finns inget krav på att man måste rådgöra med eller företrädas av en advokat. En part i målet kan väcka talan personligen. Det är upp till den enskilda personen att avgöra detta.

7 Var ska stämningsansökan lämnas in? Till domstolens reception, kansli eller en annan myndighet?

Man kan väcka talan vid Gibraltars högsta domstol (*Supreme Court of Gibraltar*, 277 Main Street, Gibraltar).

Högsta domstolens kansli har öppet kl. 9.30–16.00 måndag–torsdag och 9.30–15.45 på fredagar (kortare öppettider gäller under sommarmånaderna). Det finns en disk för allmänheten där domstolens personal kan ta emot stämningsansökningar och tillhandahålla information om domstolsförfaranden.

Domstolens personal kan inte ge juridisk rådgivning (men kan meddela om man kan ansöka om rättshjälp).

8 På vilket språk kan jag göra en stämningsansökan? Kan jag väcka talan muntligt eller krävs det skriftlig form? Är det möjligt att använda fax eller e-post?

Stämningsansökningar ska göras på engelska och domstolsförhandlingarna hålls på engelska, vid behov med hjälp av tolk. En stämningsansökan ska i regel inges personligen till Gibraltars högsta domstols kansli.

9 Finns det särskilda blanketter för att väcka talan vid domstol? Om inte, hur ska talan väckas? Finns det regler om vad stämningsansökan ska innehålla?

I regel ska ett ansökningsformulär (formulär N1) först fyllas i. Man kan vända sig till Högsta domstolens kanslipersonal för att få formuläret. Personal kan kontaktas på Högsta domstolens kansli (*Supreme Court Registry*, 277 Main Street, Gibraltar) eller på telefonnummer (+350) 200 75608.

Formuläret innehåller anvisningar till käranden och svaranden (den person, den firma eller det företag som talan väckts mot). Domstolens personal kan hjälpa till att fylla i formuläret. I anvisningarna finns detaljerad information om vad ansökan bör innehålla. När formuläret är ifyllt bör man göra en kopia för egen del, en för domstolen och en för varje svarande som talan riktas mot. Så snart Högsta domstolens kansli har utfärdat stämningen returneras den för att man kan skicka en kopia till varje svarande. En svarande bör även skickas ett mottagningsbevisformulär och ett svarspaket.

Det finns en mängd andra formulär som ska användas i andra typer av förfaranden eller senare i processen.

10 Måste jag betala en domstolsavgift? När ska den i så fall betalas? Måste jag betala advokaten redan när jag lämnar in stämningsansökan?

Man måste i regel betala en avgift för att inge en stämningsansökan. Storleken på avgiften beror på storleken på fordran. Om svaranden inte betalar direkt efter att dom meddelats eller påstår att fordran inte existerar och fordran betraktas som en bestridd fordran, måste man eventuellt betala ytterligare avgifter. Om man vinner målet läggs avgifterna till det belopp som svaranden ska betala.

Det kan finnas ytterligare utgifter. Om svaranden bestrider fordran kan det behövas vittnen som kan berätta för domstolen vad som hände. Man måste stå för deras resekostnader till och från domstolen och ersätta dem för förlorad arbetsförtjänst den dagen. Om man vinner målet kan domstolen emellertid förplikta svaranden att bära dessa kostnader.

Man kan även behöva inhämta bevis från en sakkunnig, t.ex. en läkare, mekaniker eller lantmätare. Man kan även behöva be den sakkunnige att komma till en domstolsförhandling för att vittna för ens räkning. Man måste betala den sakkunniges utlägg och arvode. Om man vinner målet kan svaranden förpliktas att även bära dessa kostnader.

De belopp som kan krävas för vittnen, sakkunniga och kostnader för juridisk rådgivning är begränsade i småmålsförfarandet.

Advokaters arvoden ska vanligtvis betalas efter avslutad rättegång, men om detta kommer advokaten och klienten själva överens om. Om man vinner målet kan domstolen förplikta svaranden att betala hela eller delar av advokatarvodet. Om man har en *solicitor* och fordran understiger 10 000 pund måste man emellertid vanligtvis själv betala för hans eller hennes hjälp, även om man vinner målet. Tänk också på att även om domstolen dömer till ens fördel (dvs. förpliktar svaranden att betala) vidtar domstolen inte automatiskt några åtgärder för att se till att pengarna verkligen betalas. Om svaranden inte betalar måste man be domstolen vidta åtgärder (dvs. verkställa domen). För detta kan man behöva betala ytterligare en avgift.

11 Kan jag få rättshjälp?

I Gibraltar kallas rättshjälp i civilrättsliga ärenden "juridiskt bistånd". Rätten att beviljas sådant bistånd beror på en mängd faktorer. Mer information kan fås på Högsta domstolens kansli (*Supreme Court Registry*, 277 Main Street, Gibraltar) eller på telefonnummer (+350) 200 75608.

12 När anses talan ha väckts? Får jag någon sorts bekräftelse från myndigheterna på att talan har väckts på ett riktigt sätt?

Det datum förfarandet inleds är det datum domstolen utfärdar en stämning. Domstolen registrerar utfärdandedatumet med hjälp av en tidsstämpel. Om stämningen utfärdas skickar högsta domstolens kansli ett meddelande om utfärdandet till dig, med närmare detaljer om utfärdandedatumet.

13 Kan jag få en tidsplan för målets fortsatta handläggning, till exempel när jag ska inställa mig i rätten?

Det meddelande om utfärdande som lämnas av Högsta domstolens kansli när stämningen har utfärdats innehåller närmare uppgifter om inom vilka tidsfrister svaranden ska inge ett svaromål. Om svaranden inom denna tidsperiod bestrider hela eller delar av talan skickas en kopia av bestridandet tillsammans med ett meddelande om bestridande och ett frågeformulär. Samma meddelande och frågeformulär skickas även till svaranden. När frågeformuläret är ifyllt avgör en domare vilken av de tre tänkbara förfarandena (småmål, snabbspåret eller multispåret) som ska användas i ett visst mål. När domstolen har fattat ett beslut skickas ett meddelande om tilldelning till sökanden och de andra parterna.

Om svaranden inte besvarar talan inom den föreskrivna perioden kan man som sökande be domstolen meddela en tredsdom (dvs. besluta att svaranden ska betalabelopp för fordran eftersom inget svar har inkommit). Om svaranden medger att han eller hon är skyldig det angivna beloppet kan man också be domstolen meddela dom. Detta görs på det meddelandet om utfärdande som man får när stämningen utfärdas. I detta meddelande anges att om en sådan begäran inte görs inom sex månader från fristen för svaranden att inge svaromål "vilandeförklaras" talan (det vill säga stoppas eller avbryts). Det enda möjliga i så fall är att inge en ansökan till en domare om hävning av vilandeförklaringen.

Senaste uppdatering: 23/09/2021

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.